

รายงานการวิจัย

แผนงานวิจัย เรื่อง

วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน

Local Peace Engineers: Model of Peace Creating Leadership for the Communities

โดย

ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 800763016

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

รายงานการวิจัย

แผนงานวิจัย เรื่อง

วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน

Local Peace Engineers: Model of Peace Creating Leadership for the Communities

โดย

ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 800763016

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Local Peace Engineers: Model of Peace Creating Leadership for the Communities

BY

Asst.Dr.Khantong Wattanapradith

Graduate School Mahachulalongkornrajavidyalaya University

B.E.2563

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

MCU RS 800763016

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย: วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขในชุมชน
ผู้วิจัย: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์
ส่วนงาน: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีงบประมาณ: ๒๕๖๓
ทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

แผนการวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยมีพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ๓ โครงการย่อย เครื่องมือที่ใช้คือการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจาก ๓ โครงการย่อย วิเคราะห์สรุปผลเนื้อหาแบบอุปนัย โดยผลการศึกษาสรุปผลได้ ดังนี้

ผลการศึกษาสรุปผลได้ ดังนี้

๑) คุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน พบว่า มี ๑๓ องค์ประกอบ ๕๖ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ด้านจิตภาพ มี ๗ (๒) ด้านกายภาพ มี ๓ ตัวชี้วัด (๓) ด้านสังคมภาพ มี ๒ ตัวชี้วัด ๔) ด้านปัญญาภาพ มี ๖ ตัวชี้วัด (๕) ด้านอุดมการณ์ มี ๕ ตัวชี้วัด (๖) ด้านวิสัยทัศน์ มี ๕ ตัวชี้วัด (๗) ด้านการประพฤติปฏิบัติตน มี ๓ ตัวชี้วัด (๘) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มี ๓ ตัวชี้วัด (๙) ด้านการจัดการความขัดแย้ง มี ๓ ตัวชี้วัด (๑๐) ด้านการสื่อสารอย่างสันติ มี ๕ ตัวชี้วัด (๑๑) ด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน มี ๖ ตัวชี้วัด (๑๒) ด้านพลังเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ มี ๔ ตัวชี้วัด (๑๓) ด้านการสร้างเครือข่าย มี ๔ ตัวชี้วัด

๒) การพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ประกอบด้วย ปรัชญาหลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น เนื้อหาหลักสูตรประกอบด้วย Pre-Module เปิดใจ ขยายพื้นที่สันติภายใน (๓ ชม.) Module 1 จุดพลังความคิดสู่วิถีสันติวัฒนธรรม (๓ ชม.) Module 2 สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม (๔ ชม.) Module 3 การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (๓ ชม.) Module 4 ชุมชนเรียนรู้สันติวัฒนธรรม (๓ ชม.) Module 5 พี่ประคองน้องสร้างสันติสุขในชุมชน (๔ ชม.) อบรม ๓ วัน รวม ๒๐ ชั่วโมง และ Module 6 ถอดรหัสสันติวัฒนธรรมนำสู่ความยั่งยืน เป็นระยะติดตามหลังการอบรม ๑ เดือน

๓) ผลการใช้รูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข พบว่า ผู้นำท้องถิ่นทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) การสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม ๒) การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ๓) การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ ๔) จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน ๕) มีอุดมการณ์การเป็นผู้ให้ที่มีความเป็นธรรม สูงกว่ากว่าก่อนเข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ คะแนน ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ไปขยายผลในการทำพัฒนาชุมชนให้สันติสุข

องค์ความรู้ใหม่ได้ชุดความรู้ (๑) โมเดล I-O-C (**I**nner and **O**uter Peace Engineer Local **C**haracteristic) คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น ประกอบด้วยสันติภายใน (Inner Peace) และสันติภายนอก (Outer Peace) (๒) โมเดล PDCA เพื่อพัฒนาหลักสูตร ๔ ขั้น P-The Paradigm of Local Peace Engineer คือ กระบวนทัศน์วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น D-Design Thinking คือ กระบวนการคิดเชิงออกแบบ C-Check and evaluate by the professional learning community คือ ตรวจสอบและประเมินผลด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ A-Awaken of Local Peace Engineer คือ การนำหลักสูตรไปทดลองใช้บนฐานที่มองเห็นปัจจัยความสำเร็จ และ (๓) โมเดล 3P-I to O for Local peace engineers” สามพลังในการพัฒนาสันติภายในสู่สันติภายนอกของวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ได้แก่ พลังหลักการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตามหลักไตรสิกขา, พลังแห่งการเสริมสร้างสมรรถนะด้วยโคชกัลยาณมิตรโดยเสริมสมรรถนะ และพลังการเรียนรู้สันติกระบวนทัศน์ด้วย ๖ ขั้นตอนการเรียนรู้ที่มีสติเป็นฐาน

Research Title: Local Peace Engineers: Model of Peace Creating Leadership for The Communities
Researchers: Asst.Prof.Dr.Khantong Wattanapradith
Department: Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Fiscal Year: 2563/2020
Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ABSTRACT

This Project research purposes were 1) to study local leadership characteristics resulting in community peacebuilding; 2) to develop a curriculum of building local leadership capacity in being a peace engineer for creating community peace; 3) to a leadership performance development with an innovative model of creating local peace engineers resulting the creation of peaceful community. Research design is a research and development (R&D) educational area in Pathum Thani province, Phra Nakhon Sri Ayutthaya province consisted of 3 sub-projects. The tool used is the collection of secondary data from 3 sub-projects. The results of the study can be summarized as follows:

1) Components and indicators of characteristics of local peace leaders affecting the creation of peace community, found that there were 13 elements, 56 indicates consist of (1) spirituality, had seven indicators (2) physical had three (3) Visual society has two 4) Intelligence had six (5) ideology had five (6) vision had five (7) behavioral behavior had three (8) Strengthening community relations had three (9) Conflict management had three (10) Peaceful communication had five indicators (11) Conflict management build cooperation and set a common goal of the community had six (12) Create a learning community had four indicators (13) Networking had for indicators

2) Development of a curriculum for enhancing local leadership competencies in being a peace engineer to create a peace community comprised of the local peace

engineer course philosophy the course content includes three consecutive days of training with six modules 20 hours of training consisting of a per-module to expand inner peace areas (3 hours), 1 module point. The Power of Ideas towards Peaceful Culture (3 hrs.) Module 2: Creating Peace and Culture Power (4 hrs.) Module 3 Creating Conflict Management (3 hrs.) Module 4: Communities in Peaceful Culture (3 hrs.) Module 5 supporting the younger brothers, creating a peace community (4 hours) Module 6 Decoding the peace culture leading to sustainability (1 month)

3) From the assessment of an innovative model for enhancing local peace engineer resulting in the building of peaceful community, found that two local leader group has the mean score for peace engineer competencies in 5 aspects after attending the training was average score competency higher than before attending the training at a statistical significance at the level of 0.05

4) The new body of knowledge the model of knowledge gained from the research consists of (1) I-O-C Model: Inner and Outer Peace Engineer Local Characteristic Model). 2 P-D-C-A Model to develop a 4-stage curriculum. P-The Paradigm of Local Peace Engineer is the local peace engineer paradigm. D-Design Thinking is the C- design thinking process. Check such an evaluation by the professional learning community is valid by the A-Awaken of Local Peace Engineer as the final step of course development (3) Power for contributing Inner peace to Outer peace of Local peace engineers." comprising: 1st power called "M-C-W" refers to Trisikkh**ā** (the Threefold Training); 2nd power called "5C+1C" refers to the five enhancing the competencies through Kaly**āṇ**a-mittat**ā** (good friends), and 3rd power refers to peace paradigm with the learning six steps based on mindfulness which is 1) awakening a joyful mind, 2) adjusting the lens of the eyes and opening the mind, 3) thought-provoking through positive energy, 4) a learning map on the way of peace, 5) a mirror for reflecting the development of inner peace, and 6) becoming a mentor for extending peace area that a mechanism to be aware, awake, and to be joyful in learning.

กิตติกรรมประกาศ

แผนงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ได้สนับสนุนและส่งเสริมในการทำวิจัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓ และสำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์และความเอื้อเฟื้อจากบุคคลหลายฝ่ายกราบขอบพระคุณพระสุธีรรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ และคณะกรรมการที่ให้ความเมตตาในการแนะนำกระบวนการวิจัย ตรวจสอบรายงานวิจัย ทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและขอขอบคุณบุคลากรทีมงานของสถาบันทุกท่านที่อนุเคราะห์เอื้อเฟื้อข้อมูลอันเป็นประโยชน์และช่วยดำเนินการให้งานวิจัยนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณพระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรสันติศึกษาและผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ ที่คอยเป็นแรงผลักดัน ชี้แนวทางและให้โอกาสได้ทำหน้าที่สร้างลมหายใจแห่งสันติภาพ ขอบคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ สาขาวิชาสันติศึกษาทุกท่าน ที่คอยให้คำปรึกษาและให้ความอนุเคราะห์คำแนะนำ ให้กำลังใจ และเอื้อเฟื้อช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานต่างๆ ขอกราบขอบพระคุณหัวหน้าโครงการวิจัยพระมหาดวงเด่น ฐิตญาโณ,ผศ.ดร. พระปราโมทย์ วาทโกวิโท,ดร. พร้อมคณะทีมวิจัยทุกรูป ท่าน พร้อมกันนี้ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่อนุเคราะห์เอื้อเฟื้อให้ข้อมูลที่ทรงคุณค่า ผู้เข้าอบรมวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นปากจั่น นำโดยคุณลัดดา ป้อมสุข รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นบึงน้ำรักษ์ นำโดยคุณวรวิทย์ สิทธิธรรม ผู้อำนวยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชุมชน สมเด็จย่า ๘๔ และวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นท่าการ้อง นำโดย คุณท้วง ชันสุวรรณรัตน์ ประธานศูนย์ประสานงานเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทุกท่านเป็นกัลยาณมิตรให้กับทีมวิจัยและได้เอื้อเฟื้ออนุเคราะห์ประสานงานกับผู้เข้าอบรมจนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมกับความสำเร็จของงานวิจัยนี้ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งที่ได้เอ่ยนามและมิได้เอ่ยนามมานี้ ขอจงได้รับผลานิสงส์ผลบุญที่แห่งคุณงามความดีอันเกิดจากการศึกษาค้นหางานวิจัยในครั้งนี้เทอญ

ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

๑๘ มกราคม ๒๕๖๓

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ก

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ค

กิตติกรรมประกาศ ..... จ

สารบัญ ..... ฉ

สารบัญตาราง ..... ฌ

สารบัญภาพ ..... ฎ

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ ..... ฏ

บทที่ ๑ บทนำ ๑

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ๑

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ๓

๑.๓ ปัญหาการวิจัย ๓

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย ๔

๑.๕ ข้อจำกัดการวิจัย ๖

๑.๖ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ๗

๑.๗ กรอบแนวคิดงานวิจัย ๘

๑.๘ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย ๘

บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๙

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำเพื่อชุมชนสันติสุข ๙

๒.๑.๑ ผู้นำเชิงคุณลักษณะ ๙

๒.๑.๒ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามกรอบกระบวนทัศน์ใหม่ ๑๑

๒.๑.๓ ผู้นำปฏิบัติการชุมชน ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ ๒๑ ..... ๑๓

๒.๑.๔ ผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา ๑๔

๒.๑.๔ ผู้นำกับการพัฒนาชุมชน ๑๖

๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะผู้นำชุมชนสันติสุข ๑๘

๒.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนสันติสุข ๑๘

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ ๒๑
๒.๒.๓ แนวคิดเกี่ยวสมรรถนะพื้นฐานของผู้นำชุมชนเพื่อสันติสุข ๒๓
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้นำ ๓๑
๒.๓.๑ รูปแบบของการเสริมสร้างพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ ๓๑
๒.๓.๒ การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง ๓๓
๒.๓.๓ กระบวนการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ๓๔
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๓๘
๒.๔.๑ งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่น ๓๘
๒.๔.๒ งานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเพื่อสร้างสันติสุขของผู้นำ ๔๕
๒.๔.๓ งานวิจัยเกี่ยวกับสันติภาพและสันติสุขในชุมชน ๕๐
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย ๕๖
๓.๑ การวางแผนกลยุทธ์ดำเนินงานชุดโครงการวิจัย ๕๖
๓.๒ การออกแบบการดำเนินการบริหารงานวิจัย ๕๗
๓.๓ การนำนำกลยุทธ์สู่แผนปฏิบัติการติดตามงานวิจัย ๕๘
๓.๔ วิธีการดำเนินงานวิจัย (R&D) ๕๘
๓.๔.๑ R1/D1 : โครงการย่อย ๑ ๕๘
๓.๔.๒ R2/D2 : โครงการย่อย ๒ ๖๒
๓.๔.๓ R3/D3 : โครงการวิจัยย่อย ๓ ๖๓
๓.๕ สรุปกระบวนการดำเนินงานตามแผนงานวิจัย ๖๙
บทที่ ๔ ผลการวิจัย ๗๐
๔.๑ คุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๗๐
๔.๒ การพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวภาพ
ที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข ๙๖
๔.๓ การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น
ที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข ๑๓๒

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ๑๖๙

๕.๑ สรุปผลการวิจัย ๑๖๙

๕.๒ อภิปรายผลย ๑๗๔

๕.๓ ข้อเสนอแนะ ๑๗๘

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะในเชิงการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ ๑๗๘

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ๑๗๘

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ๑๗๙

บรรณานุกรม ๑๘๐

ภาคผนวก ๒๔๙

ภาคผนวก ก เครื่องมือวิจัย ๒๕๐

ภาคผนวก ข หนังสือเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ, ผู้ให้ข้อมูล ๒๓๔

ภาคผนวก ค ภาพถ่ายการลงพื้นที่ทำวิจัย, การสัมภาษณ์ ๒๙๔

ภาคผนวก ง การรับรองการนำไปใช้ประโยชน์ ๓๐๐

ภาคผนวก จ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัย ๓๐๓

ประวัติผู้วิจัย ๓๐๖

สารบัญตาราง

๔.๑ เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ๗๑
๔.๒ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านจิตภาพ ๗๘
๔.๓ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลด้านกายภาพ ๗๙
๔.๔ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลด้านสังคมภาพ ๘๐
๔.๕ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลด้านปัญญาภาพ ๘๐
๔.๖ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ด้านอุดมการณ์ ๘๒
๔.๗ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพด้านวิสัยทัศน์ ๘๓
๔.๘ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านการประพฤติตน ๘๔
๔.๙ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านการเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ชุมชน ๘๖
๔.๑๐ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ด้านการจัดการความขัดแย้ง ๘๗
๔.๑๑ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพด้านการสื่อสารอย่างสันติ ๘๗
๔.๑๒ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านการสร้างความร่วมมือ
และกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน ๘๙
๔.๑๓ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านพลังเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์
สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ๙๑
๔.๑๔ มุมมองความหมายของวิศวกรสันติภาพ ๙๗
๔.๑๕ ร่างโครงสร้างเนื้อหาและการออกแบบการเรียนรู้ ๑๑๗
๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร ๑๒๒
๔.๑๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๖๑๔ คน ๑๓๓
๔.๑๘ การวิเคราะห์ค่าสถิติของไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลคิน ๑๓๔
๔.๑๙ การวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญ ๑๓๔
๔.๒๐ การวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบหมุนแกนแบบมุมฉาก ๑๓๕
๔.๒๑ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นก่อน
-หลังทดลอง ๑๔๐

๔.๒๒ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยแยกรายด้านก่อน-หลังการทดลอง ๑๔๑
๔.๒๓ ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างที่เข้าอบรมบึงน้ำรักษ์ ๑๔๓
๔.๒๔ ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างที่เข้าอบรมท่าการ้อง ๑๔๔
๔.๒๕ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นบึงน้ำรักษ์
ก่อน-หลัง การทดลอง ๑๔๕
๔.๒๖ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นแยกรายด้านบึงน้ำรักษ์
ก่อน-หลัง การทดลอง ๑๔๕
๔.๒๗ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นท่าการ้องก่อน-
หลังการทดลอง ๑๔๖
๔.๒๘ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นแยกรายด้านท่าการ้อง
ก่อน-หลัง การทดลอง ๑๔๖
๔.๒๙ ลำดับค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ๑๔๗
๔.๓๐ ตัวอย่างผลการประเมินพฤติกรรมแบบ ๓๖๐ องศา กลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์ ๑๔๘
๔.๓๑ ตัวอย่างผลการประเมินพฤติกรรมแบบ ๓๖๐ องศา กลุ่มผู้นำท่าการ้อง ๑๔๙
๔.๓๒ การประเมินด้วยใบงานวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์ ๑๕๐
๔.๓๓ การประเมินด้วยใบงานวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้นำท่าการ้อง ๑๕๓
๔.๓๔ เสียงสะท้อนความรู้สึกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์ ๑๕๘
๔.๓๕ เสียงสะท้อนความรู้สึกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการกลุ่มผู้นำท่าการ้อง ๑๖๑

สารบัญภาพ

๑.๑ กรอบแนวคิดงานวิจัย ๘
๓.๑ สรุปแผนการทำงานและกำกับติดตาม ๕๘
๓.๒ สรุปกระบวนการดำเนินงานตามแผนงานวิจัย ๖๙
๔.๑ โมเดลองค์ความรู้คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น ๙๓
๔.๒ โมเดล PDCA หลักการออกแบบพัฒนาหลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ๑๓๑
๔.๓ สรุปองค์ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมร่วมกันสังเคราะห์และเขียนแผนภาพ ๑๔๒
๔.๔ การเขียนโครงการพัฒนาชุมชนของผู้นำกลุ่มบึงน้ำรักษ์ ๑๕๖
๔.๕ รวมพลังวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นบึงน้ำรักษ์ ๑๕๗
๔.๖ การเขียนโครงการพัฒนาชุมชนของผู้นำกลุ่มท่าการ้อง ๑๕๗
๔.๗ รวมพลังวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นท่าการ้อง ๑๕๘
๔.๘ ภาพโมเดล “3P-I to O for Local peace engineers” ๑๖๒
๔.๙ สัญลักษณ์วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ๑๖๔

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

ก. คำอธิบายคำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

อักษรย่อในสารนิพนธ์นี้ใช้การอ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙ โดยระบุชื่อย่อคัมภีร์ เล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ เช่น ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๗. หมายถึง ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค ภาษาไทย เล่มที่ ๙ ข้อที่ ๒๗๖ หน้า ๙๗.

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา.	(บาลี)	=	วินยปิฏก	ภิกฺขุวิภงฺคปาลิ	(ภาษบาลี)
วิ.ป.	(ไทย)	=	วินยปิฎก	ปริวารวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุปริปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
สํ.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
สํ.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวารวรรค	(ภาษาไทย)
อง.จตุกฺก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญฺจก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปัญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อิติวุตตกะ	(ภาษาไทย)
ขุ.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทเทส	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

ม.มู.อ.	(ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย	ปปัญจสูทนี	มูลปัณณาสกอรรถกถา	(ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ผู้นำ” ไม่ว่าจะเป็นระดับใดนับว่าเป็นกลไกสำคัญในการชี้นำ หรือกำหนดทิศทางของหมู่ชนที่ตนรับผิดชอบดูแลจะเป็นสุข อยู่เย็น เจริญก้าวหน้า มั่นคงและยั่งยืนเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถและคุณธรรมของผู้นำเป็นหัวใจสำคัญ ดังพุทธภาษิตเปรียบผู้นำว่า เป็นเสมือนจ่าฝูงของโค หากนำไปถูกทางย่อมไปถึงจุดหมาย[๑] ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาว่าด้วย อัคคัญญสูตร ได้สะท้อนให้เห็นบทบาทและความสำคัญของผู้นำให้เห็นได้เด่นชัด ผู้นำอุบัติขึ้นเมื่อมวลหมู่มนุษย์เริ่มได้รับความเดือดร้อนเพราะมีผู้ที่เบียดเบียน เกิดปัญหาความขัดแย้งที่เริ่มจะลุกลาม จึงต้องค้นหาบุคคลที่จะมาทำหน้าที่แก้ไขปัญหา และปกป้องให้หมู่ชนหรือสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข เฉกเช่นเดียวกับยุคปัจจุบันในการนำพาประเทศไทยไปสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ หนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญคือ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง”[๒] บทบาทของชุมชนท้องถิ่นมีความสำคัญในการขับเคลื่อนไทยแลนด์ ๔.๐ โดยชุมชนสามารถดึงศักยภาพตนเอง สามารถจัดการตนเองและพึ่งพาตนเองได้[๓] ซึ่งผู้ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนชุมชน คือ ผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่น

ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชน เป็นกลุ่มคนที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชน ซึ่งมีทั้งผู้นำทางการและไม่เป็นทางการ ไม่ว่าจะเป็นประเภทใดล้วนแล้วแต่มีบทบาทสำคัญที่ส่งผลสะท้อนถึงทิศทางการพัฒนาชุมชนให้เกิดสันติสุข สามารถนำพาชุมชนก้าวผ่านความขัดแย้ง และสร้างสันติสุขให้กับชุมชน

---

[๑] องฺ.จตุกฺก.(ไทย) ๑๓/๗๐/๘.

[๒] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐ (ฉบับย่อ), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/ NS_Sum PlanOct2018.pdf, [๓ มี.ค.๒๕๖๓].

[๓] วงศ์สถิตย์ วิสุภี, บทบาทชุมชนท้องถิ่นกับการขับเคลื่อนสู่โมเดลประเทศไทย 4.0, สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://sites.google.com/a/life.ac.th/main/bthkhwam-wichakar/ bth bathchumchnthxngthinkabkarkhabkheluxnsumodelprathesthiy40, [๓ ต.ค.๒๕๖๓].

จากการศึกษาชุมชนต้นแบบสันติสุข พบว่า คุณธรรม วิสัยทัศน์ ทัศนคติของผู้นำเป็นตัวบ่งชี้สำคัญ อุดมการณ์และความเชื่อมั่นในกระบวนการสันติวิธี (Peaceful means) ของผู้นำส่งผลทำให้เกิดสันติสุขในชุมชน[๔] สอดคล้องกับแนวคิดนักวิชาการตะวันตก North House กล่าวว่า ผู้นำเป็นศูนย์กลางและมีอิทธิพลต่อการกำหนดจริยธรรมขององค์การ ผู้นำเป็นต้นแบบของจริยธรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ใกล้ชิด และมีอิทธิพลในการให้คำแนะนำต่อผู้ใต้บังคับบัญชา[๕] นอกจากนี้ บราวน์ (Brown) เป็นนักจิตวิทยา ได้ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมผู้นำ (Ethical Leadership) โดยสรุปไว้ว่า จริยธรรมผู้นำเป็นต้นแบบของพฤติกรรมที่ผู้ตามสามารถสังเกตและลอกเลียนแบบได้[๖] ดังนั้นการนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุขได้นั้น สันติสุขในตัวผู้นำและวิถีการแสดงออกของผู้นำจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สะท้อนถึงสันติสุขในชุมชน

มีประเด็นคำถามว่า ผู้นำที่จะพาชุมชนสันติสุขควรเป็นแบบใดหรือมีคุณลักษณะใด ซึ่งเรื่องนี้ คณะผู้วิจัยนำโดย พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.ผู้อำนวยการหลักสูตรสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการศึกษาว่า วงล้อในกระบวนการสร้างสันติภาพในสังคมไทย นอกจากสร้างรากฐานจิตวิญญาณแห่งสันติภาพ สร้างวิถีสันติพหุวัฒนธรรม แล้วการสร้างวิศวกรสันติภาพเป็นกงล้อสำคัญในการขับเคลื่อนสันติภาพและสันติสุขในสังคมไทย โดยวิศวกรสันติภาพนั้นนอกจากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีจิตอาสา หรือมีบทบาทหน้าที่ในกระบวนการสร้างสันติภาพรวมไปถึงบุคคลทุกภาคส่วนของสังคมที่มีความปรารถนาที่จะเห็นสังคมเกิดสันติสุขโดยไม่นิ่งเฉยแต่ลงมือทำหรือมีส่วนร่วมที่จะทำให้สังคมเกิดสันติสุข[๗] ผลการศึกษานี้นำมาสู่ปัญหาการวิจัยว่า การนำแนวคิดการสร้างหรือพัฒนาผู้ที่จะเป็นวิศวกรสันติภาพในชุมชนหรือ “วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น” ควรเป็นอย่างไร และอะไรเป็นตัวบ่งชี้ถึงสมรรถนะของวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นของผู้นำที่สะท้อนถึงการสร้างสันติภาพและสันติสุขในชุมชน แนวทางในการพัฒนาให้วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นมีสมรรถนะที่จะนำไปใช้สร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุขได้เป็นอย่างไร และผลที่เกิดขึ้นจากการสร้าง

---

[๔] ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, “ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖ : ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), บทคัดย่อ.

[๕] North,P.H., **Leadership Theory and Practice**, (Thousand Oaks : CA., 2007), pp .350-356.

[๖] Brown, M.E., Trevino, L.K., & Harrison, D., “ Ethical Leadership : A social learning perspective for construct development and testing**”, Organization behavior and human decision processes, 2005**, No.97, p. 117-134.

[๗] พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และคณะ, การบูรณาการองค์ความรู้ แนวคิดและวิถีปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการสร้างสันติภาพในสังคมไทย, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), บทคัดย่อ.

วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นมีความเป็นจริงได้แค่ไหนอย่างไร ทั้งหมดเป็นประเด็นคำถามที่เป็นจุดเริ่มต้นของโครงการวิจัยชุดนี้ โดยองค์ความรู้ที่ได้มีความมุ่งหมายจะสร้างนวัตกรรมด้านสังคมที่จะนำไปสู่สันติสุขในชุมชน ซึ่งนับว่าเป็นรากฐานสำคัญ บทบาทของชุมชนท้องถิ่นมีความสำคัญในการขับเคลื่อนไทยแลนด์ ๔.๐ โดยชุมชนสามารถดึงศักยภาพตนเอง สามารถจัดการตนเองและพึ่งพาตนเองได้[๕] ทั้งนี้ชุมชนเข้มแข็งได้ กลไกสำคัญคือ ผู้นำ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งใน “การสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน” ที่เป็นตัวแบบคนไทยที่สมบูรณ์ มีความรู้ความสามารถในการจัดการความขัดแย้ง มีสันติภายใน และสร้างสันติภายนอกพัฒนาชุมชน สังคมให้เกิดสันติสุข

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน

๑.๒.๒ เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

๑.๓ ปัญหาการวิจัย

๑.๓.๑ คุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่น มีองค์ประกอบและตัวชี้วัดอย่างไร อะไรเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขชุมชนเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ การพัฒนาให้ผู้นำมีคุณลักษณ์ผู้นำท้องถิ่น เป็นวิศวกรสันติภาพที่มีความรู้สมรรถนะในด้านการจัดการความขัดแย้ง การสร้างสันติภายในชุมชน โดยผู้นำเป็นแบบอย่างของผู้ที่มีสติ ขันติ สันติ ควรออกแบบหลักสูตรอย่างไรในการพัฒนาให้ผู้นำเกิดคุณลักษณะดังกล่าว

๑.๓.๓ หลักสูตรการพัฒนาผู้นำให้เป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นได้ผลหรือไม่ อย่างไร อะไรเป็นปัจจัยความสำเร็จ และผู้นำที่ได้รับการพัฒนาสามารถไปเสริมสร้างให้สังคม ชุมชน เกิดสันติสุขได้หรือไม่อย่างไร

---

[๕] วงศ์สถิตย์ วิสุภีบทบาทชุมชนท้องถิ่นกับการขับเคลื่อนสู่โมเดลประเทศไทย 4.0, สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://sites.google.com/a/life.ac.th/main/bthkhwam-wichakar/bthbathchumchnthxngthinkabkarkhabkheluxnsumodelprathesthiy40, [๓ ต.ค.๒๕๖๓].

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

แผนงานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัย R&D วิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย ๓ โครงการย่อย โดยขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเอกสารมุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คุณลักษณะของผู้นำ หลักสันติวิธีทั้งตามศาสตร์สากลและหลักพุทธสันติวิธี การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาจิตและปัญญา การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น โดยศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณ อรรถกถา หนังสือ ตำรา งานวิจัย เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตลอดถึงการค้นคว้าสารนิเทศในอินเทอร์เน็ต

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

สำหรับแผนงานวิจัยนี้มีพื้นที่ศึกษาเป็นเนื้อหาของผลการศึกษาจากโครงการวิจัยย่อยทั้ง ๓ โครงการ และในโครงการวิจัยย่อยได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษา คือ อำเภอธัญญะบุรี จังหวัดปทุมธานี และอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การกำหนดขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งตามระยะของแผนการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ๓ โครงการย่อย ดังมีรายละเอียดดังนี้

โครงการย่อย ๑

๑) การเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดปทุมธานี ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In–depth Interview) จำนวน ๓๐ คน ได้แก่ (๑) กลุ่มผู้นำชุมชน/ผู้นำจิตวิญญาณ จำนวน ๑๐ คน (๒) กลุ่มผู้นำ/เครือข่ายท้องถิ่น/ตัวแทนภาครัฐ จำนวน ๑๐ คน (๓) กลุ่มผู้แทนชาวบ้าน จำนวน ๑๐ คน

๒) การเก็บข้อมูลเพื่อทำ EDFR กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ โดยระยะที่ EDFR รอบที่ ๑ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interviews) ผู้เชี่ยวชาญ ๓๐ ท่าน ได้แก่ ด้านสันติวิธี ๕ ท่าน ด้านการไกล่เกลี่ย ๕ ท่าน ด้านการพัฒนาผู้นำ ๕ ท่าน ด้านสื่อสารสันติ ๕ ท่าน ด้านผู้นำต้นแบบ ๕ ท่าน ด้านพหุวัฒนธรรม ๕ ท่านและด้านกระบวนกร ๕ ท่าน และในการทำ EDFR รอบที่ ๒ และ ๓ ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินตอบแบบสอบถาม ๒๔ ท่าน

โครงการย่อย ๒

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้นำวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น แบ่งเป็น ๒ ระยะ

ระยะที่ ๑ การออกแบบโครงสร้างเนื้อหา สาระสำคัญที่ใช้ในการออกแบบหลักสูตร โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure In–depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จำนวน ๗ กลุ่ม จำนวน ๓๓ ท่าน ได้แก่

๑) ด้านวิทยากรกระบวนการจำนวน ๕ ท่าน

๒) ด้านไกล่เกลี่ย จำนวน ๕ ท่าน

๓) ด้านผู้นำต้นแบบ จำนวน ๕ ท่าน

๔) ด้านพหุวัฒนธรรม จำนวน ๔ ท่าน

๕) ด้านพัฒนาผู้นำ จำนวน ๕ ท่าน

๖) ด้านสันติวิธี จำนวน ๕ ท่าน

๗) ด้านการสื่อสารแบบสันติ จำนวน ๔ ท่าน

ระยะที่ ๒ การพัฒนาหลักสูตร โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) ผู้ทรงคุณวุฒิและทีมวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการโค้ชสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตพัฒนาจิตและปัญญา ด้านสันติวิธี ด้านการจัดการความขัดแย้ง ด้านกระบวนการยุติธรรมชุมชน จำนวน ๗ ท่าน

โครงการย่อย ๓

ประชากรศึกษา เป็นผู้ที่อยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งตามประเภทของการเก็บข้อมูลตามกรอบการวิจัย ดังนี้

๑) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อนของผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอธัญญะบุรี จังหวัดปทุมธานี และผู้นำอำเภอนครหลวงและอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In–depth Interview) จำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย

๑) กลุ่มผู้นำชุมชน/ผู้นำจิตวิญญาณ จำนวน ๑๐ คน

๒) กลุ่มผู้นำ/เครือข่ายท้องถิ่น/ตัวแทนภาครัฐ จำนวน ๑๐ คน

๓) กลุ่มผู้แทนชาวบ้าน จำนวน ๑๐ คน

๒) กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ด้วยการทำวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) จำนวน ๖๑๔ คน เป็นประชาชนในจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้เกณฑ์การสุ่มแบบง่าย

๓) กลุ่มเป้าหมายการทดลองใช้รูปแบบ แบ่งเป็น ระยะทดลองพัฒนารูปแบบ และระยะนำรูปแบบไปทดลองใช้จริง ดังนี้

๓.๑) ระยะทดลองพัฒนารูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ตำบลปากจั่น อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒๕ คน ที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ

๓.๒) ระยะนำรูปแบบไปทดลองใช้จริง ๒ พื้นที่ ได้แก่ ๑) ผู้นำท้องถิ่น ตำบลบึงน้ำรักษ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๒๕ คน และ ๒) ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑๘ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๔๓ คน

ใช้เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดให้ผู้เข้าร่วมโครงการ

๑) เป็นผู้นำท้องถิ่น ทุกเพศ ทุกวัย และทุกศาสนา ที่มีความสมัครใจและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจนครบกระบวนการ

๒) เป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่นที่มีผู้นำกลุ่มที่พร้อมให้ความร่วมมือในการประสานงานติดตามผลและพร้อมที่จะรวมกลุ่มให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยในครั้งนี้

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา ๑ ปี นับแต่ ตุลาคม ๒๕๖๒-กันยายน ๒๕๖๓

๑.๕ ข้อจำกัดในการวิจัย

งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดบางประการที่ส่งผลต่อระยะเวลาและกลุ่มที่ศึกษาอันเนื่องจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ดังนี้

๑) ข้อจำกัดเรื่องเวลาอันเนื่องจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้การวางแผนลงพื้นที่ไม่สามารถเป็นไปตามแผนที่กำหนด แนวทางการแก้ไขจึงต้องเร่งลงพื้นที่เมื่อสถานการณ์อยู่ในระยะที่คลี่คลายและคัดเลือกพื้นที่ที่มีผู้นำที่พร้อมให้การสนับสนุนในการประสานผู้นำในพื้นที

๒) ข้อจำกัดเรื่องของการในการติดตามลงพื้นที่กับกลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมไม่สามารถดำเนินการบางกิจกรรมได้ตามแผนเนื่องจากเป็นช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ ระลอกใหม่ ทำให้ต้องเปลี่ยนแผนในการติดตามเป็นพี่เลี้ยงให้กับผู้เข้าอบรม

๑.๖ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้งหรือการยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ในฐานะผู้นำกลุ่ม เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ใกล้ชิดกับคนในชุมชนโดยตรง เช่น ผู้นำทางธรรมชาติ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ผู้นำที่มีจิตอาสาทำงานให้กับชุมชน เช่น อาสาสมัครหมู่บ้าน เป็นต้น

๑.๖.๒ วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นที่สามารถพัฒนาเป็นผู้นำต้นแบบ (Role Model) สันติภาพ ที่มีความรู้ เจตคติ ความสามารถและทักษะการใช้เครื่องมือเพื่อสร้างการ

เปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดสันติสุขในชุมชนและสังคม ซึ่งผู้นำทั่วไปสามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการสร้างสันติสุขให้กับชุมชนได้

๑.๖.๓ คุณลักษณะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำเพื่อสันติภาพทั้งภายนอกหรือทางกายภาพ และคุณลักษณะภายในคือทางด้านจิตใจ เป็นผู้นำที่สามารถนำพาชุมชนไปสู่ความมีสันติสุขได้ เป็นผู้นำที่มีกายสะอาด จิตสะอาด สังคมสะอาด ปัญญาสะอาด และมีความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ในการจัดการความขัดแย้งและสร้างสรรค์สันติสุขให้เกิดขึ้นในชุมชน

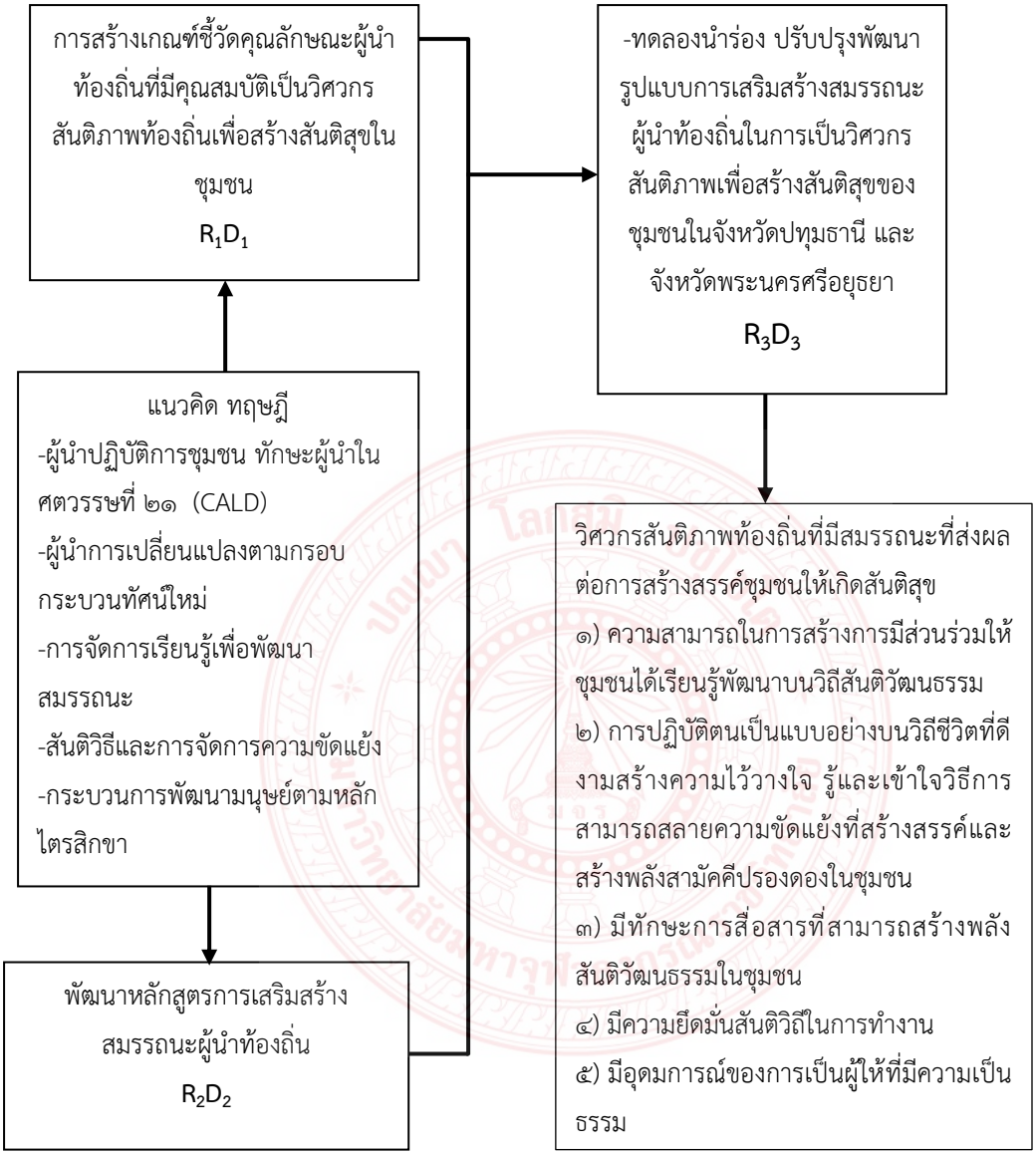
๑.๖.๔ สมรรถนะผู้นำวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐานที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในการสร้างสันติสุขในชุมชน ที่สะท้อนถึงการเป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม บุคลิกลักษณะประจำตน และแรงจูงใจในการเป็นต้นแบบของผู้มีสันติภายในเพื่อนำมาใช้ในการสร้างสันติภาพในชุมชน สังคม สมรรถนะของผู้นำในการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ได้แก่ ๑) ความสามารถในการสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม ๒) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างบนวิถีชีวิตที่ดีงามสร้างความไว้วางใจ รู้และเข้าใจวิธีการสามารถสลายความขัดแย้งที่สร้างสรรค์และสร้างพลังสามัคคีปรองดองในชุมชน ๓) มีทักษะการสื่อสารที่สามารถสร้างพลังสันติวัฒนธรรมในชุมชน ๔) มีความยึดมั่นสันติวิถีในการทำงาน ๕) มีอุดมการณ์ของการเป็นผู้ให้

๑.๖.๖ ชุมชนสันติสุข หมายถึง ชุมชนที่มีความรักความสามัคคีและความปรองดองในชุมชน แสดงออกถึง ความเสมอภาค แตกต่างแต่ไม่แบ่งแยก ความร่วมมือช่วยเหลือกัน การเคารพให้เกียรติ ร่วมปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วม การให้ การแบ่งปันและความเอื้ออาทร มีความเสียสละ มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี การมีกติการ่วมกัน เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง การมีส่วนร่วมของชุมชน ปฏิบัติตนตามความเชื่อ ความศรัทธา ตามหลักศาสนาหรือวิถีศรัทธาแห่งท้องถิ่นที่ดีงาม มีเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ บนวิถีความพอเพียง

๑.๖.๗ รูปแบบนวัตกรรม หมายถึง ชุดความคิดที่อธิบายถึงหลักการ วิธีการดำเนินการ ที่มีแบบแผนความสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนาสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์อันเกิดเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๘ รูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น หมายถึง ชุดความคิดนวัตกรรมประเภทกระบวนการ ที่แสดงถึงหลักการ องค์ประกอบ วิธีการดำเนินการของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้มีสมรรถนะผู้นำวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่สร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

๑.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ ๑.๑ กรอบแนวคิดการวิจัย

๑.๘ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๘.๑ โครงการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน: นักวิจัยและนักพัฒนาชุมชน นิสิต อาจารย์ สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาขยายพื้นที่การศึกษาให้กว้างขึ้นในระดับจังหวัด และในระดับภูมิภาค หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำกับการคัดเลือกผู้นำท้องถิ่นที่มีทั้งคุณธรรมและมีความสามารถ อุทิศตนเพื่อส่วนรวม และมีสันติวิถีในชีวิต

๑.๘.๒ โครงการพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน: นักวิจัย นักพัฒนาชุมชน นิสิต อาจารย์ สามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูล สำหรับการพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้นำในบริบทต่างๆ ที่มีความชำนาญเฉพาะทาง เช่น การสื่อสารของผู้นำ เป็นต้น สำหรับหน่วยงานภาครัฐสามารถนำเนื้อหา กิจกรรม ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาบุคลากรการบริหารงานท้องถิ่น

๑.๘.๓ โครงการรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข: ได้ผู้นำท้องถิ่นต้นแบบเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ที่มีสันติภายในและมีองค์ความรู้ด้านสันติภาพ ที่สามารถเป็นต้นแบบกับชุมชน สังคมช่วยขยายผลการพัฒนางานชุมชนให้มีความเจริญและสร้างสรรค์ เป็นพื้นที่ตำบลนำร่องต้นแบบเรื่องผู้นำ และองค์กรภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมการพัฒนาองค์กรท้องถิ่น กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำไปขยายผลสู่การพัฒนาผู้นำท้องถิ่นในระดับอำเภอ ตลอดจนถึงในระดับจังหวัด และระดับประเทศ

๑.๘.๔ ได้พื้นที่เรียนรู้พัฒนาของหลักสูตรสันติศึกษา (Peace Lab) การนำองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษาไปช่วยพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับพื้นที่ชุมชนที่อยู่โดยรอบ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้ได้รวบรวมนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี ที่สำคัญในการนำมาใช้เป็นฐานในการออกแบบเครื่องมือวิจัย และกรอบแนวคิดที่นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีสาระรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำเพื่อชุมชนสันติสุข

สำหรับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำหรือผู้นำมีนักวิชาการจำนวนมากที่พยายามเสนอหลักการ วิธีการเพื่อทำความเข้าใจบริบทของผู้นำในแง่มุมต่างๆ สำหรับงานวิจัยชุดนี้นำเสนอแนวคิดหลักเกี่ยวกับผู้นำที่นำมาใช้เป็นกรอบในการวิจัย กล่าวคือ ๑) คุณลักษณะภาวะผู้นำ ๒) ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงตามกระบวนทัศน์ใหม่ ๓) ผู้นำปฏิบัติการชุมชน ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ ๒๑ โดยสรุปให้เห็นสาระสำคัญพอเป็นสังเขป ดังนี้

๒.๑.๑ ผู้นำเชิงคุณลักษณะ (Trait Theories)

แนวคิดนี้ที่ได้ถอดแบบความคิดจากความเชื่อทฤษฎีมหาบุรุษ (Greatman Theory of Leaderships) ของกรีกและโรมันโบราณ ที่เชื่อว่าภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือโดยกำเนิด (Born leader) ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้แต่สามารถพัฒนาขึ้นได้ ตามแนวคิดของ Gardner มองว่า ผู้นำต้องมีพลังวิเศษเหนือบุคคลอื่นหรือมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ๆ เพื่อที่สนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐาน ความคาดหวังของบุคคล และผู้นำต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาให้ผู้ตามมีความแข็งแกร่ง และสามารถยืนอยู่ด้วยตนเองอย่างอิสระ ซึ่งพบว่าไม่มีคุณลักษณะที่แน่นอนหรือชี้ชัดของผู้นำ เพราะผู้นำอาจไม่แสดงลักษณะเหล่านี้ออกมา แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของผู้นำ ในฐานะเป็นเครื่องชี้ถึงค่าของผู้นำว่าดีหรือไม่ดีเพียงใด นักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดนี้ เช่น

McCall และ Lombardo (๑๙๙๓) กล่าวถึง คุณลักษณะผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ต้องมีคุณลักษณะ ๑) มั่นคงทางอารมณ์และบุคลิกภาพ ได้แก่ ความสุขุมเยือกเย็น สงบได้เมื่อเจอสถานการณ์ตึงเครียด ๒) การยอมรับผิดเมื่อมีความผิดพลาดและพร้อมเริ่มต้นใหม่ ๓) ทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถโน้มน้าวสื่อสารให้ผู้อื่นคล้อยตามโดยไม่ต้องใช้อำนาจขมขู่ ๔) ความฉลาด เปิดใจ

กว้างเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้หลายหลายรอบรู้มากกว่ารู้ลึกเพียงเรื่องเดียวใจแคบ[๑] ในขณะที่ Kirkpatric and Locke (๑๙๙๑) ได้เสนอคุณลักษณะผู้นำที่เป็นจุดเด่น ประกอบด้วย ๑) Drive มีพลังความพยายามและปรารถนาฝ่าฝันอุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ ๒) Desire to Lead มีความมุ่งมั่นในกาเป็นผู้นำ จูงใจให้ผู้อื่นร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ ๓) Honesty and Integrity มีความซื่อสัตย์ มั่นในความคิดการกระทำเพื่อให้ได้รับความเชื่อถือ ๔) Self-Confident มีความเชื่อมั่นตนเองสูงพร้อมทำให้คนอื่นเชื่อมั่นในตัวเองและปฏิบัติตาม ๕) Intelligence มีความเฉลียวฉลาด รวมความคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ และตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ๖) Job-Relevant Knowledge มีความรอบรู้เข้าใจงานอย่างดีเพื่อประกอบการตัดสินอย่างถูกต้อง[๒] และนักวิชาการอีกท่าน Lunenburg.F.C. (2008) ที่นำเสนอแนวคิดรวบยอดประมวลรูปแบบคุณลักษณะผู้นำ ๑) การแสดงออกทางสังคม ๒) ความน่าคบหาสมาคม ๓) ความยุติธรรม ๔) การมีอารมณ์คงที่ ๕) ความเฉลียวฉลาดและสติปัญญา[๓]

ทั้งนี้ มีนักวิชาการบางกลุ่มแสดงทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำที่กล่าวถึงเรื่องทักษะซึ่งเป็นอีกหนึ่งในคุณลักษณะของผู้นำ ดังนี้ Stogdill ทักษะของผู้นำว่า ๑) ทักษะการคิดรวบยอด ๒) มีความคิดสร้างสรรค์ ๓) สามารถเจรจาคล่องแคล่ว ๔) มีความรู้เกี่ยวกับงานของกลุ่ม ๕) มีทักษะทางสังคม ๖) มีทักษะการโน้มน้าว ๗) มีความสามารถในการบริหาร ๘) ปรับตัวได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ แต่สำหรับ Yukl,G.A มองทักษะผู้นำว่า ๑) ความเฉลียวฉลาด ๒) ความคิดรวบยอด ๓) ความคิดสร้างสรรค์ ๔) ความเป็นนักการทูตและมีไหวพริบปฏิภาณดี ๕) คล่องแคล่วในการเจรจา ๖) รอบรู้ในภาระงานของกลุ่ม ๗) ความสามารถในการจัดการ ๘) ความสามารถในการชักจูง โน้มน้าว ๙) ทักษะทางสังคม และนักวิชาการอีกท่าน Hickman และ Siva กล่าวถึงทักษะผู้นำว่า ๑) Creative Insight การหยั่งรู้อย่างลึกซึ้ง ตั้งคำถามที่ถูกต้องนำไปสู่คำตอบที่ถูกต้องในอนาคต ๒) Sensitivity มีความไวต่อความรู้สึก ๓) Vision มีวิสัยทัศน์ที่สร้างอนาคตที่ชัดเจน ๔) Versatility มีความสามารถรอบตัว ๕)

---

[๑] Lombardo, M. & McCauley, C.D., **Benchmarks®: A Manual and Training Guide**, (Greensboro, N.C.: Center for Creative Leadership, 1993).

[๒] Kirkpatrick, S. & Locke, E., Leadership: Do traits matter?, **Academy of Management Executive**, 5(2), (1991), pp. 48-60

[๓] Lunenburg.F. C. and Ornstein, A. C., **Educational Administration: Concepts and Practices** (5th ed.). Belmont, CA: Wadsworth, 2008.

Focus มีจุดเน้นความสำเร็จ เน้นการจัดลำดับความสำคัญนำไปสู่การปฏิบัติ ๖) Patience มีความอดทน รอคอยโอกาสเพื่อไปสู่ความความสำเร็จ นำไปสู่การสร้างบารมี๔

นอกจากแนวคิดนักวิชาการต่างประเทศแล้ว มีนักวิชาการไทยแสดงความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำไว้ ๔ คุณลักษณะสำคัญ ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย กล่าวคือ (๑) คุณลักษณะทางสติปัญญา ได้แก่ มีความตื่นตัว มีความตื่นตัว (Alertness) มีความคิดอย่างมีเหตุมีผล (Logical Thought) มีสามัญสำนึก Common Sense) มีดุลยพินิจ (Judgment) มีการเล็งเห็นการณ์ไกล (Foresight) (๒) คุณลักษณะทางกาย ได้แก่ สุขภาพ (Health) กำลังกาย (Energyความทรหดอดทน (Endurance) รูปร่างท่าทางดี (Pleasing Appearance) (๓) คุณลักษณะทางอารมณ์ ได้แก่ มองโลกในแง่ดี (Optimism) การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (Adaptability) ความมีใจเยือกเย็น (Even Temper) การบังคับตนเอง (Self – Control) ความกระตือรือร้น (Enthusiasm) การสังคมดี (Sociability) ความแนบเนียน (Tact) อารมณ์ขัน (Sense of Humor) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self – Confidence) การเข้าใจคน (Human Understanding) (๔) คุณลักษณะทางอุปนิสัย ได้แก่ ความตรงไปตรงมา (Truthfulness) ความจงรักภักดี (Royalty) ความสำนึกในหน้าที่ (Sense of Duty) ความไว้วางใจได้ (Dependability) ความกล้าหาญ (Courage) ความเข้มแข็ง (Force) ความยุติธรรม (Fairness) ความไม่เห็นแก่ตัว (Selflessness)

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะนอกจากแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญทั้งในมิติของความรู้ ความสามารถ ทักษะต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้นำประสบความสำเร็จ เช่น ความสัมพันธ์กับผู้อื่น การสื่อสาร ยังครอบคลุมถึงมิติของความมุ่งมั่นด้านความคิดและอุดมการณ์ที่มีและผู้นำต้องมีคุณลักษณะของผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และยังได้แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่ไม่อาจละเลยได้เลยที่ผู้นำควรมี คือ เรื่องของสติ ปัญญา ความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาและแสวงหาหนทางที่จะนำตนเองและกลุ่มไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งต่อมานักวิชาการในยุคหลัง ๆ ได้นำประเด็นเกี่ยวกับผู้นำกับการเปลี่ยนแปลงมาศึกษา เกิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ได้ถูกกล่าวถึงและเป็นที่ภาวะผู้นำที่ได้รับการยอมรับที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในยุคศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอประเด็นถัดไป

๒.๑.๒ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามกรอบกระบวนทัศน์ใหม่

Bass and Avolio (๑๙๙๐) ผู้นำเสนอแนวคิดผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) เป็นผู้นำที่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ทิศทางใหม่หรือเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งใหม่ที่พัฒนาขึ้น

---

[๔] พัชราณี ฟักทองพรรณ, แนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชน, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๒๐-๒๒.

โดยผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะทำให้กลุ่มได้ตระหนักถึงความต้องการขององค์กรและสื่อสารถึงเป้าหมายร่วมที่ทำให้เกิดความผูกพันทั้งต่อองค์กรและเป้าหมายของสมาชิก องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง Bass and Avolio ได้นำเสนอไว้ ๔ องค์ประกอบ หรือ 4’I s ได้แก่ **๑) Idealized Influence** หรือ ความเสน่หา (Charisma Behavior) **๒) Inspirational Motivation** (จูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจ) **๓) Intellectual Stimulation** (กระตุ้นการใช้ปัญญา) **๔) Individualized Consideration** (การพิจารณาเป็นรายบุคคล)[๕] แนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้ถูกนำมาศึกษาต่อยอดจากนักวิชาการหลายท่านที่ให้ความสนใจเพื่อค้นหาภาวะผู้นำที่สามารถสอดรับกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงวิถีโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นแนวคิดวิธีการแบบเดิมไม่อาจนำพาให้ผู้นำประสบความสำเร็จได้เนื่องจากบริบทของธรรมชาติมนุษย์เปลี่ยนไป กระบวนทัศน์ของผู้นำเป็นสิ่งที่การศึกษายุคปัจจุบันให้ความสนใจ เมื่อกล่าวถึงกระบวนทัศน์ หมายถึง ชุดของกฎและกติกาที่เป็นหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษรโดยมีหน้าที่ทำสองอย่างได้แก่ ๑) ทำหน้าที่วางหรือกำหนดกรอบ และ ๒) ทำหน้าที่แสดงให้ผู้นำทราบว่าควรจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรหรือ ในยุคโลกแห่งการผันผวน (Disruption) มุมมองของผู้นำที่มีต่อโลกต้องเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ ซึ่งมีผู้นำเสนอกระบวนทัศน์ใหม่ของผู้นำ เพื่อให้เกิดการค้นหาวิธีการในการสร้างและพัฒนาผู้นำซึ่งมีแก่นสาระสำคัญประกอบด้วย ๑) ระบบคุณธรรม (Merit System) ๒) ระบบผลงาน (Performance System) และ ๓) ระบบสมรรถนะ (Competency) โดยผู้นำต้องประกอบด้วยบทบาทสำคัญ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ (Vision) การมีกลยุทธ์ การวางกลยุทธ์ (Strategic Orientation) การมีศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน (Change Leadership) การควบคุมตนเอง (Self Control) และการใช้อำนาจจากผู้อื่น (Empowerment)[๖]

Rick Warren ได้นำหลักการของทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership theory) กับหลักการ ๗ ประการที่ได้มาจากที่ประชุมขององค์การสหประชาชาติดังกล่าวมาสร้างต้นแบบของผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สามารถก่อให้เกิด “พลังการทำงานเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณ หรือ Synergy of energy” ๗ ขั้นตอน ดังนี้ (๑) หลักการ “ทำให้เป็นเรื่องง่าย” (Principle of Simplification) (๒) หลักการ “การจูงใจ” (Principle of Motivation) (๓) หลักการ “การเอื้ออำนวยความสะดวก” (Principle of Facilitation) (๔) หลักการแห่ง “การริเริ่มสิ่งใหม่” (Principle of Innovation) (๕) หลักการ “ด้านการขับเคลื่อน” (Principle of Mobilization) (๖)

---

[๕] Bass, B., & Avolio, B.J., **Improving organizational effectiveness through transformational leadership**, (Thousands Oaks, CA : Sage., 1994), pp.45-82.

[๖] ดวงตา ราชอาษา, “บทบาทของผู้นำในกระบวนทัศน์ใหม่”, **วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์,** ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม, ๒๕๕๙), หน้า ๑๘๐-๑๙๖.

หลักการการเตรียมความพร้อม (Principle of Preparation) (๗) หลักการแห่ง “การสิ้นสุด” (Principle of Determination)[๗]

เห็นได้ว่า เป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่สำคัญในการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นซึ่งมีมิติเนื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ ทักษะ ความรู้ ทัศนคติและกระบวนการคิด ซึ่งได้ขยายถึงกระบวนการวิธีการของผู้นำที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา อย่างไรก็ตามนอกจากแนวคิดการเปลี่ยนแปลงที่นำมาแสดงซึ่งเป็นกรอบค่อนข้างกว่ามิได้ระบุเจาะจงผู้นำในองค์กรแบบใด ซึ่งยังมีอีกหนึ่งแนวคิดที่ผู้วิจัยให้ความสนใจเนื่องจากเป็นแนวคิดที่แสดงให้เห็นถึงผู้นำในชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของการศึกษานี้ คือ แนวคิดผู้นำปฏิบัติการชุมชน ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ ๒๑ โดยจะได้นำเสนอในลำดับต่อไป

๒.๑.๓) ผู้นำปฏิบัติการชุมชน ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ ๒๑ (Community Action Leadership Development: CALD)

Sandmann & Vandenberg (1995) ได้เสนอกรอบแนวคิดเพื่อภาวะผู้นำศตวรรษที่ ๒๑ (a framework for 21st century leadership) ว่า การพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ เป็นรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำแบบปฏิบัติการชุมชน (Community Action Leadership Development: CALD) การพัฒนาภาวะผู้นำแบบปฏิบัติการชุมชน มีองค์ประกอบ ๔ ส่วน คือ (๑) ขับเคลื่อนด้วยปรัชญาองค์รวม (Holistic Philosophy) เกี่ยวกับชุมชน วิสัยทัศน์ การเรียนรู้ และการกระทำเป็นการบูรณาการแนวคิด “การพัฒนาชุมชน” ที่มุ่งการเสริมสร้างสปิริตของกลุ่มสร้างความผูกพัน ความภักดี อัตลักษณ์ และความเต็มใจในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วม ซึ่งเข้ากับแนวคิด “การพัฒนาองค์กร” ที่มุ่งเสริมสร้างความสามารถของกลุ่มเพื่อให้สามารถทำงานตามเป้าหมายของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิผล และแนวคิด“การพัฒนาภาวะผู้นำ” ที่มุ่งความเจริญเติบโตในความสามารถของรายบุคคลให้เอื้อต่อการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาองค์กร (๒) เกี่ยวข้องกับค่านิยมที่ยึดการปฏิบัติเป็นฐาน ๗ ประการ ได้แก่ กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Visioning Together) นำร่วมกัน (Leading Together) เรียนรู้ด้วย (Learning Together) สร้างชุมชน (Building Community) พัฒนาพลัง (Developing Energy) ปฏิบัติการร่วมกัน (Acting Together) มีการสื่อสาร (Communicating) (๓) การตรวจสอบบทบาทของผู้นำที่ได้รับมอบหมายสนับสนุนการพัฒนาภาวะ

---

[๗] Rick Warren, อ้างใน พาณี สีตกะลิน, “ภาวะผู้บริหารโรงพยาบาลในทศวรรษที่ ๒๑ กับการเปลี่ยนแปลง”, **จุลสารสาขาวิชาการวิทยาศาสตร์สุขภาพออนไลน์**, ฉบับที่ ๒ ปี ๒๕๕๘, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.stou. ac. th / schools/shs/booklet/book582/Hospital582.pdf [๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓].

ผู้นำแบบการปฏิบัติชุมชน (๔) การประยุกต์ใช้หลักการเชิงเทคนิคเพื่อบรรลุในค่านิยมและกระบวนการ[๘]

โดยสรุปเห็นได้ว่า พัฒนาการแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำตามศาสตร์สมัยใหม่แนวคิดยุคหลัง ๆ จะมุ่งเน้นให้ผู้นำเชื่อมประสานกับผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งหากผู้นำไม่มีพื้นฐานด้านจิตใจที่ดีย่อมเป็นการยากที่จะพัฒนาให้ได้ตามคุณลักษณะ สมรรถนะที่นักวิชาการต่าง ๆ ได้ศึกษาไว้ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาจิตและปัญญาของผู้นำในทางพระพุทธศาสตร์มีเนื้อหาทั้งที่เป็นหลักธรรมและตัวอย่างกรณีศึกษาที่สะท้อนถึงความเป็นผู้นำที่เหนือกาลเวลา กล่าวคือ หากผู้นำใดยึดถือคำสอนและปฏิบัติตามจะสามารถเป็นผู้นำที่ได้รับการยอมรับมีวามเก่ง ความดี และสมรรถนะที่จะนำพาชุมชน สังคมไปสู่สิ่งที่เจริญและดีงาม

๒.๑.๔ ผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา

แม้ว่าในคัมภีร์พระพุทธศาสนามิได้ระบุถึงการให้นิยามความหมายไว้อย่างการศึกษาตะวันตก แต่สามารถอนุมานจากพุทธพจน์และคำของพุทธสาวกในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ที่สะท้อนคำสอนเกี่ยวกับผู้นำไว้ซึ่งบางพุทธพจน์แสดงถึงความหมาย และบางพุทธพจน์แสดงถึงคุณลักษณะของผู้ที่เรียกได้ว่าเป็นผู้นำ และบางพุทธพจน์ขยายความถึงจุดหมายที่แท้จริงของการเป็นผู้นำ ผู้วิจัยได้เรียบเรียบสรุปพุทธพจน์ที่เกี่ยวกับผู้นำในคัมภีร์พระพุทธศาสนาพอเป็นสังเขป ดังนี้ “ผู้นำ เป็นผู้มีคุณลักษณะที่มีความเจริญ มีความสง่างามที่สุดในท่ามกลางหมู่ชนทั้งหลาย ”[๙] “ผู้นำ เป็นผู้นำประโยชน์และความสุขมาให้แก่ชนทั้งหลาย อีกทั้งผู้นำยังเป็นผู้กล่าววาจาที่ประกอบด้วยประโยชน์ประกอบด้วยธรรม แนะนำคนหมู่มาก นอกจากนั้นพระโบราณกเถระทั้งหลายยังกล่าวอีกว่า มหาบุรุษเป็นผู้นำนั้นเป็นผู้ไม่ตระหนี่ เป็นผู้ได้เสียสละบูชาธรรม[๑๐] “การให้ของผู้นำเป็นผู้ให้ที่แท้จริงให้โดยไม่มีจิตเจ็บร้อนเพราะการให้”[๑๑] “เป็นผู้นำของคนหมู่มากในกุศลธรรม เป็นประมุขของคนหมู่มาก ในกายสุจริต ในวจีสุจริต ในมโนสุจริต ในการจำแนกทาน ในการสมาทานศีล ในการรักษาอุโบสถ ในความเกื้อกูลมารดา ในความเกื้อกูลบิดา ในความเกื้อกูลสมณะ ในความเกื้อกูลพราหมณ์ ในความประพฤติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ในตระกูล และในกุศลธรรมอันยิ่ง อื่น ๆ อีก”[๑๒]

---

[๘] Sandmann, L. R., & Vandenberg, L., A framework for 21st century leadership. Journal of Extension, 33(6), 1995.

[๙] วิ.ป. (ไทย) ๘/๕๐๑/๗๒๑.

[๑๐] ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๑๒-๒๑๓/๑๗๒,

[๑๑] ขุ.ม. (ไทย) ๒๙/๘๗/๒๖๕.

[๑๒] ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๓๐/๑๘๗,

เห็นได้ว่าพุทธพจน์จะมีนัยสำคัญที่สะท้อนถึงคุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญ เช่น การเป็นผู้ให้ บุคลิกลักษณะที่ดี การสร้างประโยชน์ การใช้วาจา การเสียสละ มีความประพฤติกาย วาจา ใจที่ดี รักษาศีล มีความกตัญญู เป็นต้น ทั้งนี้มีอีกหลายเรื่องราวในคัมภีร์พระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงหมวดธรรมไว้จำเพาะ เช่น หลักทศพิธราชธรรม สังหคหุธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีคุณลักษณะเกี่ยวกับการสื่อสาร กล่าวคือ สามารถอธิบายธรรมเพื่อความแจ่มแจ้งในธรรมเพื่อความเป็นอยู่โดยธรรม เพราะเป็นผู้นำในฐานะการนำสัตว์ไปด้วยสัทธรรมนำไปอยู่โดยธรรมที่ไม่ทำให้ผู้รู้เกิดความริษยาเพราะการเป็นผู้นำหมู่สงฆ์นั้น[๑๓] การรู้จักควบคุมตนเอง “เป็นผู้ฝึกการชนะตนเองเสมอ ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า การชนะตนของบุคคลผู้ฝึกตนดีแล้วประพฤติสำรวมเป็นนิตย์นั่นแลประเสริฐกว่าการชนะผู้อื่น”[๑๔] ความมีอดทน อดกลั้น “ผู้ฝึกตนที่มีการอดกลั้นถ้อยคำล่วงเกินได้ เหมือนพญาช้างในสงคราม. . . คนที่ฝึกตนได้แล้ว ประเสริฐกว่าสัตว์พาหนะเหล่านั้น”[๑๕] นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงคุณลักษณะภายนอกคือกริยามารยาท รักษากฎกติกามารยาท ไม่เบียดเบียน”เป็นผู้มีศีลสำรวมด้วยการสังวรในข้อวัตรปฏิบัติของตนเพียบพร้อมด้วยอาจาระและโคจร มีปกติเห็นภัยในโทษแม้เล็กน้อย สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบททั้งหลาย[๑๖] เป็นผู้ให้คฤหัสถ์สมาทานอธิศีล[๑๗] เป็นผู้พิจารณาไตร่ตรองแล้วติเตียนคนที่ควรติเตียน[๑๘] อีกทั้งยังมีพุทธพจน์ที่กล่าวถึงการเป็นผู้ฟังที่ดี พหูสูต ทรงสุตะ[๑๙] อีกคุณลักษณะที่น่าสนใจคือ การเป็นนักสร้างแรงบันดาลใจ ดังพุทธพจน์ว่า “เป็นผู้สามารถชี้แจงบุคคลผู้เข้าไปหาให้เห็นชัด ชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ เร้าใจให้อาจหาญแกล้วกล้า ปลอบชโลมใจให้สดชื่นร่าเริงด้วยธรรมีกถา”[๒๐] นอกจากนี้ยังมีเรื่องของการเป็นผู้นำทางปัญญา ความพระสูตรว่า “เป็นผู้พิจารณา ไตร่ตรองแล้ว ปลูกความเลื่อมใสในฐานะที่ควรเลื่อมใส[๒๑] อีกทั้งยังสะท้อนถึงผู้นำต้องไม่เป็นผู้สร้างความเหลื่อมล้ำด้วยวรรณะ กล่าวคือ “เป็นผู้ไม่ตระหนี่วรรณะ”[๒๒]

จากแง่มุมบางส่วนบางตอนที่สะท้อนคุณลักษณะผู้นำในคัมภีร์พระพุทธศาสนา แสดงให้เห็นพุทธปัญญาภาพที่ทรงทิ้งมรดกภูมิธรรมของการนำไปใช้พัฒนาตนเองให้เป็นต้นแบบของผู้มีศีลมี

---

[๑๓] สำ.ส. (ไทย) ๑๕/๑๖๑/๒๑๕.

[๑๔] ขุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๑๐๔/๖๒.

[๑๕] ขุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๓๒๐-๓๒๒/๑๓๓.

[๑๖] องฺ.ปญฺจก. (ไทย) ๒๒/๒๓๒-๒๓๔/๓๗๔-๓๗๖.

[๑๗] องฺ.ปญฺจก. (ไทย) ๒๒/๒๓๕/๓๗๗.

[๑๘] องฺ.ปญฺจก. (ไทย) ๒๒/๒๓๖-๒๓๘/๓๗๘-๓๘๐.

[๑๙] องฺ.ปญฺจก. (ไทย) ๒๒/๒๓๑/๓๗๓-๓๗๔.

[๒๐] องฺ.ปญฺจก. (ไทย) ๒๒/๒๓๓/๓๗๕.

[๒๑] องฺ.ปญฺจก. (ไทย) ๒๒/๒๓๖/๓๗๘.

[๒๒] องฺ.ปญฺจก. (ไทย) ๒๒/๒๓๙-๒๔๐/๓๘๑-๓๘๓.

ธรรมและประกอบด้วยปัญญา สามารถพัฒนาตนเองและพร้อมที่จะนำพาผู้อื่นไปสู่ความเจริญห่างไกลจากความเสื่อมหรืออบายทั้งหลาย ซึ่งแนวคิดผู้นำในทางพระพุทธศาสนาอาจถูกมองว่าไกลตัวและเป็นเรื่องที่ทำได้อยากสำหรับวิถีปุถุชน แต่ในทัศนะผู้วิจัยเห็นว่า เป็นหนทางที่สามารถนำมาปรับใช้กับยุคสมัยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงสันติสุขของตัวผู้นำ ก่อนที่จะนำพาสันติสุขมาสู่ผู้อื่น ซึ่งมีการศึกษาตัวอย่างบุคคลนักสันติภาพโลกที่เป็นผู้นำสันติภาพต้นแบบ ในวิถีของบุคคลเหล่านั้นสะท้อนถึงคุณลักษณะของผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา โดยมีผลการศึกษาที่ถอดบทเรียนวิถีสันติภาพของบุคคลนักสันติภาพโลก ได้แก่ มหาตมะคานธี เนลสัน แมนเดลา (Nelson Mandela) มาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์ (Martin Luther King Jr.) คุณแม่เทเรซาแห่งกัลกัตตา ดาไลลามะองค์ที่ ๑๔ เทนซิน เกียตโซ สรุปความดังนี้

๑) เป็นผู้ที่เข้าใจในกระบวนการสร้างสันติภาพภายใต้กรอบแห่งความจริง ๔ ประการ หรือ “อริยสัจ ๔” ๒) ลดความเบียดเบียนกันด้วยหลัก “อหิงสา” คือ ความอดทนในการไม่ใช้ความรุนแรงต่อชีวิตในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ๓) ต้องทำความเข้าใจกันระหว่างศาสนาให้สำเร็จ ด้วยการเริ่มจากปัจเจกฯ ที่ต่างต้องเข้าถึงหัวใจแห่งศาสนาของตนให้ถ่องแท้ ๔) ต้องกำจัดความต้องการเอาชนะ การเพ่งโทษต่อผู้อื่นให้ได้ ด้วยสำนึกแห่งความเมตตากรุณา พัฒนาความกรุณาให้มากกว่าพัฒนาสมอง ๕) ต้องมีความเพียร ๔ ด้าน ได้แก่ การระวังเหตุแห่งความขัดแย้ง การขจัดความขัดแย้งอันจะลุกลามนำสู่ความรุนแรง การป้องกันความขัดแย้ง และการรักษาพัฒนาให้เกิดความสงบสันติสุขอย่าง ๖) มีเป้าหมาย ๒ ทาง คือ การสร้างสันติภาพด้วยการควบคุมความขัดแย้งที่นำสู่ความรุนแรงให้ได้เป็นเบื้องต้น (Peace Keeping) จากนั้นคือยุติความขัดแย้งที่นำสู่ความรุนแรง (Peace Making) ๗) ต้องยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม (participation) และเข้าถึงชุมชนและสมาชิกในสังคม[๒๓]

๒.๑.๕ ผู้นำกับการพัฒนาชุมชน

ทั้งนี้ผู้นำชุมชนเป็นคำเรียกภาพรวมของผู้ที่ทำหน้าที่และมีบทบาทขับเคลื่อนชุมชน แต่แท้จริงแล้วเมื่อดูรายละเอียดตามโครงสร้างบทบาทหน้าที่ จะพบว่าผู้นำชุมชนสามารถแบ่งเป็น ๔ ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทจะมีคุณลักษณะและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน แต่ก็มีความสำคัญต่อชุมชนไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน มีผู้ได้แสดงประเภทของผู้นำชุมชน โดยนำเสนอไว้ ๔ ประเภท ได้แก่ ๑) ผู้นำทางการปกครอง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ประธานชุมชน ซึ่งมีสถานะที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตำแหน่งหน้าที่มีความมั่นคงปานกลางเพราะสามาร เปลี่ยนแปลงได้ตามวาระ ๒) ผู้นำทางการเมือง ได้แก่ สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้นำที่มีสถานะมีอำนาจหน้าที่และ

---

[๒๓] พูนสุข มาศรังสรรค์, บรรพต ต้นธีรวงศ์ และขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, “เกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสันติภาพขององค์กรและนักสันติภาพโลก”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐), หน้า ๙๓-๙๖.

งบประมาณตามกฎหมาย ตำแหน่งหน้าที่ความมั่นคงน้อย เปลี่ยนแปลงได้ (ตามวาระ) ๓) ผู้นำทางศาสนา และผู้นำทางจิตวิญญาณ สถานะทางสังคมเป็นผู้ที่มีศรัทธาหรือมีพื้นที่ทางสังคมเป็นพื้นฐาน ตำแหน่งหน้าที่มีความมั่นคงปานกลาง มีโอกาสเปลี่ยนแปลง ๔) ผู้นำทางธรรมชาติ (หมายรวมถึง ครู หมออนามัย หรือบุคคลที่มีบาทบาทในการนำพาการพัฒนาชุมชน) ผู้นำกลุ่มนี้นอกจากมีพื้นฐานจากความมีศรัทธา มีเครือข่ายภายนอกที่ทำเรื่องเดียวกัน หน้าที่ความมั่นคงสูงเพราะทำด้วยใจ ยึดมั่นอุดมการณ์ เปลี่ยนแปลงยาก[๒๔]

ผู้นำในระดับชุมชนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมากนอกจากนำพาชุมชนของ ตนไปสู่การพัฒนาที่มีความเหมาะสมแล้ว สามารถนำพาการพัฒนาในระดับชุมชนเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ทั้งนี้องค์ประกอบของผู้นำชุมชน มีลักษณะที่ไม่ต่างจากลักษณะของผู้นำทั่วไป เพียงแต่ความเป็นผู้นำในระดับชุมชนนั้นจะมีความเป็นกันเองกับชาวบ้าน มีความใกล้ชิดและเป็นระบบเครือญาติซึ่งมีผู้พยายามจะเสนอแนวคิดคุณลักษณะของผู้นำชุมชนไว้หลายแง่มุม ผู้วิจัยสรุปดังนี้

ลักษณะของผู้นำชุมชน ได้แก่ ๑) มีความรู้ ความสามารถในกิจกรรมที่มีอยู่ในชุมชนเป็นอย่างดี ๒) มีคุณธรรม เช่น ความโอบอ้อมอารี เป็นที่ยอมรับได้ในชุมชน ๓) มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ๔) สามารถประสานต่อรองเรื่องต่าง ๆ ได้ ๕) มีฐานะค่อนข้างมั่นคง ๖) มีความเป็นกันเองสูง หรือมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี[๒๕] นอกจากนี้มีการถอดบทเรียนจากสุดยอผู้นำ และนำเสนอเป็นคุณลักษณะที่ดีของผู้นำชุมชนท้องถิ่น

คุณลักษณะที่ดีของผู้นำชุมชนท้องถิ่น : ถอดบทเรียนจากผู้นำชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลสุดยอดผู้นำท้องถิ่นประจำปี ๒๕๖๒ ในเวทีสุดยอดผู้นำชุมชนท้องถิ่น วาระ : สร้างสุขภาวะ ๑๓ กลุ่มประชากร ซึ่งจากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้นำที่ได้รับรางวัล ได้สรุปสรุปคุณลักษณสำคัญของผู้นำชุมชนท้องถิ่นออกมาเป็น ๑๐ ประการ ดังนี้ ๑) คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ๒) มีความตั้งใจ เอาใจใส่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ๓) ซื่อสัตย์สุจริต ตรวจสอบได้ ๔) รักษาไว้ซึ่งคุณธรรม จริยธรรม ไม่กระทำสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรม ๕) มีความประพฤติที่ดี เป็นที่ยอมรับนับถือจากสังคม ๖) รู้จักการนำเอาข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างกลไกการพัฒนาที่ดีขึ้น ๗) มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางออกให้ชุมชนท้องถิ่น ๘) ร่วมสร้างให้เกิดผู้นำชุมชนท้องถิ่นรุ่น

---

[๒๔] วรพงศ์ ผูกภู่, **ผู้นำในการพัฒนาชุมชน ๔ ประเภท,** [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.randdcreation.com, [๒๘ ต.ค.๒๕๖๓].

[๒๕] จักรีศรี จารุเมธีญาณและพระถนัด วฑฺฒโน, “ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน”, **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร,** ปีที่ ๖, (ฉบับพิเศษ, ๒๐๑๗), หน้า ๕๒๘-๕๓๘.

ใหม่ ๙) สร้างและสานต่อให้เกิดเครือข่ายชุมชน ในหลากหลายลักษณะ ๑๐) สามารถทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดี[๒๖]

กล่าวได้ว่า การพัฒนาความรู้และทักษะของผู้นำชุมชน การพัฒนาความรู้และทักษะของผู้นำเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการเสริมสร้างความรู้และ พัฒนาทักษะจะทำให้ผู้นำชุมชนมีโลกทัศน์ใหม่ต่องานพัฒนา การพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้นำจึงเป็นสิ่งจะ ต้องนำมาพิจารณาควบคู่ไปกับการทำงานพัฒนาชุมชนมาประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชุมชน ผู้นำโดยส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีความสนใจใฝ่รู้ศึกษาและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จะศึกษาด้วยตนเอง วิธี การศึกษาด้วยตนเองนั้น อาจเป็นการสังเกตสิ่งที่ตนเองพบเห็น แล้วจดจำมาทดลองปฏิบัติ หรือผ่านการพูด คุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลต่างๆจัดกลุ่มพูดคุยสนทนา หลังจากผ่านการไปศึกษาดูงานภายนอก ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนสถานการณ์ของชุมชนของตน

๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำเพื่อชุมชนสันติสุข

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำทำให้พบว่าผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการนำพาชุมชน สังคม ให้เกิดสันติสุขไม่ว่าจะเป็นศาสตร์สมัยหรือในคัมภีร์พระพุทธศาสนา และเห็นได้ชัดเจนจากการถอดบทเรียนผู้นำนักสันติภาพโลก อีกทั้งยังมีตัวอย่างแนวคิดผู้นำชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลเป็นเครื่องการันตีความสำคัญและคุณลักษณะผู้นำที่ครอบคลุมถึงทักษะในด้านต่าง ๆ ด้วย ผู้นำนอกจากนำการเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้เกิดขึ้น ประเด็นสำคัญคือ ผู้นำเองต้องเรียนรู้และพัฒนาซึ่งสอดรับกับทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ ที่แม้จะเห็นว่าคุณลักษณะของผู้นำเป็นเรื่องเฉพาะตนแต่ก็สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยเห็นว่า “สมรรถนะผู้นำ” เป็นอีกประเด็นสำคัญที่ควรศึกษาทำความเข้าใจเพื่อเป็นกรอบของการนำไปพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำเพื่อชุมชนสันติสุข โดยมีลำดับประเด็นการนำเสนอดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนสันติสุข แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ และแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้นำเพื่อชุมชนสันติสุข

๒.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนสันติสุข

มีความหมายของคำว่า “ชุมชนสันติสุข” โดยการถอดบทเรียนชุมชนต้นแบบมีบริบทความแตกต่างกันในวิถีของชุมชน ซึ่งผลการศึกษานี้ค้นพบว่า ในการให้ความหมายชุมชนสันติสุขควรพิจารณากรอบของมิติต่าง ๆ ดังนี้ **๑) มิติทางกาย (Physical development)** เป็นการสะท้อนถึงการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในชุมชนกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งชุมชนสันติสุขสามารถสะท้อนให้เห็นถึง สภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชนทั้งในแง่ของการรู้รักษาธรรมชาติ ความมั่นคงในอาชีพ ได้แก่

[๒๖] **๑๐ คุณลักษณะสำคัญของผู้นำชุมชนท้องถิ่น**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://thaihealthycommunity.org/?p=11711 [๑๑ ต.ค. ๒๐๒๐].

การมีเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ บนวิถีความพอเพียง ๒) มิติทางสังคม (**Moral development**) เป็นการสะท้อนถึงพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในด้านสังคมชุมชนสันติสุข กล่าวคือ **การมีความรักความสามัคคีและความปรองดองในชุมชน** ได้แก่ ความเสมอภาค แตกต่างแต่ไม่แบ่งแยก ความร่วมมือช่วยเหลือกัน, การเคารพให้เกียรติ ร่วมปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วม, การให้ การแบ่งปันและความเอื้ออาทร, มีความเสียสละ มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี, การมีกติกาและเคารพกติกา เอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง **๓) มิติด้านจิตใจ** (**Emotional development**) เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาตนจิตของคนในชุมชนโดยอาศัยความเชื่อ ความศรัทธา ตามหลักศาสนาหรือวิถีศรัทธาแห่งท้องถิ่น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นศาสนาหรือความเชื่อใด ล้วนแต่มีรากฐานที่จะขัดเกลาให้จิตใจของมนุษย์เป็นคนดีมีเมตตากรุณา ขยันหมั่นเพียร อดทนมีสมาธิ และสดชื่น เบิกบาน เป็นสุขผ่องใส เป็นต้น สำหรับชุมชนสันติสุขมิติทางด้านจิตใจที่สะท้อนให้เห็นคือ **การมีธรรมะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ๔) มิติด้านปัญญา** (**Intellectual development**) เป็นการสะท้อนถึงปัญญาของชุมชนในการแก้ปัญหาด้วยปัญญา การรู้เท่าทันโลกและการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงโดยยังคงรักษาวิถีชุมชนไว้ได้ ภาพสะท้อนมิติด้านปัญญาที่สังเกตเห็นได้จากพฤติกรรมภายนอก คือ ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ไม่มีความละโมบ โลภมาก การทำการเกษตรที่ดูแลทรัพยากรธรรมชาติไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ทั้งนี้พลังปัญญาที่จะทำให้ชุมชนสันติสุขได้นั้น ไม่สามารถอาศัยแต่พลังปัญญาของคนในชุมชน แต่ต้องอาศัยพลังปัญญาร่วม ของเครือข่ายหน่วยงาน องค์การด้านการศึกษา เข้ามาร่วมพัฒนาทั้งในด้านของการใช้ทรัพยากรการส่งเสริมทรัพยากรภายนอกและองค์ความรู้ และการทำให้ชุมชนมีความมุ่งมั่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมรักษาผลประโยชน์ให้กับชุมชน กล่าวคือ **เมื่อเกิดปัญหาหน่วยงานภายนอกร่วมแก้ไข ๕) มิติด้านผู้นำ** (**Leaders**) เป็นด้านที่ส่งผลสะท้อนถึงทิศทางชุมชนในการที่ผู้นำทั้งด้านผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชน หรือผู้นำทางจิตวิญญาณ สามารถนำพาชุมชนก้าวผ่านความขัดแย้ง และสร้างสันติสุขให้กับชุมชน คุณธรรม วิสัยทัศน์ ทัศนคติของผู้นำเป็นตัวบ่งชี้สำคัญ สิ่งที่ผู้นำที่นำควรปฏิบัติซึ่งจะช่วยนำพาชุมชนสู่ความสันติสุข คือ **การมีผู้นำชุมชนที่ดีมีคุณธรรม ผู้นำศาสนามีการเสวนาระหว่างศาสนา**

ด้วยกรอบแนวคิดจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำมากำหนดนิยามความหมาย “ชุมชนสันติสันติสุข” คือ ชุมชนที่มีความรักความสามัคคีและความปรองดองในชุมชน แสดงออกถึง ความเสมอภาค แตกต่างแต่ไม่แบ่งแยก ความร่วมมือช่วยเหลือกัน การเคารพให้เกียรติ ร่วมปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วม การให้ การแบ่งปันและความเอื้ออาทร มีความเสียสละ มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี การมีกติการ่วมกัน เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง การมีส่วนร่วมของชุมชน ปฏิบัติตนตามความเชื่อ ความศรัทธา ตามหลักศาสนาหรือวิถีศรัทธาแห่งท้องถิ่นที่ดีงาม มีเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้บนวิถีความพอเพียง กรอบแนวคิดชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖ ประกอบด้วย หลักการ

(Principle) ตัวบุคคล (People) และ ภาพสะท้อน (Reflection) ผู้วิจัยได้อาศัยกรอบแนวคิดนี้สร้าง “สมการ”เพื่อนำเสนอแนวทางการสร้างสันติภาพและพัฒนาชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษ ที่ ๒๖ เรียกว่า **“D&P (LINE) = 2 D” สมการสร้างชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖** กล่าวคือ

D = Dhrama คือ รากฐานศาสนธรรมนำพาซึ่งสันติสุข: ดังที่กล่าวไว้เบื้องต้น “ธรรมะ” จะเป็นหัวใจและเส้นเลือดหล่อเลี้ยงพัฒนามนุษย์ให้เข้าถึงสันติสุขได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้จากการศึกษาแนวคิดและกระบวนการสร้างสันติภาพในมิติของศาสนา พบว่า ทุกศาสนาต่างก็มีจุดหมายเพื่อนำพามนุษย์เข้าสู่ความสันติ ความสุข ความสงบ แม้ว่า ทั้งพุทธ คริสต์ อิสลาม อาจมีจุดหมายในสภาวะการเข้าถึงสันติในมิติที่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม คำสอนทุกศาสนาก็เป็นรากฐานเครื่องมือสำคัญในการทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ซึ่งธรรมะต้องทำงานควบคู่กับวิธีการที่ดีในการสร้างสันติภาพและสันติสุข กล่าวคือ **P = Peaceful means** คือ การมีอุดมการณ์และความเชื่อมั่นในกระบวนการสันติวิธี ซึ่งถึงแม้ว่าในมิติศาสนาได้การกล่าวถึงหลักการและแนวทางปฏิบัติไว้บ้างแล้ว ทั้งนี้การจะเข้าถึงกระบวนการสร้างสันติภาพด้วยสันติวิธี สิ่งแรกที่ต้องทำความเข้าใจตรงกัน คือ มุมมองหรือทัศนะที่มีเกี่ยวกับสันติภาพให้ตรงกัน เพราะหากชุมชนมองภาพสันติภาพที่ไม่ตรงกันย่อมนำไปสู่การใช้เครื่องมือในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน D & P เป็นส่วนที่เสริมกันและกันผ่านกระบวนการภายใต้หลัก การเจรจา (Negotiation) การไกล่เกลี่ย (Reconciliation) การประนีประนอม (Compromising) การมีส่วนรวม (Participation) ที่ผลักดันให้ **L-I-N-E** ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนสันติสุขในศตวรรษที่ ๒๖ อันได้แก่ **ผู้นำชุม**ชน แทนสัญลักษณ์ด้วย **L= Leader สมาชิกชุมชน** (Member) แทนสัญลักษณ์ด้วย **I = Intellectual development** (การพัฒนาปัญญา) **E = Emotional development** (การพัฒนาจิต)**เครือข่าย** แทนสัญลักษณ์ด้วย **N = Network** โดยกระบวนการทำงานของ D & P แบ่งเป็น **D & P สายดับ** เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องต่างระลึกถึงและระมัดระวังเหตุที่นำไปสู่ความขัดแย้ง ประกอบด้วย **๑) Self-peace** ตนเองมีความเข้าใจเรื่องสันติภาพ **๒) Resolution** การขจัดความขัดแย้งหรือความรุนแรงที่เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องสันติภาพในมิติของศาสนาและตามนักวิชาการ **D & P สายเกิด** เป็นกระบวนการที่ต้องมาจากปัญญาเป็นวิถีทางแก้ปัญหา อันมีจุดหมายสูงสุดตามความเชื่อทางศาสนาเป็นส่วนจูงใจให้ดำเนินตามในวิถีทางที่ดีงาม นำไปสู่การเรียนรู้และปฏิบัติตนที่จะร่วมสร้างสันติภาพให้งอกงาม **(Outer Prevention & Development)** และการรักษาสันติภาพให้ยั่งยืน **(Sustainable Preservation)** หัวรถจักรสำคัญที่กระบวนการต่างๆ เหล่านี้สำเร็จผล ต้องอาศัย การมีผู้นำที่ดีของชุมชน ดังนั้นในพุทธศตวรรษที่ ๒๖ การคัดสรรหรือการคัดเลือกผู้นำจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและต้องมีการนำเสนอเป็นองค์ความรู้ให้กับชุมชน ขี้ให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อการคัดคนมาเป็นผู้นำที่ต้องมีคุณธรรมเป็นรากฐาน มากกว่าการมีพวกพ้องหรือบารมีที่มาจากการหวังผลประโยชน์ คำตอบที่ได้จากสมการนี้ คือ ภาพความเป็นชุมชนสันติสุข

ซึ่งผู้วิจัยเสนอไว้ **2 D** โดย D ที่ ๑ หมายถึง การมีภาพสะท้อนเชิงกายภาพของชุมชน **(Physical development)** และ D ที่ ๒ คือ การมีภาพสะท้อนเชิงสังคมที่แสดงถึงการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขในชุมชน (**Moral development**)[๒๗] ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของผู้นำและแนวคิดทักษะที่สำคัญที่ผู้นำจะต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติเกี่ยวกับการสร้างสันติวิถีในชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องของสมรรถนะของผู้นำนั่นเอง ซึ่งเป็นประเด็นการศึกษาของงานวิจัยนี้

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

ผู้ที่จุดประกายริเริ่มความคิดนี้คือ David C. McClelland นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ โดยพัฒนาแบบทดสอบทางบุคลิกภาพเพื่อศึกษาว่าบุคคลที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีทัศนคติและนิสัยอย่างไร และได้ใช้ความรู้ในเรื่องเหล่านี้ช่วยแก้ปัญหาการคัดเลือกบุคคลให้กับหน่วยงานของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา สมรรถนะถูกเลือกให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งนอกเหนือไปจากการวัดเชาวน์ปัญญา ซึ่งแนวคิดสมรรถนะถูกนำมาอธิบายด้วยภาพโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) ซึ่งอธิบายว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลเปรียบเทียบได้กับภูเขาน้าแข็ง โดยมีส่วนที่เห็นได้ง่าย และพัฒนาได้ง่าย คือส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำ คือองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่บุคคลมีอยู่ และส่วนใหญ่ที่มองเห็นได้ยากอยู่ใต้ผิวน้ำ ได้แก่ แรงจูงใจ อุปนิสัย ภาพลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ส่วนที่อยู่ใต้น้านี้มีผลต่อพฤติกรรมในการทางานของบุคคลอย่างมากและเป็นส่วนที่พัฒนาได้ยาก ดังนั้นสมรรถนะในความหมายของ McClelland คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กาหนดในงานที่ตนรับผิดชอบสมรรถนะจึงเป็น ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จาเป็นของบุคคลในการทางานให้ประสบความสำเร็จ มีผลงานได้ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กาหนดหรือสูงกว่า[๒๘] ในขณะที่ Scott Parry สมรรถนะเกิดได้จาก ๓ ทางคือ ๑) เป็นพรสวรรค์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ๒) เกิดจากประสบการณ์การทำงาน ๓) เกิดจากการฝึกอบรมและพัฒนา[๒๙]

---

[๒๗] ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง, **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.**,ปีที่ ๖ (ฉบับพิเศษ, ๒๕๖๑), หน้า ๑๔-๒๔.

[๒๘] McClelland, D. C., “ Test for Competence, rather than intelligence” , **American Psychologists**, 17(7) (1975)., pp 57-83.

[๒๙] นริศ มหาพรหมวัน, รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๖๑), หน้า ๓๑-๓๒.

องค์ประกอบของสมรรถนะ (Core competencies) แมคคลีแลนด์ (David McClelland) อธิบายว่า สมรรถนะของบุคคล เกิดจากองค์ประกอบสำคัญ ๖ ประการ ๑) ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ ๒) ทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น ทักษะที่เกิดได้นั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว ๓) เจตคติ (Attitude) คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน ๔) ค่านิยม (Values) คือ สิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตนเองเป็นต้น ๕) บุคลิกลักษณะประจำ ตัวของบุคคล(Traits) คือ เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น ๖) แรงขับภายใน (Motives) คือ แรงจูงใจซึ่งทำ ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น

องค์ประกอบทั้ง ๖ ประการ แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ๑) ส่วนที่อยู่เหนือน้ำ สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ได้แก่ ทักษะ (Skills) และความรู้ (Knowledge) ๒) ส่วนที่อยู่ใต้นำ เป็นสิ่งที่สังเกตเห็นได้ยาก ได้แก่ บทบาททางสังคม (Social Image) ภาพพจน์ที่รับรู้ตัวเอง (Self Image) อุปนิสัย (Traits) แรงกระตุ้น(Motive) ดังนั้นการเรียนรู้เกี่ยวกับสมรรถนะจึงไม่ได้มีเพียงแต่การศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออก แต่ต้องรวมไปถึงการศึกษาที่มาของพฤติกรรมเหล่านั้นด้วย

Scott Parry ได้กำหนดนิยามสมรรถนะ คือ องค์ประกอบ (Cluster) ของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitudes) ของปัจเจกบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ของการทำงานของบุคคลนั้น ๆ เป็นบทบาทหรือความรับผิดชอบซึ่งสัมพันธ์กับผลงานและสามารถวัดค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานและสามารถพัฒนาได้โดยการฝึกอบรม[๓๐] นอกจากนี้สมรรถนะยังสามารถแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่ม กล่าวคือ ๑) สมรรถนะขั้นพื้นฐาน (Threshold Competencies) หมายถึง ความรู้หรือทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของบุคคลที่ต้องมีเพื่อให้สามารถที่จะทา งานที่สูงกว่า หรือซับซ้อนกว่าได้เช่น สมรรถนะในการพูด การเขียน เป็นต้น ๒) สมรรถนะที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (Differentiating Competencies) หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลการทำงานที่ดีกว่าหรือสูงกว่ามาตรฐาน สูงกว่าคนทั่วไปจึงทำให้เกิดผลสำเร็จที่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ความรู้ ทักษะ เจตคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพไม่ใช่สมรรถนะแต่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดสมรรถนะ ดังนั้นความรู้เพียงอย่างเดียว จะไม่เป็นสมรรถนะแต่ถ้าเป็นความรู้ที่สามารถนำมาใช้ให้

---

[๓๐] Scott B.Parry, **Evaluating the Impact of Training**, (New York: John and Willey, 1997), p 7.

เกิดกิจกรรมจนประสบความสำเร็จถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะที่แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลงานสูงสุดถือว่าเป็นสมรรถนะ เช่นเดียวกับ เจตคติหรือแรงจูงใจโดด ๆ แต่เพียงอย่างเดียวก็ไม่ใช่สมรรถนะ แต่ต้องเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดพลังทำงานสำเร็จตรงตามเวลาหรือเรียกว่ากำหนดหรือดีกว่ามาตรฐานถือว่าเป็นสมรรถนะ[๓๑]

สมรรถนะ สำหรับงานวิจัยนี้จะหมายถึง คุณลักษณะพื้นฐานที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในการสร้างสันติสุขในชุมชน ที่สะท้อนถึงการเป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม บุคลิกลักษณะประจำตน และแรงจูงใจในการเป็นต้นแบบของผู้มีสันติภายในเพื่อนำมาใช้ในการสร้างสันติภาพในชุมชน สังคม สมรรถนะของผู้นำในการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดต่อไป

๒.๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะพื้นฐานของผู้นำเพื่อชุมชนสันติสุข

จากการทบทวนแนวคิดที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยได้กรอบในการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะที่ผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นควรได้รับการส่งเสริมเป็นพื้นฐานสำคัญ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับสันติวิธี แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อสันติภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) แนวคิดเกี่ยวกับสันติวิธีกับการพัฒนาชุมชน

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส ได้แสดงทัศนะความหมายของสันติวิธีมี ดังต่อไปนี้ (๑) สันติวิธี คือ การไม่ใช้กำลัง หรืออำนาจ (๒) สันติวิธี คือ การเชื่อฟัง (๓) สันติวิธี คือ การไม่ก่อความวุ่นวาย (๔) สันติวิธี คือ การทำตามกฎหมาย[๓๒] อย่างไรก็ตาม การให้ความหมาย สันติวิธี มีนักวิชาการหลายค่ายหลายสำนักต่างก็ให้นิยามที่มีความคล้ายคลึง แตกต่างกันไปบ้าง แต่สิ่งที่นักวิชาการเห็นตรงกันคือแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง การแก้ไขหรือการแปรความขัดแย้งโดยไร้ความรุนแรง โดยอาจนำเสนอแนวทางจัดการไว้ต่างกัน แต่มีเป้าหมายเดียวกันคือ การมีสันติภาพด้วยวิธีการที่เป็นสันติวิธี กล่าวคือ สังคมจะมีสันติภาพต้องใช้ วิธีการที่สันติหรือ วิธีการที่ไม่รุนแรง เท่านั้น ดังนั้น สันติภาพ และสันติวิธี หากมองในมิติหนึ่งก็จะเห็นว่าเป็นสิ่งเดียวกัน ต่างกันตรงที่สันติภาพถูกมองเป็นเป้าหมาย และสันติวิธีเป็นวิธีการที่ทำให้เข้าถึงเป้าหมายนั้นเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น เหตุที่สันติวิธีถูกเลือกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือจัดการปัญหาความขัดแย้งเพราะเหตุผลดังต่อไปนี้ (๑) สันติวิธีเป็นวิธีที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรม (๒) สันติวิธีเป็นเครื่องมือในการจัดการความขัดแย้ง (๓) สันติวิธีเป็นวิธีเดียวที่สนับสนุนประชาธิปไตย (๔) สันติวิธีเป็นวิธีสนับสนุนกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม

---

[๓๑] นริศ มหาพรหมวัน, รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๖๑), หน้า ๓๔.

[๓๒] พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, **พุทธสันติวิธี การบูรณาการหลักการและเครื่องมือจัดการความขัดแย้ง**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๑๗๕-๑๗๘.

ของประชาชนในทุกๆ กลุ่ม (๕) สันติวิธีเป็นวิธีเดียวที่สนับสนุนการคิด และการปฏิบัติการในการจัดการความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ (๖) สันติวิธีเป็นวิธีการที่น่าจะมีการสูญเสียน้อยที่สุด ทั้งระยะสั้นระยะยาว (๗) สันติวิธีเป็นวิธีที่ใช้จัดการกับความขัดแย้งในสังคมที่มีความสลับซับซ้อน (Chaos)[๓๓]

ชุดความเชื่อนี้เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชน ควรได้รับการปลูกฝังและยึดเป็นพื้นฐานในการทำงานเพื่อชุมชน ทั้งนี้ สันติวิธี นอกจากเป็นวิธีที่เต็มไปด้วยความเป็นธรรมแล้ว ยังเป็นคู่มือ และเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมในการอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งและสร้างการมีส่วนร่วม เป็นการสลายความเป็นอัตลักษณ์ การยอมรับความแตกต่าง เป็นวิถีแห่งสันติสุขบนท่ามกลางความแตกต่างหรือสถานการณ์ความขัดแย้ง กล่าวได้ว่า เป็นวิธีการที่สลายความแตกต่างและประสานความมีส่วนร่วมนำพาสังคม ชุมชนไปสู่สันติภาพและมีสันติสุขในการอยู่ร่วมกัน และเมื่อไม่สามารถหลีกเลี่ยงความขัดแย้งได้ แนวทางสันติวิธีเป็นวิถีทางแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุด แต่ทั้งนี้การเลือกใช้เครื่องมือที่เป็นสันติวิธี ผู้นำจำเป็นต้องเข้าใจแนวคิดพื้นฐานสำคัญในการจะนำเครื่องมือเหล่านี้ไปใช้ ที่สัมพันธ์กับบริบทความขัดแย้งในชุมชนเป็นหลักการที่สำคัญ เช่น **(๑) หลักแห่งความเป็นจริงสากล หรือ ตรีสากล** คือ หัวใจเกี่ยวพื้นฐานของ “สันติวิธี” ตามแนวทางของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ก็คือ หลักความเป็นสากล ๓ ประการ (ตรีสากล) ได้แก่ ๑) ความจริงที่เป็นสากล ๒) ความเป็นมนุษย์ที่เป็นสากล ๓) ความมีเมตตาที่เป็นสากล **(๒) หลักแห่งการยอมรับในความหลากหลาย และการพึ่งพาอาศัยกันและกัน** โดย โยฮัน กัลตุง กล่าวว่า การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย สันติภาพต้องเป็นแบบพหุนิยมที่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทั้ง ๔ ประการ กล่าวคือ การดำรงชีวิต (Survival) การมีความเป็นอยู่ที่ดี (Welfare) การมีเสรีภาพ (Freedom) และการมีเอกลักษณ์และความรู้สึกมีความหมายในชีวิต (Identity) ซึ่งทั้งหมดเป็นตัวแปรสำคัญที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และความรุนแรงในสังคม และโลกทั้งหมดนี้จะสามารถอยู่รวมกันอย่างสันติได้ภายใต้เงื่อนไข ๒ ประการ กล่าวคือ (๑) ความหลากหลายและการพึ่งพาในธรรมชาตินำมาซึ่งความสมดุลทางนิเวศและทำให้เกิดการสร้างสรรค์ ทำให้เกิดสังคมพหุนิยม และทำให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (๒) การพึ่งพากันและกันในธรรมชาติเป็นการพึ่งพาในแนวนอนไม่ใช่การพึ่งพาในแนวตั้ง ไม่ใช่การพึ่งพาของผู้อ่อนแอกว่าต่อผู้แข็งแรงกว่า หากสถานการณ์เป็นไปในลักษณะนี้ จะไม่ก่อให้เกิดการครอบงำของบุคคลผู้แข็งแรงต่อผู้ที่อ่อนแอกว่า อันเป็นการแสดงออกของผู้ที่มีอำนาจมากกว่าต่อผู้มีอำนาจน้อยกว่า **(๓) หลักแห่ง**

---

[๓๓]ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, “ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๕๒-๕๓.

ความสามัคคี ในทัศนะของ มารค ตามไท มองเรื่องความสามัคคี ในแง่ของศักยภาพของสังคมที่จะทำบางอย่างร่วมกันในบางสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ความสามัคคีอาจจะไม่ใช่สิ่งที่ปรากฏทุกวันในสังคม แต่จะดำรงอยู่ในลักษณะของแฝงในความหมายของศักยภาพ ดังนั้นสามัคคีจะเกิดขึ้น หรือแสดงตนออกมาได้เมื่อคนในสังคมต้องการความร่วมมือเพื่อกระทำการอะไรบางอย่าง หรือเพื่อปกป้องอะไรบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งที่คนในสังคมมองว่า มีคุณค่า และเมื่อใดคุณค่าดังกล่าวจะถูกทำลายความสามัคคีก็จะถูกเรียกขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการปกป้อง **(๔) หลักแห่งสิทธิมนุษยชน** หรืออีกนัยหนึ่งคือเรื่องของสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights (UDHR) ให้ความหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน คือ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นพี่น้องว่า มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติ ศักดิ์และสิทธิ ต่างมีเหตุผล และมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งภารดรภาพ **(๕) หลักแห่งความยุติธรรม** ทั้งนี้การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีจำเป็นต้องมีความยุติธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ตามทัศนะของ ประเวศ วะสี มองว่า สังคมต้องมีความยุติธรรมความยุติธรรมในสังคมเป็นรากฐานของความเจริญ สังคมใดก็ตามที่ขาดความยุติธรรมไม่อาจก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองได้ ไม่ว่าจะเป็นความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมหรือจิตใจ แต่กลับเป็นบ่อเกิดของความทุกข์ ความขัดแย้ง การเสียกำลังใจ และนำไปสู่วิกฤติด้านต่าง ๆ รวมทั้งวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่เรากำลังเผชิญอยู่ ความยุติธรรมในสังคมจึงเป็นเรื่องสำคัญ แต่เท่าที่ผ่านมา สังคมไทยยังให้ความสำคัญกับเรื่องนี้น้อยเกินไป” **(๖) หลักแห่งความไว้วางใจ (Trust) และ ความสัมพันธ์ (Relationship)** โดย วันชัย วัฒนศัพท์ มองว่า ความไว้วางใจเป็นส่วนสำคัญในปัญหาความขัดแย้ง เพราะถ้าคนเราไว้ใจกัน เขาทำงานร่วมกัน แม้มีความขัดแย้งก็ผ่านไปได้ หรือแก้กันได้อย่างง่ายดาย แต่ถ้าไม่ไว้วางใจกัน ความขัดแย้งก็อาจจะกลายไปสู่การล้มล้างทำลายกัน และแก้ปัญหาได้ยาก ความไว้วางใจ คือตัวเชื่อมที่สำคัญระหว่างวิธีการและเนื้อหา ก่อให้เกิดกระบวนการของความสมานฉันท์ในการทำงาน และการดำรงอยู่ในสังคมเป็นไปได้อย่างราบรื่นมากขึ้น **(๗) หลักแห่งการมีส่วนร่วม** ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญเพราะสันติภาพจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ที่หมายถึง กระบวนการซึ่งสาธารณชนมีความห่วงกังวล มีความต้องการ และมีทัศนะที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจ เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน วันชัย วัฒนศัพท์ กล่าวว่า กระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่น้อยที่สุด คือ การได้รับทราบข้อมูลข่าวสารว่ารัฐจะทำอะไรหลังจากได้ตัดสินใจเรียบร้อยแล้วแจ้งให้ประชาชนทราบ ถัดขึ้นมาคือ การที่รัฐรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหลังจากได้ข้อมูลไปแล้วก่อนตัดสินใจ คือ ประชาพิจารณ์ สูงขึ้นมาอีกคือ ประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่อง หรือในโครงการนั้น เพื่อให้เกิดข้อยุติโดยฉันทาคติ และสูงที่สุด คือ การ

สามารถลงมติแต่ละคนทีละคนว่า “เอาหรือไม่เอา” ในกระบวนการประชามติ”[๓๔] กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้นำที่มีความปรารถนาจะสร้างสรรค์ชุมชนให้เข้มแข็งและมีสันติสุขที่ยั่งยืน ด้วยชุมชนเป็นส่วนร่วมและมีความเป็นเจ้าของมาก

๒) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งในชุมชน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับความขัดแย้ง และการจัดการความขัดแย้งพอเป็นสังเขปเพื่อเป็นพื้นฐานในการนพัฒนาวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ดังนี้ การให้ความหมายความขัดแย้งมีนักวิชาการทั้งต่างประเทศและไทยให้นิยามไปตามบริบททัศนคติที่มีต่อโลกของผู้ให้นิยามความหมาย สามารถตีความเพื่อจัดกลุ่มการให้ความหมายเกี่ยวกับความขัดแย้งซึ่งมีทั้งในเชิงและเชิงลบ ดังนี้ **๑) ความขัดแย้งมีความหมายเชิงบวก** ด้วยมองว่าประวัติศาสตร์ของมนุษย์ชาติไม่เคยว่างเว้นจากความขัดแย้ง ไม่ว่าจะในระดับบุคคลมนุษย์มิได้ถือกำเนิดมาเหมือนกันแต่เป็นความแตกต่างอันเป็นผลมาแต่พันธุกรรม หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม”[๓๕] ซึ่ง เจมส์ โค กล่าวว่า ความเห็นที่ขัดแย้ง ความแตกต่างในความคิด ในค่านิยม ในรสนิยม มีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้เราแสวงความชัดเจน และพัฒนาไปสู่การพูดคุย และการทำความเข้าใจกัน เป็นการสร้างโอกาสที่เกิดจากวิกฤติการณ์ของความขัดแย้งเพื่อพัฒนาสิ่งที่ขัดแย้งกันไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกมากยิ่งขึ้น **๒) ความขัดแย้งมีความหมายเชิงลบ** เพราะมองความขัดแย้งว่า การเป็นปรปักษ์ต่อกันอย่างเปิดเผยของบุคคล หรือกลุ่มซึ่งมีเป้าหมายที่จะทำลายล้างคู่ต่อสู้ ซึ่งค่อนข้างจะสอดคล้องกับเจมส์ โค (James Kho) และคณะเห็นว่า “ความขัดแย้ง หมายถึง การต่อสู้กัน หรือการแข่งขันกันระหว่างความคิดความเห็น ความสนใจ หรือผลประโยชน์ มุมมอง รสนิยม ค่านิยม แนวทาง ความชอบ อำนาจ สถานภาพ ทรัพยากร” ซึ่งความขัดแย้งในลักษณะนี้อาจจะเกิดขึ้นในบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือขัดแย้งกับบุคคลอื่น หรือระหว่างคนใดคนหนึ่งกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือหลายๆ กลุ่ม ของบุคคล หรือนิติบุคคล หรือระหว่างกลุ่มบุคคลหลายคนที่อยู่ในกลุ่มหนึ่งกับอีกกลุ่มหนึ่ง หรือกับอีกหลาย ๆ กลุ่มของบุคคล แม้จะมีผู้อรรถาธิบายความขัดแย้งในทัศนคติที่บวก แต่อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้ง เป็นศัพท์หรือคำที่ถูกนำมาแสดงความหมายในเชิงลบมากกว่า แต่การจะตีความให้สร้างสรรค์และนำมาใช้

---

[๓๔]ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, “ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๕๓-๕๕.

[๓๕]ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, **สันติทฤษฎี/วิถีวัฒนธรรม**, (กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๓๙), หน้า ๓๖.

ประโยชน์ได้อย่างไรขึ้นอยู่กับทัศนคติและประสบการณ์ที่มีต่อความขัดแย้ง[๓๖] คริสโตเฟอร์ มัวร์ (Christopher Moor) ได้แยกความขัดแย้งออกเป็น ๕ ประเด็นด้วยกัน คือ (๑) ความขัดแย้งด้านข้อมูล (Data Conflict) (๒) ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ (Interest Conflict) (๓) ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ (Relationship Conflict) (๔) ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง (Structural Conflict) (๕) ความขัดแย้งด้านคุณค่าหรือค่านิยม (Value Conflict)[๓๗] นอกจากนี้ นักวิชาการบางท่านจัดประเภทความขัดแย้ง มี ๒ ลักษณะคือ ความขัดแย้งภายใน (Internal Conflict) เป็นความขัดแย้งที่อยู่ในตัวบุคคลเป็นเรื่องของความขัดแย้งในแง่ความคิด ความรู้สึก คุณค่า และรสนิยมที่แตกต่างกัน และความขัดแย้งภายนอก (External Conflict) เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการกระทำ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากความสัมพันธ์ ผลประโยชน์ ข้อมูล โครงสร้างทางสังคมที่แตกต่างกัน ซึ่งการจัดประเภทความขัดแย้งในลักษณะนี้ ช่วยให้ในการจัดการปัญหาความขัดแย้งควรจะพิจารณาทั้งในแง่ของ การมองจากภายนอกเข้ามาข้างใน (Insight in Approach) และการมองที่มุ่งเน้นจากข้างในไปสู่ภายนอก (Insight out Approach) จะช่วยให้การจัดการความขัดแย้งเข้าใกล้ความสำเร็จมากขึ้น ทั้งนี้นอกจากเข้าใจประเภทของความขัดแย้งแล้ว ประเด็นที่ควรศึกษาตามมาคือ ผู้นำควรรู้ว่าความขัดแย้งความขัดแย้งก่อตัวอย่างไร หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่าพลวัตรของความขัดแย้ง เฮนกิ้น (Henkin)[๓๘] และศ.นพ. วันชัย วัฒนศัพท์[๓๙] เห็นสอดคล้องกันว่า ความขัดแย้งมีรูปแบบของการก่อตัวและมีพัฒนาการความเข้มข้นของความขัดแย้ง ๓ ระยะ คือ (๑) ระยะความขัดแย้งแฝงตัว (Latent Conflict) (๒) ระยะความขัดแย้งที่เริ่มปรากฏ (Emerging Conflict) (๓) ระยะความขัดแย้งที่ปรากฏชัดเจน (Manifest Conflict)

ผลของการจัดการความขัดแย้งในระยะที่ปรากฏเป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดได้ว่าจะไปในทิศทางใดระหว่างสันติภาพหรือการเพิ่มระดับความรุนแรงการขยายผลความขัดแย้งให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้

---

[๓๖] ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, “ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๔๒.

[๓๗] Christopher Moor, **The Mediation Process: Practical Strategic for Resolving Conflict, 2nd ed.,** (San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishers, 1996), p.60–61.อ้างใน สุกัญญา รุ่งทองใบสุรีย์, สภาพปัญหาความขัดแย้งในชุมชนและรูปแบบในการจัดการปัญหาในจังหวัดปทุมธานี, รายงานวิจัย, (สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๖), หน้า ๑๕-๑๖.

[๓๘] Henkin, A.B. et.al, “Conflict management strategies of principals in site–based managed schools”, **Journal of Educational Administration** 38(2). 2000 : 16-17.

[๓๙] วันชัย วัฒนศัพท์, **ความขัดแย้ง: หลักการ และเครื่องมือแก้ปัญหา**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๗), หน้า ๑๒.

การก้าวข้ามผ่านความขัดแย้งไปสู่การระงับหรือการทำให้เกิดสันติภาพบนความขัดแย้งได้นั้น ต้องมีความเข้าใจคุณลักษณะและความสำคัญของความขัดแย้ง กล่าวคือ ๑) ความขัดแย้งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ๒) ความขัดแย้งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ๓) ความขัดแย้งก่อให้เกิดพลังงาน ๔) ความขัดแย้งไม่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดถูกโดยสมบูรณ์ ๕) ความขัดแย้งเป็นโอกาสทำให้เกิด ปฏิสังสรรค์[๔๐] อย่างไรก็ตาม การเข้าใจคุณลักษณะ ปรากฏการณ์ความขัดแย้งในแต่ระยะ แม้จะทำให้เกิดความเข้าใจหรือเข้าใจถึงกระบวนที่ก่อเกิดความขัดแย้งหรือกระบวนที่ก่อเกิดความขัดแย้ง แต่อย่างไรก็ตามการจัดการความขัดแย้งไม่สามารถบรรลุผลหรือตรงประเด็นหากขาดซึ่งการศึกษาสาเหตุและปัจจัย ที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง[๔๑]

กระบวนการที่ทำให้การจัดการความขัดแย้งเป็นไปอย่างมีระบบ มีการวางแผน หรือกล่าวได้ว่า มีกระบวนการหรือขั้นตอนในการจัดการความขัดแย้ง ซึ่งพระมหาหรรษา ธมฺมหาโส ได้นำเสนอไว้ ๔ ขั้นตอนในการจัดการความแย้ง ดังนี้ **๑) ขั้นศึกษาปัญหา** เป็นการมองปัญหาที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง และมีกี่ประเภทแต่ละประเภทมีสถานการณ์เป็นอย่างไร สภาพปัญหาที่ปรากฏมีความชัดเจนหรือไม่ **๒) ขั้นวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา** เป็นขั้นที่สำคัญในการวิเคราะห์จำแนกสาเหตุของปัญหาแต่ละชนิด ผลกระทบที่เกิดจากสาเหตุของปัญหาแต่ละชนิด ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัญหานั้นมีอะไรเกี่ยวข้องบ้าง และอุปสรรคที่คาดว่าอาจเกิดขึ้นในการแก้ปัญหาคืออะไร **๓) ขั้นหาแนวทางแก้ไข** เป็นขั้นที่เริ่มกำหนดกลยุทธ์หรือการมองหาทางออกที่เป็นไปได้ ตามกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้มีอะไรบ้าง หลักปฏิบัติในการจัดการปัญหาเป็นอย่างไร และมองหาวิธีแก้ปัญหาอื่นอีกหรือไม่ และควรทำอย่างไร **๔) ขั้นนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติได้** เป็นการวิเคราะห์วางแผนถึงสิ่งที่ควรทำหรือเครื่องมือที่นำมาใช้ควรกับใคร ควรทำอย่างไร ทำเมื่อใด สิ่งที่ต้องทำก่อนหรือหลังคืออะไร การลงมือปฏิบัติมีกี่ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนต้องทำอย่างไร และหากเกิดผลด้านลบหรือไม่เป็นไปตามที่วางแผนจะมีวิธีรับมือหรือมีแนวปฏิบัติในการปรับเครื่องมืออย่างไรเพื่อให้ได้ผลเชิงบวก[๔๒] กล่าวได้ว่าการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้เป็นวิศวกรสันติภาพองค์ความรู้ด้านสันติวิธีและการจัดการความขัดแย้งจำเป็นต้องเรียนรู้แบบคู่ขนาน รวมถึงเรียนรู้ **รูปแบบสันติวิธีในการจัดการความขัดแย้งในชุมชน** ซึ่งมีงานวิจัยที่ได้นำเสนอชุดวิธีทางการทูตเชิงสันติที่ใช้เป็นรูปแบบสันติวิธีในการ

---

[๔๐] พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, **พุทธสันติวิธี : การบูรณาการหลักการและเครื่องมือจัดการความขัดแย้ง**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี, ๒๕๕๔), หน้า ๓๐-๓๔.

[๔๑] Henkin, A.B. et.al, “Conflict management strategies of principals in site–based managed schools”, **Journal of Educational Administration** 38(2). 2000 :16-17.

[๔๒] พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, **พุทธสันติวิธี : การบูรณาการหลักการและเครื่องมือจัดการความขัดแย้ง**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี, ๒๕๕๔), หน้า ๔๔-๔๖.

จัดการความขัดแย้งในชุมชน ได้แก่ การเจรจา การไต่สวน การเจรจาไกล่เกลี่ย การประนีประนอม และการมีส่วนร่วม[๔๓]

๓) การจัดการความขัดแย้งโดยหลักพุทธสันติวิธี

ทั้งนี้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่นำเสนอไว้เบื้องต้นนับว่าเป็นวิธีการที่นักวิชาการนำเสนอเพื่อให้เห็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามจากการนำเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนสันติสุขและแนวคิดคุณลักษณะสำคัญของผู้นำ สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ของผู้นำ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญเปรียบกับภูเขาน้ำแข็งที่อยู่ใต้น้ำเป็นแรงขับภายในที่แท้จริง ซึ่งเครื่องมือจัดการความขัดแย้งโดยใช้หลักศาสนาผู้วิจัยเชื่อว่ามีกล่าวไว้ในทุกศาสนา แต่ในประเด็นการวิจัยนี้ผู้วิจัยนำเสนอพุทธสันติวิธี ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการความขัดแย้งที่ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้จัดการความขัดแย้งที่รากเหตุ คือ ความเห็นผิดอันเกิดจาก ความโลภ ความโกรธ ความหลง รวมถึงมานะ และทิฏฐิ ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งความขัดแย้งในมุมมองพระพุทธศาสนา การนำหลักธรรมมาแก้ไขความขัดแย้งตลอดจนการป้องกันความขัดแย้ง เรียกโดยรวมว่า พุทธสันติวิธี ซึ่งพระมหาหรรษา ธมฺมหาโส ได้ให้นิยามและรวบรวมแนวคิดวิธีการหลักพุทธสันติ[๔๔] สรุปได้ดังนี้

พุทธสันติวิธีเชิงรับ หมายถึง แนวคิดที่มุ่งเน้นพัฒนา หรือกล่อมเกลาคุณภาพจิตของมนุษย์ให้มี “ภูมิต้านทาน” ๒ ประการ คือ หลักขันติธรรม และ หลักอนัตตา **พุทธสันติวิธีเชิงรุก** หมายถึง การสร้างปฏิสัมพันธ์ ๒ ประการ คือ หลักคารวธรรม หลักสามัคคีธรรม **พุทธสันติวิธีแบบคู่ขนาน** คือ การจัดการความขัดแย้งโดย “แนวคิดเชิงรุก” และ “แนวคิดเชิงรับ” อยู่ในชุดของแนวคิดเดียวกัน ได้แก่ พรหมวิหารธรรม อปริหานิยธรรม สาราณียธรรม สังคหวัตถุธรรม หลักศีลธรรม ทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นถึงเครื่องมือสลายความขัดแย้งในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการจัดการความขัดแย้งตั้งแต่ต้นน้ำ คือ ทิฏฐิ ความเห็นของคน นำไปสู่การป้องกันด้วยการไม่เบียดเบียนซึ่งกัน กลางน้ำ คือ การป้องกันเหตุที่จะทำให้เกิดความขัดแย้ง ด้วยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีและการเคารพกฎกติกาทางสังคม และปลายน้ำ คือ การประสานคืนสัมพันธ์ซึ่งใช้ได้ทั้งเหตุขัดแย้งเกิดแล้วและยังไม่เกิดขึ้น

---

[๔๓] ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, “ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๖๐-๖๗.

[๔๔] พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, , **พุทธสันติวิธี: การบูรณาการหลักการและเครื่องมือจัดการความขัดแย้ง**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๑๔๘-๑๖๙.

๔) แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อสันติภาพ

การสื่อสารนับว่าเป็นอีกสมรรถนะหนึ่งของผู้นำที่ถูกกล่าวไว้ทั้งในแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำหรือหลักสันติวิธี ทั้งนี้ การสื่อสารตามทฤษฎี SMCR ของเบอร์โล (Berlo) ประกอบด้วย ๑. ผู้ส่งสาร (Sender) ๒. สาร (Message) ๓. ช่องทางสื่อสาร (Chanel) ๔. ผู้รับสาร (Receiver) เงื่อนไขของการสื่อสารจะสำเร็จผลและผลนั้นจะดีหรือขึ้นอยู่กับ Sender ผู้ส่งสาร และReceiver ผู้รับสาร ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการสื่อสารเพื่อสันติภาพ คุณสมบัติของผู้ส่งสาร (Sender) และผู้รับสารที่มีผลต่อการสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผล

๑. ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง ทักษะซึ่งทั้งผู้ส่งและผู้รับควรจะมีความชำนาญในการส่งและการรับการเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันได้อย่างถูกต้อง ๒. ทัศนคติ (Attitude) เป็นทัศนคติของผู้ส่งและผู้รับซึ่งมีผลต่อการสื่อสาร ถ้าผู้ส่งและผู้รับ มีทัศนคติที่ดีต่อกันจะทำให้การสื่อสารได้ผลดี ทั้งนี้เพราะทัศนคติย่อมเกี่ยวโยงไปถึงการยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างผู้ส่งและผู้รับด้วย ๓. ระดับความรู้ (Knowledge Levels) ถ้าผู้ส่งและผู้รับมีระดับความรู้เท่าเทียมกันก็จะทำให้การสื่อสารนั้นลุล่วงไปด้วยดี แต่ถ้าหากความรู้ของผู้ส่งและผู้รับมีระดับที่แตกต่างกันย่อมจะต้องมีการปรับปรุงความยากง่ายของข้อมูลที่จะส่งในเรื่องความยากง่ายของภาษาและถ้อยคำสำนวนที่ใช้ เช่น ไม่ใช่คำศัพท์ทางวิชาการ ภาษาต่างประเทศ หรือถ้อยคำยาวๆ สำนวนสลับซับซ้อน ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกและง่ายต่อความเข้าใจ ๔. ระบบสังคมและวัฒนธรรม (Sociology-Culture Systems) ระบบสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละชาติเป็นสิ่งที่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมของประชาชนในประเทศนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องไปถึงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติ สังคมและวัฒนธรรมในแต่ละชาติย่อมมีความแตกต่างกัน

สำหรับในทางพระพุทธศาสนา พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้เสนอกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสันติภาพเพื่อสร้างสรรค์สังคมให้เกิดสันติสุขด้วยหลักปธาน ๔ กล่าวคือ ๑. สังวรปธาน (Resolution) เป็นความพยายามที่จะระวังป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้ง ๒. ปหานปธาน (Reconciliation) เป็นความพยายามที่จะ ละและกำจัดทิ้ง ความขัดแย้งระหว่างกัน ๓. ภาวนาปธาน (Rehabilitation) เป็นความพยายามที่จะ พัฒนาจิตใจตน หรือจิตใจของเหยื่อ ที่เกิดเนื่องจากความขัดแย้ง ๔. อนุรักขนาปธาน (Preservation) เป็นความพยายามที่จะรักษาและคงไว้ซึ่งสันติภาพโดยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่อย่างยั่งยืน

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้นำ

ณัฐภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์ ได้นำเสนอแนวคิดการเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำ ซึ่งมีสาระสำคัญที่น่าสนใจในการเป็นฐานสำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเสริมสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุข โดยมีรายละเอียดดังนี้ ๑) ควรมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพรายบุคคลที่

มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมหรือระดับองค์การโดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาความสามารถของบุคคล ๒) ควรมีลักษณะการพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิผลในบทบาทผู้นำและกระบวนการการนำในบทบาทของผู้นำและกระบวนการนำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งบุคคลสามารถเรียนรู้และเจริญก้าวหน้าตามแนวทางที่บังเกิดประสิทธิผลได้ ๓) มีความเชื่อว่าการเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นาโดยบุคคลสามารถพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำได้ บุคคลสามารถเรียนรู้เติบโตและเปลี่ยนแปลงได้ แม้ว่าความสามารถของการเป็นผู้นำจะมีพื้นฐานบางส่วนมาจากพันธุกรรม ความสามารถบางส่วนมาจากการพัฒนาในวัยเด็กและความสามารถบางส่วนมาจากประสบการณ์ในวัยผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในวัยผู้ใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถที่เอื้อต่อประสิทธิผลของภาวะผู้นำได้

๒.๓.๑ รูปแบบของการเสริมสร้างพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ แนวทางที่ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำมักจะมาในรูปแบบของการให้การศึกษา (Education) การฝึกอบรม (Training) การสร้างประสบการณ์ในงาน (Job Experience) และการสอนงาน (Coaching) ตลอดจนผู้นำจะต้องช่วยพัฒนาตนเองและทักษะด้านการสื่อสารการพัฒนาความสามารถพิเศษและการสร้างโมเดลผู้นาที่มีประสิทธิผล ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ๒ ประการ ในการพัฒนาภาวะผู้นำด้วยตนเองคือ ๑) การสร้างการรับรู้ด้วยตนเอง (Self-Awareness) ๒) การสร้างวินัยในตนเอง (Self-Discipline)

๑) การพัฒนาภาวะผู้นาด้วยการสร้างการรับรู้ด้วยตนเอง (Leadership Development Through Self-Awareness) การรับรู้หรือการรู้จัก (Awareness) เป็นการหยั่งลึกหรือเข้าใจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง การรับรู้หรือการรู้จักตนเอง (Self-Awareness) ถือเป็นกลไกสำคัญที่ควรเน้นหรือจดจาในการพัฒนาตนเอง(Self- Discipline) ให้มีประสิทธิผลซึ่งจะต้องมีข้อมูลการป้อนกลับด้วยตนเองคริส อาร์กิริส (Chris Argyris) ได้สร้างคำขึ้นมา ๒ คำเพื่ออธิบายความแตกต่างระหว่างระดับการรับรู้ คือ ๑) การเรียนรู้แบบวงจรเดี่ยว (Single Loop Learning) และ ๒) การเรียนรู้แบบวงจรคู่ (Double-Loop Learning)

๒) การพัฒนาผู้นำด้วยการสร้างวินัยในตนเอง (Leadership Development Through Self- Discipline) การสร้างวินัยในตนเอง (Discipline) เป็นการปฏิบัติตนด้วยการควบคุมตัวเองให้สามารถปฏิบัติตามระเบียบหรือกฎเกณฑ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ถือเป็นการพัฒนาตนเองวิธีหนึ่งในการพัฒนาภาวะผู้นำซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาด้านการสร้างวินัยในตนเองด้วย ตัวอย่าง ผู้นำได้รับการคาดหวังว่าจะต้องมีการฟังด้วยความสนใจและตั้งใจซึ่งถือเป็นพฤติกรรมของภาวะผู้นำที่สำคัญ ผู้นำจะต้องศึกษาเกี่ยวกับวิธีการฟังอย่างตั้งใจและอาจต้องมีการฝึกฝนด้วยการปฏิบัติหลังจากการอ่านและการฝึกปฏิบัติแล้วผู้นำจะต้องสนใจและเอาใจใส่ที่จะจดจำเพื่อให้เกิดการฟังอย่างกระตือรือร้น

การสร้างวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะเป็นสิ่งที่กำหนดให้กิจกรรมประจำวันอยู่ในกรอบที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนความตั้งใจที่ขาดระเบียบให้กลายเป็นการพัฒนาตนเองได้

กล่าวได้ว่า การฝึกอบรมนับเป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำอย่างกว้างขวาง ซึ่งแนวทางในการจัดฝึกอบรมสามารถทำได้หลายรูปแบบ นับตั้งแต่การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ที่มุ่งนี้เน้นเฉพาะทักษะบางอย่างไปจนถึงโปรแกรมซึ่งครอบคลุมเนื้อหาและการฝึกทักษะในระดับกว้างที่อาจใช้เวลานานเป็นปีหรือมากกว่า ทั้งนี้ความความมีประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรมขึ้นอยู่ความเหมาะสมในการออกแบบโปรแกรม ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดรูปแบบการฝึกอบรมดังนี้

ขั้นตอนการกำหนดรูปแบบการฝึกอบรม ๑) การกำหนดเนื้อหาวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ไว้ชัดเจน (Clear Learning objectives) ๒) การกำหนดเนื้อหาที่ในการอบรมให้ชัดเจน (Clear Meaningful Content) ๓) การจัดลำดับของเนื้อหาที่เหมาะสม (Appropriate Sequencing of Content) ๔) การผสมผสานวิธีการฝึก อย่างเหมาะสม (Appropriate Mix of Training Methods) ๕) โอกาสสำหรับการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ (Opportunity for Active Practice) ๖) การประเมินผลการฝึกอบรมที่ถูกเวลา (Relevant Timely Feedback) ๗) การเพิ่มความมั่นใจในตนเองให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Enhancement of Trainee Self-Confidence) ๘) การให้มีกิจกรรมในการติดตามผลอย่างเหมาะสม (Appropriate Follow-up Activities)

เทคนิคพิเศษการฝึกอบรมภาวะผู้นำ สามารถจำแนกได้เป็น๓ เทคนิค คือ การสร้างตัวแบบอย่างบทบาทของพฤติกรรม การใช้กรณีศึกษาตัวอย่าง และการใช้วิธีการเลียนแบบ นอกจากนี้ยังมีเทคนิคที่ไม่เป็นทางการอีกหลายประการ ดังต่อไปนี้ ๑) การมอบหมายงานพิเศษ (Special Assignments) ๒) การหมุนเวียนตำแหน่ง (Job Rotation Programs)๓) การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Action Learning) ๔) การให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring) ๕) เทคนิคในการพัฒนาตนเอง (Self-Help Techniques) เช่น การอ่านคู่มือที่ใช้ฝึกอบรมการศึกษาธุรกิจจากวิดีโอเทป และการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการช่วยเรียนรู้ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีแนวทางขั้นตอนในการพัฒนาภาวะผู้นำซึ่งแสดงให้เห็นลำดับขั้นในการพัฒนา ดังนี้ ๑) พัฒนาวิสัยทัศน์และโฟกัสความคิด ๒) ตั้งเป้าประสงค์ ๓) พัฒนาความริเริ่ม ๔) พัฒนาความมั่นใจในตนเอง ๕) พัฒนาความรับผิดชอบส่วนตัว ๖) พัฒนาภาพลักษณ์ตัวตนที่สมบูรณ์ ๗) พัฒนาการจัดระเบียบตัวเอง ๘) กำจัดการผัดวันประกันพรุ่ง ๙) ศึกษา ๑๐) เพิ่มจุดแข็ง กล่าวได้ว่า การเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำหรือการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำหลักการที่นำมาใช้ต้องมีความเหมาะสมทั้งต่อตัวผู้อบรมและเป้าหมายหรือวัตุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง

ทักษะ การออกแบบการฝึกอบรม นอกจากหลักการ เป้าหมาย และวิธีการแล้ว สิ่งที่ต้องมีความชัดเจนคือกรอบแนวคิดที่จะนำมาใช้ในการออกแบบการอบรมที่แสดงให้เห็นถึงการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่น จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า แนวคิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีแนวคิด หลักการ วิธีการที่สอดรับกับกลุ่มศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่น เป็นช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนกลางถึงปลายการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทั้งสองสามารถบูรณาการร่วมกันในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดแนวคิดดังนี้

๒.๓.๒ การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning)

ผู้ที่ริเริ่มแนวคิดนี้คือ เมซิโรว์ (Mezirow) ซึ่งได้ให้ความหมาย การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง คือ กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงกรอบอ้างอิง (Frames of References) ได้แก่ มุมมองในการให้ความหมาย แบบแผนความคิด และชุดความคิดความเชื่อที่ใช้อยู่เป็นประจำโดยไม่รู้ตัว เพื่อให้ความคิดนั้น ครอบคลุมมากขึ้น จำแนกแยกแยะได้ดีได้ดีขึ้น เปิดรับความคิดเห็นอื่น ๆ ได้ดีขึ้น มีการใคร่ครวญ ข้อสรุปต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ มีความพร้อมทางอารมณ์ที่จะเปลี่ยนแปลงและสอดคล้อง กลมกลืนกับประสบการณ์ พื้นฐานสำคัญของทฤษฎีนี้ คือ การปรับเปลี่ยนกรอบอ้างอิงหรือ การมองโลก ซึ่งประกอบด้วยสองส่วนเป็นชุดของข้อสรุปในใจ ได้แก่ ๑) แบบแผนความคิดที่เป็นความเคยชิน (Habits of Mind) เช่น ระบบคุณธรรม ความเชื่อทางศาสนาอัตตลักษณ์ของตน ขนบธรรมเนียมประเพณี ๒) มุมมอง (Point of view) หรือ นิสัยความเคยชินในความคิด เช่น ความคาดหวัง ความเชื่อ ทัศนะ การตัดสิน ความรู้สึกต่อเรื่องต่าง ๆ ที่เฉพาะเจาะจงลงไป ว่าอะไรดี ไม่ดี อะไรถูก อะไรผิด[๔๕] หลักการการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (transformative learning) Boyd และ Myers (1988) อธิบายว่า กระบวนการที่เป็นหัวใจของการเปลี่ยนแปลง คือ การตระหนักรู้และแยกแยะได้ (Discernment) ซึ่งประกอบด้วย ๑) การเปิดรับ (receptivity) ๒) การยอมรับ (recognition) ๓) การตัดใจ(grieving) โดยเริ่มจากการเปิดและน้อมรับสารหรือมุมมองที่มีการให้ความหมายที่แตกต่างออกไปจากเดิม (receptivity) การยอมรับสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ มองเห็นสิ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลง(recognition) และขั้นสุดท้ายซึ่งเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด คือ การตระหนักว่าแบบแผนหรือการรับรู้เก่าๆของตนไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง จำเป็นจะต้องแก้ไข ปรับปรุง ละทิ้งแบบแผน หรือการรับรู้เดิมนั้น (grieving) แล้วปรับหรือสร้างวิถีใหม่ขึ้นในตนเอง โดยบูรณาการเข้ากับบุคลิกภาพเดิมของตน

---

[๔๕] ธนา นิลชัยโกวิทย์ และ อดิศร จันทรสุข, **ศิลปะการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง: คู่มือกระบวนกรจิตตปัญญา**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๑๙.

นอกจากนี้ Boyd (1989) กล่าวว่า การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกที่จะสร้างหรือเปลี่ยนภาพลักษณ์ (image) ของตนในระดับที่ลึกกว่าจิตสำนึก โดยสรุปการเปลี่ยนแปลงเกิดจากผลร่วมกันของ การคิดไตร่ตรอง (reflection) การสนทนา (dialogue) การวิพากษ์ (critique) การแยกแยะ(discernment)การจินตนาการ(imagination) การกระทำ(action) สำหรับการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงในวัยผู้ใหญ่ Mezirow (1997) อธิบายว่า เป้าหมายของการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาผู้ใหญ่ คือ การช่วยให้บุคคลสามารถคิดได้อย่างอิสระ โดยมีการเรียนรู้ที่จะพิจารณาในการทำตามคุณค่า ความหมายและเป้าหมายของตนเองแทนที่จะรับเอาความคิดเห็นของผู้อื่นมาโดยไม่มีการไตร่ตรอง เพื่อช่วยให้สามารถควบคุมชีวิตของตนเองได้ดีขึ้น ในฐานะบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจได้ด้วยความคิดที่ชัดเจน

สิ่งที่เป็นหัวใจของทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง คือ การปรับเปลี่ยนกรอบอ้างอิง (frame of reference) ที่เราใช้มองโลก กรอบอ้างอิงนี้คือ ระบบความคิด ข้อสรุปในใจและความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ และการให้ความหมายกับประสบการณ์ต่าง ๆ โดยที่อาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักรู้ถึงกระบวนการเหล่านั้นก็ได้ กรอบอ้างอิงของเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตจากอิทธิพลของกระบวนทัศน์หลักในสังคมและวัฒนธรรมที่เติบโตขึ้น แต่ในขณะเดียวกันกรอบอ้างอิงก็จะกลับไปส่งผลต่อกระบวนการในการใช้การตีความที่เกิดขึ้นจากนำเอาประสบการณ์ในอดีตมาตีความ และให้ความหมายใหม่กับประสบการณ์ใหม่ๆ

องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงกรอบอ้างอิงให้ยั่งยืนตามทัศนะของ เมซิโรว์ (Mezirow) ประกอบด้วยแกนหลัก (core element) ๖ องค์ประกอบ คือ ๑) ประสบการณ์ (experience ๒) การสนับสนุนการสะท้อนความคิดเชิงวิพากษ์ (promoting critical reflection) ๓) การสนทนา (dialogue) ๔) ความสอดคล้องกันอย่างเป็นองค์รวม (holistic orientation) ๕) การตระหนักรู้ของบริบท (awareness of context) ๖) ความสัมพันธ์ที่แท้จริง (authentic relation)[๔๖]

๒.๓.๓ กระบวนการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

ในคัมภีร์พระพุทธศาสนากล่าวถึง การเรียนรู้หรือ “สิกขา” เรียกว่า “หลักไตรสิกขา” หรืออีกนัยหนึ่ง “หลักมรรคมีองค์ ๘” ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนามีความเชื่อมโยงสัมพันธ์เป็นเนื้อเดียวกัน ไตรสิกขา จึงหมายถึง การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาของมนุษย์ตามหลักวิถีพุทธ

---

[๔๖] ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และคณะ , “พัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม : กรณีศึกษาเอกสารและการสังเคราะห์งานวิจัย”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐), หน้า ๗๓-๘๐.

เพื่อฝึกหัด อบรม เพื่อพัฒนากาย ความประพฤติ จิตใจ และปัญญา เป็นการศึกษาที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้านและทุกวัย มีองค์ประกอบ ๓ องค์ประกอบ ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนามนุษย์ทำให้มนุษย์เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทำให้มนุษย์ดำเนินชีวิตในทางที่ดีงาม เมื่อพิจารณาองค์ประกอบทั้ง ๓ ของไตรสิกขา จะเห็นได้ว่า การปฏิบัติตามแนวทางไตรสิกขานั้น ในระยะแรกการฝึกปฏิบัติจะสำเร็จได้ ต้องเป็นไปตามขั้นตอน คือ เริ่มจากการรักษาศีล การเจริญสมาธิ และเจริญปัญญาตามลำดับ แต่เมื่อสามารถทำให้เกิดขึ้นครบทั้ง ๓ ประการแล้วต้องดำเนินกระบวนการทั้ง ๓ ไปพร้อมกัน โดยไม่ให้บกพร่อง เพื่อให้คุณธรรมทั้ง ๓ เกื้อหนุนส่งเสริมซึ่งกันและกันให้สูงยิ่งขึ้น บุคคลที่เจริญไตรสิกขาอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้การดำเนินชีวิตมีความราบรื่น บนหลักการใช้ปัญญาและการดำเนินตามทางสายกลางอันสุจริตชอบธรรม ก่อประโยชน์ให้แก่ตนเองและผู้อื่นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต นอกจากหลักไตรสิกขาแล้ว อีกนัยหนึ่งคือ กระบวนการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขามีนัยการฝึกฝนพัฒนาตนตามหลักมรรคมีองค์ ๘ กล่าว การเดินตามมรรคมีองค์ ๘ ซึ่งนับว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ย่อรวมอยู่ในไตรสิกขา

ทั้งนี้ กระบวนการฝึกฝนตนเองจากด้านในด้วยหลักมรรคมีองค์ ๘ มีลำดับแรกของเส้นทางที่จะนำเข้าสู่หนทางอันประเสริฐ คือ การเกิดสัมมาทิฏฐิ (ความเห็นชอบ) มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เปรียบเหมือนขบวนรถไฟที่มีหัวจักร ๑ โบกี้ ๗ ซึ่ง หัวจักร เปรียบได้กับสัมมาทิฏฐิ คอยชักจูงนำโบกี้ทั้ง ๗ ได้แก่ สัมมาสังกัปปะ (ความคิดชอบ) สัมมาวาจา (วาจาชอบ) สัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ) สัมมาอาชีวะ (อาชีพชอบ) สัมมาวายามะ (ความเพียรชอบ) สัมมาสติ (มีสติชอบ) สัมมาสมาธิ (มีสมาธิชอบ) ให้วิ่งตามตรงตามรางไปสู่จุดหมายปลายทางพร้อมกัน จะแยกออกจากกันไม่ได้[๔๗] สัมมาทิฏฐิ จึงเป็นตัวนำในการดำเนินตามมรรคาแห่งมัชฉิมาปฏิปทา เป็นพื้นฐานและตัวยืนมีบทบาทอยู่ตลอดเวลาในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ หรือกระบวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้ปฏิบัติรู้ว่าตนจะไปไหน รู้ว่าทางไหนจะไปที่นั้น และทางนั้นจะไปตั้งต้นเดินทางได้ที่ใด อีกแง่หนึ่ง คือ เกิดความรู้ความเข้าใจถูกต้องตามความเป็นจริง แต่อย่างไรก็ตามการเข้าถึงหนทางอันประเสริฐ หรือทางแห่งการดับทุกข์มิใช่อาศัยแต่สัมมาทิฏฐิ เพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยองค์มรรคข้ออื่น ๆ เพื่อให้เกิดกำลังในการปฏิบัติอันบริสุทธิ์มากยิ่งขึ้น สัมมาทิฏฐิจึงเป็นทั้งจุดเริ่มต้น และปลายสุดของมรรคา[๔๘]

ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ก็คือ กระบวนการเรียนรู้ตามหลักมรรคมีองค์ ๘ ขึ้นอยู่ที่ว่าจะมองจากมุมไหน ถ้ามองจากภายนอกเป็นขั้นลำดับในการฝึกฝนตน ไตรสิกขา

---

[๔๗] พระมหาอุเทน ปัญญาปริทัตต์, **พระไตรปิฎกร่วมสมัย**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมดา), หน้า ๒๒.

[๔๘] พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต**), พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๕, หน้า ๖๑๓-๖๑๔.

เป็นภาพสรุปของขั้นลำดับการเรียนรู้ แต่ถ้ามองจากภายใน เป็นลำดับฝึกฝนตนเองจากด้านใน ด้วยหลักมรรคมีองค์ ๘ โดยมี สัมมาทิฏฐิ หรือความเห็นชอบ เป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ ทั้งหมดเป็นกระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธ ซึ่งหมายถึง การฝึกฝนพัฒนาชีวิตของตนเองให้ได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ที่มีความอิสระ จากวัตถุนิยม หรือสิ่งกระตุ้นเร้าใจภายนอก ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้อันเกิดจากตนเองและความรู้ที่ได้จากผู้อื่น นำมาฝึกฝนปฏิบัติจนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองให้มีชีวิตเป็นไปในทางที่ดีงาม และมีความสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยดีในสังคม และสามารถพัฒนาตนเองให้หลุดพ้นจากความทุกข์ได้อย่างถาวร นับว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างประโยชน์ให้กับตนเองและผู้อื่นอย่างแท้จริง เพราะเป็นการเรียนรู้ที่เข้าถึงตัวความรู้แท้ ที่เรียกว่า ปัญญา

การเรียนรู้ที่เรียกว่า ปัญญา มีความสำคัญเพราเกี่ยวข้องกับการเข้าถึงความจริงของธรรมชาติธรรมชาติทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับโลกภายนอกผ่านการรับรู้ และการกระทา (๒) ด้านจิตใจ เป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรม แสดงให้เห็นเจตจานงคุณสมบัติต่าง ๆ ในจิตใจซึ่งมีทั้งด้านดีและด้านร้าย (๓) ด้านปัญญา เป็นความรู้ซึ่งเป็นตัวการทาให้สภาพจิตเปลี่ยนแปลงไป เป็นตัวจากัด และขยายขอบเขตของพฤติกรรม[๔๙]

ปรัชญาพื้นฐานการเรียนรู้ตามหลักพระพุทธศาสนา (๑) ทำให้เห็นจุดมุ่งหมายสำคัญคุณค่าของชีวิต คือ การช่วยให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ถูกต้อง มองเห็นทุกสิ่งตามความเป็นจริง สร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม (๒) เสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง มาจากการพัฒนาปัญญาที่มาจากความรู้ความเข้าใจในตัวบุคคลนั้นเอง (๓) การอุทิศตนด้วยความเข้าใจของผู้สอน ทำหน้าที่กัลยาณมิตร เป็นผู้ชี้นำทางอำนวยโอกาสช่วยให้เกิดการเรียนรู้เดินเข้าสู่ปัญญาด้วยตนเอง ผู้สอนเพียงแต่ช่วยหาอุบาย กลวิธี และอุปกรณ์ที่จะมาช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงปัญญาได้ผลดีที่สุด (๔) กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้สร้างปัญญาให้เกิดกับตนเอง มีส่วนร่วมและได้ลงมือกระทำ โดยผู้สอนต้องคำนึงถึง ความสามารถ ความถนัด และอุปนิสัยของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียน กลวิธีสอนให้เกิดการเรียนรู้ได้ (๕) ยึดหลักการให้อิสระความคิดต่อผู้เรียน ให้ซักถามตอบโต้ ไม่มีการบังคับให้เชื่อ (ยึดหลักกาลามสูตร) ผู้เรียนสามารถสืบเสาะค้นหาความจริงจนเกิดความรู้ความเข้าใจในตน[๕๐]

---

[๔๙] พระพรมหคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), **สู่การศึกษาแนวพุทธ,** พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: บ. พิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๔๒), หน้า ๑๓๐-๑๓๑.

[๕๐] พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), **พุทธวิธีในการสอน**, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๔), หน้า ๕-๙.

ดังนั้น ผู้ฝึกอบรมจึงเป็นกัลยาณมิตรให้กับผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ โดยทำหน้าที่บทบาทในการเป็นผู้จัดการเรียนรู้วิถีพุทธภายใต้ปรัชญาพื้นฐานการเรียนรู้ตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อเอื้ออำนวยโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงความรู้สูงสุดด้วยตนเอง อย่างไรก็ดี ภายใต้ปรัชญาพื้นฐานการเรียนรู้ สามารถชี้ให้เห็นถึงปัจจัยใดบ้าง ที่กัลยาณมิตร หรือผู้ชี้นำทางให้เกิดการเรียนรู้ พึงจะตระหนักและนำมาเป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม นั่นคือ เรื่องของตัวเนื้อหา และรูปแบบการสอน ซึ่งเป็นปัจจัยส่งเสริมเกื้อหนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของกัลยาณมิตร ให้ได้ผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

ลักษณะของตัวเนื้อหา สิ่งสำคัญที่ผู้สอนหรือกัลยาณมิตรจะต้องพึ่งตระหนักในการนำเนื้อหาหลักธรรมเพื่อให้ผู้เรียนไปสู่จุดหมาย คือ (๑) เนื้อหาที่สอนควรสอนตามความจำเป็นพอดีสำหรับให้เกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น (๒) ลำดับเนื้อหาการสอนควรเริ่มจากที่เข้าใจง่าย ตามที่มีประสบการณ์อยู่แล้ว ไปหาสิ่งที่เข้าใจยาก และควรสอนให้ต่อเนื่องลงไปเป็นสาย ตรงประเด็นไม่วกวนออกนอกเรื่อง (๓) เนื้อหาการสอนควรอาศัยหลักเหตุและผล ให้สามารถตรองตามเห็นจริงได้ (๔) เนื้อหาที่จะสอนสามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับผู้เรียน สอนในสิ่งที่มีความหมายแก่ผู้เรียน[๕๑]

รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อหัวใจของการเรียนรู้อยู่ที่การทำให้ผู้เรียนเกิดปัญญาด้วยตนเอง ตัวการสอนหรือรูปแบบการสอนจึงต้องมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดรูปแบบการสอนมีดังนี้

(๑) ขั้นตอนแรกสร้างความสนใจและสร้างการมีส่วนร่วม ด้วยการสนทนาในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวข้อง แล้วค่อยแทรกเนื้อหาที่จะสอน เป็นการกระตุ้นปลุกเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สิ่งนี้พระพุทธเจ้าทรงมีวิธีเริ่มต้นโดยไม่เข้าเนื้อหาธรรมทันที แต่จะชวยสนทนาในสิ่งที่ผู้ฟังสนใจ เช่น ทรงสนทนากับควาญช้าง ก็จะทรงเริ่มต้นสนทนาด้วยเรื่องวิธีฝึกช้าง หรือบางครั้งทรงจี้จุดสนใจของผู้ฟัง เช่น กรณีของชฎิลบูชาไฟ ทรงเริ่มด้วยประโยคที่ว่า “อะไร ๆ ร้อนลุกเป็นไฟหมดแล้ว” กล่าวได้ว่า หลักการสอนควรเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนนั่นเอง เปิดโอกาสให้แสดงความเห็น ซักถาม และเปิดอิสระทางความคิด ไม่บังคับให้เชื่อ เน้นศรัทธาอย่างมีเหตุผลกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

(๒) บรรยากาศของการเรียนรู้ ควรปลอดโปร่งโล่ง ความเพลิดเพลินด้วยการพูดคุยแบบแลกเปลี่ยนไม่ตัดสินถูกผิดแก่ผู้เรียน เน้นการให้เกียรติในความเห็นผู้เรียนด้วยความอ่อนน้อม สร้างความเป็นกันเอง ความเอาใจใส่ต่อผู้เรียนด้วยความจริงใจ

---

[๕๑] พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), **พุทธวิธีในการสอน**, พิมพ์ครั้งที่ ๘, หน้า ๓๓-๓๔.

(๓) มุ่งเนื้อหาที่ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ไม่กระทบตน และผู้อื่น ไม่มุ่งยกตน ไม่มุ่งเสียดสีใคร ๆ เรื่องนี้สะท้อนได้จากท่าทีของพระพุทธเจ้าที่มีต่อคำสอนของเจ้าลัทธิต่าง ๆ พระองค์ไม่ทรงตัดสิน แต่จะแสดงหลักธรรมให้ฟัง แล้วให้ผู้ฟังคิดพิจารณาตัดสินด้วยตนเอง

(๔) ท่าทีในการสอน คือ สอนโดยเคารพ ด้วยการตั้งใจสอน ทำจริง รู้สึกว่าเป็นสิ่งมีค่า เห็นความสำคัญของผู้เรียน

(๕) ภาษาที่ใช้สุภาพ นุ่มนวล ไม่หยาบคาย ชวนให้สบายใจสละสลวย เข้าใจง่าย[๕๒]

กล่าวได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เป็นวิถีการเรียนรู้ที่ให้อิสระแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริงในการที่จะเข้าถึงความจริงด้วยตนเอง โดยผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้ชี้นำทาง สร้างศรัทธา และอำนวยโอกาสช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้เข้าอบรมดำเนินเข้าสู่วิถีปัญญา ด้วยการให้ความช่วยเหลือ จัดสรรกลวิธี อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงปัญญาอย่างได้ผลดีที่สุด การเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาจึงเน้น “คน” เป็นศูนย์กลาง กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนา “คน” ทั้งในลักษณะที่เป็นปัจเจกชน และกลุ่มคน คือ เรียนรู้เพื่อให้ถึงประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และประโยชน์ผู้อื่น ทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข วิธีการฝึกฝนอบรมจึงเป็นการพัฒนาทุกองค์ประกอบ[๕๓] กล่าวคือ กระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธนอกจากมุ่งเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ยังเน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ โดยมีกัลยาณมิตร หรือผู้สอน เป็นผู้เอื้ออำนวย ชี้แนวทางทำเหตุปัจจัยให้เกิดการเรียนรู้และนำไปสู่จุดหมายของการเรียนรู้ คือ การก้าวเข้าสู่วิถีแห่งปัญญานำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีงาม ทั้งด้านกาย วาจา และใจ

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เรียบเรียงตามประเด็นศึกษาเพื่อให้เห็นพัฒนาตามขอบเขตการวิจัยที่ศึกษา ดังนี้

๒.๔.๑ งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่น

๑) คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคใหม่กับสมรรถนะการบริหารงานแบบมืออาชีพของปลัดเทศบาลในภาคกลาง โดย ชัยวุฒิ วรพิค, เพ็ญพิสุทธิ์ ไชยกาญจน์, สอาด บรรเจิดฤทธิ์, วิมล หอมยิ่ง ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี สำหรับเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างศึกษา ๕๓๖ คน แบ่งเป็น นายกเทศมนตรี จำนวน ๖๐ คน และพนักงานเทศบาลในเขตจังหวัดภาคกลาง ๑๙ จังหวัด

---

[๕๒] พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), **พุทธวิธีในการสอน**, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๔), หน้า ๓๙-๔๔.

[๕๓] คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ , **ปฏิรูปการเรียนรู้: ผู้เรียนสำคัญที่สุด**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: บ.สกายบุ๊กส์ จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๓๖.

จำนวน ๔๗๕ คน การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๕ ราย โดยเลือกแบบเจาะจง ผู้บริหารกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรอบแนวคิดที่นำมาใช้ในการศึกษาตัวแปรต้น คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคใหม่ คือ ด้านพฤติกรรมผู้นำ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม,ความตระหนักในผลประโยชน์สาธารณะ, ความรับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์และสร้างเครือข่าย ได้แก่ การสร้างเครือข่าย การจัดการความสัมพันธ์ การปฏิสัมพันธ์กับนักการเมือง และด้านการทูต ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การจัดการความขัดแย้ง และการเจรจาต่อรอง ตัวแปรตาม เป็นสมรรถนะกรบริหารงานแบบมืออาชีพ ได้แก่ การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล การผลักดันการเปลี่ยนแปลง และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ผลการศึกษาพบความคุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลทางบวกต่อสมรรรถการบริหารงานแบบมืออาชีพของปลัดเทศบาล ดังนี้ ๑) คุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลทางบวกต่อสมรรถนะการบริหารงานโดยรวมของปลัดเทศบาลคือ ความรับผิดชอบ ความฉลาดทางอารมณ์ การสร้างเครือข่าย การจัดการความสัมพันธ์ และทักษะการสื่อสาร ๒) คุณลักษณะผู้นำที่มีความฉลาดทางอารมณ์และทักษะการสื่อสารส่งผลทางบวกต่อ สมรรถนะการบริหารงานด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ของปลัดเทศบาล ๓) คุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลทางบวกต่อสมรรถนะการบริหารงานด้านความมีวิสัยทัศน์กว้างไกลของปลัดเทศบาล คือ ความฉลาดทางอารมณ์ การจัดการความสัมพันธ์ และทักษะการสื่อสาร ในขณะที่คุณธรรมและจริยธรรมและการปฏิสัมพันธ์กับนักการเมืองส่งผลทางลบต่อสมรรถนะการบริหารงานด้านความมีวิสัยทัศน์กว้างไกลของปลัดเทศบาล ๔) คุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลทางบวกต่อสมรรถนะการบริหารงานด้านการผลักดันการเปลี่ยนแปลงของปลัดเทศบาล คือ ความรับผิดชอบ ความฉลาดทางอารมณ์ การสร้างเครือข่ายและทักษะการสื่อสารในขณะที่ความตระหนักในผลประโยชน์สาธารณะส่งผลทางลบต่อสมรรถนะการบริหารงานด้านการผลักดันการเปลี่ยนแปลงของปลัดเทศบาล ๕) คุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลทางบวกต่อสมรรถนะการบริหารงานด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของของปลัดเทศบาลคือ ความตระหนักในผลประโยชน์สาธารณะ การสร้างเครือข่าย การจัดการความสัมพันธ์ การปฏิสัมพันธ์กับนักการเมืองและทักษะการสื่อสาร เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสมการถดถอย พบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคใหม่กับสมรรถนะการบริหารงานโดยรวมคือ ด้านความรับผิดชอบ ความฉลาดทางอารมณ์ การสร้างเครือข่าย การจัดการความสัมพันธ์ และทักษะการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารงานแบบมืออาชีพของปลัดเทศบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยสามารถอธิบายสมรรถนะการบริหารงานโดยรวม ได้ร้อยละ ๕๖.๑๐[๕๔]

---

[๕๔] ชัยวุฒิ วรพินธุ์, เพ็ญพิสุทธิ์ ไชยกาญจน์, สอาด บรรเจิดฤทธิ์และ วิมล หอมยิ่ง, คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคใหม่กับสมรรถนะการบริหารงานแบบมืออาชีพของปลัดเทศบาลในภาคกลาง, **วารสารสมาคมนักวิจัย**, ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๑, (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๗), หน้า ๘๖-๙๖.

สะท้อนให้เห็นว่าคุณลักษณะกับสมรรถนะของผู้นำเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันการพัฒนาสรรถนะผู้นำควรศึกษาคุณลักษณะของผู้นำที่สามารถส่งผลต่อสมรรถนะผู้นำ

๒) บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ ๒๑ โดย พิชญ์ณิฐา พรรณศิลป, สัญญา เคณาภูมิ และ เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร ได้นำเสนอกรอบแนวคิดบทบาทสำคัญของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๕ บทบาทสำคัญ ได้แก่ บทบาทการเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่น บทบาทของนักบริหารมืออาชีพ บทบาทเป็นแบบอย่างประชาธิปไตย บทบาทในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล และบทบาทอื่นตามสถานการณ์ ประเด็นเกี่ยวกับบทบาทที่น่าสนใจและสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ คือ บทบาทการนำของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ โดย พชญ์ณิชา พรรณศิลป์และคณะ ได้เสนอว่า การเป็นผู้นำของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพผู้นำควรได้รับการพัฒนา ๔ ด้าน ได้แก่ **๑) ด้านคุณลักษณะ** ได้แก่ (๑) มีภาวะผู้นำ (๒) มีเมตตาธรรม ไม่มีอคติ (๓) ยึดหลักเหตุผลและความถูกต้องในการทำงาน (๔) รอบรู้และมีข้อมูลที่ทันสมัย (๕) รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ทันสมัย (๖) รู้จักประนีประนอมและยืดหยุ่น **๒) ด้านพฤติกรรม** ได้แก่ (๑) เป็นนักคิด วิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ชัดเจน คิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (๒) มีการสร้างวิสัยทัศน์ นักบริหารที่มีความสามารถ (๓) เป็นนักประชาธิปไตย (๔) รู้จักควรไม่ควร รู้จักความพอดี **๓) ด้านทักษะ** ได้แก่ ๑) ทักษะการคิดวิเคราะห์ ๒) ทักษะการตัดสินใจ ๓) ทักษะการจัดการที่ดี ๔) ทักษะการสร้างทีมงานที่แข็งแกร่งและมีระบบ ๕) มีทักษะในการวางแผน **๔) ด้านกลยุทธ์ในการทำแผน** ได้แก่ (๑) กระจายอำนาจเป็น (๒) ทำงานในเชิงรุก (๓) โปร่งใสและตรวจสอบได้[๕๕]

๓) การพัฒนาคุณลักษณะผู้นำชุมชนในเขตเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศึกษาโดยอภิชาติ พานสุวรรณ เป็นงานวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth-Interview) จากผู้บริหารเทศบาลและคณะกรรมการชุมชนจำนวน ๑๕ ท่าน วิจัยเชิงปริมาณด้วยการใช้สมาชิกชุมชนจำนวน ๓๙๘ เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาได้นำเสนอการนำหลักพุทธธรรมมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาผู้นำชุมชน ร่วมกับทฤษฎีผู้นำในการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำ โดยผู้นำชุมชนควรปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ โดยเฉพาะ ๓ ด้านสำคัญ ได้แก่ ๑) รู้ตน (มัตตัญญุตา) ๒) รู้จักบุคคล (ปุคคลปโรปรัญญุตา) ๓) รู้ชุมชน (ปริสัญญุตา) และควรมีคุณลักษณะตามทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ความเป็นกันเอง ๒) ความเฉลียวฉลาด ๓) ความมุ่งมั่น และ ๔) ความมั่นใจในตนเอง ผลการวิจัยนำสรุปคุณลักษณของผู้นำชุมชนควรมีทั้งความเก่งและความดีคู่กัน โดยนำเสนอว่า **คุณลักษณะด้านเก่ง** ได้แก่ ๑) มีความรู้ ๒) มีวิสัยทัศน์ ๓) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ๔) มีความ

---

[๕๕] พิชญ์ณิฐา พรรณศิลป์, “บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ ๒๑”, **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๕๘), หน้า ๑๔๖-๑๖๔.

เฉลียวฉลาด ๕) มีการวางแผนการทำงานเป็นระบบคือ มีจุดหมาย กำหนดมาตรฐานการทำงาน ติดตามและประเมินผล ๖) มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน มั่นใจในตนเอง กล้าตัดสินใจ **คุณลักษณะด้านความดี** ได้แก่ ๑) มีคุณธรรมจริยธรรม ๒) สื่อสัตย์สุจริต ๔) เสียสละ ๕) เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ๖) อ่อนน้อมถ่อมตน ๗) ให้เกียรติผู้อื่น ๘) พร้อมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ๙) รู้จักกาลเทศะ ๑๐) มีมนุษย์สัมพันธ์ดี ๑๑) วางตัวเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน ๑๒)มีความรับผิดชอบ ๑๓) ปรับปรุงและพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ[๕๖]

๔) บทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา กรณีศึกษา อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดย เอมอร แสนภูวา ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน ๓๒ คน ซึ่งเป็นผู้นำแบบทางการ ใช้การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๐ คน ร่วมกับการใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษานำเสนอว่า ผู้นำชุมชนมี ๒ บทบาทในการมีส่วนร่วมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา กล่าวคือ ๑) บทบาทเมื่อเกิดความไม่มั่นคง ได้แก่ การสนับสนุน ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ดูแลความเรียบร้อยให้เกิดความสงบภายใน สร้างความมั่นคงในหมู่บ้าน โดยการสร้างขวัญกำลังใจ และเป็นผู้ประสานงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามและรับข้อมูลข่าวสารจากทางหน่วยงานราชการเพื่อนำมาถ่ายทอดให้ประชาชนได้เข้าใจและสร้างความเข้าใจ พร้อมทั้งเป็นผู้นำในการสอดส่องดูแลชีวิต ทรัพย์สิน และความปลอดภัยของประชาชน เตรียมความพร้อมในการที่จะอพยพออกจากพื้นที่เมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ เป็นที่พึ่งให้กับประชาชน สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานทหารเพื่อปกป้องอธิปไตย และตรวจสอบคนเข้าออกทั้งในและนอกชุมชน ๒) บทบาทในกรณีสถานการณ์ปกติตามแนวชายแดน ได้แก่ ช่วยเหลือดูแลประชาชน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา เตรียมความพร้อมทุกด้าน รับรู้และติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์ประชุมร่วมกันกับประชาชนในทุกเดือนเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการ และรายงานความเป็นอยู่ในชุมชนให้หน่วยงานราชการทราบตรวจสอบดูแลความเสียหายรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือทำงานกับหน่วยงานราชการในพื้นที่ ประชุมอบรมพัฒนาความรู้อยู่เสมอ สร้างความเข้มแข้งในชุมชน สร้างความปรองดองสามัคคีให้ประชาชน เตรียมพร้อมหลุมหลบภัย ร่วมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของทั้ง

---

[๕๖] อภิชาติ พานสุวรรณ, “การพัฒนาคุณลักษณะผู้นาชุมชนในเขตเทศบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), บทคัดย่อ.

สองประเทศ (ไทย-กัมพูชา) ให้ดีขึ้นเฝ้าระวังเรื่องยาเสพติด การทะเลาะวิวาท และเรื่องที่ผิดกฎหมาย และร่วมกิจกรรมหรือร่วมประชุมกับหน่วยงานราชการอย่างต่อเนื่อง ประเด็นที่น่าสนใจของงานวิจัยนี้ คือ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ปกติผู้นำชุมชนเป็นกลไกสำคัญในเชิงป้องกันภัยในชุมชนให้อยู่ในความสงบสุข ปลอดภัย และเสริมสร้างชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนเกิดสันติสุขและมีแนวทางสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้เสนอแนวทางพัฒนาบทบาทผู้นำในการมีส่วนร่วมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ๑๐ ประเด็น หนึ่งในการพัฒนาที่นำเสนอและสอดรับกับงานวิจัยนี้คือ การพัฒนาผู้นำชุมชนด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ และชุมชนควรมีเครือข่ายองค์กรความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็ง[๕๗]

๕) คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรในศตวรรษที่ ๒๑ ศึกษาโดย สนุก สิงห์มาตร,พิกุล มีมานะ, และ ดุษฎีวัฒน์ แก้วอินทร์ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและใช้แนวคิดการจัดการความรู้ และการพัฒนากรอบแนวคิดจากทฤษฎีฐานรากเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยงานศึกษานี้ได้นำเสนอ แนวคิดรูปแบบการพัฒนาคุณักษณะภาพผู้นำในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารองค์กร โดยผลการศึกษานำเสนอว่า การพัฒนาองค์ประกอบของคุณลักษณะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ **๑) การรอบรู้ (Knowing)** ได้แก่ (๑.๑) องค์ความรู้ (Science) ที่รอบด้านในศาสตร์ต่าง ๆ (๑.๒) ศิลปะ (Art) รู้วิธีบริหารจัดการองค์กร (๑.๓) ทักษะ (Skill) ในการบริหารจัดการ การปกครอง การบริหารทรัพยากรที่เกี่ยวข้องฐ (๑.๔) วิชาคน (Science of People) ผู้นำต้องรู้จักใช้คนให้ถูกกับงานหรือถูกหน้าที่อย่างเหมาะ ใช้ความสัมพันธ์ทั้งระดับส่วนตัวหรือทางการให้เป็นประโยชน์ต่อองค์การ ทำลายกำแพงความขัดแย้ง ทำให้การประสานงานต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด **๒) อุดมการณ์ (Ideology)** เป็นเรื่องความเชื่อ เจตคติ ความคิดหลัก ได้แก่ (๒.๑) การยึดมั่นในคุณธรรม (๒.๒) จริยธรรมภายใต้กรอบวัฒนธรรมของชาติ (๒.๓) เชื่อมั่นในตนเอง (๒.๔) มีความกล้าหาญบนหลักยึดที่แน่นอนแต่มีความนอบน้อม รู้หน้าที่ (๒.๕)มีความรับผิดชอบต่อทั้งตนเองและสังคม (๒.๖) มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ไม่คดโกง **๓) เท่าทัน (In time knowing)** เป็นเรื่องของการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและทันต่อการไหลของวัฒนธรรม ได้แก่ (๓.๑) ทันต่อโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง (๓.๒) ทันต่อสถานการณ์ยุคปัจจุบัน (๓.๓) ต้องฝึกฝนตนเองให้เท่าทันเทคโนโลยี (๓.๔) รู้จักการบริหารความเสี่ยง **๔) กล้าตัดสินใจ (Discussion Courage)** คือ ผู้นำต้องมีความคิดเร็วบนฐานที่แม่นยำ ได้แก่ (๔.๑) กล้าหาญที่จะตัดสิน (๔.๒) กล้าลงทุนกับนวัตกรรมใหม่ ๆ (๔.๓) กล้ายอมรับผิด (๔.๔) กล้าให้

---

[๕๗] เอมอร แสนภูวา, “บทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา กรณีศึกษา อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ”, **รายงานวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๙).

คุณให้โทษบนฐานความยุติธรรมและความเสมอภาค **๕) วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategy of Vision)** คือ การมองการณ์ไกลของผู้นำที่คิดนอกกรอบที่เชื่อถือได้พร้อมค้นหาเทคนิคใหม่ ๆ ได้แก่ (๕.๑) การมองไกลและพยายามไปให้ถึง (๕.๒) มองโลกกว้างหลายมิติ (๕.๓) สามารถโน้มน้าวผู้อื่นให้คล้อยตาม (๕.๔) มองยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมและรอบด้าน **๖) สร้างทีม (Team Work)** เป็นเรื่องของการสร้างทีมงาน และสร้างเครือข่าย ได้แก่ (๖.๑) สร้างทีมงานที่ไว้ใจได้ (๖.๒) เชื่อมั่นในทีมงาน (๖.๓) มอบหมายงานตามความสามารถและความถนัด (๖.๔) ให้ขวัญและกำลังใจ (๖.๖) รับผิดและรับชอบในผลงานที่เกิดขึ้นของทีม **๗) ใฝ่บริการ (Service Mind)** คือ การสร้างองค์กรที่มีชีวิตการทำให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยคุณลักษณะผู้นำ ได้แก่ (๗.๑) มีความเสียสละ (๗.๒) มีความอดทน อดกลั้น (๗.๓) มีความเมตตา เอื้อเฟื้อ (๗.๔) คิดบวก มองโลกแง่ดี ไม่อคติ (๗.๕) มีความพอเพียง[๕๘]

๕) มุมมองภาวะผู้นำ : กรณีศึกษาของชุมชนทุ่งตำเสา ศึกษาโดย อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งเป็น ผู้นำกลุ่มจำนวน ๖ คน ผู้นำชุมชน จำนวน ๖ คน และชาวบ้านในชุมชนทุ่งตำเสา จำนวน ๓๐ คน เจ้าหน้าที่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ คน และนักวิชาการ จำนวน ๕ คน โดยกรอบทฤษฎีที่นำมาใช้วิเคราะห์ คือ ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ ผลการศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้นำชุมชนมีทั้งที่เป็นผู้นำแบบทางการและไม่ทางการ แนวโน้มที่ผู้นำชุมชนเป็นผู้หญิงจะมีบทบาทในชุมชนมากขึ้น พบว่า ผู้นำส่วนใหญ่จะมีภาวะผู้นำอยู่แล้วตามธรรมชาติสอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ โดยคุณลักษณะผู้นำที่สะท้อนในงานวิจัย ได้แก่ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความเพียรพยายามในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย มีความสนใจใฝ่รู้ กล้าลองผิดลองถูกจนประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีได้เมื่อผู้นำมีบารมีที่มากพอในการทำให้ผู้อื่นคล้อยตาม อันจักช่วยทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า แนวทางที่ผู้นำใช้ในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและมีสันติสุข โดยผู้นำมีผู้นำให้การส่งเสริมคุณธรรมผ่านวัฒนธรรมท้องถิ่นในการปลูกฝังคุณธรรมและสร้างศรัทธา ผู้นำเป็นต้นแบบแห่งความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จ ผู้นำมีคุณลักษณะองการเป็นผู้อนุ

---

[๕๘] สนุก สิงห์มาตร, พิกุล มีมานะ, และ ดุษฎีวัฒน์ แก้วอินทร์, คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรในศตวรรษที่ ๒๑, **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา**, ครั้งที่ ๒, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปี ๒๕๖๐, หน้า ๔๘๗-๔๙๓.

ลักษณ์สืบสานประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน ผู้นำมีความคิดสร้างสรรค์และร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และเรื่องของอายุไม่เป็นเงื่อนไขความสำเร็จของผู้นำในการทำงานเพื่อชุมชน[๕๙]

๖) ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0 : กรณีศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดย ชัยธวัช เนียมศิริ โดยใช้การวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) การศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้นำ/ผู้บริหาร จำนวน ๑๕ คน ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน ๑๕ คน และการศึกษาเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ กลุ่มตัวอย่าง ผู้นำ/ผู้บริหาร และพนักงาน /เจ้าหน้าที่ จำนวน ๑๐๐ คน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0 ที่พึงประสงค์คือ มีความเป็นผู้นำ มีความรอบรู้ ซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส มีทัศนคติที่ดี ยึดหลักธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีจิตสาธารณะ มีมนุษย์สัมพันธ์ดี การสร้างทีมงาน และเครือข่าย มุ่งความเป็นเลิศ มีความกระตือรือร้น มีพลังในการทำงาน บริหารงานแบบมืออาชีพ มีทักษะการบริหารและการสื่อสาร สร้างแรงบันดาลใจ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย มีร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ มีความทันสมัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ ทำงานเชิงรุก มีความยืดหยุ่น มีเมตตาธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ[๖๐]

แม้ว่าการศึกษานี้จะเน้นเรื่องของผู้นำในองค์กร แต่จะเห็นได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำมีหลายประเด็นที่สอดรับกับการศึกษาผู้นำชุมชน

๗) คุณลักษณะของผู้นำชุมชนเพื่อสันติภาพที่พึงประสงค์ในสังคมไทย โดย นิภาพร ปานสวัสดิ์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๒ กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มผู้นำในสังคมไทย จำนวน ๑๒ ท่าน และกลุ่มผู้นำชุมชน ๒ ชุมชน จำนวน ๑๒ ท่าน และใช้การสนทนากลุ่มเฉพาะในการยืนยันองค์ความรู้ ผลการศึกษานี้ นำเสนอว่า คุณลักษณะผู้นำชุมชุนเพื่อสันติภาพที่พึงประสงค์ตามมุมมองที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้นำ ได้แก่ การเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีการสร้างแรงจูงใจและปลูกจิตสำนึกเชิงจริยธรรม และมุ่งพัฒนาตนเองให้หลุดพ้นกิเลส การพัฒนาคุณลักษณะผู้นำชุมชนตามหลักพระพุทธศาสนา พบว่า มีวิธีการพัฒนาทั้งภายในตนและภายนอกตนเองอย่างเป็นขั้นตอนเริ่มจากภายนอกตนไปสู่ภายในตนเองด้วยการศึกษาหลักไตรสิกขาคือ ศีล ๕ สมาธิ ปัญญาด้วยการพัฒนาคุณลักษณะ ๓ ด้าน คือ ๑) ศีลภาพ ๒) จิตภาพ

---

[๕๙] อุทัย ปริญญาสุทธินันท์, มุมมองภาวะผู้นำ : กรณีศึกษาของชุมชนทุ่งตำเสา, **วารสารการจัดการสมัยใหม่,** ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒, (กรกฎาคม – ธันวาคม, ๒๕๖๑), หน้า ๓๗-๔๔.

[๖๐] ชัยธวัช เนียมศิริ, ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0 : กรณีศึกษา จังหวัดขอนแก่น, **รายงานวิจัย**, (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๖๐-๒๕๖๑).

และ ๓) ปัญญาภาพ และนำเสนอว่า คุณลักษณะของผู้นำชุมชนเพื่อสันติภาพที่พึงประสงค์ในสังคมไทยปัจจุบัน พบว่า มีกรอบคุณลักษณะดี ๔ ด้าน คือ ๑) บุคลิกดี ประกอบด้วย การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ วางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ ยิ้มแย้ม แจ่มใส กิริยาสุภาพ แต่งกายสะอาดเรียบร้อย๒) พฤติกรรมดี ประกอบด้วย ผู้นำมีศีล ๕ ครบทุกข้อ ความมีวินัย สัจจะวาจา มีสัมมาอาชีพ ๓) จิตใจดี ประกอบด้วย มีเมตตา กรุณา มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ควบคุมอารมณ์ได้ คุณธรรม จริยธรรม และ ๔) ปัญญาดี ประกอบด้วย รู้แจ้งทันโลก ปรับตัวเก่ง กล้าหาญ อดทน สันโดษ[๖๑]

๒.๔.๒ งานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเพื่อสร้างสันติสุขของผู้นำ

๑) บทบาทของผู้นำในกระบวนทัศน์ใหม่ โดย ดวงตา ราชอาษา เป็นงานสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผู้นำตามกรอบกระบวนทัศน์ใหม่ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในยุคโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงและผันผวนสูง โดยงานเขียนนี้ได้สังเคราะห์องค์ความรู้จากแนวคิดต่าง ๆ นำเสนอเป็นกลยุทธ์การพัฒนาแบบยั่งยืนของผู้นำในกระบวนทัศน์ใหม่ โดยแบ่งเป็น ๓ ส่วน กล่าวคือ ๑) ส่วนต้นเป็นเรื่องของแก่นสำคัญ ๒) กลยุทธ์การพัฒนาแบบยั่งยืนของผู้นำในกระบวนทัศน์ใหม่ นำไปสู่ ๓) บทบาทผู้นำในกระบวนทัศน์ใหม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ๑) แก่นสำคัญ ในการพัฒนาผู้นำประกอบด้วย (๑) ระบบคุณธรรม (๒) ระบบผลงาน (๓) ระบบสมรรถนะ ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาผู้นำกระบวนทัศน์ใหม่ ๒) กลยุทธ์การพัฒนาแบบยั่งยืนของผู้นำในกระบวนทัศน์ใหม่ ได้แก่ (๑) การพัฒนาองค์การ (๒) การพัฒนาวัฒนธรรม (๓) การพัฒนาระบบประเมินผลทรัพยากรมนุษย์ (๔) การบริหารสมรรถนะ (๕) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แนวใหม่ และ ๓) บทบาทผู้นำในกระบวนทัศน์ใหม่ ได้แก่ (๑) มีวิสัยทัศน์ (Visioning) (๒) มีการวางกลยุทธ์ (Strategic Orientation) (๓) มีศักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง (Chang Leadership) (๔) มีการควบคุมตนเอง (Self-Control) (๕) มีการใช้อำนาจแก่ผู้อื่น (Empowerment)[๖๒]

๒) การพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม : กรณีศึกษาเอกสารและการสังเคราะห์งานวิจัย โดย ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, โกนิฏฐ์ ศรีทอง, แม่ชีสุดา โรจนอุทัยและชนัญภรณ์ อารีกุล เป็นการสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis) จากรายงานวิจัยและงานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต เป็นงานวิจัยเชิงทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาจิตและปัญญาตามแนวพระพุทธศาสนา

---

[๖๑] นิภาพร ปานสวัสดิ์, “คุณลักษณะของผู้นำชุมชนเพื่อสันติภาพที่พึงประสงค์ในสังคมไทยปัจจุบัน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาสันติศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๒).

[๖๒] ดวงตา ราชอาษา, “บทบาทผู้นำในกระบวนทัศน์ใหม่”**, วารสารการแพรวากาฬสินธุ์มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์**, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒, (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๙), หน้า ๑๘๐-๑๙๖.

และแนวคิดตะวันตกที่ตีพิมพ์ในช่วง ๒๕๕๑-๒๕๖๐ จำนวน ๔๐ เรื่อง ผลการศึกษานำเสนอว่า ๑) แนวคิดการพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวมทั้งตามแนวพระพุทธศาสนาและตามแนวคิดตะวันตกต่างก็มุ่งไปที่การพัฒนาที่ทำให้มนุษย์เกิดสมดุลทั้งในแง่ของกายกับใจ รวมถึงสมดุลกับธรรมชาติ สังคม และสิ่งแวดล้อม และได้นำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวมเรียกโมเดลว่า “GPA ๔ Happy life”โดย G คือ Goal เป็นจุดหมาย และ P คือ Process เป็นกระบวนการที่ต้องคำนึงถึงความเป็นตัวบุคคล A คือ Activity เป็นการออกแบบกิจกรรมตามหลักการ ICT-PSS และ ๔ Happy life คือ การเข้าถึงความสุขแบบยั่งยืนอย่างแท้จริง โดย G คือ Goal เป็นจุดหมาย จำแนกได้ ๒ ระดับ กล่าวคือ ความสุขตามกระแสโลก และความสุขตามกระแสธรรม และP คือ Process กระบวนการฝึกปฏิบัติที่สามารถปรับให้สอดรับกับความเป็นตัวบุคคลปัจจัยสำคัญในการออกแบบกิจกรรม คือ การคำนึงถึงกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนา ระยะเวลา กรอบของกิจกรรม การออกแบบกิจกรรมตามหลักการ ICT-PSS ควรเริ่มจาก ๑) การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Inspiration) ๒) การปรับเปลี่ยนมุมมองเพื่อชีวิตที่ดี (Transform view to be good life) ๓) การสร้างแรงสั่นสะเทือนทางความคิด (Create vibrations of thought) ๔) การปฏิบัติเพื่อสร้างการตระหนักรู้คุณค่าในตนเอง (Practice to create self-esteem) ๕) การสะท้อนตนเองและการพัฒนาก้าวต่อไป (Self-reflection and development even further) ๖) ขยายพื้นที่แห่งความสุข (Spread the area of Happiness) และ ๔ Happy life เกณฑ์ชี้วัดกระบวนการพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวมพบว่า ความสุข ๔ ด้าน คือ (๑) พัฒนากายให้เป็นสุข (๒) พัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมอย่างมีสุข (๓) พัฒนาจิตใจเข้าถึงความสุขด้านใน (๔) พัฒนาปัญญาโดยใช้ความสุขทำสิ่งที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์[๖๓]

๓) สมรรถนะของผู้นำเทศบาลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดย วิสุทธิณี ธานีรัตน์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของเทศบาลที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีตั้งแต่ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙ จำนวน ๑๙ คน และการทำสนทนากลุ่ม จำนวน ๓๐ คน ผลการสะท้อนข้อค้นพบว่า สมรรถนะของผู้นำเทศบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนประกอบด้วย ๑) สมรรถนะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ โดยผู้นำต้องมีบทบาทหน้าที่ของผู้นำเชิงยุทธศาสตร์นอกจากทำหน้าที่กำหนดทิศทางของยุทธศาสตร์แล้วต้องคอยติดตามและประเมินผลกระบวนการนำไปปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ ตลอดจนการรับฟังข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อนาไปปรับปรุงการกำหนดยุทธศาสตร์ในครั้งต่อไป ซึ่งผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ

---

[๖๓] ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และคณะ , “พัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม : กรณีศึกษาเอกสารและการสังเคราะห์งานวิจัย”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ

คือ การมีภาวะผู้นำที่แท้จริง โดยจะเน้นความสำคัญของความมั่นคงในคาพูด การกระทำ และค่านิยมของผู้นำ ครอบคลุมไปถึงค่านิยมในทางบวก การตระหนักรู้ตัวเองของผู้นำ รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ไว้ใจได้กับผู้ตาม ๒) สมรรถนะผู้นำเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะของธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ สามารถวิเคราะห์แยกแยะได้ว่าสิ่งไหนเป็นสิ่งที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ๓) สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ถือได้ว่าเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ (New paradigm) ของการศึกษาผู้นำแนวใหม่ ซึ่งเป็นลักษณะของการเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีการเสริมสร้างพลังอำนาจหรือพลังการจูงใจ การเป็นผู้มีคุณธรรมและการกระตุ้นผู้ตามให้มีลักษณะของการเป็นผู้นำ เรียกว่าเป็น“ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change agent)” ซึ่งมักจะก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “นวัตกรรม” (Innovation) เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน ปรับปรุงการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนทาให้ชุมชนมีความน่าอยู่อาศัยมากยิ่งขึ้น เพื่อผลลัพธ์สุดท้าย ก็คือ “ผลประโยชน์สาธารณะ”[๖๔]

๔) รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล โดย นริศ มหาพรหมวัน เป็นการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล ตามประกาศสานักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ผ่านเกณฑ์ประเมินในระดับดีมาก จานวน ๑๔ โรงเรียน ได้แก่ ตัวแทนคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนนักเรียน ประเภทละ ๔๒ คน รวม ๑๖๘ คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้นา โรงเรียนเอกชน ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๓ คน จากโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม แบบสังเกต แบบสอบถาม และการประชุมเชิงปฏิบัติการการวิทยาวิพากษ์ ผลการวิจัยนำเสนอองค์ประกอบสมรรถนะผู้นาโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากลมี ๖ องค์ประกอบ คือ ๑) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ๒) การสร้างแรงบันดาลใจ ๓) การกระตุ้นการใช้ปัญญา ๔) ความใส่ใจต่อปัจเจกบุคคล ๕) การให้รางวัลตามสถานการณ์ ๖) การบริหารแบบวางเฉย พร้อมกับนำเสนอ รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล ที่เหมาะสมมีดังนี้ คือ ๑) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ประกอบด้วย (๑.๑) การกำหนดทิศทางของโรงเรียนให้ไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ (๑.๒) การมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน (๑.๓) การนำองค์กรสู่การจัดการความรู้ ๒) การสร้างแรงบันดาลใจ ประกอบด้วย (๒.๑) การกระตุ้นบุคลากรเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจ (๒.๓) การสนับสนุน

---

[๖๔] วิสุทธิณี ธานีรัตน์, สมรรถนะของผู้นำเทศบาลเพื่อกำรพัฒนาอย่างยั่งยืน, การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์:พลังปัญญาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”, วันที่ ๒๑-๒๑ ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ๒๕๖๑), หน้า ๑๒๖-๑๓๔.

บุคลากรที่สร้างและมีผลงาน ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ผู้เรียน ๓) การกระตุ้นการใช้ปัญญา ประกอบด้วย (๓.๑) ดการทำงานของบุคลากรเพื่อเข้าถึงความรู้ (๓.๒) การพัฒนานักเรียนให้เกิดความรู้ใหม่ (๓.๓) การมุ่งเน้นผู้เรียนด้วยวิธีการออกแบบและสร้างนวัตกรรม ๔) ความใส่ใจต่อปัจเจกบุคคล ประกอบด้วย (๔.๑) การสร้างสัมพันธภาพและความผูกพันระหว่างกัน (๔.๒) การพัฒนาตนเองให้เกิดความงอกงาม (๔.๔) การเรียนรู้สู่การปฏิบัติด้วยกระบวนการทำงานของผู้เรียน ๕) การให้รางวัลตามสถานการณ์ ประกอบด้วย (๕.๑) การปฏิบัติงานของบุคลากรตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม ให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ของโรงเรียน (๕.๒) การให้รางวัลกับบุคลกรที่ปรับปรุงผลการดำเนินงานของโรงเรียน (๕.๓) การบริหารจัดการเพื่อสร้างคุณค่าให้ผู้เรียน ๖) การบริหารแบบวางเฉย ประกอบด้วย (๖.๑) การกำหนดมาตรฐานเพื่อนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ด้านการดาเนินการของโรงเรียนที่นาไปสู่กฎและระเบียบของนักเรียน (๖.๒) การบริหารองค์กรให้เป็นที่ยอมรับในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความน่าไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือ และความยุติธรรม[๖๕]

๕) การศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารและหัวหน้างานองค์กร โดย ศุภกร จันทราวุฒิกร ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสานวิธี (Mixed Methods Research) ดำเนินการวิจัย ตามแบบแผนสำรวจบุกเบิก (The Exploratory Sequential Design) เป็น ๒ ระยะต่อเนื่องกัน คือ ระยะที่ ๑ การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวคิดสำคัญที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม และยืนยันรูปแบบโดย การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน และตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน และระยะที่ ๒ การวิจัยเชิงปริมาณ โดยทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหาร และหัวหน้างาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพะเยา ๒ หน่วยงาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ความรู้จากรูปแบบการฝึกอบรมฯ ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือจิตวิทยาการฝึกอบรม ประยุกต์กับหลักไตรสิกขา และศึกษากำหนดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ตามแนวคิดของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ปีเตอร์ จี นอร์ทเฮ้าส์ (Peter G. Northouse) และ แกรี่ ยูคล์ (Gary Yukl) สามารถสรุปเข้าในหลักการ ๓ คือ ครองตน ครองคน ครองงาน สรุปได้ ๖ ประการ คือ การแสดงออกถึงความยุติธรรมการยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต การเคารพให้เกียรติผู้อื่น การให้บริการคนอื่น การใช้อำนาจและอิทธิพลของผู้นำ การเสริมสร้างความร่วมมือในกลุ่ม การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน และ ๗ กระบวนการ โดย ๓ ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้น ๑ -นำสู่การพัฒนา ด้วย ๒ กระบวนการคือ กระบวนการกัลยาณมิตร และกระบวนการสร้างฉันทะ ความพอใจ ขั้น ๒-ขั้นการฝึกอบรม ด้วย ๓ กระบวนการ คือ กระบวนการ

---

[๖๕]นริศ มหาพรหมวัน, “รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๖๑), บทคัดย่อ.

ปัญญา กระบวนการสมาธิ กระบวนการศีล และขั้น ๓-บรรลุผลการพัฒนา ด้วย ๒ กระบวนการคือ กระบวนการเห็นแจ้งด้วยตนเอง กระบวนการสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้วยตนเอง ผลการทดลองรูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขา เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารและหัวหน้างานองค์กรด้วยการทดลองแบบกึ่งทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของกลุ่มทดลอง ภายหลังได้รับอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขา สูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับอบรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑[๖๖]

๖) กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อสันติภาพตามแนวพุทธบูรณาการ โดย กุลธิดา ลิ้มเจริญ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๒๒ คน และทำการสนทนากลุ่ม จำนวน ๗ คน ผลการวิจัยเสนอ แนวคิดภาวะผู้นำเพื่อสันติภาพในวิทยาการสมัยใหม่ ต้องเป็นผู้นำที่เคารพในชีวิตของเพื่อนร่วมโลก ตระหนักถึงภัยของการใช้ความรุนแรง มุ่งเน้นความสัมพันธ์ของสังคมในเชิงพหุนิยม การเคารพความแตกต่าง และการใช้ลักษณะของความแตกต่างให้เกิดการสร้างสรรค์ มีความร่วมมือร่วมใจกันและกัน มีสัจจะ ไม่มีความเกลียดชังฝ่ายตรงข้ามอยู่ในใจ ต้องเป็นศัตรูต่อความชั่ว และความอยุติธรรมต่าง ๆ และพร้อมที่จะเผชิญกับความทุกข์ยากในลักษณะต่าง ๆ นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังเสนอว่า ผู้นำในกระบวนการสันติภาพนั้น มี ๓ ระดับ คือ ระดับยอดสุดของปิรามิด คือ ผู้นำที่แสดงบทบาทอย่างชัดเจนในสถานการณ์วิกฤตความขัดแย้ง ระดับชั้นที่ในที่สองมีฐานะหลากหลายระดับในพื้นที่ความขัดแย้ง เช่น การศึกษา สาธารณสุข ธุรกิจ การเกษตร กลุ่มเครือข่ายหรือสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น และท้ายสุดแต่ใกล้ชิดประชาชนที่สุด คือ ผู้นำในระดับชั้นรากหญ้า (ฐานปิรามิด) หรือผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่ทางการ ภาคประชาสังคม มีบทบาทสำคัญในงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาชน สำหรับภาวะผู้นำเพื่อสันติภาพในทางพระพุทธศาสนาคุณลักษณะที่งานวิจัยนี้นำเสนอ ๑) เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลวางแผนรับมือทั้งเชิงรับเชิงรุก (จักขุมา) ๒) เป็นผู้ชำนาญในงาน รู้จักวิธีการ ไม่บกพร่องในหน้าที่ที่ตนได้รับผิดชอบ (วิธุโร) ๓) เป็นผู้ที่มีมนุษย์สัมพันธ์ดีและได้รับความเชื่อถือจากผู้อื่น (นิสสยสัมปันโน) และได้ยกหลักธรรมที่สำคัญซึ่งผู้นำควรจะมี ได้แก่ หลักสัปปุริสธรรม ๗ คือ รู้หลักการ รู้จุดหมาย รู้จักตน รู้ประมาณ รู้กาล รู้ชุมชน รู้บุคคล และหลักภาวนา ๔ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาให้เกิดคุณสมบัติดังกล่าว และสามารถนำมาบูรณาการเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อสันติภาพได้ ๔ มิติการพัฒนา คือ (๑) กายภาพ คือ การพัฒนาบุคลิกภาพเป็นภาพสะท้อนคุณค่าภายใน โดยใช้ศีลเป็นเครื่องมือในการพัฒนา (๒) พฤติภาพ คือ การพัฒนาพฤติกรรม โดยใช้สัปปุริสธรรม ๗ เป็น

---

[๖๖] ศุภกร จันทราวุฒิกร, “การศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารและหัวหน้างานองค์กร”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยาประยุกต์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๖๒).

ศักยภาพในการออกแบบการสื่อสารในองค์กร มุ่งสื่อการสื่อสารเชิงบวก สามารถจัดการความขัดแย้งและหลอมร่วมให้กลุ่มคนต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสันติสุข (๓) จิตภาพ คือ การพัฒนาจิตใจ โดยใช้หลักสติปัฏฐาน ที่ส่งผลให้จิตใจมีสุขภาพจิตดี สมรรถภาพจิตดี และคุณภาพจิตดี มีจิตใจเสียสละ มีจิตสาธารณะพร้อมช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ (๔) ปัญญาภาพ คือ การรพัฒนาปัญญาโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ เป็นแนวทางการพัฒนาประกอบด้วยการรู้จักวิเคราะห์และเข้าใจสภาพต่างตามสภาพที่เป็นจริง[๖๗]

๗) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับการจัดการตนเองของแกนนำสภาองค์กรชุมชน จังหวัดบึงกาฬ โดย ธนกฤต ทุริสุทธิ์ และบุษกร สุขแสน โดยใช้งานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งการศึกษาออกเป็น ๒ ระยะ ระยะที่ ๑ ศึกษาภาวะผู้นำแกนนำสภาองค์กรชุมชนจังหวัดบึงกาฬ ประชากรได้แก่ ผู้นำชุมชน ๕๙ คน เครื่องมือวิจัย ใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ระยะที่ ๒ กำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแกนนำสภาองค์กรชุมชนสำหรับการจัดการตนเองจังหวัดบึงกาฬ กลุ่มเป้าหมายคือผู้เชี่ยวชาญ ๑๗ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบบันทึกการประชุม ผลการศึกษานำเสนอว่า ๑) ภาวะผู้นำสำหรับการจัดการตนเองของแกนนำสภาองค์กรชุมชนจังหวัดบึงกาฬ ลำดับที่ ๑ ด้านการบริหารสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๖๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๙๑ ลำดับ ๒ ด้านการบริหารงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๖๒ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๕ และด้านการบริหารตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๕๙ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๙๕ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับการจัดการตนเองของแกนนำสภาองค์กรชุมชนจังหวัดบึงกาฬ ด้านการบริหารตนเอง ได้แก่ การมีวินัยในตนเอง คุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรม บุคลิกภาพดี และมีความรู้ความสามารถ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ โครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ตัวชี้วัด และการประเมินผล[๖๘]

๒.๔.๓ งานวิจัยเกี่ยวกับสันติภาพและสันติสุขในชุมชน

๑) เกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสันติภาพของ องค์กรและนักสันติภาพโลก โดย พูนสุข มาศรังสรรค์, บรรพต ต้นธีรวงศ์ และขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเอกสารเป็นกรอบนำและใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็น

---

[๖๗] กุลธิดา ลิ้มเจริญ, “กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อสันติภาพตามแนวพุทธบูรณาการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาสันติศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๒).

[๖๘] ธนกฤต ทุริสุทธิ์ และบุษกร สุขแสน, แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับการจัดการตนเองของแกนนำสภาองค์กรชุมชน จังหวัดบึงกาฬ, **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี**, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๒, หน้า ๓๔-๔๘.

ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสันติภาพจำนวน ๒๕ คน และการสนทนากลุ่ม ผลการศึกษานำเสนอว่า เกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสันติภาพขององค์กรสันติภาพและนักสันติภาพโลก องค์รวมของเกณฑ์ชี้วัดฯ มี ๔ องค์ประกอบที่มีตัวชี้วัด ๑๓ ตัวชี้วัด แยกตามองค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ ๑ การระมัดระวังตนเอง ประกอบด้วย ๒ ตัวชี้วัด (๑.๑) การระมัดระวังพฤติกรรมการแสดงออกทางกาย วาจา (มีศีล อดทน อดกลั้น เป็นกลาง เป็นศาสนิกชนที่ดี สื่อสารทำความเข้าใจผู้อื่นในด้านต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์) (๒) ระมัดระวังความคิด (ใช้คติธรรมคนดี คิด-รู้สึก-พยายามทำความเข้าใจความหลากหลายของผู้คน ชุมชน สังคม วัฒนธรรม เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และชุมชน ให้โอกาสคน มีมุมมองการสร้างและการเปลี่ยนแปลงเชิงสังคม ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนต่างศาสนา สร้างสันติภาพให้เกิดในใจตนก่อนด้วยวิปัสสนาสมาธิ) องค์ประกอบที่ ๒ การขจัดความขัดแย้งหรือความรุนแรงที่เกิดขึ้นแล้ว ประกอบด้วย ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๒.๑) ท่าทีการแสดงออกอย่างสันติ (อดทน อดกลั้นในความแตกต่าง พยายามเพื่อหยุดความรุนแรงตรงหน้าให้ได้และหาทางควบคุมมิให้ความรุนแรงขยายวงกว้างขึ้นจากเดิม ใช้หลักมรรคมีองค์ ๘ พรหมวิหาร ๔เพื่อหลบเลี่ยงมิให้เกิดความขัดแย้ง เสียสละละความต้องการของตนเอง หรือประนีประนอมคนละครึ่งทาง) (๒.๒) ปรับทัศนคติอย่างเข้าใจ (ยอมรับว่าความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ ศึกษาเรียนรู้ให้มากเพื่อสามารถเดินหน้ากันต่อไปได้อย่างสันติ) (๒.๓) สื่อสารอย่างสันติ (ไกล่เกลี่ยกรณีที่ความขัดแย้งยังไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม จัดทำเวทีสาธารณะ สื่อสารกันแบบตัวต่อตัวอย่างสันติ ดีกว่าการใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา) องค์ประกอบที่ ๓ การพัฒนาสันติภาพให้เจริญงอกงาม ประกอบด้วย ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๓.๑) กฎแห่งความสัมพันธ์ (ให้ความสำคัญแก่สถาบันครอบครัวอันมีระบบเครือญาติและชุมชนเกื้อกูลกัน ไว้วางใจ มีคติวิธีในสังคมคือปฏิบัติการ “ไร้ความรุนแรง” (non-violent operations) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีของบุคคลในองค์กรด้วยเป้าหมาย-เป้าประสงค์ตรงกัน แบ่งปันกัน นำหลักสังคหวัตถุ ๔ มาใช้) (๓.๒) กฎแห่งความเสมอภาคและการให้เกียรติ (ละเอียดอ่อนในเรื่องความแตกต่างทางเพศ รู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น ร่วมแก้ปัญหาโครงสร้างที่จะทำให้สังคมมีความเป็นธรรมที่สุด สร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในความรักสามัคคี ร่วมกันสร้างความสงบสุขในชุมชน-พื้นที่ต่าง ๆ ส่งเสริมหลักเสมอภาคสากลคือใส่ใจในคุณค่าความเป็นมนุษย์ในคนทุกคน) (๓.๓) กฎแห่งการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ (ใช้ความพยายาม-ความอดทนในการแก้ปัญหา ให้การเรียนรู้แก่คนในระดับต่าง ๆ เปิดพื้นที่ให้ประชาชนมีการเสวนาแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น-นำเสนอทิศทางการดำเนินงานต่อผู้มีอำนาจ ต้องส่งเสริมความรู้ด้านสันติศึกษาเพื่อความรู้อย่างลึกซึ้งอันจะสามารถนำไปพัฒนาตน องค์กรและสังคมได้) (๓.๔) กฎแห่งการเยียวยา (กระตุ้นและค้นหาศักยภาพในการเป็นผู้ร่วมสร้างสันติภาพของผู้ได้รับผลกระทบหรือผู้อยู่ในเหตุการณ์ความรุนแรง) องค์ประกอบที่ ๔ การอนุรักษ์รักษาสันติภาพให้ยาวนาน ประกอบด้วย ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๔.๑) กฎแห่งจิตสำนึกและความใส่ใจ (ปลูกฝังจิตสำนึกใน

คนรุ่นต่อไปให้ตระหนักในความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ต้องสร้างสำนึกร่วมในสังคมให้เข้าใจในไตรลักษณ์ที่ว่าสรรพสิ่งย่อมผันแปรไปตามกาล) (๔.๒) กฎแห่งการบำรุงรักษาสัมพันธ์ (ละเอียดอ่อน-รอบคอบ-ตรวจสอบ-เฝ้าสังเกตการณ์ ลงสู่ภาคปฏิบัติที่ยั่งยืน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าก่อนเมื่อเกิดปัญหาความรุนแรง ใช้หลักสาราณียธรรม ๖ เพื่อการระลึกถึงกันและสงเคราะห์กันด้วยหลักฆราวาสธรรม ๔) (๔.๓) กฎแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (มีความเข้าใจ-มองภาพกว้างในเรื่องสันติภาพ ต้องหยุดการใช้อาวุธ-มีวิธีปฏิบัติการไร้ความรุนแรง มีความกังวลถึงระบบที่ผิดพลาดมากกว่าที่จะกังวลเรื่องสันติภาพ พยายามให้ความรู้แก่ผู้คนเรื่องความสำคัญของการมีสันติภาพโดยประชาสัมพันธ์ถึงผลดีแห่งการร่วมมือกัน สร้างสัญลักษณ์ความสงบสุข) (๔.๔) กฎแห่งพื้นที่แสดงความเห็น (แสวงจุดร่วม-สงวนจุดต่าง หารือ-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน) (๔.๕) กฎแห่งการแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยหลักธรรมาภิบาล (สร้าง-ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีและสิทธิที่เท่าเทียมกันตามหลักธรรมาภิบาล) นอกจากนี้ สรุปบันไดในการจัดการ ๔ ขั้น เพื่อกระบวนการสร้างสันติภาพที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน สังคม ได้แก่ ขั้นที่ ๑ การระมัดระวังตนและมีความเข้าใจในหลักสันติภาพ (Self-awareness) ขั้นที่ ๒ การขจัดความขัดแย้ง-ความรุนแรงที่เกิดขึ้นแล้ว (Resolution) ขั้นที่ ๓ การป้องกัน-เสริมสร้างและพัฒนา (Outer Prevention and Development ขั้นที่ ๔ การรักษาสันติภาพให้ยั่งยืน (Sustainable Preservation) [๖๙]

๒) สันติวิถีเริ่มต้นที่ชุมชน : กรณีศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสันติสุขภาคเหนือของประเทศไทย โดย พระมหาบุญเลิศ อินท์ปญฺโญ, รศ. โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการยอมรับในฐานะของภูมิปัญญาชาวบ้านจำนวน ๒๐ รูป/คน ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเฉพาะ ผลการศึกษานำเสนอว่า ๑) วิธีการในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสันติสุขในชุมชน ได้แก่ (๑) การทำหน้าที่ควบคุมทางสังคม โดยการควบคุมการใช้ทรัพยากรของชุมชน การควบคุมทางจิตวิญญาณที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของคนในชุมชน และกำกับกติกาของชุมชน และ (๒) รูปแบบที่ชุมชนใช้ในการสร้างความสมานฉันท์ภายในชุมชน คือ (๒.๑) การร่วมด้วยช่วยกัน ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือ ร่วมใจอันดีในชุมชน และสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และ (๒.๒) การสร้างความยุติธรรม เป็นเครื่องมือในการกำกับควบคุมความเชื่อของคนที่มีต่อน้ำและป่า ก่อให้เกิดกติกาที่ใช้อำนวยความเป็นธรรมในการแบ่งปันน้ำในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับหลักพระพุทธศาสนา คือ สีลสามัญญตา และ ทิฏฐิสามัญญตา ก่อให้เกิดชุมชนสันติสุข ที่ทุกคนในชุมชน

---

[๖๙] พูนสุข มาศรังสรรค์, บรรพต ต้นธีรวงศ์, ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, “เกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสันติภาพของ องค์กรและนักสันติภาพโลก”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), บทคัดย่อ.

อยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์กลมเกลียว ๒) ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอิทธิพลของที่ช่วยเชื่อมประสานให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในฐานะของของกลไกสนองตอบความความเชื่อ ความศรัทธาของคนในชุมชน ก่อเกิดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนใน การจัดสรรน้ำและการแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความเป็นธรรม ๓) ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการปรับตัวเกี่ยวกับพิธีกรรมโดยวิธีการเสริมความตระหนักรู้ถึงทรัพยากรธรรมชาติ มีการเสริมความเข้มแข็งของกติกาให้คนในชมชุนที่ต้องประพฤติปฏิบัติอยู่ในกติกาที่ร่วมกันสร้างขึ้นบนฐานของความเคารพยำเกรง ต่อสิ่งที่ควบคุมธรรมชาติ มีการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนให้เกิด ความสำนึกในคุณค่าของป่าและน้ำ สร้างความรู้ ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และปรับตัวบูรณาการกับพุทธศาสนานำหลักการของศรัทธาและปัญญามาตรวจสอบจารีตปฏิบัติของชาวบ้านจึงทำให้การจัดประเพณีพิธีกรรมไม่ได้ว่างเปล่าจากคุณค่าของปัญญา[๗๐]

๓) “ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖ : ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง” โดย ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กรณีศึกษาที่เป็นพหุชุมชน ใน ๓ พื้นที่ ที่มีความแตกต่างกันในเชิงบริบทของชุมชน กล่าวคือ ชุมชนแพรกหนามแดง เป็นพื้นที่ที่เคยมีความขัดแย้งที่รุนแรงเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ ชุมชนหมู่บ้านท่าคอยนาง เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และชุมชนย่านกะดีจีน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กลุ่มผู้นำ ชาวบ้าน จำนวน ๓๐ คน ประกอบกับการสังเกตการณ์อย่างไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยนี้นำเสนอว่า ทั้ง ๓ ชุมชนแม้บริบทของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างในเรื่องของวิถีอาชีพ ชาติพันธุ์ และศาสนา แต่สามารถก้าวข้ามความแตกต่างและแก้ปัญหาความขัดแย้งในอดีตสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข สามารถเป็นต้นแบบชุมชนมีความรักสามัคคีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้ มีการรักษาสืบสานอัตลักษณ์วิถีชีวิตชุมชนให้คงอยู่ สาเหตุความขัดแย้งในอดีตของชุมชนเป็นเรื่องผลประโยชน์และข้อมูลหรือการสื่อสารทำความเข้าใจ ปัจจัยความสำเร็จในการสร้างสันติภาพและทำให้ชุมชนเกิดสันติสุข เกิดจากปัจจัยภายใน คือ การมีศูนย์รวมความคิดหรืออุดมการณ์ที่เข้มแข็งอันมีรากฐานมาจากคำสอนทางศาสนาและวิถีวัฒนธรรมความเชื่อที่สืบต่อกันมา และพลังของผู้นำ การเรียนรู้บทเรียนในอดีตพร้อมกับหาทางแก้ไขด้วยหลักสันติวิธี และปัจจัยภายนอก คือ การมีส่วนร่วมขององค์กรหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้งานวิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้ ๕ มิติของชุมชนสันติสุขประกอบด้วย มิติด้านกายภาพ มิติด้านสังคม มิติด้านจิตใจ มิติด้านปัญญา มิติด้านผู้นำ ที่นำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖ ซึ่งมี

---

[๗๐] พระมหาบุญเลิศ อินท์ปญโญ. “สันติวิถีเริ่มต้นที่ชุมชน : กรณีศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสันติสุข ภาคเหนือของประเทศไทย”, รายงานวิจัย, มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่๕ ฉบับที่ ๒ (พิเศษ , ๒๕๕๙), หน้า ๑-๑๔.

หลักการสำคัญ (Principle) คือ การใช้พลังอ่อนนุ่ม หรือ Soft power ที่มาจาก ๒ ตัวแปรสำคัญ ได้แก่ ธรรมะ (Dhrama) คือ ความเชื่อความศรัทธาในศาสนาเป็นรากฐานนำพาให้เข้าถึงสันติสุข อุดมการณ์และความเชื่อมั่นในกระบวนการสันติวิธี (Peaceful means) ของตัวบุคคล (People) ที่เป็นแกนกลางของการพัฒนาชุมขนสันติสุข ได้แก่ ผู้นำ (Leaders) สมาชิกชุมชน (Members) และเครือข่ายทางสังคม (Net work) ทำให้ได้ภาพสะท้อน (Reflection) เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงการพัฒนาทางกายภาพ (Physical development) และ การพัฒนาคุณธรรมของการอยู่ร่วมกันในสังคม (Moral development) ของชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖ จากกรอบแนวคิดนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอ เป็นองค์ความรู้ใหม่ สมการสร้างชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖ คือ D&P (LINE) = ๒ D[๗๑]

๔) ชุมชนบางวัว : สร้างต้นกล้าจิตสาธารณะเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดย อรชร ไกรจักร และขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) พื้นที่ศึกษา คือ ชุมชนบางวัว จังหวัดสมุทรปราการ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมระดมสมอง กำหนดปัญหาโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการของ ผลการวิจัยนำเสนอว่า ก่อนทำการวิจัย พบ สภาพปัญหาเดิมมีความขัดแย้ง ไม่เห็นถึงความหมายและคุณค่าในการทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม ขาดความรู้ กฎหมาย ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน การเล่นหวย ความไม่เข้าใจการทำหน้าที่จิตสาธารณะ เมื่อเข้าสู่การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนบางวัวในการพัฒนาผู้นำต้นกล้าจิตสาธารณะนั้น ภายหลังจากการลงพื้นที่ ๒ ครั้ง ทำให้ผู้นำชุมชนเกิดความเข้าใจ และร่วมสร้างรูปแบบกิจกรรมหรือวิธีการที่เป็นแนวทางให้ชุมชนแก้ปัญหาโดยเริ่มต้นจากตัวผู้นำมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นกิจกรรมในครั้งที่ ๓ และ ครั้งที่ ๔ ในการสร้างผู้นำต้นกล้าจิตสาธารณะในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยใช้การมีส่วนร่วมด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม ระดมความคิดประชุมกลุ่ม ขยายผลกิจกรรมในความร่วมมือของผู้นำโดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับ พระสงฆ์ ข้าราชการ ผู้นำชุมชน และ ผู้นำที่มีผลงานนวัตกรรมลดค่าหวยระดับประเทศด้วยการออม ถอดความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้เห็นถึงผลลัพธ์ในรูปแบบกิจกรรมที่มีการทำต่อเนื่องวัดผลโดยการพัฒนาผู้นำชุมชน ผลที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย ได้โมเดลผู้นำชุมชนขับเคลื่อนกลุ่มพลังจิตสาธารณะจำนวน ๖ แห่ง เพื่อให้ผู้นำชุมชนบางวัว เห็นภาพรวม เข้าใจถึงเทคนิควิธีการ กิจกรรม เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้นำชุมชนบางวัว ๑๒ คน ได้เห็นคุณค่า ความหมายในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความหมาย เพื่อช่วยกันขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นกำลังแห่งความรอบรู้ ความฉลาด ผู้นำที่มีคุณธรรม และ

---

[๗๑]ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, “ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ 26 : ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง”**, รายงานวิจัย,** (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), บทคัดย่อ.

จริยธรรมของกลุ่มพลังจิตสาธารณะ ผลลัพธ์ที่ได้คือแนวทางพัฒนาผู้นำต้นกล้า และ ตัวแบบการพัฒนาเศรษฐกิจนวัตกรรม (Innovation) ลดหวยด้วยการออม และ การตั้งกลุ่มสัจจะแห่งการออมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนบางวัว ต.สำโรงใต้ จังหวัดสมุทรปราการ[๗๒]

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การที่ผู้นำนั้นใช้ความรู้ ความสามารถ ใช้สติปัญญาหรือ อำนาจอิทธิพลต่าง ๆ ของผู้นำในการจูงใจโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นหรือ ชักนำพาผู้อื่น ให้ร่วมปฏิบัติงานหรือร่วมทำกิจกรรมของกลุ่มให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้นำประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการทำงาน ผู้นำต้องเชื่อมโยงทรัพยากรมนุษย์กับทรัพยากรอื่น ๆ เข้าด้วยกัน พฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดการยอมรับด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำหลักพุทธธรรมไปพัฒนาฝึกอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจต่อการสร้างผู้นำวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ด้วยมุ่งหวังให้ผู้นำท้องถิ่นมีความสามารถชี้นำผู้อื่นได้ให้เขาเกิดความวางใจ เชื่อใจ พร้อมทั้งให้ความเคารพนับถือ ให้ความร่วมมือทุกด้าน และให้เขาเกิดความมั่นใจในความสามารถในการเป็นผู้นำของตน ซึ่งสามารถสร้างความสำเร็จแก่ตนและผู้ปฏิบัติตาม นำพาองค์กร ชุมชน สังคมท้องถิ่นไปสู่ความสำเร็จและสันติสุขหรือสันติภาพให้เกิดมีขึ้นในชุมชนท้องถิ่นของตน

---

[๗๒] อรชร ไกรจักร และขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, “ชุมชนบางวัว : สร้างต้นกล้าจิตสาธารณะเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), บทคัดย่อ.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการชุดวิจัย วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสันติสุขในชุมชน เป็นโครงการที่มุ่งหมายในการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดประชาชน และมีอิทธิพลต่อความคิดและทิศทางการพัฒนาชุมชน ซึ่งส่งผลต่อการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ การออบแบบวิจัยด้วยการวิจัยและพัฒนา (R&D) เป็นกลวิธีที่จะใช้ในการพัฒนาผู้นำโดยอาศัยองค์ความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมและสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้จริง นำไปสู่การพัฒนาชุดความรู้คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน การพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน และการยืนยันผลชุดความรู้จากการปฏิบัติได้ผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข โดยแต่ละชุดองค์ความรู้มีรูปแบบการดำเนินการวิจัยที่ออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัยที่กำหนดไว้ แต่ทั้ง ๓ โครงการย่อยถูกขับเคลื่อนภายใต้แผนวิจัยที่ใช้การออกแบบด้วย R&D โดยผู้วิจัยนำเสนอเป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากวิธีดำเนินการวิจัยที่จะแสดงถึงแนวทางการบริหารโครงการ จากนั้นจะเป็นการแสดงวิธีดำเนินการวิจัยของโครงการย่อยทั้ง ๓ โครงการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ การวางแผนกลยุทธ์ดำเนินงานชุดโครงการวิจัย

การวิจัยประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ คือ

๓.๑.๑) กลยุทธ์การรวมรวมแนวคิดพื้นฐานในการนำมาวิเคราะห์หาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่สงผลต่อสันติสุขในชุมชน โดยใช้ความจริงเชิงประจักษ์ในพื้นที่ประกอบกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของผู้นำสันติภาพท้องถิ่น อันจะเป็นบรรทัดฐานในการนำไปใช้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

๓.๒.๒) กลยุทธ์การแสวงหาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญที่หลากหลายสาขาในการออกแบบหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชนและการพัฒนาหลักสูตรด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ เพื่อเติมเต็มและให้มั่นใจว่าหลักสูตรที่ออกแบบบไว้สามารถนำไปใช้ได้จริง

๓.๓.๓) กลยุทธ์การต่อยอดองค์ความรู้ในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวัดผลทดลองโดยนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นแบบวัดสมรรถนะ

วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น และการทดลองนำร่องเพื่อนำองค์ความรู้จากหลักสูตรที่ได้ออกแบบไว้ไปทดลองเพื่อปรับปรุงพัฒนา และการทดลองใช้จริงต่อยอดขยายผลแสดงให้เห็นประสิทธิภาพและผลของการนำหลักสูตรไปใช้พัฒนาเป็นรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุขที่สามารถนำไปเผยแพร่และขยายผลในวงกว้างได้ต่อไป

๓.๒ การออกแบบการดำเนินการบริหารงานวิจัย

โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการวิจัยร่วมกับทีมวิจัย ดังนี้

๓.๒.๑) การวางแผนแบบองค์รวม โดยทำการวางแผนแต่ละโครงการพร้อมทั้งกำหนดตารางการทำงาน เพื่อให้ทุกโครงการได้เห็นทิศทางการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์ที่ต้องส่งมอบองค์ความรู้ทั้งในระหว่างดำเนินการเก็บข้อมูลและกรอบร่างความรู้ที่จะส่งต่อให้โครงการถัดไป จุดเน้นในการทำงานบนฐานทุนเดิมโดยให้ความสำคัญกับทุนเดิมที่มีอยู่ทั้งในด้านที่เป็นองค์ความรู้ที่แฝงอยู่ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาหนังสือ ตำรา และผลงานวิจัย ตลอดจนถึงองค์ความรู้ที่เป็นประสบการณ์ของทีมวิจัยเป็นฐานในการบริหารงานบริหารทีมให้เหมาะสมกับงาน โดยแบ่งทีมงานวิจัยภาคสนาม ทีมงานวิเคราะห์ผล และทีมงานสังเคราะห์ความรู้

๓.๒.๒) การให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกกับนักวิจัย พร้อมช่วยแนะนำถึงแหล่งข้อมูลทั้งเชิงเอกสารและเชิงบริบทในพื้นที่และเพิ่มเติมข้อเสนอแนะเพื่อให้โครงการมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

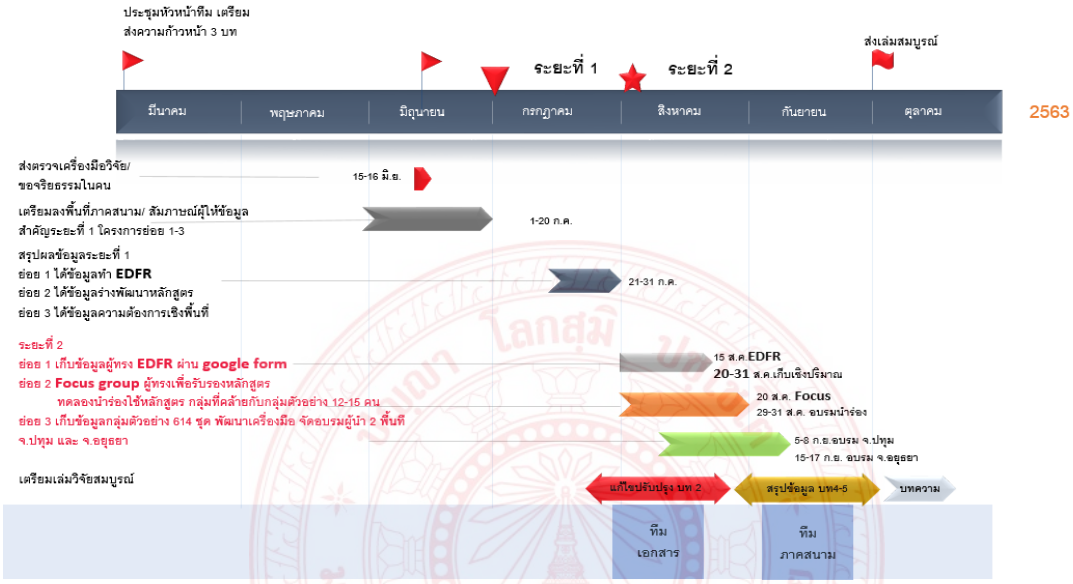
๓.๒.๓) การดำเนินการวิจัยตามที่แต่ละโครงการวิจัยได้วางแผนไว้ร่วมกัน

๓.๒.๔) การติดตามความก้าวหน้างานวิจัย โดยดำเนินการติดตามตามระยะเวลาที่กำหนดและช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคของโครงการวิจัยเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และการแก้ปัญหาอุปสรรคในการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง

๓.๒.๕) การรายงานผลแผนงานวิจัยและโครงการวิจัย โดยการติดตามเร่งรัดให้ทุกโครงการย่อยสามารถสรุปผลเป็นเล่มรายงานตามกรอบระยะเวลาที่สถาบันกำหนด โดยทำรายงานผลเป็นรูปเล่ม การเตรียมผลงานตีพิมพ์หรือนำเสนอบทความวิจัย และสังเคราะห์ชุดองค์ความรู้พร้อมการจัดทำวิดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่และขยายผล

๓.๓ การนำกลยุทธ์สู่แผนปฏิบัติการติดตามงานวิจัย

๓.๓.๑) กำหนดแผนการทำงาน

ภาพที่ ๓.๑ สรุปแผนการทำงานและกำกับติดตาม

๓.๓.๒) แผนบริหารความเสี่ยง โดยกระบวนหารือของทีมงานวิจัย เพื่อเตรียมปรับปรุงแผนการทำงานเนื่องจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้กระบวนการทำงานล่าช้ากว่าที่กำหนด และรายงานต่อสถาบันวิจัยให้ทราบ โดยปรับแผนการดำเนินงานแบบคู่ขนานในช่วงที่ยังลงพื้นที่ภาคสนามไม่ได้ใช้การสัมภาษณ์หรือประชุมผ่านออนไลน์ และเมื่อสถานการณ์ดีขึ้นจัดทำแผนเร่งรัดนัดหมายพื้นที่ที่ทำการทดลองให้แล้วเสร็จทันตามเวลา

๓.๔ วิธีการดำเนินงานวิจัย (R&D)

โดยแต่ละโครงการย่อยอยู่ภายใต้แผนดำเนินวิธีการดำเนินการวิจัย R&D ดังนี้

๓.๔.๑ R1/D1 : โครงการย่อย ๑ คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน

รูปแบบการวิจัย: ใช้กระบวนการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research)

พื้นที่การวิจัย: จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วยหลักการและเหตุผลในการเลือกพื้นที่ ๑) เป็นพื้นที่ชุมชนที่มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท ๒) เป็นพื้นที่อยู่ในระยะของการพัฒนาชุมชนใกล้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: การสัมภาษณ์เชิงลึก (In–depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ได้แก่ ผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำงานในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓๐ คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การเก็บข้อมูลเพื่อทำ EDFR กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) โดยระยะที่ EDFR รอบที่ ๑ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interviews) ผู้เชี่ยวชาญ ๓๐ ท่าน ได้แก่ ด้านสันติวิธี ๕ ท่าน ด้านการไกล่เกลี่ย ๕ ท่าน ด้านการพัฒนาผู้นำ ๕ ท่าน ด้านสื่อสารสันติ ๕ ท่าน ด้านผู้นำต้นแบบ ๕ ท่าน ด้านพหุวัฒนธรรม ๕ ท่านและด้านกระบวนกร ๕ ท่าน และในการทำ EDFR รอบที่ ๒ และ ๓ ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินตอบแบบสอบถาม ๒๔ ท่าน

เครื่องมือการวิจัย: มี ๒ อย่าง ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi structure In-dept Interview) และแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน EDRR ที่เป็นมาตรวัดแบบลิเคิท (Likert's Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย: ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยและตามลำดับในการทำวิจัย EDFR ดังนี้

๑) การเก็บข้อมูลเชิงเอกสาร โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการนำผลการการศึกษาจากงานวิจัยเดิมมาวิเคราะห์ ประกอบในการศึกษา นำมารวบรวมวิเคราะห์เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือวิจัย

๒) สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยที่ ๑

๓) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญในการทำ EDFR รอบที่ ๑ ด้วยคำถามปลายเปิดกับผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ๓๐ ท่าน

๔) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มคนในพื้นที่ จัดกลุ่มข้อมูลที่สอดคล้องกันโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Atlas.ti version 8 และนำมาสรุปสร้างเป็นข้อคำถาม มาตรประเมินแบบลิเคิท (Likert Scale) ตั้งแต่ ๑-๕ คือ จากน้อยที่สุด ไปจนถึง มากที่สุด แทนค่าตัวเลขด้วย ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ ตามลำดับ และนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินอีกรอบ EDFR รอบที่ ๒ โดยชี้แจงเรื่องการให้คะแนนและที่มาของการจัดกลุ่มข้อมูลและเกณฑ์การประเมิน

๕) การทำ EDFR รอบที่ ๓ โดยนำผลการประเมินที่ได้แต่ละท่านส่งกลับให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาทบทวนประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้ ในครั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญจะได้เห็นคะแนนค่าพิสัยระหวางควอไทบ์ ค่ามัธยฐานของตนเองกับผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ และขออนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญประเมินคะแนนแต่ละองค์ประกอบกลับมาใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล: ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๑) การรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ในกลุ่มตัวแทนของประชาชนพื้นที่จังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัยตามหลักอุปนัยวิธี ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีและกรอบวิจัยที่เสนอไว้ข้างต้น มาวิเคราะห์ตามหลักการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย โดยมีลำดับดังนี้

๑.๑) การใช้แนวคิดทฤษฎีและสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์ โดยมี ๓ ขั้นตอน คือ ก่อนการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้มีกรอบกว้างๆ และมีระบบในการศึกษาปรากฏการณ์ ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้สามารถสร้างสมมติฐานชั่วคราวหรือวัตถุประสงค์ได้อย่างมีทิศทาง และขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างบทสรุป เพื่อตรวจสอบว่าสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับทฤษฎีหรือไม่

๑.๒) การตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้มั่นใจในความเชื่อถือได้และความครบถ้วนของข้อมูลและเพื่อประเมินคุณภาพของข้อมูลว่าอยู่ในระดับที่จะนำมาวิเคราะห์และตอบปัญหาการวิจัยได้ คณะผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ได้แก่ ๑) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล ๒) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย โดยการเปลี่ยนตัวผู้สังเกตหรือสัมภาษณ์และ ๓) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีสังเกตควบคู่ไปกับการซักถาม

๑.๓) การจดบันทึกและทำดัชนีข้อมูล หลังจากการจดบันทึกข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะทำดัชนีข้อมูลเพื่อจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้มา เป็นการสะสางข้อมูลพร้อมกับปูพื้นสำหรับการวิเคราะห์โดยทำดัชนีข้อมูล ๓ ชนิด คือ ดัชนีเชิงบรรยาย ดัชนีเชิงตีความ และดัชนีเชิงอธิบาย และได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Atlas.ti version 8 มาช่วยในการทำข้อสรุปชั่วคราว เพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์ EDFR ในระยะต่อไป

๒) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย EDFR

๒.๑) นำข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด-สูงสุด ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้โปรแกรม spss version 26

๒.๒) นำค่าสถิติที่ใช้ตีความ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นค่าที่ใช้ควบคู่กัน แสดงถึงลักษณะการเกาะกลุ่มของข้อมูล เพื่อดูว่า

ถ้าค่ากระจายมากแสดงว่าข้อมูลในกลุ่มมีความแตกต่างมากกว่าข้อมูลที่มีการกระจายน้อย โดยใช้การตีความค่าคะแนนมัธยฐาน ดังนี้

ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ ๔.๕๐ ขึ้นไป หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นเหมาะสมมากที่สุด

ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นเหมาะสมมาก

ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นเหมาะสมปานกลาง

ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นเหมาะสมน้อย

ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นเหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) คือ ค่าการกระจายซึ่งคำนวณได้จากผลต่างระหว่าง Q_3 กัลป์ Q_1 ดังสูตรต่อไปนี้

$$\mathrm{IR}=\frac{\mathrm{Q3}-Q1}{2}$$

การแปลผลการวัดการกระจายของข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่ได้มามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด โดยมีเกณฑ์ในการตีความดังนี้

(๑) ถ้าข้อใดมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ตั้งแต่ ๑.๕๐ ลงมา แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อข้อมูลนั้น ๆ มีความสอดคล้องกัน

(๒) ถ้าข้อใดมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) มากกว่า ๑.๕๐ แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อข้อมูลนั้น ๆ มีความไม่สอดคล้องกัน

๒.๓) การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้นำที่สร้างสันติสุขในชุมชน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ ๒และ๓ ที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ ๔.๐๐ ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน ๑.๕๐ ร่วมกับข้อเสนอแนะที่ได้มา มาใช้ในการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด

๒.๔) วิเคราะห์สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้นำที่สร้างสันติสุขในชุมชน ตามประเด็นที่กำหนดในวัตถุประสงค์การวิจัย

๓.๔.๒ R2/D2 : โครงการย่อย ๒ การพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน

รูปแบบการวิจัย: ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม (Qualitative Field Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ตีความเพื่อค้นหาคำตอบของงานวิจัย

กลุ่มประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการออกแบบหลักสูตร โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ๗ กลุ่ม ได้แก่ ระยะที่ ๑ การออกแบบโครงสร้างเนื้อหา สาระสำคัญที่ใช้ในการออกแบบหลักสูตร โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure In–depth Interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จำนวน ๗ กลุ่ม จำนวน ๓๓ ท่าน ได้แก่ ระยะที่ ๒ การพัฒนาหลักสูตร โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) ผู้ทรงคุณวุฒิและทีมวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการโค้ชสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตพัฒนาจิตและปัญญา ด้านสันติวิธี ด้านการจัดการความขัดแย้ง ด้านกระบวนการยุติธรรมชุมชน จำนวน ๗ ท่าน

เครื่องมือการวิจัย: เครื่องมือวิจัยที่ใช้แบ่งเป็น ๒ ระยะ ตามวัตถุประสงค์งานวิจัย โดยระยะที่ ๑ การออกแบบโครงสร้างเนื้อหา สาระสำคัญที่ใช้ในการออกแบบหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure In–depth Interview) ระยะที่ ๒ การพัฒนาหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้คือ การวิพากย์วิธี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมสมอง โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) ผู้ทรงคุณวุฒิและทีมวิจัย จำนวน ๗ ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการอบรมสร้างแรงบันดาลใจ อบรมด้านพัฒนาจิตและปัญญา ด้านการพัฒนาผู้นำ ด้านสันติวิธี โดยใช้ระยะเวลาในการจัดทำ Work Shop ๒ วัน ณ สวนธรรมแสงเงินมีมา จังหวัดปทุมธานี ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๓

การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ ก่อนดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมนี้ผู้วิจัยศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เตรียมและศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

๒) ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแจ้งกลุ่มเป้าหมายผู้ให้สัมภาษณ์ ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตถ่ายภาพเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบสิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูลตามจริยธรรมการวิจัย โดยให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงช่วงใด ผู้วิจัยก็จะไม่บันทึกเสียงในช่วงนั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล: ผู้วิจัยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Atlas.ti version ๘ ด้วยเทคนิค ๖'C Technique Analysis สังเคราะห์ข้อมูล เรียบเรียงนำเสนอด้วยวิธีอุปนัย

๓.๔.๓ R3/D3 : โครงการวิจัยย่อย ๓ การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยและพัฒนา R&D (Research and Development) การดำเนินการวิจัยแบ่ง เป็น ๔ ระยะ ได้แก่ **ระยะที่ ๑** เพื่อสำรวจและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ สภาพปัจจุบันของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้เป็นวิศวกรสันติภาพ โดยนำข้อมูลองค์ประกอบตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นเพื่อชุมชนสันติสุขในงานวิจัยย่อย ๑ เป็นกรอบในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยคุณลักษณะและสมรรถนะของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาเป็นวิศวกรสันติภาพ **ระยะที่ ๒** เพื่อนำเสนอร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรท้องถิ่น ประกอบด้วยหลักการ แนวคิด ชุดกิจกรรม เครื่องมือวัดและประเมินผล โดยนำข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชนที่ได้จากโครงการย่อย ๒ เป็นกรอบในการพัฒนาปรับปรุง และให้เข้ากับบริบทของพื้นที่และกลุ่มศึกษา นำไปทดลองนำร่องกับผู้นำท้องถิ่น ตำบลปากจั่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **ระยะที่ ๓** เพื่อนำหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงมาทดลองใช้กับกลุ่มทดลองจริง ๒ กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ตำบลบึงน้ำรักษ์ จังหวัดปทุมธานี และกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ตำบลบ้านป้อม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **ระยะที่ ๔** ประเมินผลการใช้หลักสูตรวิเคราะห์สรุปผลนำรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข ไปเผยแพร่และขยายผล โดยผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการเก็บและวิเคราะห์ผลข้อมูล โดยผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามระยะการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ ๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

เชิงปริมาณ: ประชากรศึกษา ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างศึกษาเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อพัฒนาแบบวัด

คุณลักษณะและสมรรถนะผู้นำท้องถิ่น จำนวน ๖๑๔ คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

เชิงคุณภาพ: กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้นำภาครัฐ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนชาวบ้าน รวม ๓๐ ท่าน โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: (๑) เชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (๒) เชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามท้องถิ่น คุณลักษณะและสมรรถนะของผู้นำท้องถิ่นที่สร้างสันติสุขที่พัฒนาปรับปรุงจากโครงการวิจัยย่อย ๑

การเก็บรวบรวมข้อมูล: เชิงคุณภาพดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) เชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำจดหมายชี้แจงขออนุญาตในการให้ผู้ช่วยผู้วิจัยได้ส่งข้อมูลตามหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และช่องทางเครือข่ายผู้นำในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อได้รับแบบประเมินกลับคืนมาแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล: ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Atlas.ti version ๘ ด้วยเทคนิค ๖'C Technique Analysis เชิงปริมาณใช้โปรแกรม SPSS version ๒๖ ในการแปรผลข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ใช้สกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแดนสำคัญ (Principal Component) และหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีการ Varimax การเลือกค่า Factor loading และการตั้งชื่อองค์ประกอบหลัก

ระยะที่ ๒ (D1) พัฒนาหลักสูตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย: ๑) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น จำนวน ๓๐ คน โดยมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง คือ เป็นผู้นำท้องถิ่น โดยใช้แบบประเมินออนไลน์ (Google form) ๒) กลุ่มตัวอย่างทดลองนำร่อง จำนวน ๒๕ คน เป็น ผู้นำท้องถิ่น ตำบลปากจั่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เกณฑ์ในการคัดเลือก ๑) เป็นผู้นำทางการและไม่ทางการที่ทำงานใกล้ชิดประชาชน ๒) เต็มใจเข้าร่วมโครงการและสามารถอยู่ร่วมกิจกรรมได้ตลอดโครงการ ๓) มีสุขภาพแข็งแรงพร้อมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจต้องมีการลุก-นั่ง เคลื่อนไหวได้

เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบเครื่องมือ: ๑) ชุดหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน โดยนำหลักสูตรที่ได้จากโครงการย่อย ๒ มาพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของชุดหลักสูตร ๒) แบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อประเมินก่อนและหลังการทดลอง

การทดลองนำร่อง: ๑) ประสานผู้นำกลุ่มเพื่อนัดหมายขอพบผู้เข้าร่วมการทดลองเพื่อชี้แจ้ง วัตถุประสงค์ของการร่วมทดลอง การเตรียมตัว ตอบข้อซักถามเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน๒) นำหลักสูตรไปทดลองใช้อบรม ๓ วัน จำนวน ๒๐ ชั่วโมง โดยก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงการยินยอมแบบตอบรับจริยธรรมงานวิจัย และทำทดสอบก่อน-หลังการทดลอง ๓) ติดตามเป็นพี่เลี้ยงการลงพื้นที่สร้างสรรค์สันติสุขในชุมชน

การวิเคราะห์ผลข้อมูล: วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การแปรผลข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ด้วยสถิติแบบบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ด้วยสถิติอนุมาณ (Inferential Statistics) ใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนแบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบประเมินพฤติกรรม การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนนร่วม และแบบประเมินหลังกิจกรรม

ระยะที่ ๓ นำหลักสูตรไปใช้และปรับปรุง (D2)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: ๑) ชุดอบรมการพัฒนาวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ประกอบด้วย ปรัชญาของหลักสูตรวัตถุประสงค์ เนื้อหาหลักสูตร และจุดเน้นที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เครื่องมือวัดและประเมินผล โดยใช้การอบรม ๓ วัน เนื้อหาหลักสูตร ๒๐ ชั่วโมง และติดตามประเมินผล ๑ เดือน ๒) เครื่องมือประเมินชุดฝึก ประกอบด้วย เชิงปริมาณ ได้แก่ แบบวัด Pre-test Post-test สมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ,การประเมินพฤติกรรม ๓๖๐ องศา (ประเมินตนเอง เพื่อนเข้าอบรมประเมิน และทีมวิทยากร), ใบงาน, การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม, การเขียนโครงการสร้างสันติสุขในชุมชน

การออกแบบการทดลอง: ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Designs) แบบ One Group Pretest - Posttests Design (DeRue, 2012)

การทดสอบก่อนทดลอง	ทดลอง	การทดสอบหลังทดลอง
O_1	X	O_2

O_1 แทน การทดสอบก่อนเข้าอบรม

X แทน การได้รับการอบรม

O_2 แทน การทดสอบหลังได้รับการอบรม

พื้นที่ทำการทดลอง: ครั้งที่ ๑ จังหวัดปทุมธานี และครั้งที่ ๒ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักการและเหตุผลในการเลือกพื้นที่ ๑) เป็นพื้นที่ชุมชนที่มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท ๒) เป็นพื้นที่อยู่ในระยะของการพัฒนาชุมชนใกล้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่าง: ในระยะวิจัยนี้เป็นการทำการทดลอง ๒ ครั้ง ต่างพื้นที่ ต่างกลุ่ม โดยการทดลองครั้งที่ ๑ กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้นำท้องถิ่นตำบลบึงน้ำรักษ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๒๕ คน อบรมระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ การทดลองครั้งที่ ๒ เพื่อปรับปรุงและขยายผล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำท้องถิ่น ตำบลบ้านป้อม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑๘ คน อบรมระหว่างวันที่ ๒๔-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ขั้นตอนในการดำเนินการทดลอง: ๑) ประสานผู้นำกลุ่มเพื่อนัดหมายขอพบผู้เข้าร่วมการทดลองเพื่อชี้แจ้ง วัตถุประสงค์ของการร่วมทดลอง การเตรียมตัว ตอบข้อซักถามเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ๒) นำหลักสูตรไปทดลองใช้อบรม ๓ วัน จำนวน ๒๐ ชั่วโมง โดยก่อนเข้าร่วมกิจกรรมผู้วิจัยชี้แจงการยินยอมแบบตอบรับจริยธรรมงานวิจัย และทำทดสอบก่อน-หลังการทดลอง ๓) ติดตามเป็นพี่เลี้ยงการลงพื้นที่สร้างสรรค์สันติสุขในชุมชน

การวิเคราะห์ผลข้อมูล: วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การแปรผลข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ด้วยสถิติแบบบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ด้วยสถิติอนุมาณ (Inferential Statistics) ใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนแบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบประเมินพฤติกรรม การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนนร่วม และแบบประเมินหลังกิจกรรม

ระยะที่ ๔ ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ (R_2D_2)

กลุ่มที่ใช้ในการประเมินปรับปรุง: ๑) ตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าอบรม ๒) คณะผู้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน: ๑) ผลประเมินจากการทดลอง ๒) การสนทนากลุ่ม ๓) การใช้ไลน์กลุ่ม ๔) การเขียนโครงการขอทุนสนับสนุน การเขียนโครงการกองทุนยุติธรรมชุมชน

การรวบรวมข้อมูล:

๑) การนำวิเคราะห์แบบสะท้อนกลับของคณะผู้วิจัยในผลการทดลองทั้งสองกลุ่ม วิพากย์วิธีกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างอบรม และหลังอบรม ปัจจัยความสำเร็จของโครงการและเงื่อนไขและข้อจำกัดในการนำหลักสูตรไปขยายผล

๒) การใช้ไลน์กลุ่มสื่อสารเพื่อติดตามผลการทำงานแบบธรรมชาติของผู้เข้าอบรม ประเมินจากการสื่อสาร การทำกิจกรรมกลุ่ม การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับตัวแทนกลุ่มที่เข้ารับการอบรมการนำไปใช้พัฒนาตนเอง

๓) ประเมินผลการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาชุมชน โดยมีเกณฑ์ในการประเมินโครงการคือ ผลสำเร็จของการเขียนความสมบูรณ์

๔) นำผลการศึกษาสรุปเรียบเรียงจัดทำรายงานเล่ม เตรียมทำสื่อเพื่อการเผยแพร่ และขยายผลสู่ผู้ใช้/ผู้รับบริการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินต่าง ๆ นำมาจัดแยกประเด็นและจัดหมวดหมู่ตามความมุ่งหมายในการวิจัย

๒) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive and analytic Study) โดยการนำข้อมูลเบื้องต้นมาวิเคราะห์แยกประเภทหาข้อสรุป แล้วเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาวิเคราะห์ขั้นสุดท้าย สำหรับการสร้างข้อสรุปต่อไป

๓) สรุปผลการวิจัยตามหลักอุปนัยวิธี ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีและกรอบวิจัยที่เสนอไว้ข้างต้น มาวิเคราะห์ตามหลักการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

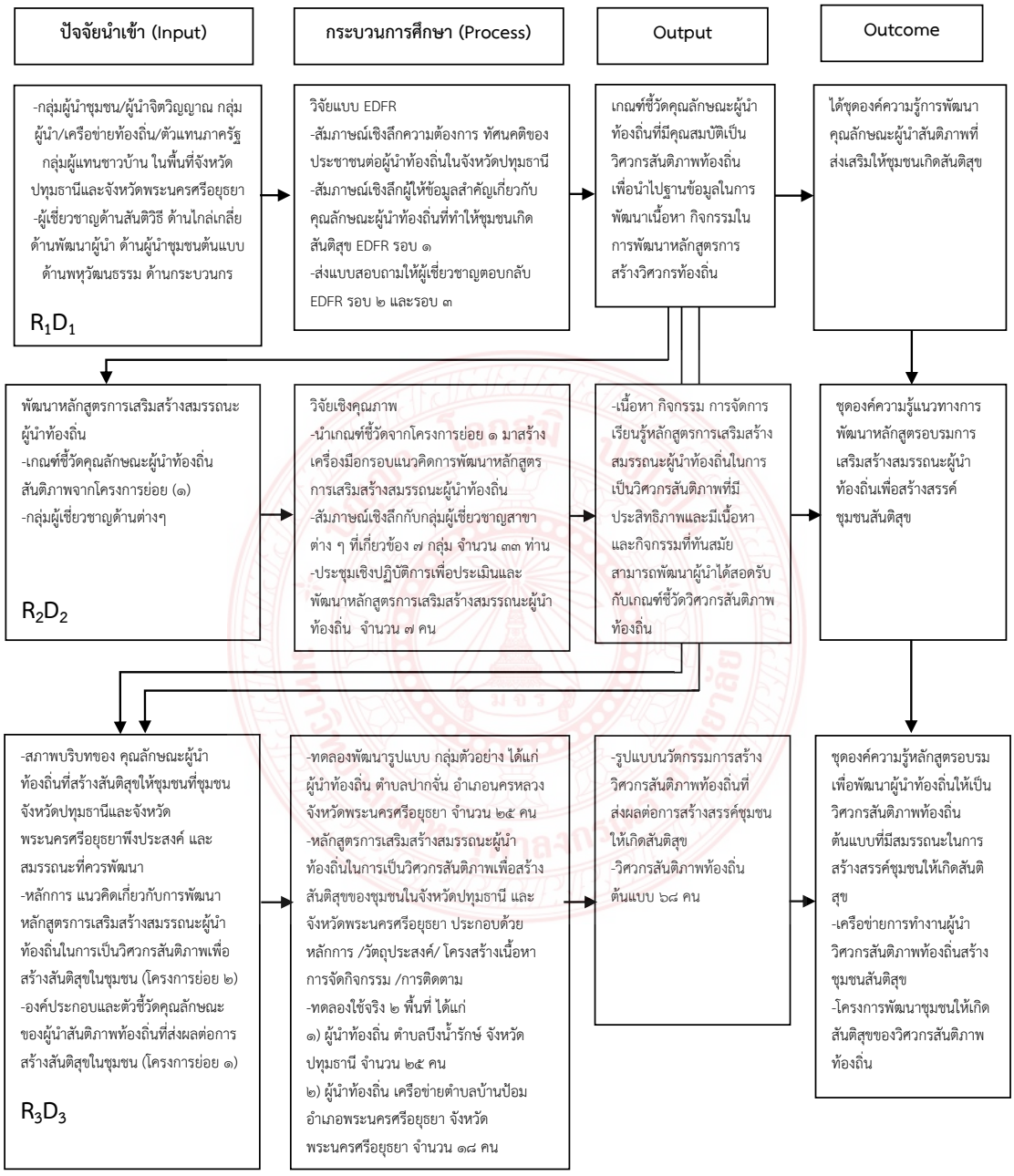
๑) การใช้แนวคิดทฤษฎีและสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์ โดยมี ๓ ขั้นตอน คือ ก่อนการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้มีกรอบกว้างๆ และมีระบบในการศึกษาปรากฏการณ์ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้สามารถสร้างสมมติฐานชั่วคราวหรือวัตถุประสงค์ได้อย่างมีทิศทาง และขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างบทสรุป เพื่อตรวจสอบว่าสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับทฤษฎีหรือไม่

๒) การตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้มั่นใจในความเชื่อถือได้และความครบถ้วนของข้อมูลและเพื่อประเมินคุณภาพของข้อมูลว่าอยู่ในระดับที่จะนำมาวิเคราะห์และตอบปัญหาการวิจัยได้ คณะผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ได้แก่ ๑) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล ๒) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย โดยการเปลี่ยนตัวผู้สังเกตหรือสัมภาษณ์และ ๓) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีสังเกตควบคู่ไปกับการซักถาม

๓) การจดบันทึกและทำดัชนีข้อมูล หลังจากการจดบันทึกข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะทำดัชนีข้อมูลเพื่อจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้มา เป็นการสะสางข้อมูลพร้อมกับปูพื้นสำหรับการวิเคราะห์ โดยทำดัชนีข้อมูล ๓ ชนิด คือ ดัชนีเชิงบรรยาย ดัชนีเชิงตีความ และดัชนีเชิงอธิบาย

๔) การทำข้อสรุปชั่วคราว เป็นการนำความคิดที่ได้จากการทำดัชนีข้อมูลและเชื่อมโยงดัชนีนั้นเข้าด้วยกัน โดยการเขียนประโยค หรือข้อความเชิงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของดัชนีหรือข้อมูลที่ศึกษาเชื่อมโยงกับดัชนีเหล่านี้ หรือบางครั้งอาจสร้างข้อสรุปชั่วคราวเป็นย่อหน้าหรือข้อความยาว ส่วนข้อมูลใดไม่ต้องการหลังจากทำข้อสรุปชั่วคราวแล้วก็กำจัดออกไป นำสรุปเป็นร่างรูปแบบฯ

๓.๕ สรุปกระบวนการดำเนินงานตามแผนงานวิจัย

ภาพที่ ๓.๒ สรุปกระบวนการดำเนินงานตามแผนงานวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

บทนี้เป็นการนำผลการวิจัยภายใต้แผนชุดวิจัยนี้ ๓ โครงการมาวิเคราะห์เรียบเรียงสรุปรายงานผลตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) และสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาย่อยทั้ง ๓ โครงการ โดยมีผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

๔.๑ คุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน

ผลการศึกษาของโครงการย่อย ๑ เป็นการศึกษาการวิจัยและพัฒนา (R 1/D1) ของแผนการวิจัย เพื่อค้นหาคุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน โดยเริ่มจากหาข้อมูลพื้นฐานด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงความต้องการของประชาชน สังคม ผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อผู้นำท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๐ คน ในประเด็นด้านคุณธรรม การเป็นผู้นำสร้างสรรค์ การเสียสละอุทิศตน การบูรณาการปัญหา การจัดการความขัดแย้ง เป็นต้น และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓๐ ท่านนำข้อมูลที่ได้รวบรวมจัดกลุ่มข้อมูลด้วยโปรแกรม Atlasti version 8 สังเคราะห์และพัฒนาหาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้นำวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ด้วยกระบวนการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) กับ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๖ สาขา จำนวน ๒๗ คนในการทำ EDFR ๓ รอบ ได้ชุดข้อมูลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นที่สร้างสันติสุขให้กับชุมชน หรือวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

๔.๑.๑ คุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่พึงประสงค์

ผลการศึกษาพบว่า เสียงสะท้อนจากคนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และแง่มุมที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน สรุปเปรียบเทียบข้อมูลทั้งสองชุด ได้ดังตารางที่ ๔.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่พึงประสงค์

มุมมองจากผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา	มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ
ด้านจิตภาพ เรื่องของจิตใจคุณธรรม จริยธรรมของผู้นำ โดยมีมิติย่อยที่จัดกลุ่มได้ ๗ ประเด็น ได้แก่ (๑) การเคารพความแตกต่าง คือ มีความเข้าใจในในตัวบุคคลและเข้าใจบริบทของพื้นที่ (๒) Mind Set สันติ ได้แก่ เคารพต่อกฎหมายและกติกาของสังคม มีความอดทน มีความรักในความสงบสันติภาพ สันติสุข มีอุดมการณ์และหลักการที่มุ่งมั่น รักในท้องถิ่นของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีจิตสำนึกที่ดีในเรื่องของการดูแลชุมชน และมีวิสัยทัศน์ในการสร้างเสริมชุมชนให้อยู่ได้อย่างสันติสุข ๓) ความซื่อสัตย์ สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ๔) มีความเสียสละ จิตอาสา คือ การทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ยึดประโยชน์ส่วนตัว เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ พร้อมด้านเวลาสามารถให้คำปรึกษาได้ตลอดเวลา ๕) มีจิตหนักแน่นมั่นคง คือ มีจิตอิสระไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของอำนาจหรืออิทธิพลใด มีวุฒิภาวะ ๖) ไม่อคติ มีใจเป็นกลาง มีความยุติธรรม แยกเรื่องของส่วนตัว ๗) มีความเมตตา ไม่ยึดถืออัตตา ของตนเป็นใหญ่ มีน้ำใจการเอื้อเฟื้อต่อกัน การรู้จักให้การมีน้ำใจซึ่งกันและกันโอบอ้อมอารีก็สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลสามารถชี้ช่องทางในการแก้ปัญหา	**ผู้เชี่ยวชาญด้านสันติวิธี** ๑) มีบุคลิกภาพที่ดี มี**พฤติกรรม**ที่สอดรับกับศีล ๕ มีสภาพจิตใจที่มีความบริสุทธิ์ มีความเมตตาสูง มีน้ำใจ มีจิตใจที่มีความมั่นคง และสามารถที่จะไปทำงานกับชุมชนได้ และมีปัญญาที่จะไปออกแบบกิจกรรมและเครื่องมือต่างๆ ในการทำงานเพื่อสร้างสันติภาพได้ ๒) ต้องรู้สึกถึงความทุกข์และสามารถร่วมทุกข์กับชาวบ้านได้ คือเป็นทุกข์เป็นร้อนกับเขาได้ เพื่อจะพาเขาแก้ไขปัญหา สิ่งเหล่านั้น ๓) สามารถ เป็น **Facilitator** คือ อำนวยให้คนมาแลกเปลี่ยนพูดคุยในประเด็นต่างๆ เหล่านั้นได้ และก็สามารถจะ Connect กับ leader อื่นๆ หรือชุมชนอื่นๆ ได้ ๔) มีความสามารถใน**การฟัง** สามารถทำตัวเป็นกระจกที่มีคนมาส่องดูตัวเองได้ ๕) ศิลปะในการครองใจคนหรือมีศิลปะการเป็นผู้นำ**สามารถจูงใจ**คนให้ร่วมไม้ร่วมมือทำงานกับเราและประสานผลประโยชน์ของทุกฝ่ายได้อย่างลงตัว ๖) รู้จักประนีประนอมยืดหยุ่น เพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคให้ผ่านพ้นไปได้

ตารางที่ ๔.๑ เปรียบเทียบคุณลักษณะคุของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่พึงประสงค์ (ต่อ)

มุมมองจากผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา	มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ
<u>คุณลักษณะด้านกายภาพ</u> เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมเฉพาะตนของผู้นำ ได้แก่ พฤติกรรมทางกาย/วาจา สะอาดเป็นแบบอย่าง คือ มีศีลธรรม คุณธรรม จารีตประเพณีอันดีงามสามารถเป็นที่นับถือของคนทั่วไป สามารถให้ลูกบ้านไว้เนื้อเชื่อใจเปิดใจคุยกันได้ให้กับลูกบ้านในทุกๆ เรื่อง	**<u>มุมมองผู้เชี่ยวชาญด้านไกล่เกลี่ย</u>** ๑) ต้องเป็นผู้นำชุมชนที่**มีคุณธรรมจริยธรรม** มีความ**โปร่งใส**และมีความ**เป็นกลาง** ๒) มีความตั้งใจสูงในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น มี**ความสามารถในการเจรจา**ในแนวทาง**สันติวิธีที่จะแก้ปัญหา** ๓) สามารถทำให้คนที่มีความ**หลากหลายทำงานร่วมกันได้** ต้องมีบารมีที่คนมองเข้าไปในตัวผู้นำแล้วสามารถทำให้คนในชุมชนมีความเชื่อมั่นในผู้นำนั้น ๔) กล้าคิด กล้าทำ ตัดสินใจ **กล้านำในการทำที่ถูกต้อง** กล้ายืนหยัดต่อสู้ความไม่ถูกต้อง ไม่เกรงกลัวอิทธิพลที่จะมากระทบกับตัวเอง ๕) มีจิตใจที่เป็นธรรม เก็บความรู้สึกเอาใจเขามาใส่ใจเรา เอื้ออาทร
<u>ด้านสังคมภาพ</u> เป็นการแสดงถึงปฏิสัมพันธ์ที่ผู้นำพึงมี ได้แก่ ๑) ใส่ใจช่วยเหลือ คือ มีความพร้อมในการช่วยเหลือประชาชน สามารถที่จะช่วยเหลือประชาชนได้อย่างทันที ๒) มีมนุษยสัมพันธ์ดี อ่อนน้อม ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	**<u>มุมมองผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม</u>** ๑) ต้องมี**ความเข้าใจ**และมีความชัดเจนระหว่างคำว่า สันติภาพ สันติสุข ความรุนแรงกับการกดทับมีความสำคัญมากเป็นพื้นฐาน ๒) **วิสัยทัศน์กว้างไกล** (จักขุมา) มี**มนุษยสัมพันธ์ที่ดี** เป็นกันเองชาวบ้านเข้าถึงง่าย (นิสัยสัมปันโน) ผู้นำมีการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน**ไม่แยกศาสนา** ให้ความสำคัญทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ๓) **สามารถจัดการบริหารตน คน งาน**ได้ดี (วิธูโร) ผู้นำต้องสร้างความสามัคคีให้ชุมชนรู้จักการดูแลความเป็นอยู่ซึ่งกันและกันของคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เกิดสันติสุข

ตารางที่ ๔.๑ เปรียบเทียบคุณลักษณะคุของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่พึงประสงค์ (ต่อ)

มุมมองจากผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา	มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ
	<u>มุมมองผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม (ต่อ)</u> ๔) ผู้นำควรมองเห็นคุณค่าชีวิตของมนุษย์ทุกคน **มีความเมตตาไม่จำกัด** ๖) **เคารพในความแตกต่างและความหลากหลาย** มองความแตกต่างและความหลากหลายว่าเป็นเรื่องปกติต้องมีความชัดเจนในคำจำกัดความระหว่าง “ผู้นำ” กับ “ผู้บริหาร
<u>ปัญญาภาพ</u> เป็นการแสดงถึงความคาดหวังศักยภาพ ความมีทักษะของผู้นำที่จะช่วยชุมชนทั้งในการจัดการแก้ปัญหาและการพัฒนา ได้แก่ ๑) พลังการเรียนรู้ คือ การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรอบรู้ด้านวิชาการ มีความสามารถรอบรู้วิชาการ พัฒนาตนเองเพื่อนำมาพัฒนาชุมชนให้เกิดสันติสุข ต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรอบรู้เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายในพื้นที่และกฎหมายบ้านเมือง ๒) การสื่อสาร คือการที่สามารถพูดคุยได้อย่างใกล้ชิดกับประชาชน รู้จักใช้วิธีประนีประนอม ๓) การคิดวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ได้ถูกต้องเพื่อจัดการความขัดแย้งในพื้นที่ได้ วิเคราะห์สถานการณ์และผลกระทบต่อชุมชนที่จะเกิดขึ้นได้ถูกต้อง สามารถที่จะเข้าถึงทุกปัญหาและทราบถึงความต้องการของชุมชน รู้เหตุ รู้ผล พิจารณาไตร่ตรองข้อมูลให้ถูกต้อง	**<u>มุมมองผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ</u>** ๑.) **ใส่ใจ**สนใจในท้องถิ่นของตนเอง ๒) มี**การตั้งคำถาม**ทำไมเกิดขึ้นได้อย่างไรทำไมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมา กล่าวคือเป็นบุคคลที่สนใจใส่ใจสถานการณ์ท้องถิ่นของตนเอง ๓) มีการ**คิดวิเคราะห์**อะไรเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดสถานการณ์ขึ้นมาซึ่งจะนำไปสู่วิธีคิดว่าทำอย่างไรที่จะทำให้ดีขึ้น สรุปคือใส่ใจ สังเกต วิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขบรรเทาสถานการณ์คลี่คลายลงมา ๔) มีเบื้องหลังที่**สะอาด วางตนเป็นกลาง**ได้ มีความ**ซื่อตรงยึดผลประโยชน์ส่วนรวม**เป็นหลัก ๕) มีทักษะการ**สื่อสารที่สร้างสรรค์**ทักษะการเจรจาแบบสมัชชา ๖) มี**ความรู้และศึกษาชุมชน**ทั้งตนและบริบทให้ลึกซึ่งถึงรากเหง้าของปัญหา ๗) ต้องเข้าใจคนในชุมชน **เรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น**ได้ เคารพความแตกต่างของคน เพราะคนมีความหลากหลาย เป็นพหุวัฒนธรรม

ตารางที่ ๔.๑ เปรียบเทียบคุณลักษณะคุของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่พึงประสงค์ (ต่อ)

มุมมองจากผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา	มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ
ด้านปัญญาภาพ (ต่อ) ๔) การจัดการความขัดแย้ง คือ สามารถแก้ไขปัญหาความเดือนร้อนของชาวบ้านได้ มีความรู้และหาแนวทางในแก้ปัญหาให้กับประชาชนได้ ๕) การมีส่วนร่วม คือ ต้องเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ๖) การรับฟัง ในการรับฟังความเห็นของชาวบ้าน ต้องมีทักษะในการฟัง รับฟังบริบทของข้อขัดแย้ง รับฟังเหตุผลของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็น ของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน รับฟังความเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ	**<u>มุมมองผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ</u>** ๘) เป็นคนที่มี **mindset เกี่ยวกับสันติภาพ** มี **mindfulness** อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ ประสานคนในชุมชนได้๙) **เป็นแบบอย่าง**ของผู้นำเพื่อสร้างชุมชนสันติสุข คือ **รู้จักตนเอง** ๑๐) **เปลี่ยนแปลงตนเองได้** transform ตนเองให้เกิดสันติภาพ มีรูปแบบความคิดที่เป็นสันติ เป็นผู้นำแบบ facilitator ไม่ใช่ผู้นำแบบสั่งการ มีความรู้เรื่องการจัดกระบวนการ มีความคิดแบบ transformation ได้ ๑๑) มีความ**เป็นกลาง** ๑๒) ทำให้เกิดความ**ยุติธรรมและเป็นธรรม** ๑๓) เห็นประโยชน์ส่วนรวมหรือการมี**จิตอาสา** ๑๔) ผู้นำที่มองไปถึงความทุกข์ที่ยังไม่มาถึงชุมชน โดยที่ผู้นำ**ต้องมองทะลุ**พื้นที่สบายปลอดภัยต่างๆ(comfort Zone)นั้นให้ได้ ๑๕) ผู้นำควรมี**ความตระหนักรู้**ในสถานการณ์นั้นๆด้วย (Situation awareness) ๑๖) ต้องนำชุมชน ต้องรู้จัก**ฟังชุมชน** มีการรับฟัง พาทำและมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
	<u>มุมมองผู้เชี่ยวด้านกระบวนกร</u> ๑) จะต้องมีศิลปะของการ**สื่อสาร** และก็มีความเป็น**จิตอาสา** มี**เมตตา เสียสละ** และมี**ความรู้**ในสิ่งที่เขาจะไปทำ ๒) เป็น**ผู้รับฟังอย่างรอบด้าน** ต้องเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่และเข้าใจบริบทของพื้นที่ตนเอง

ตารางที่ ๔.๑ เปรียบเทียบคุณลักษณะคุของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่พึงประสงค์ (ต่อ)

มุมมองจากผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา	มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ
	<u>**มุมมองผู้เชี่ยวด้านกระบวนกร**</u> ๓) เป็น**ผู้สนใจเรียนรู้ เปิดใจ ยอมรับ** เข้าใจโดยมีสติเป็นพื้นฐาน มีความอ่อนน้อมต่อความจริงที่หลากหลาย ๔) เป็นบุคคลที่รับฟัง คือมีทักษะ**การฟังและไม่ตัดสิน** ๕) **เป็นต้นแบบ**หรือแบบอย่างให้กับบุคคลอื่นๆ ในการดำเนินชีวิต ๖) เป็นบุคคลที่**มุมมองเชิงระบบ** (System thinking) ๗) มีบุคลิกภาพที่สร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ (Trust) เป็น**ผู้นำตนเอง** ๘ป **ความสามารถ** บุคลิกลักษณะที่มองเห็นได้ เช่น ๑.เป็นผู้นำ ๒.เป็นนักพัฒนา ๓.สามารถทำให้งานประสบความสำเร็จ ๙) สามารถ**ออกแบบงาน**เหมือนเป็นวิศวกรที่ออกแบบสังคม ๑๐) มีขีดความสามารถในการ**พัฒนาตนเอง พัฒนาผู้อื่นและพัฒนาสังคมให้อยู่ในกรอบของสันติภาพ** ๑๑) สามารถ**ออกแบบระดับความสำเร็จ**ของผลงานในชุมชนว่าควรเป็นระดับใด เช่น ระดับฐาน ระดับกลาง หรือรับสูงสูดที่เสริมสร้างสันติภาพได้อย่างแท้จริง ๑๒) วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่มี**ความรู้หลากหลาย** เช่น ด้านอาหาร ความรู้เรื่องการปลูกป่าปลูกต้นไม้

ตารางที่ ๔.๑ เปรียบเทียบคุณลักษณะคุของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่พึงประสงค์ (ต่อ)

มุมมองจากผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา	มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ
	<u>มุมมองผู้เชี่ยวด้านกระบวนกร</u> ๑๓) บุคลิกอีกแบบที่จะทำให้การทำงานสำเร็จยิ่งขึ้น เช่น การ**รู้จักกาลเทศะ** ความฉลาด**รอบรู้** ยกตัวอย่าง วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่มีความรู้ส่วนภายนอกคือเรื่องของ**บุคลิกภาพ**ในการวางตัวเข้าไปหาผู้คนและสังคม เพิ่มเติทคือหลักของความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญของผู้นำท้องถิ่นในการเข้าไปหาชุมชนและก็สร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในชุมชนนั้นๆ ได้ ๑๔) คุณลักษณะผู้นำที่ดีอันดับหนึ่งนั้นต้องมี **ความเยือกเย็น** ทั้งภายในคือเรื่องของจิตใจ
	<u>มุมมองผู้นำชุมชนต้นแบบ</u> ๑) เป็นคนใจกว้าง ใจเย็น ไม่เอาเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวกับงาน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ให้การสนับสนุนส่งเสริมทุกคน ทุกชุมชนไม่เลือกข้าง ๒) ใจต้องนิ่ง เปิดใจรับฟังโดยไม่ตัดสิน ช่างสังเกต ครุ่นคิดวิเคราะห์ว่าเหตุเกิดและจะแก้ไขได้อย่างไร ๓) คุณธรรมหรือมีหลักพรหมวิหาร ๔ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ก็สามารถทำหน้าที่ให้ชุมชนเป็นสุขได้ ใครมีความทุกข์ก็เข้าไปช่วยเหลือ มีปัญหาก็เข้าไปช่วยปรองดอง สร้างความสามัคคี

เห็นได้ว่าข้อมูลที่ได้จากบริบทเชิงพื้นที่และข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญสะท้อนถึงคุณลักษณะส่วนตนของผู้นำ ความประพฤติ เจตคติ และทักษะที่ผู้นำท้องถิ่นจะนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุขพึ่งมี ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวสามารถนำมาจัดกลุ่มข้อมูลที่สะท้อนถึงการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ผู้นำควรมี

ผลการทำ EDFR รอบที่ ๑ จะพบคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชนสามารถจัดกลุ่มใหญ่ได้ ๑๓ กลุ่ม เพื่อนำไปใช้สร้างแบบสอบถามเชิงปริมาณในการทำ EDFR รอบต่อไป

คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น

ประกอบด้วย

๑) ด้านจิตภาพ มีข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๗ ข้อ

๒) ด้านกายภาพ มีข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๒ ข้อ

๓) ด้านสังคมภาพ ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๒ ข้อ

๔) ด้านปัญญาภาพ ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๖ ข้อ

๕) ด้านอุดมการณ์ ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๕ ข้อ

๖) ด้านวิสัยทัศน์ ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๕ ข้อ

๗) ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๓ ข้อ

๘) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๓ ข้อ

๙) ด้านการจัดการความขัดแย้ง ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๓ ข้อ

๑๐) ด้านการสื่อสารอย่างสันติ ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๕ ข้อ

๑๑) ด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๖ ข้อ

๑๒) ด้านพลังเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๔ ข้อ

๑๓) ด้านการสร้างเครือข่าย ข้อกระทงคำถามเป็นตัวบ่งชี้ จำนวน ๔

จากข้อประเด็นตามกลุ่มข้อมูลที่จัดไว้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นกรอบในการทำแบบสอบถามที่ส่งกลับถึงผู้เชี่ยวชาญในการทำ EDFR รอบ ๒ และ ๓ ซึ่งทำให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน

๔.๑.๒ การพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่น

การทำ EDFR ในรอบ ๒ และ ๓ โดยส่งแบบสอบถามกลับสู่ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับรอบแรก จำนวนน้อย ๒๔ ท่าน เนื่องจากในรอบที่ ๒ และ ๓ นี้ ผู้เชี่ยวชาญบางท่านไม่สะดวกแต่ยังคงมีจำนวนที่เพียงพอต่อการควบคุมค่าความคลาดเคลื่อน คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ๒๑-๒๕ ค่าความคลาดเคลื่อน ๐.๒ ผลการทำ EDFR จึงยังคงเป็นไปตามเกณฑ์ที่วางไว้ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอนาคตแบบ EDFR แสดงค่าสถิต มัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัย

ระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range หรือ (Q_3-Q_1) เป็นรายข้อเพื่อพิจารณาเลือกแนวโน้มที่เป็นไปได้ในระดับมากขึ้นไป คือ มีค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ ๓.๕ ขึ้นไป และแนวโน้มที่มีความสอดคล้องกันของความเห็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีค่า พิสัยควอไทล์ไม่เกิน ๑.๕ โดยผู้วิจัยได้นำผลการทำ EDFR รอบ ๒ และ ๓ วางเปรียบเทียบให้เห็นความสอดคล้อง โดยมีผลสรุปแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านจิตภาพ

ด้านที่ ๑ จิตภาพ						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) เคารพในความแตกต่างหลากหลาย เปิดใจ ยอมรับ เข้าใจ	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๘	มากที่สุด	มากที่สุด	สอดคล้อง
๒) ความเชื่อ มุมมอง ความคิดที่มุ่งสู่สันติภาพและสันติสุข	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	มากที่สุด	สอดคล้อง
๓) ความซื่อสัตย์ สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	มากที่สุด	สอดคล้อง
๔) จิตใจที่เสียสละ ไม่เห็นประโยชน์ตนและพวกพ้อง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	มากที่สุด	สอดคล้อง
๕) ใจที่สงบ เย็น และมีสติในการทำงาน รู้จักควบคุมอารมณ์	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	มากที่สุด	สอดคล้อง
๖) ใจเป็นกลาง ไม่อคติ ยุติธรรมด้วยความเป็นธรรม	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๒ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ ด้านจิตภาพ (ต่อ)

ด้านที่ ๑ จิตภาพ						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๗) มีเมตตากรุณา มองเห็นคุณค่าชีวิตมนุษย์ เกื้อกูล เอาใจใส่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๘	มากที่สุด	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๓ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลด้านกายภาพ

ด้านกายภาพ						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น ด้านที่ ๒ กายภาพ	มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕	ฐานนิยม (Mode)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของความเห็น	ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓
๑) พฤติกรรมกายสะอาด ไม่เข้าเกี่ยวอบายมุข อยู่ในศีลธรรม ดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา	๔.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มาก	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๒) พฤติกรรม วาจาสะอาด ใช้วาจาที่ดีน่าเชื่อถือ	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) ประพฤติตามหลักจารีตประเพณีอันดีงามเป็นต้นแบบ	๔.๕๐	๕.๐๐	๐.๘	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๔ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ด้านสังคมภาพ

ด้านสังคมภาพ						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) ใส่ใจท้องถิ่นตนเอง พร้อมที่จะเข้าไปช่วยเหลือประชาชน	๔.๗๙	๕.๐๐	๑	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๒) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อ่อนน้อม สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	๔.๖๓	๕.๐๐	๑	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๕ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ด้านปัญญาภาพ

ด้านปัญญาภาพ						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) พลังการเรียนรู้ใส่ใจ กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ พร้อมจะเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนและผู้อื่น มีความคิดสร้างสรรค์	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๕ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ด้านปัญญาภาพ (ต่อ)

ด้านปัญญาภาพ						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๒) ฉลาดในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เจรจาอย่างสันติ ประนีประนอม สามารถเอื้อให้เกิดการสื่อสารที่นำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสันติ	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) รู้จักคิดวิเคราะห์เห็นเหตุแห่งปัญหาด้วยความคิดที่เป็นระบบ สังเกต วิเคราะห์ แสวงหาทางออกที่หลากหลาย ปัญญาในการออกแบบกิจกรรม เครื่องมือในการสร้างสันติภาพ	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๔) ความรู้ความสามารถในการจัดการจัดการความขัดแย้ง เข้าใจและมีทักษะในการจัดการความขัดแย้ง	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๕ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ด้านปัญญาภาพ (ต่อ)

ด้านปัญญาภาพ						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๕) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมโดยเห็นศักยภาพของคนในชุมชนทำให้เกิดพลังสามัคคีและนำไปสู่การมีจุดหมายร่วมกัน	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๖) ฟังอย่างมีปัญญา พร้อมรับฟังผู้อื่น ไม่ตัดสินให้ความสำคัญต่อความเห็นของทุกฝ่าย มีสติในการรับฟัง	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๖ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ด้านอุดมการณ์

ด้านอุดมการณ์						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥ ๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) เคารพในความแตกต่างหลากหลาย	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๖ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ด้านอุดมการณ์ (ต่อ)

ด้านอุดมการณ์						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥ ๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๒) ใช้สติ สันติวิธีในการแก้ปัญหา	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) มุ่งมั่นสร้างสันติในตน ชุมชน สังคม	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๔) สร้างการมีส่วนร่วมโดยความเท่าเทียม	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๕) เสียสละคำนึงถึงส่วนรวม	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๗ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพด้านวิสัยทัศน์

ด้านวิสัยทัศน์						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) นำพาชุมชนก้าวข้ามความขัดแย้ง	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๗ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพด้านวิสัยทัศน์ (ต่อ)

ด้านวิสัยทัศน์						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๒) นำพาสันติสุขสู่ชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) มีเสรีภาพบนสันติธรรมในการแสดงออก	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๔) ยึดชุมชนเป็นศูนย์กลางร่วมสร้างวิสัยทัศน์ชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๕) สร้างสรรค์ชุมชนเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนสันติสุข	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๘ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านการประพฤติตน

ด้านการประพฤติตน						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) ครองตนดีเป็นแบบอย่าง คิด พูด ทำ ดี ปฏิบัติตามหลักศาสนา มีสติ มีศีลธรรม จริยธรรม	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๘ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านการประพฤติตน (ต่อ)

ด้านการประพฤติตน						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๒) ครองคนให้เกิดความสามัคคี ปรองดอง วางตนเป็นกลาง เปิดใจกว้างรับฟังผู้อื่น มีจิตเมตตาโอบอ้อมอารี มีการสื่อสารที่ดี	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) ครองงานให้เกิดผลสำเร็จ ทุ่มเทเอาใจใส่ พร้อมเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง สร้างแรงบันดาลใจร่วมทำงานเพื่อชุมชน เสียสละเห็นประโยน์ส่วนรวม	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๙ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมชุมชน ที่สอดคล้องกับความต้องการชุมชน มีกลวิธีทำให้ชุมชนเกิดความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือเอาใจใส่และร่วมแบ่งปัน	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๒) ส่งเสริมการนำวัฒนธรรมชุมชนมาเป็นเครื่องมือสร้างรักสามัคคี สร้างความเข้าใจ เคารพความแตกต่างที่หลากหลาย การหาจุดร่วมที่ทำด้วยกันได้ผ่านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) ทักษะความมีมนุษยสัมพันธ์ เชื่อมสัมพันธ์ชุมชนในทุกกลุ่ม ทุกวัย ระมัดระวังสัมพันธภาพของคนในชุมชุนไม่ให้เกิดความแตกแยก เคารพให้เกียรติกัน ชี้ชวนให้คนในชุมชนต่างเห็นความดีความงามของกันและกัน	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ด้านการจัดการความขัดแย้ง

ด้านการจัดการความขัดแย้ง						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) เสริมสร้างสันติภายในบนฐานกรุณามนุษย์โดยไม่แบ่งแยก มีสติและวินัยในตนเอง	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๒) มีมุมมองที่ถูกต้องเกี่ยวกับความขัดแย้ง เข้าใจเหตุ ประเภทความขัดแย้ง การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งไปสู่ความสร้างสรรค์	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๘๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) มีทักษะในการจัดการความขัดแย้งที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้จัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพด้านการสื่อสารอย่างสันติ

ด้านการสื่อสารอย่างสันติ						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น ด้านที่ ๑๐ การสื่อสารอย่างสันติ	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) ทักษะการพูดการใช้วาจา มีความจริง ชัดเจน สร้างสรรค์รวมพลังเหมาะสมต่อบริบท	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพด้านการสื่อสารอย่างสันติ (ต่อ)

ด้านการสื่อสารอย่างสันติ						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น ด้านที่ ๑๐ การสื่อสารอย่างสันติ	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๒) มีทักษะการฟังอย่างลึกซึ้ง ฟังอย่างสร้างสรรค์ จับประเด็นรวบยอดความคิด	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) การสังเกต วิเคราะห์ ผู้ที่สื่อสารด้วย รู้จักใช้คำถามสะท้อนความต้องการ การทวนความ	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๔) เรียนรู้ใช้ประโยชน์จากสื่อที่หลากหลาย ทั้งสื่อท้องถิ่น สื่อออนไลน์ สื่อข้อความ คำพูด (วัจนภาษา) การแสดงท่าทาง (อวัจนะภาษา)	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๕) สติในการสื่อสาร รู้ทันควบคุมอารมณ์ความรู้สึกตนเอง สติในการรับฟัง	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน

ด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) ทักษะการวางกติการ่วมกัน ด้วยการหารือขอความเห็นชอบสร้างความร่วมมือกับชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๘๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๒) การเสริมพลังเป้าหมายประโยชน์ร่วมของคนในชุมชน ทำให้ชุมชนเห็นแนวทางร่วมบนความรู้สึกตนเองเป็นเจ้าของในเป้าหมาย	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) ทักษะการแปรเปลี่ยนปัญหามาเป็นการแสวงหาทางออกร่วมอย่างสร้างสรรค์ เกิดการร่วมคิดวิเคราะห์วิจารณ์ รับฟังอย่างให้เกียรติ กระตุ้นให้เห็นจุดแข็งเพื่อต่อยอด จุดอ่อนเพื่อพัฒนา และสืบสานวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน (ต่อ)

ด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๔) การสานต่อผู้นำด้วยการเปิดพื้นที่ให้เยาวชน คนรุ่นใหม่ร่วมแสดงเป้าหมายการพัฒนาชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๕) ทักษะเปิดวงเสวนารับฟังความหลากหลายของประชาชน ด้วยความเท่าเทียมและสร้างการมีส่วนร่วม	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๖) การส่งเสริมการสร้างเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์ นำภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม และความหลากหลายมาเป็นจุดร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๘๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

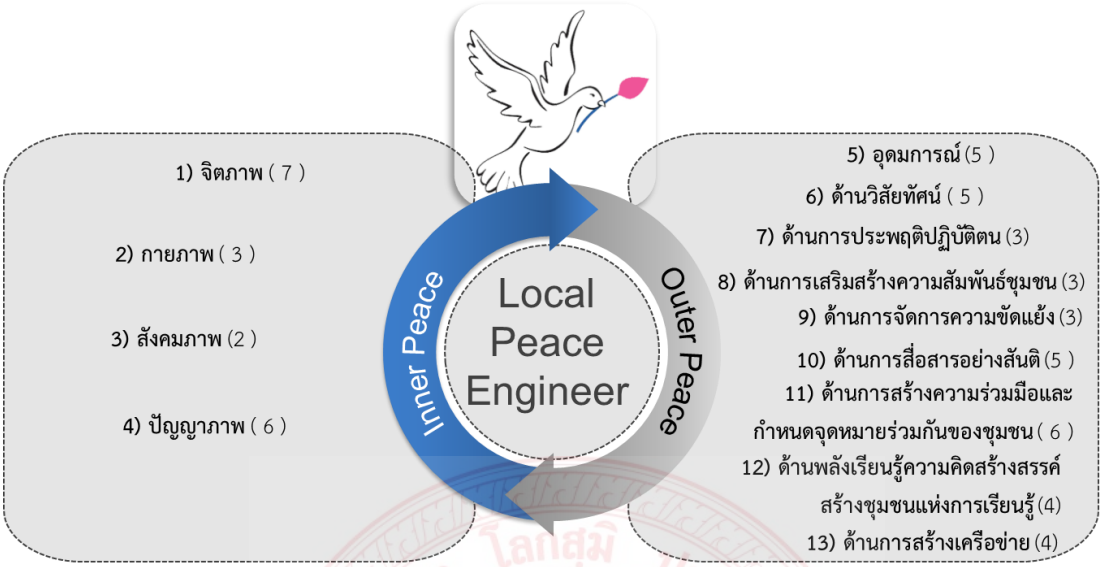
ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นด้านพลังเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

ด้านพลังเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
๑) การพัฒนาตนเองจากความคิดริเริ่มไปสู่การลงมือปฏิบัติเป็นแบบอย่างด้วยความพากเพียร ตั้งใจ ปลุกพลังชุมชนให้ร่วมคิดร่วมทำ	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๘๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๒) เปิดกว้างทางความคิด กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ความคิดเชิงบวก เรียนรู้รับฟังความเห็นแตกต่าง และกล้าแสดงความเห็นที่สร้างสรรค์	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) เสริมสร้างทัศนะการมองปัญหา ให้เป็นหนทางสู่ปัญญา ด้วยความเมตตากรุณา ปรารถนาให้สิ่งดีเกิดขึ้นกับชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๔) ทักษะการเป็นผู้นำแบบใฝ่รู้ ฝึกใคร่ครวญพิจารณา ใช้สติในการแก้ปัญหา มองหาความรู้เพื่อต่อยอดพัฒนาชุมชน มองเห็นขุมทรัพย์ในชุมชน ชักชวนให้ชุมชนเห็นและนำมาสร้างประโยชน์	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ด้านการสร้างเครือข่าย

ด้านการสร้างเครือข่าย						
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	**มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕**	**ฐานนิยม (Mode)**	**พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕**	**ระดับความเห็น**	**ความสอดคล้องของความเห็น**	**ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓**
คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	มัธยฐาน (Median) ≥๓.๕	ฐานนิยม (Mode)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) QR≤๑.๕	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของความเห็น	ฉันทามติ EDFR รอบ ๒ และ ๓
๑) การดึงศักยภาพจากการทำงาน เรียนรู้แลกเปลี่ยนกันและกันทั้งในชุมชนและนอกชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๘๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๒) ทักษะการเป็นผู้เชื่อมเครือข่ายจากความเป็นจิตอาสา ทำให้เกิดพลังบวก การทำกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการพัฒนาของชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๓) การมองเห็นประโยชน์ของการสร้างเครือข่าย ทำให้ชุมชนรับรู้ผลที่ได้จากการมีเครือข่ายด้วยการลงมือทำ	๕.๐๐	๕.๐๐	๐.๘๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง
๔) พัฒนาเครือข่ายจากฐานรากที่เกิดจากความรู้สึกแบ่งปัน เป็นเครือข่ายที่หากหายที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติวิถีของชุมชน	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	มากที่สุด	สอดคล้อง	สอดคล้อง

๔.๑.๓ องค์ความรู้งานวิจัย

ภาพที่ ๔.๑ โมเดลองค์ความรู้คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน พบคุณลักษณะ ๑๓ องค์ประกอบ ๕๖ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑) ด้านจิตภาพ มี ๗ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) เคารพในความแตกต่างและความหลากหลาย เปิดใจ ยอมรับ เข้าใจ (๒) ความเชื่อ มุมมองความคิดที่มุ่งสู่สันติภาพและสันติสุข (๓) ความซื่อสัตย์สุจริต ต่อตนเองและผู้อื่น (๔) จิตใจที่เสียสละ ไม่เห็นประโยชน์ตนและพวกพ้อง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม (๕) ใจที่สงบ เย็น และมีสติในการทำงาน รู้จักควบคุมอารมณ์ (๖) ใจเป็นกลาง ไม่อคติ ยุติธรรมด้วยความเป็นธรรม (๗) มีเมตตากรุณา มองเห็นคุณค่าชีวิตมนุษย์ เกื้อกูล เอาใจใส่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น

๒) ด้านกายภาพ มี ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) พฤติกรรมกายสะอาด ไม่เข้าเกี่ยวอบายมุข อยู่ในศีลธรรม ดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา (๒) พฤติกรรม วาจา สะอาด ใช้วาจาที่ดี น่าเชื่อถือ (๓) ประพฤติตามหลักจารีตประเพณีอันดีงามเป็นต้นแบบ

๓) ด้านสังคมภาพ มี ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ใส่ใจท้องถิ่นตนเอง พร้อมที่จะเข้าไปช่วยเหลือประชาชน (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อ่อนน้อม สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

๔) ด้านปัญญาภาพ มี ๖ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) พลังการเรียนรู้ ใส่ใจ กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ พร้อมจะเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนและผู้อื่น มีความคิดสร้างสรรค์ (๒) ฉลาดในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เจรจาอย่างสันติ ประนีประนอม สามารถเอื้อให้เกิดการสื่อสารที่นำไปสู่การ

แก้ปัญหาอย่างสันติ (๓) รู้จักคิดวิเคราะห์ เห็นเหตุแห่งปัญหา ด้วยความคิดที่เป็นระบบ สังเกต วิเคราะห์ แสวงหาทางออกที่หลากหลาย ปัญญาในการออกแบบกิจกรรม เครื่องมือในการสร้างสันติภาพ (๔) ความรู้ ความสามารถในการจัดการจัดการความขัดแย้ง เข้าใจและมีทักษะในการจัดการความขัดแย้ง (๕) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม โดยเห็นศักยภาพของคนในชุมชน ทำให้เกิดพลังสามัคคีและนำไปสู่การมีจุดหมายร่วมกัน (๖) ฟังอย่างมีปัญญา พร้อมรับฟังผู้อื่น ไม่ตัดสิน ให้ความสำคัญต่อความเห็นของทุกฝ่าย มีสติในการรับฟัง

๕) ด้านอุดมการณ์ มี ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) เคารพในความแตกต่างหลากหลาย (๒) ใช้สติสันติวิธีในการแก้ปัญหา (๓) มุ่งมั่นสร้างสันติในตน ชุมชน สังคม (๔) สร้างการมีส่วนร่วมโดยความเท่าเทียม (๕) เสียสละ คำนึงถึงส่วนรวม

๖) ด้านวิสัยทัศน์ มี ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) นำพาชุมชนก้าวข้ามความขัดแย้ง (๒) นำพาสันติสุขสู่ชุมชน (๓) มีเสรีภาพบนสันติธรรมในการแสดงออก (๔) ยึดชุมชนเป็นศูนย์กลางร่วมสร้างวิสัยทัศน์ชุมชน (๕) สร้างสรรค์ชุมชนเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนสันติสุข

๗) ด้านการประพฤติปฏิบัติตน มี ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ครองตนดีเป็นแบบอย่าง คิด พูด ทำ ดี ปฏิบัติตามหลักศาสนา มีสติ มีศีลธรรมจริยธรรม (๒) ครองคนให้เกิดความสามัคคีปรองดอง วางตนเป็นกลาง เปิดใจกว้างรับฟังผู้อื่น มีจิตเมตตาโอบอ้อมอารี มีการสื่อสารที่ดี (๓) ครองงานให้เกิดผลสำเร็จ ทุ่มเทเอาใจใส่ พร้อมเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง สร้างแรงบันดาลใจร่วม ทำงานเพื่อชุมชน เสียสละเห็นประโยน์ส่วนรวม

๘) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มี ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมชุมชน ที่สอดคล้องกับความต้องการชุมชน มีกลวิธีทำให้ชุมชนเกิดความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือเอาใจใส่และร่วมแบ่งปัน (๒) ส่งเสริมการนำวัฒนธรรมชุมชนมาเป็นเครื่องมือสร้างรักสามัคคี สร้างความเข้าใจ เคารพความแตกต่างที่หลากหลาย การหาจุดร่วมที่ทำด้วยกันได้ผ่านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน (๓) ทักษะความมีมนุษยสัมพันธ์ เชื่อมสัมพันธ์ชุมชนในทุกกลุ่ม ทุกวัย ระมัดระวังสัมพันธภาพของคนในชุมชุนไม่ให้เกิดความแตกแยก เคารพให้เกียรติกัน ชี้ชวนให้คนในชุมชนต่างเห็นความดีความงามของกันและกัน

๙) ด้านการจัดการความขัดแย้ง มี ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) เสริมสร้างสันติภายใน บนฐานกรุณามนุษย์โดยไม่แบ่งแยก มีสติและวินัยในตนเอง (๒) มีมุมมองที่ถูกต้องเกี่ยวกับความขัดแย้ง เข้าใจ

เหตุ ประเภทความขัดแย้ง การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งไปสู่ความสร้างสรรค์ (๓) มีทักษะในการจัดการความขัดแย้งที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้จัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๑๐) ด้านการสื่อสารอย่างสันติ มี ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ทักษะการพูดการใช้วาจา มีความจริง ชัดเจน สร้างสรรค์รวมพลัง เหมาะสมต่อบริบท (๒) ทักษะการฟังอย่างลึกซึ้ง ฟังอย่างสร้างสรรค์ จับประเด็นรวบยอดความคิด (๓) การสังเกต วิเคราะห์ ผู้ที่สื่อสารด้วย รู้จักใช้คำถามสะท้อนความต้องการ การทวนความ (๔) เรียนรู้ใช้ประโยชน์จากสื่อที่หลากหลาย ทั้งสื่อท้องถิ่น สื่อออนไลน์ สื่อข้อความ คำพูด (วัจนภาษา) การแสดงท่าทาง (อวัจนะภาษา) (๕) สติในการสื่อสาร รู้ทัน ควบคุมอารมณ์ความรู้สึกตนเอง สติในการรับฟัง

๑๑) ด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน มี ๖ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ทักษะการวางกติการ่วมกัน ด้วยการหารือ ขอความเห็นชอบสร้างความร่วมมือกับชุมชน (๒) การเสริมพลังเป้าหมายประโยชน์ร่วมของคนในชุมชน ทำให้ชุมชนเห็นแนวทางร่วมบนความรู้สึกตนเองเป็นเจ้าของในเป้าหมาย (๓) ทักษะการแปรเปลี่ยนปัญหามาเป็นการแสวงหาทางออกร่วมอย่างสร้างสรรค์ เกิดการร่วมคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ รับฟังอย่างให้เกียรติ กระตุ้นให้เห็นจุดแข็งเพื่อต่อยอด จุดอ่อนเพื่อพัฒนา และสืบสานวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของชุมชน (๔) การสานต่อผู้นำด้วยการเปิดพื้นที่ให้เยาวชน คนรุ่นใหม่ ร่วมแสดงเป้าหมายการพัฒนาชุมชน (๕) ทักษะการเปิดวงเสวนารับฟังความหลากหลายของประชาชน ด้วยความเท่าเทียมและสร้างการมีส่วนร่วม (๖) การส่งเสริมการสร้างเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์ นำภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม และความหลากหลายมาเป็นจุดร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

๑๒) ด้านพลังเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ มี ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) การพัฒนาตนเองจากความคิดริเริ่มไปสู่การลงมือปฏิบัติเป็นแบบอย่างด้วยความพากเพียร ตั้งใจ ปลุกพลังชุมชนให้ร่วมคิดร่วมทำ (๒) เปิดกว้างทางความคิด กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ความคิดเชิงบวก เรียนรู้รับฟังความเห็นแตกต่าง และกล้าแสดงความเห็นที่สร้างสรรค์ (๓) เสริมสร้างทัศนะการมองปัญหา ให้เป็นหนทางสู่ปัญญา ด้วยความเมตตากรุณา ปรารถนาให้สิ่งดีเกิดขึ้นกับชุมชน (๔) ทักษะการเป็นผู้นำแบบใฝ่รู้ ฝึกใคร่ครวญพิจารณา ใช้สติในการแก้ปัญหา มองหาความรู้เพื่อต่อยอดพัฒนาชุมชน มองเห็นขุมทรัพย์ในชุมชนชักชวนให้ชุมชนเห็นและนำมาสร้างประโยชน์

๑๓) ด้านการสร้างเครือข่าย มี ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) การดึงศักยภาพจากการทำงานเรียนรู้แลกเปลี่ยนกันและกันทั้งในชุมชนและนอกชุมชน (๒) ทักษะการเป็นผู้เชื่อมเครือข่ายจากความเป็นจิตอาสา ทำให้เกิดพลังบวก การทำกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการพัฒนาของชุมชน (๓) การมองเห็นประโยชน์ของการสร้างเครือข่าย ทำให้ชุมชนรับรู้ผลที่ได้จากการมีเครือข่ายด้วยการลงมือทำ

(๔) พัฒนาเครือข่ายจากฐานรากที่เกิดจากความรู้สึกแบ่งปัน เป็นเครือข่ายที่หากหายที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติวิถีของชุมชน

๔.๒ การพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน

ผลการศึกษาของโครงการย่อย ๒ เป็นการศึกษาการวิจัยและพัฒนา (R 2/D2) ของแผนการวิจัย โดยต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จากโครงการย่อย ๑ นำมาออกแบบกิจกรรม เนื้อหาที่เหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพที่เสริมสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุข โดยใช้รูปแบบงานเชิงคุณภาพภาคสนาม (Qualitative Field Research) แบ่งการศึกษาออกเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ การออกแบบโครงสร้างเนื้อหา สาระสำคัญที่ใช้ในการออกแบบหลักสูตร โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure In-depth Interview) กับผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จำนวน ๗ กลุ่ม จำนวน ๓๓ ท่าน และระยะที่ ๒ การพัฒนาหลักสูตร โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) ผู้ทรงคุณวุฒิและทีมวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการโค้ชสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตพัฒนาจิตและปัญญา ด้านสันติวิธี ด้านการจัดการความขัดแย้ง ด้านกระบวนการยุติธรรมชุมชน จำนวน ๗ ท่าน โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

๔.๒.๑ วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ความหมายและความสำคัญ

จุดเริ่มต้นของการออกแบบหลักสูตรคือการวางหมุดหมายปลายทางที่ต้องการผลสัมฤทธิ์ให้ตรง นั่นคือการผลิตวิศวกรสัตนิภาพท้องถิ่น ซึ่งถึงแม้ผู้วิจัยจะมีกรอบนิยามความหมายจากองค์ความรู้เดิมที่บ่มเพาะจากการเรียนการสอนในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ในการใช้คำ “วิศวกรสันติภาพ” เป็นคำเรียกของผู้ผ่านการศึกษาในหลักสูตรทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกซึ่งเป็นผู้ที่มีทักษะในการออกแบบ แก้ไข ปัญหาความขัดแย้ง และสามารถสร้างความปรองดองและสมานฉันท์ในสังคมที่ตนอยู่ โดยสะท้อนผ่านสันติปณิธานเป็นอุดมการณ์ทำงานเพื่อรับใช้ผู้อื่น ดังคำกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอสัญญาว่า ข้าพเจ้าจะบำเพ็ญสันติบารมี พัฒนาชีวิให้รู้ ตื่นและเบิกบาน ร่วมประสานมนุษย์และสังคม ให้อุดมด้วยสันติสุขในทุกลมหายใจ ตลอดไปเทอญ” ซึ่งนับว่ามีความชัดเจนแจ่มแจ้งเมื่อผู้เรียนได้มาบ่มเพาะวิถีปฏิบัติที่หลักสูตรได้วางกรอบไว้โดยธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นพื้นฐาน แต่อย่างไรก็ตามการขยายผลองค์ความรู้ไปพัฒนาการเรียนรู้ในระดับชุมชน การรับฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ เกี่ยวกับนิยามความหมายเกี่ยวกับวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นจะช่วยทำให้ขอบฟ้าแห่งความรู้ขยายและครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่นำไปใช้ในการสื่อสารกับชุมชนได้รอบด้านขึ้น ดังนั้นในส่วนนี้จึงเป็นการรวบรวมความหมายของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๔ มุมมองความหมายของวิศวกรสันติภาพ

	มุมมองของผู้เชี่ยวชาญสันติวิธี
๑	ผู้สร้างถนน หนทาง เรามีวิศวกรสร้างทาง สร้างเครื่องบินได้ แต่เราขาดวิศวกรสร้างสันติภาพ นั่นหมายถึงว่าเรามีความต้องการ Peace maker หรือ peace builder เพื่อไปสร้างงานสันติภาพทั้งในระดับชุมชนและในระดับสังคม
๒	มีความสามารถที่จะอธิบายในสิ่งที่ตนทำให้ผู้ที่อยู่ในชุมขน และสามารถทำในสิ่งที่พูด มีคนในชุมชนอยากทำตาม ก็สามารถเอื้อเฟื้อได้ นำความเจริญทางวัตถุสู่ชุ่มชน มีจริยวัตรที่งดงาม มีจิตใจที่นิ่ง สามารถจะเป็นที่พึ่งพาของผู้อื่นได้
๓	เป็นผู้นำทางปัญญาตามแนวคิดโนโรกะ (Naroka) ของญี่ปุ่น มีคุณลักษณะผู้นำทางปัญญา ๖ ประการได้แก่ ๑) การคิดตัดสินใจ ความคิดสร้างสรรค์แยกแยะดีชั่วได้ ๒) ต้องเข้าใจสถานการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นใน ๓) สร้างสร้างพื้นที่ให้เกิดความร่วมมือความร่วมมือเพื่อให้คนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๔) ต้องมีความสามารถในการสื่อสาร ๕) ต้องสามารถจัดการกับอำนาจตนเองหรือบารมี ๖) ผู้นำต้องสร้างผู้นำรุ่นใหม่ที่มีปัญญาปฏิบัติโดยการมีผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดี
๔	ผู้สร้างสันติภาพท้องถิ่น
๕	ผู้ที่ยอมรับที่จะสร้างสันติภาพด้วยมือ หรือผู้ที่จะสร้างสันติภาพด้วยมือของคนในท้องถิ่น ซึ่งมันก็เป็นงานที่หนักหน่วง ซึ่งเป็นงานลักษณะจิตอาสา
	มุมมองผู้เชี่ยวชาญด้านไกล่เกลี่ย
๑	เพื่อนในชุมชนหรือในท้องถิ่น
๒	ช่วยสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น ซึ่งอาจหมายถึงคนในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด
๓	ทำหน้าที่ให้การเป็นผู้นำชุมชนหรือท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมในชุมชนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชนท้องถิ่น หรือดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เกิดความสันติภาพภายในชุมชนท้องถิ่น
๔	เป็นผู้นำที่มีลักษณะเฉพาะมุ่งเน้นในการการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข ต้องเป็นผู้นำที่เหนือกว่าผู้นำทั่วไป คือผู้นำที่มีเป้าหมายชัดเจนที่จะเป็นผู้นำสันติสุข

ตารางที่ ๔.๑๔ มุมมองความหมายของวิศวกรสันติภาพ (ต่อ)

มุมมองผู้นำชุมชนต้นแบบ	
๑	หมายถึง คนที่มีความคิดริเริ่มทำให้สังคมมีสันติสุข
๒	เป็นคนที่ประสานให้เกิดสันติสุขในชุมชน
๓	ผู้นำที่นำความสงบร่มเย็นมาสู่พื้นที่
๔	คนเล็กๆที่อยู่ในท้องถิ่น ที่มีความเชื่อ และก็ทำในสิ่งที่ทำให้เกิดสันติภาพขึ้นมาในท้องถิ่นจริงๆ จากการเริ่มมองเห็นผลกระทบที่จะทำให้เกิดความรุนแรงและอยากจะแก้ไข
๕	นิสัยประนีประนอม ออมชอม รอมชิม ให้คนอยู่ด้วยกันด้วยการให้อภัย เน้นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
มุมมองผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม	
๑	ผู้นำสร้างสันติสุข
๒	ผู้นำที่อยู่เหนือมิติทางศาสนา ความต่างทางด้านวัฒนะธรรมโดยใช้มิติการเสมอภาคและทัดเทียมกันของความเป็นมนุษย์ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในชุมชนไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา ผู้นำควรเป็นผู้ที่เข้าใจบริบทของชุมชน กฎเกณฑ์ของชุมชนซึ่งมีความต่างกัน ดังนั้นผู้นำต้องเข้าถึงบริบทนั้นๆและเป็นที่พึ่งของคนในชุมชนได้ หมั่นเจรจาใช้การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน
๓	บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ วางแผน วิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการสร้างปฏิสัมพันธ์ให้คนในชุมชนในท้องถิ่นได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติท่ามกลางความหลากหลายและความขัดแย้ง
๔	บุคคลหนึ่งที่เติบโตในสถานที่นั้นๆ เจตนารมณ์และมุ่งมั่นในการใช้ศักยภาพของตนเองสำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบองค์รวมโดยเริ่มจากตนเองก่อน และไปสู่บุคคลรอบข้างในครอบครัว สู่เพื่อนบ้าน และสู่ชุมชน แม้ว่าแต่ละบุคคลอาจจะมีความต่างทั้งลักษณะพื้นฐาน เช่น นิสัย ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ความศรัทธา แต่เมื่อนำมาประสมประสานให้มีความกลมกลืนอยู่ร่วมกันด้วยความรับผิดชอบ แบบสุขร่วมกัน ทุกข์ร่วมกัน ก้าวหน้าไปด้วยกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ มุมมองความหมายของวิศวกรสันติภาพ (ต่อ)

มุมมองผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ	
๑.	มีความเข้าใจบริบทของชุมชน เข้าใจปัญหาของคนในชุมชนและเข้าถึงชาวบ้าน ควรเป็นคนที่มาจากธรรมชาติ คือ อยู่ในชุมชนเข้าใจธรรมชาติของชุมชนและเป็นคนที่สามารถปรับเปลี่ยนความมิจฉาทิฐิของคนในชุมชุนให้เป็นสัมมาทิฐิได้ โดยต้องมีทักษะที่สามารถโน้มน้าวคนในชุมชนให้เปลี่ยนความคิดไปในทิศทางเดียวกัน
๒.	เป็นผู้ที่ไปสร้างออกแบบการสร้างสันติภาพหรือป้องกัน หรือแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อให้เกิดสันติภาพ
๓.	มองทะลุให้ได้ว่าในอนาคตระยะยาวไม่ใช่อีกปีสองปีจะเกิดปัญหาอะไรบ้างเพื่อหาหนทางป้องกันปัญหานั้นและมองไปที่สันติภาพ และวิศวกรสันติภาพต้องมองที่สันติธรรมด้วย สันติภาพจะต้องเป็น Just Peace (Justice) ซึ่งสันติภาพจะเกิดขึ้นได้เมื่อคนในพื้นที่นั้นๆรู้สึกว่าพวกเขาได้รับความยุติธรรมอันที่จริงแล้วจึงใช้คำว่าสันติธรรมด้วย เพราะสันติภาพจะไม่สามารถยืนอยู่เพียงคำเดียวได้ต้องมีคำว่า Just Peace (Justice)
๔.	บุคคลที่ออกแบบควบคุมตรวจสอบกระบวนการในชุมชนในท้องถิ่น ลักษณะหน้าที่คล้ายกับวิศวกรที่ออกแบบและควบคุมการก่อสร้างสุดท้ายตรวจสอบว่าสิ่งที่ได้ทำถูกต้องตามหลักเกณฑ์กระบวนการ ผลที่ออกมาจะทำให้ท้องถิ่นมีความสันติสุขได้อย่างยั่งยืน กล่าวคือได้สร้างตึกออกแบบตึกแล้วตึกนี้สามารถอยู่ได้ตลอดไป
๕.	ผู้นำที่อยู่ในท้องถิ่น หรือ ชุมชนนั้น ๆ เป็นผู้ที่ช่วยเปลี่ยน mindset ของคนในชุมชนในท้องถิ่นให้มีสันติ หรือสามารถสร้างคนให้มีสันติ
มุมมองผู้เชี่ยวด้านกระบวนสื่อสารสันติในชุมชน	
๑.	“ผู้ที่จะสร้างสันติภาพในระดับท้องถิ่น หมายถึงผู้นำในท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ที่บริหารงานในเทศบาลรวมถึง ผู้นำท้องที่ที่เป็นผู้ใหญ่บ้านผู้นำชุมชนในส่วนของเทศบาลซึ่งเป็นมือเป็นไม้ในการทำงานของท้องถิ่นจึงไม่ได้ขึ้นตรงกับโครงสร้างภาครัฐดังนั้นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นจึงครอบคลุมผู้นำทั้ง ๓ กลุ่ม
๒.	“ผู้นำในระดับท้องถิ่นได้แก่เป็นคนที่อยู่หมู่บ้านในตำบลหรือในละแวกเพื่อนบ้านด้วยกัน มีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยคลี่คลายความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นนั้นในพื้นที่
๓.	ผู้ที่เห็นทุกคนมีความเป็นมนุษย์รวมถึงจิตสำนึกด้านการให้ความใส่ใจของทุกฝ่ายและให้คุณค่าต่อความต้องการของทุกฝ่าย ต้องฝึกฝนบ่อยๆ
๔.	สันติภาพจะเกิดขึ้นได้ เมื่อตัวของผู้นำมีสันติที่ตัวเขาเองก่อน และมีสติเป็นที่ตั้ง

ตารางที่ ๔.๑๔ มุมมองความหมายของวิศวกรสันติภาพ (ต่อ)

มุมมองผู้เชี่ยวด้านกระบวนกร	
๑.	เป็นผู้ที่สร้างสันติสุขให้กับชุมชน เป็นผู้ประสานความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้กับชุมชน
๒.	เป็นบุคคลหรือกลุ่มคนที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในพื้นที่ของตนเอง หรือเป็นบุคคลหรือกลุ่มคนที่จะใช้พื้นที่ชุมชนเป็นที่การเปลี่ยนแปลงโดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่
๓.	บุคคลที่พัฒนาตัวเองให้เป็นผู้มีศักยภาพทั้งด้านองค์ความรู้และการปฏิบัติจากพื้นฐานของความดีงาม เป็นต้นแบบให้กับผู้อื่นและสังคม มีศักยภาพในการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับกลุ่มคนและสังคมให้มองเห็นปลายทางของสันติภาพร่วมกัน
๔.	เป็นนักออกแบบความสุขเพื่อให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งเป็นการการอยู่ร่วมกันในหลากหลายเชื้อชาติทั้งศาสนาและภาษา ทั้งเรื่องอายุและวัย ซึ่งวิศวกรถ้าจะเปรียบก็เหมือนเป็นนักสร้างเป็นผู้ออกแบบความสุขให้เกิดขึ้นในสังคมนั้นๆ
๕.	เป็นผู้นำหรือผู้มีอิทธิพลในชุมชนที่สามารถออกแบบชุมชนให้มีสันติสุข

“วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น” จึงหมายถึง ผู้นำท้องถิ่นที่สามารถพัฒนาตนเป็นผู้นำต้นแบบ (Role Model) สันติภาพ ที่มีความรู้ เจตคติ ความสามารถและทักษะการใช้สันติวิธีเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดสันติสุขในชุมชนและสังคม มีความเสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวมและเป็นแบบอย่างผู้ที่ดำเนินชีวิตที่ดีให้กับชุมชน ที่ผู้นำอื่นสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำนิยามความหมายนี้ในการกำหนดเป้าหมายปลายทางที่ออกแบบหลักสูตรเพื่อการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะและสมรรถนะในการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ดังนั้นในประเด็นผลการศึกษาที่จะนำเสนอต่อไป จึงเป็นการเสนอเกี่ยวกับสมรรถนะของวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นและแนวทางการพัฒนาเพื่อนำมาประกอบเนื้อหาและวิธีการที่ใช้ในการออกแบบหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๒.๒ แนวทางการออกแบบโครงสร้างหลักสูตร

จากองค์ความรู้ที่ได้รับฟังผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตลอดจนถึงการสังเคราะห์แนวคิดพื้นฐานในการออกแบบหลักสูตร ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้พัฒนามนุษย์ตามหลักไตรสิกขา องค์ประกอบและเกณฑ์ชี้วัดคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น นำไปสู่ การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรการอบรมและวิธีการหรือแนวทางที่ใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หรืออบรมวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรเป็นสาระสำคัญของความรู้ที่จะนำไปถ่ายทอดหรือพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้เป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นสร้างสันติสุขในชุมชน โดยผู้วิจัยแบ่งโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร

ออกเป็น ๖ ส่วน ดังนี้ ๑) วิสัยทัศน์และอุดมการณ์ ๒) หลักการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแนวทางดำเนินชีวิต ๓) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ๔) การจัดการความขัดแย้ง ๕) การสื่อสารที่สร้างพลังและเกิดสันติในชุมชน ๖) การสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน ๗) การเสริมสร้างพลังการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์และทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วม ๘) การสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) วิสัยทัศน์ และอุดมการณ์ เป็นส่วนที่แสดงให้เห็นภาพรวมมุมมองของจุดหมายปลายทางในการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น โดยเนื้อหาสาระสำคัญผู้วิจัยได้นำแง่มุมของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ สะท้อนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ ของผู้นำท้องถิ่นที่จะพัฒนาสมรรถนะเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นควรมีสมรรถนะด้านนี้ดังต่อไปนี้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสันติวิธี: ควรปลูกฝังเรื่องหลักการ ๓ อุดมการณ์ ๔ วิธีการ ๖ ซึ่งย่อมาจากโอวาท ปาฏิโมกข์ ๓ คำหลักสำคัญ คือ สติ ขันติ สันติ นั่นคือตัวหลักการ อุดมการณ์และวิธีการ ซึ่งในส่วนนี้การปลูกฝังคุณสมบัติในการมีสติ มีการเจริญสติ อยู่เสมอ การมีความตระหนักถึงภาวะรอบตัวเป็นเรื่องที่สำคัญ นอกจากนี้ควรปลูกฝังให้เห็นถึงการมีวิสัยทัศน์สามารถมองสิ่งที่เกิดในอนาคตและคาดการณ์ได้อย่างแม่นยำเพื่อจะได้วางแผน อีกรากฐานที่พึงเป็นกรอบในวิสัยทัศน์อุดมการณ์ผู้นำ คือ การเป็นนักประชาธิปไตย คือต้องรับฟังคนอื่นโดยเฉพาะการอยู่ในชุมชนที่มีความหลากหลายและความเห็นที่แตกต่าง

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านไกล่เกลี่ย: การทำให้ผู้นำตระหนักถึงการยึดประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ของประเทศชาติเป็นหลัก และเป็นผู้ที่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล คิดในเชิงบวก มีความตั้งใจจริงในการเข้ามาทำให้ชุมชนและสังคมเกิดสันติสุข นอกจากนี้ ควรมีความเป็นผู้นำที่มีความเป็นประชาธิปไตยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานชุมชนเป็นอุดมการณ์ในการทำงานชุมชนท้องถิ่น ตามหลักการ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ และต้องเป็นผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรง ไม่นิยมชมชอบในการใช้ความรุนแรง ปฏิเสธการใช้ความรุนแรง และใช้การมีส่วนร่วม อีกทั้งเป็นคนที่มีเป้าหมายและทิศทางให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่มีการรัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม: ควรเริ่มต้นให้มีความเข้าใจต่อปัญหาโครงสร้างทางสังคม ความรุนแรง และการกดทับในสังคมและผู้นำจะไม่นิ่งเฉยหากพบเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวควรปลูกฝังการสร้างวิสัยทัศน์ของแต่ละชุมชนอันเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้นๆ ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้บริหารจัดการความขัดแย้ง มีความใจกว้างท่ามกลางการมีส่วนร่วมของคนชุมชนเพื่อนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์ที่เข้มข้นของ

ผู้คนที่หลากหลายในชุมชน ดังนั้นจึงควรมีความรู้ทัศนคติที่ถูกต้องในการจัดการความขัดแย้ง ทักษะวัฒนธรรม ทักษะในการดึงคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมสมองเพื่อชุมชน

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ : ควรเริ่มจากการพัฒนาให้ผู้นำ “มีจิตใจมั่นคง” เพราะเวลามีจิตใจที่ดี จะนำไปสู่ความปรารถนาที่จะพัฒนาท้องถิ่น และอุดมการณ์ของวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น คือ การแบ่งเวลาชีวิตทุ่มเทกับงานสามารถสละเวลาส่วนตัวได้ การแบ่งเวลาส่วนตัวและบริหารชีวิตครอบครัวตนเองเพื่องานส่วนรวมได้ การสร้างผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ควรเน้นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (จักขุมา) มีเป้าหมายที่ชัดเจนและนำพาชุมชนไปสู่เป้าหมายนั้นโดยผู้นำต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (สัมปันโน) สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้เกิดกับคนในชุมชนเพื่อสร้างความร่วมมือไปสู้เป้าหมายเดียวกัน และสามารถจัดการบริหารคนและงานให้สอดคล้องกัน (วิธูโร) เพื่อให้ชุมชนพัฒนาไปอย่างยั่งยืนด้วยคุณธรรมนำพาสันติสุขให้เกิดแก่ชุมชน โดยใช้หลักคิด คือ ร้อยนักคิดสิบนักปฏิบัติ หมายถึงคนที่คิดมีมากมายใครก็คิดได้ฝันได้แต่คนที่จะปฏิบัติให้เกิดผลนั้นมีน้อยและต้องใช้เวลานาน นอกจากนี้ควรมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องสันติภาพ peace education เข้าใจและมีการเรียนรู้ความหลากหลาย สามารถทำงานในชุมชนด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไม่ใช้ความรุนแรงเมื่อเกิดความขัดแย้ง ตลอดจนถึงการปลูกฝังเรื่องของการรู้จักใช้คนให้เป็น และผู้นำต้องมีอุดมการณ์ที่จะทำเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ที่จะนำพาให้เดินหน้าไป ต้องชวนคนในชุมชนทำแล้วชี้ให้เห็น และผู้นำปัจจุบันต้องมีการร่วมมือกับคนในชุมชนนั้นๆ(Mass Collaboration) ทำให้มีประสบการณ์นั้น ๆ

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารสันติชุมชน: สิ่งที่ต้องเน้นย้ำคือ การมีความมุ่งมั่น มีเป้าหมายชัดเจน มีการกำหนดคาดการณ์ล่วงหน้าว่าในอนาคตต้องเป็นอย่างไร มีการวางแผนทิศทางที่ชัดเจน และท้ายที่สามารถปรับและยืดหยุ่นได้ โดยมองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญเป็นพื้นฐานที่ผู้นำให้ความสำคัญกับเรื่องเหล่านี้ การมีส่วนร่วมของการตัดสินใจของชุมชนและเมื่อมีความขัดแย้งก็สามารถจัดการปัญหาความขัดแย้งเหล่านี้ได้ ทั้งนี้ผู้นำต้องเห็นทุกคนมีความเป็นมนุษย์ รวมถึงจิตสำนึกด้านการให้ความใส่ใจของทุกฝ่ายและให้คุณค่าต่อความ การให้ความสำคัญกับต้องการของทุกฝ่าย และมีความเมตตากรุณาในใจ มีความมุทิตา มีอุเบกขา ต้องอยู่ในใจ. . .ต้องยึดถือสันติภาพ พาผู้คนไปสู่สันติ ต้องเข้าใจยอมรับความเห็นต่างและเรียนรู้ เข้าใจเคารพในความเป็นมนุษย์ที่แต่ละคนก็มาจากที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรม

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ : ควรทำให้ผู้นำสามารถมองเห็นว่าวิสัยทัศน์ร่วมในชุมชนคืออะไร แล้วนำมาอุดมการณ์นั้นมาส่งเสริมให้วิสัยทัศน์เรื่องนั้นๆ ของชุมชน จนทำให้คนในชุมชนหลงเสน่ห์ของอุดมการณ์นั้นให้ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและยั่งยืน การพัฒนาผู้นำจะเกิดขึ้นได้วิธีหนึ่งคือนำคนที่มีอุดมการณ์คล้ายๆ กันหรือแตกต่างกันก็ได้ให้มาทำงาน

ร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ทั้งคนที่คิดเหมือนและคิดต่างกัน ทำให้ได้มุมมองใหม่ในการทำงาน การปลูกฝังให้ผู้นำต้องมองภาพใหญ่คือสันติสุขของประเทศชาติ และย่อยมาถึงท้องถิ่นและชุมชนของเขาวิธีพัฒนาและในการสร้างผู้นำให้มีวิสัยทัศน์ดังกล่าวได้ คือ ต้องให้ความรู้ โดยการสร้างโมเดลจำลองเพื่อเปิดมุมมองและฝึกให้มีแนวทางหาคำตอบร่วมกัน ดังนั้นวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ผู้นำที่จะนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุข คือการให้คนในชุมชนเป็นศูนย์กลางเพื่อที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลง และผู้นำต้องมีความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาได้และการฝึกฝนอบรมจะนำไปสู่การมีวิสัยทัศน์ที่ไกลและก็มองเพื่อคนอื่นผลประโยชน์ต่อพื้นที่ของตัวเองได้อย่างรอบด้าน นอกจากนี้ ผู้นำควรมีหลักในการถือปฏิบัติ กล่าวคือ การยึดความสงบสุข (สันติ) ที่เป็นจุดร่วมของผู้คนและสังคมเป็นผู้นำพาความสันติด้วยวิธีคิด มุมมองแห่งความเข้าใจความจริงของชีวิตพัฒนาตัวเองเพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ อีกทั้ง วิสัยทัศน์และอุดมการณ์ของผู้นำจะต้องทำงานเพื่องาน มีอุดมการณ์ในการสร้างความสุขให้กับผู้คนในชุมชนนั้นๆ ก็คือต้องตัดความสุขส่วนตัว และต้องตัดเรื่องความเห็นแก่ตัว

ทัศนะของผู้นำชุมชนต้นแบบ : ผู้นำควรมีวิสัยทัศน์ที่จะเรียนรู้ รับฟังผู้อื่นทั้งในชุมชนและต่างชุมชน สามารถสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนได้ดี มีอัธยาศัยดี พยายามทำความเข้าใจผู้อื่น และควรได้รับการส่งเสริมการเอาหลักธรรมมาแก้ปัญหาสังคมโดยเฉพาะความรู้วิชาการเรื่องทางโลก โดยผู้นำต้องเข้าใจสิ่งแวดล้อม และเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัว ช่างสังเกต และทดลองนอกจากนี้ต้องทำให้ผู้นำมองให้เห็นว่าอะไรเป็นสิ่งที่นำความเสื่อมมาสู่ชุมชน เช่น ยาเสพติด อบายมุข ผู้นำ เช่น ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันต้องทำตัวเป็นแบบอย่างคือ ไม่กินเหล้า ไม่เสพยา ไม่ขาย ไม่เปิดบ่อน ไม่เล่นการพนัน แนวทางการพัฒนา จัดอบรมให้มีวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ของผู้นำ ๓ ข้อ คือ ๑. จักขุมา สามารถมองเห็นการณ์ไกลก็คือมีวิสัยทัศน์ เห็นความเจริญ เห็นความเสื่อมในปัจจุบันและในอนาคตได้ ๒.วิทูโร มีความสามารถในการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในชุมชนโดยไม่เห็นแก่ความเป็นพวกพ้อง และข้อ ๓.นิสยสัมปันโน คือ ผู้นำต้องมีมนุษยสัมพันธ์ เอาใจใส่ทุกข์สุขของผู้อื่น

๒) การเป็นแบบอย่างของผู้นำเพื่อสร้างชุมชนสันติสุข

ทั้งนี้การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำเป็นหนึ่งในองค์ประกอบตัวชี้วัดของคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ชุมชนได้สะท้อนและสอดรับกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเนื้อหาที่เป็นแก่นสาระ สรุปใจความจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสันติวิธี: ควรนำหลักไตรสิกขาเป็นทั้งเครื่องมือและ Process ของการสร้างวิศวกรสันติภาพ ทั้งในแง่ของพฤติกรรม ในแง่ของจิต และในแง่ของปัญญา และมีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่มีการเจริญสติภายในพร้อมกับพิจารณากับความสัมพันธ์ภายนอกที่มีการเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับสรรพสิ่งที่อยู่รายรอบตัว สามารถพึ่งตนเองได้ ไม่เบียดเบียนคนหรือธรรมชาติ

มากเกินไป เก็บหอมรอมริบ มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่ถือว่าใครเป็นศัตรูคู่อริ เป็นคนที่เปิดกว้าง อีกทั้งควรรู้จักว่าอะไรควรทำไม่ควรทำ อะไรควรพูดไม่ควรพูด ให้พอดี เพื่อที่จะมีสติอยู่ตลอดเวลา

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านไกล่เกลี่ย : ควรมีศีล ๕ เป็นหลักปฏิบัติในชีวิต เป็นหลักประจำใจ ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่าง มีความประพฤติที่ดี มีจริยธรรม เป็นผู้เสียสละ ไม่เอารัดเอาเปรียบทุ่มเท ใจเป็นกลางและเป็นธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตัว หากเป็นชาวพุทธควรนำหลักธรรมมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตโดยเฉพาะผู้นำควรนำหลักสังคหวัตถุมาใช้เพราะเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ควรเน้นให้ผู้นำเห็นความสำคัญของการปฏิบัติอยู่ในกรอบกติการสากลการแสดงออกให้เห็น ในเรื่องของความยุติธรรม ต้องให้ความเคารพกฎกติกาและไม่ละเมิด แนวทางในการพัฒนา ต้องจัดอบรมบ่อยๆ ฝึกให้มีจิตอาสาแให้การเชิดชูเกียรติเพื่อส่งเสริมให้เป็นผู้ที่อยากทำงานเพื่อสังคม

ทัศนะของผู้นำชุมชนต้นแบบ : การทำตนเป็นแบบอย่าง ใช้หลัก “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น เป็นแบบอย่าง การมีปรโตโฆสะและโยนิโสมนสิการ ประการแรก ฝึกการใช้หูใช้ตาให้เกิดประโยชน์ทางปัญญา ผู้นำต้องหมั่นขวนขวายหาความรู้ หมั่นไปเยี่ยมเยียนผู้คนในชุมชน แนวทางการพัฒนาเชิญคนในชุมชนมาทำกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น กิจกรรมพายเรือเก็บขยะในแม่น้ำเจ้าพระยา กิจกรรม pop-up คือวิ่งไปเก็บขยะไปและนำขยะนั้นไปรีไซเคิลให้เกิดประโยชน์ เป็นการสร้างแรงบันดาลใจ

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม : ควรพาผู้นำให้เข้าถึงแก่นธรรมของศาสนาตนเอง ถ้าเป็นชาวพุทธควรดำเนินชีวิตตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาของตน เช่น หลักสังคหวัตถุ ๔ และหลักพรหมวิหาร ๔ นอกจากนี้ควรปลูกฝังความกล้า ไม่กลัวต่ออุปสรรคในการพัฒนา และมองชีวิตมนุษย์ทุกคนว่ามีคุณค่า มีความเท่าเทียมกัน

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ : ควรเริ่มจากการปลูกฝังให้มีจิตเมตตากรุณา แสดงถึงความเป็นกลาง เอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่อคติไม่ลำเอียง ยึดผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ส่วนรวม ทำให้ชุมชนเห็นเป้าหมายความสำเร็จนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันก็สามารถถึงจุดหมายนั้นได้ ดังนั้น การเป็นแบบอย่างของผู้นำเพื่อสร้างชุมชนสันติสุข คือ รู้จักตนเอง เปลี่ยนแปลงตนเองได้ transform ตนเองให้เกิดสันติภาพ มีรูปแบบความคิดที่เป็นสันติ เป็นผู้นำแบบ facilitator ไม่ใช่ผู้นำแบบสั่งการ มีความรู้เรื่องการจัดกระบวนการ มีความคิดแบบ transformation ได้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารสันติ : ควรปลูกฝังพฤติกรรมที่มีความสุขุมนุ่มลึก เป็นเป็นแบบอย่างที่ดี คิดดีทำดี มีทัศนะคติเชิงบวก มีศีลมีธรรมเป็นพื้นฐาน ฟังความคิดเห็นผู้อื่น สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วม ให้ความสำคัญกับผู้อื่นไม่เอาตนเองเป็นที่ตั้ง ทำตัวให้น่าเชื่อถือทั้งการ

กระทำและคำพูดเป็นไปในทิศทางที่ดี นอกจากนี้การเป็นแบบอย่างที่ดี คือ การให้เกิดการยอมรับการเป็นจิตอาสา และผู้นำต้องรู้ตัวเองก่อนและก็รู้ผู้อื่น โดยผู้นำฝึกมีความอดทน การฟัง อดทนอดกลั้นต่อความขุ่นเคือง ต้องฟังความเห็นต่าง ต้องรับความวิพากษ์วิจารณ์เข้ามาในใจ ต้องมาฝึกให้เป็นวิถีชีวิต การฟังในเห็นทันอารมณ์ การพูดโดยการไม่ตัดสิน การพูดอย่างไรไม่ให้คนฟังรู้สึกต้องปกป้องตัวเอง การพูดที่เก่งในการตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่ความคิดและเข้าใจในความต้องการของผู้อื่น การพูดแสดงความเห็นของตัวเองอย่างชัดเจน คล่องแคล่ว สบายๆ ไม่จำเป็นต้องแสดงอารมณ์เด่นชัด เพื่อให้คนมายอมรับความคิดเห็นเรา ภาษากาย ภาษาใจ การฝึกให้ตัวเองมีความตื่นรู้มีสติ

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ: หลักการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างและแนวทางการดำเนินชีวิตของผู้นำสร้างชุมชนสันติสุขบนวิถีธรรมชาติ คือจะต้องโอบรัดและเปิดกว้างทางความคิดของคนในชุมชน ถ้าผู้นำที่เปิดกว้างโอบรัดความคิดเห็นต่างๆ และเปิดพื้นที่ให้คนได้มีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนแบ่งปันประสบการณ์ของความคิดความเห็นของคนในนั้นมันก็จะสร้างการเปลี่ยนแปลง โดยคนในชุมชน มันจะทำให้ไปได้ไกลมากกว่าการอยู่กับคน ๆ เดียว จุดนี้จึงต้องมีการเรียนรู้ เปิดใจ รับฟัง เข้าใจ ยอมรับ และพร้อมปรับเปลี่ยน

๓) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนให้เกิดสันติสุขเพื่อสร้างชุมชนสันติสุขที่จะพัฒนาสมรรถนะเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นได้นั้น ผู้เชี่ยวชาญได้นำเสนอสาระสำคัญที่มีแง่มุมที่สอดคล้องและแตกต่างกัน ดังนี้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการไกล่เกลี่ย: ต้องเน้นการสร้างการยอมรับมากกว่าเน้นแค่สร้างให้เกิดชื่อเสียง และต้องเน้นการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนด้วย กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นหัวใจสำคัญ ผู้นำจึงต้องเป็นนักเชื่อม เชื่อมสะพานไม่ก่อกำแพง การเชื่อมความสัมพันธ์ ถ้าเกิดความรุนแรงแล้วต้องเชื่อมให้มากขึ้นทำงานหนักมากขึ้นต้องมีหัวใจในการเสียสะมากขึ้น ถ้ายังไม่เกิดความขัดแย้งก็เชื่อมกันเบาๆ เช่นเห็นหน้ากันสม่ำเสมอ เพราะความสัมพันธ์เป็นเรื่องแรกของการสร้างสันติสุข ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชาวบ้านในชุมชน จะนำไปสู่ความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน กระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือกันในยามมีภัย ยามป่วยไข้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านผู้นำต้นแบบ: ผู้นำควรมีการยึดหลักความเสมอภาค พูดคุยได้กับทุกคน แต่ไม่นำเรื่องส่วนตัวมาพูดคุยในทำที่ไม่เหมาะสม มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ชุมชนจัดเพื่อให้คนในชุมชนได้เข้ามาร่วมกิจกรรมตามลำดับและทั่วถึงไม่เห็นแก่ความสนิทสนมส่วนตัวหรืออีกนัยหนึ่งคือ ไม่เลือกปฏิบัติ ทำให้ผู้นำเห็นคุณค่าการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน คือหัวใจของคำว่าสันติภาพในชุมชน เพราะว่าความสัมพันธ์ในชุมขน เป็นสิ่งเดียวที่ทำให้คนอยู่ด้วยกันอย่างมี

ความสุขที่สุด ดังนั้น ความสัมพันธ์จึงเป็นเรื่องแรกที่ผู้นำต้องสร้างให้เกิดขึ้นก่อน และควรระมัดระวังหากมีเงินเข้ามาเพราะความสัมพันธ์อาจขาดสะบั้น จึงต้องกำกับด้วยหลักธรรมะ

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม: ควรให้เข้าใจหลักการที่ว่าการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนนั้นจะไม่ยึดติดอยู่แค่กิจกรรมเชิงสังสรรค์ งานเลี้ยงต่างๆ เท่านั้น แต่อาจจะมีวิธีการใหม่ๆ วัฒนธรรมใหม่ๆ เช่น การชวนกันมาพูดคุย สานเสวนา ในประเด็นปัญหาหรือข้อท้าทายใหม่ ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในชุมชน เป็นต้น แนวทางการพัฒนานั้นสร้างความสัมพันธ์อันยั่งยืนกับชุมชน ไม่มุ่งการสร้างชื่อเสียง แต่ต้องสร้างการยอมรับ เน้นการมีส่วนร่วมและต้องทำอย่างจริงจัง มีความจริงใจ และสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นแก่คนในชุมชน ดังนั้นผู้นำในชุมชนมีหน้าที่ต้องทลายกำแพง comfort zone นี้ให้เยาวชนหรือผู้คนในชุมชนได้เข้ามาเรียนรู้พูดคุยทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีปรัชญาของสังคมอัฟริกาที่ว่า “I am because we are” แสดงให้เห็นว่าไม่มีมนุษย์คนใดอยู่โดดเดี่ยวต้องอยู่ท่ามกลางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ: ควรทำให้ผู้นำมีความใส่ใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นำมาวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดขึ้นอย่างไร จุดที่บุคคลความขัดแย้งระหว่างบุคคล ถ้าจะทำให้ผู้นำท้องถิ่นสามารถเข้าไปคลุกคลีด้วยกับทั้งกลุ่มตนเองต้องเป็นคนที่ใส่ใจสนใจเข้ากับทุกคนได้วางตัวเป็นกลาง ผู้นำต้องสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชนท้องถิ่นของตัวเองให้ได้ สร้างความศรัทธาให้มีต่อตนเองเพื่อเดินหน้าพัฒนาชุมชนร่วมกันและเป็นแนวทางเดียวกันโดยอาศัยคุณธรรมในใจของผู้นำและความจริงใจที่มีต่อชุมชน ทั้งนี้ทักษะการสร้างสร้างความสัมพันธ์ชุมชนให้เกิดสันติสุข การจัดการความขัดแย้ง การมีทักษะการสื่อสาร ทั้งสามทักษะ จำเป็นต้องให้เกิดในผู้นำที่จะสร้างสันติสุขในชุมชน ดังนี้ ผู้นำชุมชนให้เกิดสันติ จำเป็นต้องทำงานในชุมชน ทำงานร่วมกับชุมชน สร้างให้เกิด engagement ต้องทำงานร่วมกับชุมชน เพราะทำงานคนเดียวไม่ได้ เครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน คือ การเห็นอกเห็นใจกันการฟังการการเปิดใจอยู่ในกรอบนี้ และการสร้างสัมพันธ์ด้วยการสื่อสารแบบสร้างสรรค์ คือการเข้าไปแล้วไม่ควรตำหนินิ่นั่น แล้วกล่าวว่าตนเองจะทำได้ดีกว่า ถ้าทำเช่นนั้นก็จะยากในการสร้างความสัมพันธ์ ควรมีการชวนกันทำให้เห็นและเป็นแบบอย่างในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ว่าเป็นอย่างไร ไม่ควรเริ่มการสื่อสารแบบ negative approach ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชนต้องเป็นผู้นำที่มีทัศนะคติเชิงบวกและต้องมีทักษะในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตลอดเวลา การจัดการความขัดแย้งเป็นคุณลักษณะที่ผู้นำพึงเรียนรู้และนำมาใช้สร้างสันติสุข

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารสันติชุมชน: การสร้างความสัมพันธ์ที่สันติสุขสำคัญเพราะการมีสันติภาพสันติสุขในชุมชนเป็นเรื่องสำคัญ ช่วยลดความขัดแย้งได้ สัมพันธ์จะเกิดขึ้นได้

เรื่องนี้ต้องอยู่ในหัวใจของผู้นำคนที่ทำงานเรื่องนี้ การรู้จักตนเองรู้จักคนอื่น เห็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนี้ควรมีการเรียนรู้และคำนึงถึงด้านวัฒนธรรมและสังคมในชุมชนนั้นๆ คำถามข้อนี้ผู้ทรงมิได้ตอบตรงๆแต่ผู้วิจัยนำมาจากการพูดคุยในข้ออื่นๆ ดังนั้นการพัฒนาผู้นควรทำให้ผู้นำสามารถนำพาผู้คนย้อนมามองตัวเอง คิดบวก พูดดี พูดอย่างมีเมตตา ฟังดี ฟังแบบสงบนิ่ง และผู้นำชุมชนสันติภาพก็ควรทำหน้าที่คล้ายกับ อสม. ที่สามารถทราบว่าในชุมชนนั้นมีพื้นที่จุดใดกำลังมีความขัดแย้งหรือมีแนวโน้มที่อาจจะเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ ก็จะสามารถช่วยได้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ: ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของชุมชนให้เกิดสันติสุข คือต้องลงพื้นที่จริง มีการลงมือทำจริง ในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนให้เกิดสันติสุข (Peace Community) โดยพัฒนาทักษะที่สำคัญคือ การกระตุ้น ชี้ชวนให้เป็นเป้าหมายร่วมของสันติระดับชุมชน

๓) การจัดการความขัดแย้ง

ภาพรวมมุมมองของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ สะท้อนเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งที่จะพัฒนาสมรรถนะเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ดังนี้

ทัศนะผู้เชี่ยวชาญด้านไกล่เกลี่ย: ควรได้รับการเรียนรู้การจัดการความขัดแย้ง เพราะผู้นำส่วนใหญ่ไม่เคยได้เรียนรู้กระบวนการจัดการความขัดแย้ง เพียงแต่อาศัยวัฒนธรรมเดิม ๆ ในสังคมไทย เช่น การประนีประนอม การเจรจา การลดหย่อนผ่อนปรน แนวทางในการพัฒนา ก็ต้องให้ผู้นำเข้ามาอบรมเรียนรู้กระบวนการจัดการความขัดแย้งที่ถูกต้อง ได้ทดลองฝึกปฏิบัติ และจำเป็นต้องเรียนรู้เป็นทักษะที่สำคัญ ต้องเข้าใจเรื่องธรรมชาติของความขัดแย้งว่ามีกี่ชนิด ต้องเรียนรู้แล้วต้องทำให้ได้ด้วย ไม่ใช่เรียนรู้เพียงทฤษฎี ต้องช่วยกันเตือนสติกันเองในหมู่นักสันติด้วยกัน

ทัศนะผู้ด้านผู้นำต้นแบบ: พื้นฐานที่ช่วยให้การใช้เครื่องมือการจัดการความขัดแย้ง สัมฤทธิ์ผลคือ การปลูกฝังให้ผู้นำต้องเป็นคนมีความเที่ยงตรงกับทุกคนและมองทุกคนเท่าเทียมกันและเป็นธรรม มีพรหมวิหาร ๔ และไม่มีอคติ ๔ นอกจากนี้ผู้นำต้องศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ความขัดแย้งที่เคยเกิดขึ้นในชุมชน นำมาศึกษาทบทวนและถอดบทเรียน ผู้นำควรจัดกิจกรรมหรือจัดอบรมให้ผู้คนในชุมชนมีความรักความสามัคคี เรียนรู้ถึงผลเสียของความแตกแยกและความเสียหายที่เกิดขึ้น

ทัศนะผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม: ก่อนอื่นต้องเริ่มจากทำให้ผู้นำมองว่าความขัดแย้งเป็นเรื่องที่ดีหากเข้าใจและเรียนรู้วิธีการจัดการ เรียนรู้และเข้าใจบริบทประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ความเป็นมาของท้องถิ่นของชุมชน ความหลากหลายของชุมชน เช่น ฐานะ เครือญาติ เป็นต้น และการมีแผนจัดการความขัดแย้งในชุมชนของตนเอง จะช่วยให้ลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ และมีเครื่องมือที่เหมาะสมในการนำไปใช้ เช่น เมื่อเกิดความขัดแย้งผู้นำควรมีแนวทางหรือวิธีการชวนให้เขา

มาพูดคุย เพื่อคลี่คลายปัญหาร่วมกัน การเป็นตัวกลางในการสร้างความเข้าใจ โดยผ่านวัฒนธรรมการพูดคุยให้มากขึ้น

ทัศนผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ: ทักษะการจัดการความขัดแย้งสำคัญมากสำหรับผู้นำ ถ้าผู้นำไม่มีทักษะในการจัดการ และผู้นำต้องเป็นนักต่อรองที่ดีนั่นหมายถึงเรามีข้อมูลของทุกฝ่ายและมาทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเจรจา เพื่อหาทางออกที่ดีร่วมกัน สามารถใช้วิธีการจัดการแบบพระพุทธเจ้าคือไม่ใช้กำลัง อำนาจ ใช้การแก้ที่เหตุของปัญหา ซึ่งจะทำให้แก้ปัญหาความขัดแย้งนั้นได้ถึงความต้องการอย่างแท้จริง คือ การแสวงจุดร่วม สงวนจุดต่างของคู่ขัดแย้ง ต้องเข้าใจแก่นแท้ลักษณะการจัดการความขัดแย้ง คือ ต้องมีการยอมรับกันและกัน ยอมรับความคิดของกันและกันยอมรับฟังให้มาก เพราะการยอมรับกันจะช่วยลดความขัดแย้ง นอกจากผู้นำจำเป็นต้องเรียนรู้การจัดการความขัดแย้ง เริ่มต้นจากการพัฒนาภายในก่อน มีความเข้าใจที่ถูกต้อง กล่าวคือ ผู้นำที่จะเข้าไปทำกระบวนการความขัดแย้งต้องเข้าใจก่อนว่าไม่สามารถทำให้ความขัดแย้งหมดไปจากโลกนี้ได้ แม้แต่การบริหารจัดการความขัดแย้ง ก็จะไม่สามารถขจัดได้แต่สามารถเข้าสู่กระบวนการ ที่เรียกว่า Conflict transformation คือการเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งไปสู่ความสร้างสรรค์อย่างไร ทำความเข้าใจก่อนว่าความขัดแย้งเกิดขึ้นเป็นเรื่องธรรมดา หลักการแก้ปัญหาเดิม ๆ ที่เรียกว่า การแก้ปัญหาแบบแก้แค้นเช่นการฟ้องร้องฟ้องศาล หลักการแก้ปัญหากระแสหลัก แต่ถ้าแบบสันติคือ ควรใช้การแก้ปัญหาทางเลือก Alternative dispute resolution – (ADR) หมายถึง การระงับข้อพิพาทโดยไม่ใช้วิธีฟ้องศาลมีเครื่องมือหลายอย่างและควรเข้าใจเรื่องADR อย่างชัดเจน ว่าการเจรจาไกล่เกลี่ย Mediation มิใช่การเกลี้ยกล่อมมิใช่การต่อรองแต่เป็นกระบวนการที่จะหาข้อยุติที่ทำให้เกิดความพึงพอใจให้ให้กับทุกฝ่ายฉะนั้นการเข้าใจสิ่งนี้อย่างลึกซึ่ง การ Negotiations เป็นเรื่องสำคัญและต้องเข้าใจที่จะไม่เจรจาแบบเดิม ๆ

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารสันติชุมชน: ควรฝึกผู้นำให้เน้นการมีส่วนร่วมส่วนความขัดแย้งจะเข้าไปอยู่ในตอนกระบวนการจัดการ การมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมจะเป็นแบบขั้นบันไดมี ๘ ขั้นตอนหลังมีการปรับเปลี่ยนเอาปลายผลของการมีส่วนร่วมมาชี้ให้เห็นว่าสำคัญอย่างไร ฝึกความสามารถในการทำให้เกิดความลงรอยกัน หาทางขจัดความแตกต่างที่เกิดขึ้น ระหว่างบุคคลในชุมชน คือการยอมรับ และขจัดความแตกต่างที่สำคัญออกไป เพื่อให้เป็นจุดร่วมจะได้มาแทนที่ จุดร่วมที่เกิดมาจากที่ทั้งสองฝ่ายได้เห็นจุดดีของกันและกันกลายมาเป็นจุดร่วมกัน เพื่อจะนำมาสู่การลงมือกันร่วมกันทำงานต่อไป เรื่องการจัดการความขัดแย้งจึงสำคัญมากๆ ต้องวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งเป็นและก็คิดหาทางออกได้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ: การพัฒนาทักษะผู้นำเรื่องการจัดการความขัดแย้งต้องฝึกให้เรียนรู้ถึงข้อดีข้อเสียของความขัดแย้ง ใช้กิจกรรมนำให้เห็นถึงผลเสียของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้มีแนวคิดในการนำไปปรับใช้ในชุมชน คุณลักษณะที่สำคัญที่ต้องมีในการจัดการความขัดแย้งและเขาต้องเป็นคนใจกว้างและรับฟังผู้อื่นในพื้นที่ และเคารพกับเสียงของคนในชุมชน และการเป็นแบบอย่างให้กับผู้คนและสังคมในแต่ละระดับด้วยทักษะที่หลากหลาย บนพื้นฐานความเข้าใจมนุษย์

๕) การสื่อสารของผู้นำที่ทำให้ชุมชนสันติสุข

ภาพรวมมุมมองของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ สะท้อนเกี่ยวกับการสื่อสารของผู้นำที่จะพัฒนาสมรรถนะเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ดังนี้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสันติวิธี: การพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้นำ ก็เป็นส่วนหนึ่งใน มรรค ๘ ดังเช่น ในเรื่องของศีล เป็นเรื่องพฤติกรรม ต้องใช้สัมมาวาจา เพราะสัมมาวาจาเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงานพูดคุยในชุมชน และสิ่งที่ผู้นำพึงมีในการสื่อสารสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุขคือการทำให้คนเข้าใจความจริง ไม่ตัดสินอะไรถูกอะไรผิดก่อนที่จะเข้าใจความจริง การเสริมทักษะการเขียนมีความสำคัญมาก การสื่อสารผ่านอารมณ์ การสื่อสารที่ใช้ท่าทางก็มีความสำคัญ nonverbal communication การสื่อสารที่มากับความสุนทรียะ เช่น คนในชุมขนการเล่นดนตรี ผ่านภาพวาด เป็นต้นเพื่อให้สื่อสารได้ครบทุกด้าน

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านผู้นำต้นแบบ: ต้องเริ่มต้นให้ผู้นำยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฟังให้มากจะรู้ปัญหาของชุมชน มองปัญหาเป็นศัตรูโดยไม่มองคนเป็นศัตรู เมื่อรู้ปัญหาก็พยายามคิดวิเคราะห์หาสาเหตุและหาทางแก้ไขด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมพูดคุยในชุมชน โดยการตั้งคำถามตัวเองและตั้งคำถามผู้อื่นด้วย ทักษะในการสื่อสาร ที่จะทำให้เกิดสันติคือ ฝึกที่จะใช้สติในการสื่อสาร ไม่ใช้อารมณ์ในการสื่อสาร เป็นไปเพื่อความเป็นธรรมและความถูกต้องและสันติภาพจะเกิดขึ้น แนวทางในการพัฒนาคือการฝึกคิดก่อนทำว่า สิ่งที่จะพูดออกมาเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือไม่ มีสติให้มากขึ้น นอกจากนี้ผู้นำอาจนำหลัก ๓ ข้อไปใช้ในการสื่อสารกับชุมชน เช่น ผู้นำพูดให้ฟัง ผู้นำทำให้ดู ผู้นำอยู่ให้เป็นสุข

ทัศนะของผู้นำด้านผู้นำด้านพหุวัฒนธรรม: ในการสื่อสารสร้างสันติสุขผู้นำต้องมีทักษะในการวิเคราะห์โครงสร้างทางสังคม คือสังคมไทยเป็นสังคมที่มักจะมีแต่คนพูดมากกว่าทำและก็ฟังอยากขาดสติ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผู้นำต้องมีคือฟังอย่างลึกซึ้ง อย่างเข้าอกเข้าใจ และก็ฟังเพื่อการเปลี่ยนแปลง ทักษะการสื่อสารตามหลัก ๔ ส. กล่าวคือ “สันทัสสนา” อธิบายให้เห็นชัดเจน แจ่มแจ้งเหมือนจูงมือไปให้เห็นกับตา “สมาทปนา” ชักจูงให้เห็นจริงด้วย การชวนให้คล้อยตาม จนต้องยอมรับ

และนำไปใช้ “สมุตเตชนา” เร้าใจให้แกล้วกล้า บังเกิดกำลังใจ ปลุกใจให้มีอุตสาหะแข็งขัน มั่นใจว่าจะทำให้สำเร็จ “สัมปหังสนา” ชโลมใจให้แช่มชื่น ร่าเริง เบิกบาน ไม่เบื่อ และเปี่ยมด้วยความหวัง

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ: สิ่งที่จะต้องฝึกในการเพิ่มทักษะการสื่อสาของผู้นำ คือ การรู้จักใช้คำพูดเพราะคำพูดเป็นต้นตอที่ทำให้เกิดปัญหา ทักษะที่สำคัญคือการเลือกใช้คำต้องเลือกคนเดียวไม่ใช้คำลบ ผู้นำต้องเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ มีทักษะการเจรจาที่สร้างสรรค์โดยใช้หลักคำสอนขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้าในการใช้ทักษะการสื่อสาร คือคำพูดที่ไม่จริง ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์ ไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์ไม่กล่าว คำพูดที่จริง ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์ ไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์ไม่กล่าว คำพูดที่จริง ถูกต้อง เป็นประโยชน์ ไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์เลือกกาลกล่าว คำพูดที่ไม่จริง ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์ถึงเป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์ไม่กล่าว คำพูดที่จริง ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์ ถึงเป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์ไม่กล่าวคำพูดที่จริง ถูกต้อง เป็นประโยชน์ เป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น ฝึกทักษะการสื่อสารมีทั้งการพูด การใช้ภาษาท่าทาง เป็นทักษะที่สำคัญของการเป็นผู้นำ สิ่งที่ผู้นำควรจะมีมากกว่าการสื่อสารขึ้นไปคือการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของชุมชน ก่อนจะสื่อสาร ผู้นำต้องรู้ว่ารอบตัวของชุมชนเป็นอย่างไร เช่น การเห็นสีหน้าของคนการใช้ body language ในการสังเกต คือ ทักษะการฟังต้องฟังก่อน คิดวิเคราะห์แต่ไม่ด่วนสรุป ที่ใช้บ่อยคือทักษะการกล่าวทวน เป็นเครื่องมือหนึ่งที่คู่กันไปลองใช้ทำให้เขาเข้าใจปัญหาได้มากขึ้นเนื้อหาในการอบรมการปรับเปลี่ยนคำพูด นอกจากนี้คือ การสื่อสารแบบไม่ใช้ความรุนแรงNon Violent communicationเครื่องมือที่สำคัญ ง่ายๆคือ ต้องไม่ล้อเลียน ซึ่งเป็นความกระเช้าเหย้าแหย่ Teasing ถ้าทำบ่อยๆ จะกลายเป็นล้อเลียน Bulling การไม่ติ การไม่ว่าผู้อื่น เช่น คุณไม่ควรทำอย่างนั้นน่ะ

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารสันติชุมชน: ฝึกการสื่อสารแบบสร้างสรรค์ การสื่อสารแบบสันติ ไม่สื่อสารที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งไม่สื่อสารทีกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้ง การสื่อสารที่มีทัศนคติที่ดีเชิงบวก ทุกการสื่อสารของเราสามารถทำให้เกิดแนวร่วมไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งวามถึงการสื่อสารที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่างๆไม่ว่าจะเป็นกริยา คำพูดต่างๆ ทักษะการสื่อสารเรื่องที่สำคัญมาก มีอยู่สองระดับคือ ในระดับของทักษะและในระดับของจิตสำนึก เพราะว่าไม่ว่าผู้นำจะมีทักษะดีเพียงใด แต่ถ้าจิตสำนึกไม่สนับสนุน ทักษะของผู้นั้นก็จะกลวง ระดับจิตสำนึก ก็คือเห็นความเป็นมนุษย์ของทุกฝ่ายเห็นความเป็นมนุษย์ของทุกคน ก็คือแม้ว่าตัวผู้นำจะมีผู้ที่ไม่พอใจไม่เห็นด้วยโดยเฉพาะถ้ายิ่งเห็นว่าผู้นั้นเป็นคู่กรณี ผู้นำนั้นแม้ว่าจะทำงานกับผู้ขัดแย้งก็ให้ผู้นำทำงานกับจิตสำนึกของตัวเองว่าอีกฝ่ายเขาก็มีความเป็นมนุษย์เหมือนกัน นอกจากนี้ การให้ความใส่ใจของทุกฝ่ายและให้ความสำคัญต่อความต้องการของทุกฝ่าย และควรฝึกให้มีจิตสำนึกให้เป็นแบบมีและ ไม่ใช่หรือ ทักษะแบบนี้จะเป็นทักษะที่ค้ำจุนด้านการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการฟังและความสามารถด้านการ

พูดจากมุมมองของเราเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจในเจตนาว่าผู้นำต้องการอะไร และควรทำการฝึกฝนในด้านดังกล่าวบ่อย ๆ เพื่อพัฒนาตนเอง นอกจากนี้การฝึกทักษะการสื่อสารที่ผู้นำต้องเข้าใจตนเองดูแลตนเองเพราะว่าผู้นำนั้นมีภาระที่หนักและต้องรับปัญหามาจากทุกฝ่าย ทักษะตรงนี้จะช่วยให้แบ่งเบาภาระทางใจได้ และมีทักษะการสื่อสารเพื่อการติดตามกระบวนการและการเข้าใจว่าตอนนี้เราอยู่ในขั้นตอนใดของกระบวนการต่างๆ ดังนั้นการฝึกควรเน้นทั้ง เรื่องการฟัง การพูด ที่ไม่ทำร้ายผู้อื่นปกป้องตนเอง ไม่พูดให้เกิดความขัดแย้ง พูดให้เกิดความร่วมมือ ทั้งนี้ต้องดูกาละเทสะด้วย

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ

๑) การฝึกทักษะเรื่องการสื่อสารของผู้นำนั้น ผู้นำที่ดีต้องทักษะเรื่องการฟังมากกว่าพูด ซึ่งการสื่อสารในลักษณะของการสร้างสันติภาพนั้น การฟังจึงเป็นเรื่องเชิงบวกที่จะทำให้เกิดสันติสุขได้ ฝึกให้ฟังเยอะๆ ถ้าพูดก็ขอให้พูดในเชิงบวกมากกว่า

๒) ทักษะหนึ่งที่ผู้นำต้องมีการสื่อสารอย่างสันติ เพราะในเมื่อมันมีความขัดแย้งเกิดขึ้น มีมุมมองที่หลากหลายอยู่ในความขัดแย้ง ดังนั้นเราจะมีวิธีการสื่อสารกับคู่ขัดแย้งอย่างไรซึ่งอาจจะเป็นสองคนก็ได้ หรืออาจจะเป็นกลุ่มต่อกลุ่มก็ได้ คือถ้าผู้นำไม่มีทักษะในการสื่อสารก็อาจจะทำให้เรื่องราวนั้นไม่สามารถยุติลงได้

๖) การสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน

ภาพรวมมุมมองของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ สะท้อนเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชนของผู้นำที่จะพัฒนาสมรรถนะเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ดังนี้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสันติวิธี: เป้าหมายของความร่วมมือคือผู้นำต้องเห็นความทุกข์ของกันและกันหรือเห็นความทุกข์ร่วมกัน แนวทางการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะดังกล่าวคือต้องเรียนรู้และเข้าใจ จากสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ต้องเอาทุกข์ เอาความเดือดร้อนเป็นตัวตั้ง อีกประเด็นสำคัญคือ การย้ำให้ผู้นำให้อย่าบังคับให้มีจุดหมายร่วมกัน ทำให้เป็นธรรมชาติไป อย่างตึงเกินไป โดยเฉพาะอย่าให้ความร่วมมือเป็นเกณฑ์ว่าต้องร่วมมือ ถ้าใครไม่ร่วมมือก็เป็นคนไม่ดี ต้องใช้แบบโยนิโสมนสิกา แบบแยบคาย

ทัศนะของชุมชนของผู้เชี่ยวชาญด้านการไกล่เกลี่ย: ผู้นำต้องเรียนรู้ มีกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ การมีประชาพิจารณ์ในหมู่บ้าน รับฟังและเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชน จะได้รับฟังข้อคิดเห็นที่แตกต่าง แต่ละคนได้รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันจนตกผลึกเป็นจุดหมายร่วมกัน เป็นฉันทามติของชุมชน และผู้นำควรส่งเสริมการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนมีเป้าหมายร่วมกันนำมาซึ่งกติการ่วมกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามที่ชุมชนกำหนดไว้ ดึงการมีส่วนร่วมจากรุ่นสู่รุ่นเพื่อสร้างความยั่งยืน แนวทางในการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะ

ดังกล่าว ต้องเรียนรู้ด้วยการระดมสมองและถ่ายทอดประสบการณ์ที่สำเร็จหรือประสบการณ์ที่พึงระวัง เพื่อให้เกิดแนวคิดในการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค แล้วนำมาพัฒนาให้เกิดเป้าหมายรวมกัน

ทัศนะของผู้นำชุมชนต้นแบบ: การเรียนรู้ในการดึงศักยภาพของคนที่มีแต่ละด้านมาร่วมกันเพื่อช่วยเติมเต็มและร่วมกำหนดจุดหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างสันติสุขในชุมชน ซึ่งการกำหนดจุดหมายร่วมกันของผู้นำกับผู้คนในชุมชนเป็นเรื่องจำเป็นมากเพราะจะเป็นทิศทางในการพัฒนาชุมชนเหมือนเป็นหลักชัยของชุมชน จึงต้องทำร่วมกันระหว่างผู้นำและชุมชน ดังนั้นผู้นำควรจะต้องมีการประชุมกันกับคนในชุมชนบ่อยๆ ขึ้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน วิเคราะห์ วิจารณ์ และพัฒนา ทั้งคุยกันแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม: การส่งเสริมในการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน คือ ต้องฝึกใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคเท่าเทียม โดยเฉพาะชุมชนที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ศาสนา ชาติพันธุ์ ในการสร้างอัตลักษณ์ร่วม (common identity) เห็นความสำคัญของกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชนเพื่อสู่ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชน

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ: ทักษะการสร้างความร่วมมือและการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันของชุมชน เป็นทักษะที่ผู้นำควรมีเพราะว่าเวลาที่เข้าไปในพื้นที่จริง หรือว่าเวลาที่เรียนรู้อะไรก็ตาม ตัวการสร้างความเข้าใจและสร้างความร่วมมือจะเป็นตัวหลัก แนวทางคือต้องให้ผู้นำได้เรียนรู้ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติที่ห้องอบรมและลงมือปฏิบัติจริง ในการลงพื้นที่จริง มันจะมีประโยชน์มาก โดยการลงพื้นที่จริงที่มีคนชี้แนะถึงจะไปถูก การส่งเสริมการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชนเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้นำพึงกระทำ เพราะเป็นการทำให้ทุกคนเห็นภาพร่วมกันพร้อมกับหากลวิธีและวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย

๗) สร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วม

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสันติวิธี: ต้องฝึกให้ผู้นำต้องเป็นคนใจกว้าง ไม่ใช่คิดว่าตนเป็นผู้รู้แต่เพียงผู้เดียว เพราะการสร้างสรรค์อาจจะมาจากการเห็นคนอื่น เขาทำ พลังสร้างสรรค์มักจะเป็นพลังที่มีอยู่ในเนื้อในตัว เป็นแรงกระตุ้นว่าเขาทำได้ และพลังสร้างสรรค์มาจากการประยุกต์ใช้หลักธรรม ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับการสังเกตว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร พลังสร้างสรรค์อาจจะเกิดขึ้นจากสิ่งที่ไม่ได้คาดฝันได้ โดยผู้นำต้องมีสติพอที่จะพิจารณาได้ มีความสามารถที่จะใคร่ครวญร่วมกันได้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการไกล่เกลี่ย: ควรพัฒนาให้ผู้นำเป็นเหมือนน้ำที่ไม่เต็มแก้ว พร้อมเรียนรู้และรับฟัง ใจกว้างเปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่น และการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะดังกล่าวควรมีกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความคิดเชิงบวก อาจฝึกด้วยการให้มีการกำหนดเหตุการณ์วิกฤตขึ้น จากสถานการณ์จำลองต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการระดมความเห็นเสนอทางออกของปัญหาแบบสร้างนวัตกรรมขึ้น เพื่อจัดการปัญหาตามแนววิถีชีวิตใหม่ โดยต้องทำให้ผู้นำเห็นว่าการทำกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันจะสามารถผลักดันการเกิดสัมฤทธิ์ผลมากกว่าทำงานเพียงคนเดียว

ทัศนะของผู้นำชุมชนต้นแบบ: สามารถเริ่มต้นด้วยผู้นำและคณะกรรมการหรือคนในชุมชนไปศึกษาดูงานในชุมชนที่เคยทำไว้ก่อนและประสบความสำเร็จ เรียนรู้และถอดบทเรียน สิ่งไหนดีก็เอากลับมาทำในชุมชน ความคิดสร้างสรรค์เกิดจากพรหมวิหาร ๔ ได้แก่ เมตตา-มีเมตตานำหน้า กรุณา-เห็นปัญหาในชุมชนมีจิตที่อยากจะช่วย มุทิตา-ถ้าชุมชนนั้นประสบความสำเร็จก็ยินดีด้วย และอุเบกขา-เมื่อชุมชนช่วยตัวเองได้วางใจเป็นกลาง คุณลักษณะที่ต้องมีในตัวผู้นำ คือ ต้องเป็นคนครุ่นคิด วิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหา ควรนำงานวิจัยมาใช้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม: การสร้างพลังการเรียนรู้ด้วยความคิดสร้างสรรค์ มันต้องมีกระบวนการให้ผู้นำเห็นโอกาส และมีภาพอะไรบางอย่างที่ดีกว่า ชวนคิด ชวนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในการนำปฏิบัติผู้นำควรชวนผู้คนในชุมชนมากำหนดปัญหาร่วมกัน ทำอย่างไรเราจะเริ่มแก้ปัญหาจากมุมของคนที่มีความแตกต่างหลากหลาย เช่น อาชีพ ความเชื่อ ศาสนา

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ: การฝึกความคิดสร้างสรรค์คล้ายกับการ Design Thinking เป็นการออกแบบกระบวนการความคิดที่เป็นความคิดเชิงสร้างสรรค์ จะทำให้การพัฒนาชุมชนยั่งยืนขึ้นเป็นการออกแบบการแก้ไขปัญหาโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเองโดยอาศัยทุนมนุษย์เป็นธรรมชาติในชุมชนแนวทางในการพัฒนาคือการอบรม Design Thinking ได้เอาสถานการณ์ปัจจุบันจริงและสิ่งที่ใช้นำไปทดสอบในชุมชนถ้าทำได้อาจจะไม่ใช่ปัญหาใหญ่ๆ จะเป็นปัญหาเล็ก ๆ ก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสถานการณ์โควิคปัญหาความขาดแคลนสามารถใช้ Design Thinking ในการไปสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชน พื้นฐานความคิดสร้างสรรค์คือผู้นำควรมีความคิดเชิงบวกและมองเห็นวิกฤตให้เป็นโอกาศ สร้างการเรียนรู้ให้กับชุมชนด้วยความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อชุมชนและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในชุมชนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ต้องมีพื้นฐานการยอมรับความเห็นที่ต่าง หาความต่างให้เจอ ปรับจากความไม่เข้าใจเพราะความแตกต่างให้เกิดความเข้าใจกัน ไม่ให้เกิดความแตกแยก ไม่ชี้นำ แต่ให้เกิดการยอมรับความแตกต่าง ผู้นำจึงต้องเรียนรู้การเปิดพื้นที่การแลกเปลี่ยนกันอย่างสร้างสรรค์เป็นการปลุกพลังเริ่มต้นจากสิ่งที่ทำให้ผู้นำเห็นว่าการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์คืออะไรนอกจากนี้หลักการเรียนรู้ควรทำให้ผู้นำ

เกิดแนวคิดได้เอง โดยการใช้คำถามที่ให้ชวนคิด และมองเห็นภาพ อาจจะได้สถานการณ์ต่างๆ โดยการสอนให้รู้จักคิด การช่วยกันคิด Learning Organization, Thinking Organization ต้องฝึกให้เขารู้จัก เอ๊ะศาสตร์ ไม่ใช่โอ้ยศาสตร์

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารสันติชุมชน: ความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นด้วยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ในการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ นอกจากผู้นำเป็นแบบอย่างแล้วต้องทำให้ชุมชนเห็น ให้เข้าใจด้วยเป็นต้นแบบที่ดีพาชาวบ้านเข้าใจต้องสร้างการเรียนรู้ที่ซึมเข้าในสายเลือด โดยผู้นำสามารถทำให้ตนเองมาเป็นแรงบันดาลใจเป็นต้นแบบที่ดีให้กับคนอื่นอยากทำดีเหมือนอยากมีความสามารถเหมือนตนเอง ซึ่งท้องถิ่นในเรื่องนี้สำคัญมาก เช่น การมีใบประกาศให้ผู้นำภาคภูมิใจและเมื่อเข้าไปทำงานอะไรจะได้รับการยอมรับและคล้อยตามมาก

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ: ผู้นำควรฝึกการสร้างพลังการเรียนรู้ร่วมในเรื่อง ๑. เป้าหมายร่วม ๒. วิธีการร่วม ๓. รู้สึก/เข้าใจร่วม มีความเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นเรื่องที่สำคัญ ความคิดสร้างสรรค์ คือ อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นทั้งใหม่และเก่าและก็มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเรียกว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้นำที่ดีจะต้องไม่ปิดกั้นความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชน ให้ชุมชนได้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระโดยปราศจากการปิดกั้นความคิดเห็น แม้จะมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน แต่ก็ต้องปล่อยให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นเพราะว่าสุดท้ายเราจะมาร่วมกันตกผลึกความคิดเห็นว่าสิ่งใดที่เป็นสิ่งที่สำคัญ และสิ่งใดที่จะสามารถทำให้ชุมชนเราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขโดยผ่านกระบวนการคิดร่วมกัน ผ่านกระบวนการตกผลึกทางความคิดร่วมกัน

๘) การสร้างเครือข่ายทั้งในระดับชุมชน และหน่วยงาน

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสันติวิธี: การสร้างเครือข่ายในการทำงานของผู้นำเพื่อสร้างสันติภาพ ต้องเป็นเครือข่ายแนวนอนเป็นความร่วมมือของคนในแนวนอน ซึ่งต้องทำความเข้าใจเรื่องนี้ให้ได้ก่อน เครือข่ายเกิดขึ้นมาเพื่อสร้างพลังชนิดหนึ่งเป็นพลังที่เราไม่ค่อยได้ใช้ เป็นพลังในแนวนอนของคนที่คล้ายๆ กับไม่บังคับบัญชากันไม่ได้ เครือข่ายจึงเป็นเหมือนใยแมงมุม ที่มีการสอดประสานหลายทิศทาง เป็นเครือข่ายที่ยึดโยงกันทั้งในด้านพื้นที่และด้านเนื้อหา ซึ่งต้องมีคนที่สามารถเป็น Connector และสามารถที่จะเป็น Facilitate ได้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านไกล่เกลี่ย: ผู้นำจะมีเครือข่ายโดยธรรมชาติอยู่แล้วส่วนหนึ่งเป็นเครือข่ายเล็ก ๆ ในชุมชนของตนเอง การสร้างเครือข่ายมีหลายกระบวนการ ส่วนหนึ่งมาจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการอบรมที่มีผู้นำจากชุมชนต่างๆมาพบปะกัน ยกตัวอย่าง คือ

บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) มี อสม. รพสต. อาสาสมัครเหล่านี้มีความเป็นจิตอาสาอยู่ในตัวอยู่แล้ว ผู้นำต้องไปดึงบุคคลเหล่านี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งหรือเครือข่ายในชุมชน ดังนั้นการสร้างเครือข่ายทั้งในระดับชุมชนและหน่วยงานของผู้นำทำให้ชุมชนเกิดสันติสุข เพราะเป็นการกระตุ้นให้ชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ที่หลากหลายมากขึ้นและสามารถนำทรัพยากรมนุษย์ ทุนทางสังคมของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดพลังของชุมชนได้

ทัศนะของด้านผู้นำชุมชนต้นแบบ: ต้องทำให้ผู้นำเห็นว่าการมีเครือข่ายจะช่วยสานต่อในการแก้ปัญหาได้อย่างมีพลัง แนวทางการพัฒนา คือ การสร้างกระบวนการการรับรู้ให้เกิดขึ้นกับชุมชน มีการติดต่อสื่อสารส่งข่าวซึ่งกันและกันผ่านช่องทางต่างๆ ในปัจจุบันซึ่งไม่ยากเหมือนเมื่อก่อน ผู้นำต้องสามารถสร้างเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ ในชุมชน ผู้นำอาจไปศึกษาดูงานในชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งและนำกลับมาประยุกต์ใช้ในชุมชนของตน

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพหุวัฒนธรรม: ผู้นำต้องเห็นว่าการสร้างเครือข่ายในระดับชุมชนเป็นเรื่องสำคัญมากที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยที่เครือข่ายที่ทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเองและการทำให้เครือข่ายทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ก็จะทำให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนสันติสุขภายในชุมชน และต้องทำให้มองเห็นภาพว่าเครือข่ายแบบไหนที่ผู้นำอยากเห็น เครือข่ายแบบไหนที่จะเอื้อทำให้การทำงานเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชนมันเกิดขึ้นได้จริง ซึ่งเครือข่ายมันต้องมีหลายระดับ แค่ระดับชุมชนไม่พอ มันจะต้องคล้ายเป็น Node ที่แตกกระจาย จะไม่มีลักษณะเป็น Center ที่ใดที่หนึ่งเพียงแห่งเดียว แต่มันต้องเป็นเครือข่ายที่หลากหลายเพื่อจะให้มันทำการ recheck and Balance กันได้

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผู้นำ: ควรมองทั้ง ๒ ประเด็นถ้าสร้างจากบุคคลที่ไม่มีพื้นฐานกับวิชาพื้นฐานเช่นบางท่านไม่มีเครือข่าย แนวทางการพัฒนาต้องอาศัยพี่เลี้ยงหรือผู้นำท้องถิ่นเก่ามาถ่ายทอดเทคนิคการสร้างเครือข่าย กล่าวคือ แบบที่ยังไม่มีความสามารถออกไปสร้างกลุ่มได้ และในอีกแบบหนึ่งคือแบบที่มีอยู่แล้วตรงกันอยู่แล้วทำอย่างไรที่จะทำให้เขาไปสร้างเครือข่ายระดับนอกชุมชนหรือระดับจังหวัดได้ ดังนั้นขึ้นอยู่กับระดับความสัมพันธ์ที่ผู้เข้ามาอบรมมีอยู่ การถ่ายทอดประสบการณ์ของเครือข่าย ที่แข็งแรง การจัดการความรู้ และแม้ว่าการสร้างเครือข่ายมีความจำเป็นแต่ในการสร้างนั้นควรสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นตามะรรมชาติตามวิถีที่แท้จริงของชุมชน ตามหลักคำสอนของพระพุทธองค์ คือปฏิจสมุบาท คือ ทุกสรรพสิ่งต่างเกิดขึ้นและอาศัยซึ่งกันและกัน ทำให้เข้าใจถึงลักษณะของการทำงานกับเครือข่าย เน้น bottom up จากพื้นขึ้นข้างบน เพราะ ๓ ลักษณะดังนี้ ๑.ผู้นำทำงานคนเดียวไม่ได้ ๒. ต้องทำงานร่วมกับคนอื่น ทำงานกับชุมชน ๓. ต้องมีเครือข่าย เครือข่ายเป็นเรื่องที่จำเป็นเป็นผลที่ตามมาจากกระบวนการที่ก่อนหน้านี้ถ้ามีคุณสมบัติที่กล่าวมาเบื้องต้นสุดท้ายเครือข่ายต้องเกิดขึ้นแน่ ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ในการทำงานของผู้นำซึ่งส่วนใหญ่เท่าที่

สังเกตเห็นก็เป็นอยู่แล้วแต่ที่น่าสนใจ คือการสร้างผู้นำรุ่น ๒ เพื่อเตรียมตัวและส่งต่อซึ่งเป็นเรื่องที่จำเป็นมากหลายที่ก็เริ่มมีปัญหาให้เห็นความต่อเนื่องยั่งยืนเป็นเรื่องที่จำเป็นยิ่งกว่า การสร้างไม่น่าเกินความสามารถแต่ทำให้ยั่งยืนเป็นเรื่องที่ยากดังนั้นการส่งต่อได้จะทำให้เกิดความยั่งยืน และวิธีการสร้างเครือข่าย คือ การสร้างการจากจุดประกาย inner drive จากภายใน จะทำให้เกิดกระบวนการที่จะผลักดันงานอะไรต่างๆที่สำคัญเช่น ให้เห็นความสำคัญของสันติภาพว่าดีและมีประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างไรแล้วให้มาร่วมมือกันทำงานจึงทำให้เกิดเครือข่ายที่เป็นพลังที่จะเดินหน้าไปด้วยกัน

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารสันติชุมชน: สามารถสร้างเครือข่ายที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมของชุมขนจะทำให้เกิดพลังในเชิงบวกเพื่อการทำงานประสานร่วมกันทำให้ชุมชนเกิดสันติสุขได้ ควรมีต้นแบบมีภาพให้เห็นความชัดเจนค่อยๆ นำต้นแบบไปขยายในพื้นที่ที่อยู่ข้างเคียง

ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ: ปัจจุบันสามารถสร้างเครือข่ายโดยใช้เทคโนโลยีมาช่วยได้มากมาย เช่น เครือข่ายในกลุ่มไลน์ ในเฟสบุ๊ค โดยการฝึกให้ผู้นำเรียนรู้ ให้เกิดความเข้าใจ และลงมือทำได้จริงๆ การสร้างเครือข่ายทั้งในระดับชุมชนและหน่วยงานของผู้นำทำให้ชุมชนเกิดสันติสุขมีความสำคัญเพราะแต่ละบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและหน่วยงาน เป็นองค์ประกอบซึ่งกันและกัน

๔.๒.๓ การร่างหลักสูตรการพัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะของผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน

สรุป โครงสร้างเนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะของผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ประกอบด้วยสาระสำคัญด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๕ ร่างโครงสร้างเนื้อหาและการออกแบบการเรียนรู้

หมวดสาระ	หลักการ	เนื้อหาและแนวทาง
๑) วิสัยทัศน์และอุดมการณ์	นำพาให้ชุมชนเกิดสันติสุข มองภาพใหญ่คือสันติสุขของประเทศชาติ และย่อยมาถึงท้องถิ่นและชุมชนของเขาวิธีพัฒนา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีคุณธรรม	การอบรมแบบไม่อบรม โดยการให้มีกรณีศึกษามีการเปิดพื้นที่ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งสำเร็จและไม่สำเร็จ เพื่อให้เกิดเห็นมุมมองที่แตกต่างกัน มีการจัดอบรมในเรื่องคุณธรรม การเสียสละเพื่อส่วนรวม และควรให้มีการจัดอบรมเป็นระยะ ๆ เพื่อให้มีความยึดมั่นในอุดมการณ์ทบทวนเป้าหมายอยู่เสมอ
๒) หลักการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแนวทางดำเนินชีวิต	การเรียนรู้ เป็นผู้อยู่ในศีลธรรม มีสติในการดำเนินชีวิต เปิดใจ เรียนรู้ในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของสังคมในปัจจุบัน ทำกิจการใดให้นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น เคารพกติกาของสังคม ไม่ละเมิดกติกา พูดให้น้อย ทำให้ดูทำให้เห็นเป็นแบบอย่างที่ดี	การอบรมแบบมีส่วนร่วม ในการแสดงความเห็นของตัวเอง ว่าความเข้าใจในเรื่องการดำเนินชีวิตในมุมมองของผู้เข้าอบรมนั้น คิดว่าผู้นำควรเป็นคนอย่างไร และปัจจุบันนี้ ที่เห็นทั่วไปเป็นอย่างไรแล้ว คิดว่าควรพัฒนาด้านใด ยกกรณีศึกษา รวมถึง การสร้างแบบจำลอง ให้เรียนรู้ ว่า การเคารพกติกา การอดทน การเสียสละ การมีสติ เป็นอย่างไร
๓) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	การเสริมสร้างความสัมพันธ์ของชุมชนให้เกิดสันติสุข การประสานใจ ประสานมือ ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	ต้องลงพื้นที่จริง มีการลงมือทำจริงหรือมีกรณีศึกษาให้ได้เรียนรู้ รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน พร้อมกับการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อให้มองเห็นถึงความสำคัญของการมีความสัมพันธ์ อันนำมาซึ่งความร่วมมือ และลดความขัดแย้ง

ตารางที่ ๔.๑๕ ร่างโครงสร้างเนื้อหาและการออกแบบการเรียนรู้ (ต่อ)

หมวดสาระ	หลักการ	เนื้อหาและแนวทาง
๔) การจัดการความขัดแย้ง	มีทักษะในการจัดการความขัดแย้งได้ สามารถจัดการกับสิ่งที่ตัวเองเห็นต่างได้ จัดการแบบสันติวิธี ทั้งทางกาย วาจาและใจ อยู่ร่วมกับความเห็นต่าง โดยการมองหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ร่วมกันได้	เป็นการอบรมแบบไม่เน้นการสอนมากนักเพียงให้ทราบว่ามีรูปแบบใดบ้างในการจัดการความขัดแย้ง แต่ใช้กรณีศึกษา ให้เรียนรู้ มีคลิปวิดิโอ หรือ มีการลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษา หรือการสร้างแบบจำลอง
๕) การสื่อสารที่สร้างพลังและเกิดสันติในชุมชน	การสื่อสารที่สามารถรวมใจคนได้ แต่ดำรงไว้ซึ่งความจริงที่เป็นประโยชน์ ชัดเจน ไม่คลุมเครือ ทักษะการฟัง สังเกต ฟังแบบไม่ตัดสิน ประมวลผล การฟังมากกว่าพูด	การฝึกฟังแบบมีสติ แบบตั้งใจอย่างลึกซึ้ง การสังเกต การประมวลความต้องการ ที่เขาต้องการ และฟังในสิ่งที่เขาไม่พูดออกมา การฟังแบบไม่ตัดสิน การไม่มีอคติ
๖) การสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน	การรู้จักกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม จับต้องได้ การมองที่จุดมุ่งหมายเดียวกัน มองเห็นประโยชน์ร่วมกัน	การร่วมกันคิด ร่วมกันทำร่วมกันรับผลนั้น การกำหนดเป้าหมายระยะสั้น ระยะยาว การยอมรับความเห็นที่แตกต่างแต่สามารถประสานประโยชน์ร่วมกันได้
๗) การเสริมสร้างพลังการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์และทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วม	การเรียนรู้ทั้งสิ่งที่สำเร็จและไม่สำเร็จของตนเองและผู้อื่น การพัฒนาการแก้ไขโดยการใช้ความคิดที่สร้างสรรค์ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสิ่งที่ตัวเองทำ และมีผลอย่างไร ทั้งแง่สำเร็จและไม่สำเร็จ ได้ร่วมคิดในการทำงาน มองเห็นประโยชน์ร่วมกัน ร่วมกันลงมือทำ	มีการทำกติการ่วมกัน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแบ่งกลุ่มย่อย ๆ ในการอบรม เพื่อให้มีการแสดงออกอย่างทั่วถึง ไม่ใช่มีแต่ผู้นำเดิม ๆ ขึ้นมาแสดงความคิดเห็น
๘) การสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง	ให้เกิดการสร้างเครือข่ายที่เป็นธรรมชาติ และเข้ากันกับบริบทของสังคมและชุมชนนั้นๆ	ให้เข้าใจเรื่องความสำคัญของการมีเครือข่าย มีกรณีศึกษา ให้เห็นจริง และมีการให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่าตัวเขามีเครือข่าย

	อะไรบ้างในปัจจุบันและได้รับประโยชน์ด้านใดจากการมีเครือข่ายนั้นๆ

๔.๒.๔ ผลการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรตามวัตถุประสงค์งานวิจัยนี้ เป็นการประเมินหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ (โครงการย่อย ๓) ดังนั้นการประเมินหลักสูตรในระยะที่ ๒ ของงานวิจัยนี้จึงเป็นการประเมินภายหลังจากที่ได้ข้อมูลและวิเคราะห์นำสรุปเป็นหลักสูตรฉบับร่างและองค์ประกอบของหลักสูตรโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและสาขาที่เกี่ยวข้องได้ร่วมพิจารณาวิพากย์และปรับปรุงพัฒนา ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนการสอนและการวัดผล โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) จำนน ๒ วัน ๑ คืน ณ สวนธรรมศรีปทุม จ.ปทุมธานี วันที่ ๒๑-๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยมีผู้เชี่ยวชาญและทีมวิจัย รวม ๗ ท่าน และใช้สุนทรียสารในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กรอบในการประชุมเชิงปฏิบัติการมีดังนี้

๑) ทบทวนแก่นสาระเนื้อหาของหลักสูตรจากโครงการวิจัยย่อย ๑ คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทราบที่มา และพัฒนาการของการเก็บข้อมูลวิจัย

๒) แบ่งกลุ่มระดมความเห็น กรอบหัวข้อการอบรม การตั้งวัตถุประสงค์กิจกรรม

๓) การกำหนดกรอบหัวข้อการอบรม การตั้งวัตถุประสงค์กิจกรรม

๔) การออกแบบชุดกิจกรรม การใช้สื่อ และตัวชี้วัด

๕) ทบทวน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การออกแบบชุดกิจกรรม การใช้สื่อ และตัวชี้วัด

๖) ร่วมประเมินแนวโน้มการนำหลักสูตรไปใช้จริง

ผลการประเมินวิพากย์มีประเด็นที่นำมาสู่การปรับปรุงเพื่อการพัฒนา ได้แก่

-การกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนมากขึ้น โดยให้นิยามไว้

-การกำหนดปรัชญาหลักสูตร เพื่อสื่อสารให้เห็นเป้าหมายของการอบรม

-การกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตรโดยภาพรวม

-การลดทอนเนื้อหาหลักสูตรที่มีความซ้ำซ้อน เพื่อให้แต่ละหมวดสาระมีความชัดเจน และการวางลำดับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การตั้งชื่อหมวดสาระที่สื่อแล้วน่าสนใจมีความชัดเจน

-ลักษณะของการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เป็นอัตลักษณ์ การวัดและประเมิลของหลักสูตร เครื่องมือที่เหมาะสม

จากการประเมินผลที่ได้จากการวิพากย์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

๑) หลักการและจุดมุ่งหมาย

เป็นหลักสูตรที่มุ่งหมายในการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้เป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่สร้างสรรค์สันติสุขให้ชุมชน โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ใกล้ชิดกับคนในชุมชนโดยตรง เช่น ผู้นำทางธรรมชาติ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ผู้นำที่มีจิตอาสาทำงานให้กับชุมชน เช่น อาสาสมัครหมู่บ้าน เป็นต้น สามารถพัฒนาเป็นผู้นำต้นแบบ (Role Model) ที่มีความรู้ เจตคติ ความสามารถและทักษะการใช้เครื่องมือเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดสันติสุขในชุมชนและสังคม ซึ่งผู้นำทั่วไปสามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างได้

๒) ปรัชญาของหลักสูตร

“สร้างตน เปลี่ยนแปลงคน สู่การเปลี่ยนแปลงสังคมเพื่อสันติสุข”

๓) วัตถุประสงค์หลักสูตร

๑) เพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ใกล้ชิดกับคนในชุมชนโดยตรง ให้มีภาวะผู้นำด้านสันติภาพที่มีความรู้ ทัศนคติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๒) เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารที่สร้างสันติวัฒนธรรม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

๓) เพื่อสร้างทักษะการเป็นพี่เลี้ยงการติดตามและประเมินผลงานการสร้างสังคมสันติสุข

๔) เนื้อหาหลักสูตร ๒๐ชั่วโมง ประกอบด้วย

Pre-Module	เปิดใจ ขยายพื้นที่สันติภายใน (๓ ชม.)
Module 1	จุดพลังความคิดสู่วิถีสันติวัฒนธรรม (๓ ชม.)
Module 2	สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม (๔ ชม.)
Module 3	การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (๓ ชม.)
Module 4	ชุมชนเรียนรู้สันติวัฒนธรรม (๓ ชม.)
Module 5	พี่ประคองน้องสร้างสันติสุขในชุมชน (๔ ชม.)
Module 6	ถอดรหัสสันติวัฒนธรรมนำสู่ความยั่งยืน (๑ เดือน)

๕) การจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นอยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบทั้ง ๓ มิติ ได้แก่ S-O-C (Self – Others – Context) หมายถึง การพัฒนาตนเอง การพัฒนาผู้อื่น และการคำนึงถึงบริบทสิ่งแวดล้อม โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ (Learning by Doing) เช่น การอภิปรายกลุ่ม การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การนำไปประยุกต์ใช้และการสอนงาน (Mentoring)

๖) การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลของหลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ใช้การวัดและการประเมินผลทั้ง ๒ มิติ ได้แก่ การประเมินผลระหว่างการอบรม (Formative Assessment) และการประเมินผลรวม (Summative Assessment) โดยวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

- การทดสอบก่อน (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) ด้วยแบบวัดคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น (โครงการย่อย ๑)
- การประเมินผลระหว่างเรียน เช่น การสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าอบรม การสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

หลักสูตร ๓ วัน (๒๐ ชั่วโมง) ประกอบด้วยเนื้อหารายละเอียด ดังตารางที่ ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร

Pre-Module เปิดใจ ขยายพื้นที่สันติภายใน (๓ ชั่วโมง)	
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ๒) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เตรียมความพร้อมในการเปิดใจเรียนรู้ และสร้างสัมพันธภาพใหม่จากการเข้าอบรม
เนื้อหา	รายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร
กิจกรรมการเรียนรู้	๑) ให้ผู้เข้าอบรมได้รู้จักกันเกมรู้จักฉัน รู้จักเธอ โดยให้ผู้เข้าอบรมแนะนำตนเองและบอกเหตุผลในการเข้าอบรมในครั้งนี้ภายใน ๑ นาที โดยวิทยากรตั้งคำถามว่า “อะไรเป็นเหตุให้คุณมาเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้” ๒) ให้ผู้เข้าอบรมทุกคนจำชื่อเพื่อนร่วมอบรมให้ได้มากที่สุด ขออาสาสมัครผู้เข้าอบรมออกมาแนะนำเพื่อนที่ตนจำได้ วิทยากรถามว่ามีใครจำได้มากกว่านี้อีก ให้ออกมาแนะนำ จนกว่าจะมีผู้ที่จำได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ ๓) วิทยากรถอดบทเรียนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมโดยตั้งคำถามว่า ผู้เข้าอบรมที่เพื่อนจำได้รู้สึกอย่างไร และอะไรที่ทำให้ผู้เข้าอบรมสามารถแนะนำเพื่อนได้ ๔) วิทยากรแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรให้ผู้เข้าอบรมทราบ และร่วมกันสร้างกติกาในการอยู่ร่วมกันระหว่างการอบรม ๕) ให้ผู้เข้าอบรมจับคู่เพื่อทำกิจกรรม Think – Pair –Share เพื่อสลับกันเล่าเรื่องราวที่ภูมิใจในชีวิตของตัวเองอย่างละเอียด เพื่อฝึกการรับฟังอย่างไม่มีการตอบโต้ ใช้เวลาประมาณ ๑๐ นาที ๖) ให้ผู้เข้าอบรมแต่ละคู่รวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มละ ๔ คน และให้แต่ละคนเล่าเรื่องที่ได้รับฟังมาจากคู่ของตนเอง ให้สมาชิกคนอื่นเป็นผู้รับฟังต่อ ๗) เมื่อจบกิจกรรม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสะท้อนสิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรม ๘) ให้ผู้เข้าอบรมจับคู่บัดดี้เพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ เพื่อดูแลกันและกันตลอดการอบรม ๙) วิทยากรสรุปบทเรียนจากการทำกิจกรรม
สื่อและแหล่งเรียนรู้	ป้ายชื่อผู้เข้าอบรม
การวัดและประเมินผล	การสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าอบรม

ตารางที่ ๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร (ต่อ)

Module 1	**จุดพลังความคิดสู่วิถีสันติวัฒนธรรม (๓ ชั่วโมง)**
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเกิดความรู้และความเข้าใจร่วมกันในความหมายสันติภาพและสันติสุข ๒) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ของชุมชนที่นำไปสู่สันติวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกัน ๓) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมร่วมสร้างคุณลักษณะและแนวทางการปฏิบัติตนของผู้นำชุมชนให้เกิดสันติสุข
เนื้อหา	๑) ความหมายของสันติภาพและสันติสุข ๒) ความหมายวิสัยทัศน์ อุดมการณ์ และกรณีตัวอย่าง ๓) กรณีตัวอย่างผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจในการเป็นต้นแบบผู้นำสันติสุข ๔) คุณลักษณะและแนวทางปฏิบัติตนของผู้นำสันติสุข
กิจกรรมการเรียนรู้	๑) วิทยากรเตรียมความพร้อมเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรม โดยการใช้เกมต่อคำสร้างสันติ ผู้เข้าอบรมจะต้องคิดคำคล้องจองที่มีความหมายเชิงบวกต่อไปเรื่อย ๆ ให้ครบทุกคน เช่น จริงใจ ใฝ่รู้ คู่คุณธรรม เป็นต้น ๒) ให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่ม ๆ ละประมาณ ๑๐ คน และเข้าแถวตอนเรียงกัน ๓) วิทยากรนำบัตรคำ จำนวน ๗ ใบ กระดาษโปสเตอร์และสีต่าง ๆ วางไว้หน้าแถวของผู้เข้าอบรมแต่ละแถว ๔) คนแรกของแถวเดินมาหน้าแถวและอ่านบัตรคำ จากนั้นจึงวาดรูปตามบัตรคำที่ได้เปิดอ่านลงในกระดาษโปสเตอร์ที่เตรียมไว้ จากนั้นจึงเดินกลับมาที่แถว และให้ผู้เข้าอบรมคนที่ ๒ ทำกิจกรรมแบบเดียวกัน และทำแบบนี้จนครบ ๑๐ คน โดยสามารถใช้บัตรคำซ้ำกันได้ ๕) ให้ผู้เข้าอบรมนำเสนอภาพที่วาดออกมาได้ และทีมวิทยากรเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะและให้คะแนนตามองค์ประกอบของการประเมิน ๖) ให้ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มช่วยกันวาดภาพ โดยเน้นความสวยงาม มีองค์ประกอบของภาพ ตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ เหมาะสม มีสัดส่วนสวยงาม สามารถสื่อออกมาให้เห็นถึงความสันติสุขของภาพที่สมาชิกในกลุ่ม โดยใช้เวลาให้น้อยที่สุด (๓ นาที)

ตารางที่ ๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร (ต่อ)

Module 1	**จุดพลังความคิดสู่วิถีสันติวัฒนธรรม (๓ ชั่วโมง)**
	๗) วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับจุดหมายของกิจกรรม สรุปวิสัยทัศน์ ทิศทาง และหน้าที่ของคนในชุมชนสันติสุข ทิศทางการทำงานของคนในชุมชนและการสื่อสารที่จะประสบความสำเร็จ ๘) ทุกคนช่วยกันนำภาพที่ได้จากกิจกรรมไปติดผนังห้องที่เป็นจุดสายตา เช่น ทางเข้า ทางออก ให้ทุกคนเห็นภาพวิสัยทัศน์ร่วมกัน ๙) ให้ผู้เข้าอบรมทำใบงาน SOAR Model (โดยเรียงลำดับการคิดจาก S – O – R –A) และนำเสนอเพื่อร่วมอภิปรายเกี่ยวกับอุดมการณ์ คุณลักษณะและแนวทางปฏิบัติตนของ
สื่อและแหล่งเรียนรู้	๑) วีดิทัศน์เกี่ยวกับผู้นำต้นแบบชุมชนสันติสุข ๒) ภาพประกอบ เช่น ภาพตูน บอดี้สแลม ๓) ใบงาน SOAR Model ๔) บัตรคำ กระดาษโปสเตอร์ ปากกาสีต่าง ๆ
การวัดและประเมินผล	๑) ประเมินใบงาน SOAR Model ๒) ประเมินผลการทำกิจกรรม โดยมีคำถาม ได้แก่ (๑) ประสบการณ์ที่ได้รับมามากที่สุด ทักษะที่ได้รับที่ดีที่สุด (๒) คำมั่นสัญญาจะเอาไปใช้อย่างน้อย ๑ อย่าง คืออะไร (๓) ข้อเด่นของกิจกรรม (๔) ข้อที่ควรปรับปรุงเพื่อสิ่งที่ดีขึ้น และ (๕) อยากบอกอะไรกับวิทยากรและทีมงาน
Module 2	**สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม (๔ ชั่วโมง)**
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถฟังแบบมีสติ ฟังอย่างตั้งใจ ฟังอย่างลึกซึ้งได้ ๒) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถสื่อสารอย่างสันติได้
เนื้อหา	๑) การฟังอย่างตั้งใจ ๒) การฟังอย่างลึกซึ้ง ๓) I massage ,You massage

ตารางที่ ๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร (ต่อ)

Module 2	**สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม (๔ ชั่วโมง) (ต่อ)**
กิจกรรมการเรียนรู้	๑) วิทยากรเริ่มกิจกรรมสลายการตึงตัว โดยการแนะนำตนเอง และให้ผู้เข้าอบรมแนะนำตนเอง โดยนิยามตนเองว่า ฉันเป็นอาหารอะไร เช่น ฉันเป็นโจ๊ก ๒) วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสะท้อนความรู้สึกผ่านการเป็นอาหารแต่ละชนิด และถอดบทเรียนจากการทำกิจกรรม ๓) วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมเลือกบัตรภาพ ๑ ใบ และให้จับคู่กันเพื่อสะท้อนความรู้สึกที่ได้จากการเห็นภาพ โดยแลกเปลี่ยนกันคุยคนละ ๓ นาที โดยมีกติกาคือ ผู้ที่เป็นผู้ฟังจะต้องฟังโดยไม่ขัดจังหวะการพูดของผู้พูด และจะต้องพยายามจดจำรายละเอียดในเรื่องที่ฟังทั้งหมด ๔) ผู้เข้าอบรมอาสาสมัครออกมาแบ่งปันเรื่องราวที่ได้รับฟังจากคู่ของตนประมาณคู่ละ ๕ นาที ๕) วิทยากรแจกขวดที่มีลักษณะเหมือนหลอดไฟ ให้ใส่กลิสเตอร์ (Glister) ในขวด จากนั้นให้ผู้เข้าอบรมเขย่าขวด และพิจารณาว่าเห็นอะไรในขวด ให้ผู้เข้าอบรมอภิปรายแลกเปลี่ยนกันประมาณ ๑๐ นาที ๖) วิทยากรสรุปสิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรมและนำสู่สาระเกี่ยวกับความสำคัญของการมีสติ ๗) วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมนั่งนิ่ง ๆ เพื่อให้อยู่กับเงียบสงบของตนเองประมาณ ๓ นาที ๘) วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมเลือกบัตรคำ เช่น เบื่อจัง กลุ้มใจ ฯลฯ และให้ผู้เข้าอบรมจับคู่กัน เพื่อเล่าบรรยายความรู้สึกที่ตนเองรู้สึกผ่านคำที่เลือก และเมื่อผู้ฟังได้ฟังจบแล้ว ต้องพยายามค้นหาความต้องการที่แท้จริงที่ซ่อนอยู่ในความรู้สึกที่ผู้พูดได้พูดออกมา และช่วยกันเรียบเรียงคำพูดที่ต้องสื่อสารออกมาเพื่อให้คนอื่นได้เข้าใจความต้องการที่แท้จริงของเรา ๙) ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มเป็น ๖ กลุ่ม จากนั้นวิทยากรแจกภาพให้ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่ม โดยภาพที่แจกเป็นภาพเดียวกัน จำนวน ๒ กลุ่ม (ดังนั้นจึงมีภาพทั้งหมด ๓ ภาพ) จากนั้นผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายสิ่งที่เห็นจากภาพ และเขียนคำนั้น ๆ ลงบนกระดาษโพสอิทและติดไว้บนภาพ

ตารางที่ ๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร (ต่อ)

Module 2	**สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม (๔ ชั่วโมง) (ต่อ)**
	๑๐) จากนั้นผู้เข้าอบรมกลุ่มที่มีภาพเหมือนกันร่วมกันอภิปรายสิ่งที่แต่ละกลุ่มเห็นว่ามีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร และวิทยากรชวนอภิปรายในทั้งกลุ่มใหญ่ร่วมกันเกี่ยวกับบทเรียนที่ได้รับจากการทำกิจกรรม เช่น ภาพเดียวกันแต่เราจะมองไม่เหมือนกัน ซึ่งจะนำไปสู่การทำความเข้าใจมนุษย์มีความหลากหลาย ๑๑) วิทยากรเปิดวีดิทัศน์เกี่ยวกับ Empathy and Sympathy เพื่อสรุปความแตกต่างของการใส่ใจกับความสงสารที่แตกต่างกัน ๑๒) วิทยากรเปิดวีดิทัศน์เกี่ยวกับผู้ประสบความสำเร็จในการสื่อสารสันติชุมชนของผู้นำ เพื่อสรุปบทเรียนจากกิจกรรมทั้งหมด
สื่อและแหล่งเรียนรู้	๑) บัตรภาพ ๒) ขวดที่มีลักษณะเหมือนหลอดไฟ ๓) กลิสเตอร์ ๔) บัตรคำ ๕) โพสอิท ๖) วีดิทัศน์เกี่ยวกับ Empathy and Sympathy ๗) วีดิทัศน์เกี่ยวกับผู้ประสบความสำเร็จในการสื่อสารสันติชุมชนของผู้นำ
การวัดและประเมินผล	๑) แบบประเมิน ประกอบด้วยคำถาม ได้แก่ (๑) ได้อะไร และ (๒) เอาไปใช้อะไร ๒) แบบสังเกตพฤติกรรม

ตารางที่ ๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร (ต่อ)

Module 3	**การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (๔ ชั่วโมง)**
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถวิเคราะห์ความขัดแย้งได้อย่างเป็นระบบ ๒) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถจัดการความขัดแย้งได้อย่างสันติวิธี
เนื้อหา	๑) เทคนิคการวิเคราะห์ความขัดแย้ง ๒) เทคนิคการจัดการความขัดแย้ง เช่น การสานเสวนา การเจรจา การไกล่เกลี่ยโดยคนกลาง
กิจกรรมการเรียนรู้	๑) วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้ง ๒) วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับกระเป๋าเครื่องมือในการวิเคราะห์ความขัดแย้ง ๑๐ ชิ้น ๓) วิทยากรชวนผู้เข้าอบรมคิดปัญหาของชุมชนของตนเองและโดยวิเคราะห์ปัญหาผ่านเครื่องมือการจัดการความขัดแย้ง (ฝึกปฏิบัติการเจรจา/ไกล่เกลี่ยโดยคนกลาง ซึ่งเป็นความขัดแย้งระดับบุคคล) ดังนี้ เครื่องมือที่ ๓ ใครทะเลาะกับใคร เครื่องมือที่ ๕ วิเคราะห์จุดยืนของแต่ละฝ่าย ใช้หัวหอมความขัดแย้ง เครื่องมือที่ ๖ หารากเหง้าของความขัดแย้ง แกนกลางของการทะเลาะกัน สาเหตุ ประเด็น ผลกระทบ ๔) ฝึกปฏิบัติการสานเสวนา ซึ่งเป็นการจัดการความขัดแย้งระดับสาธารณะ โดยใช้สถานการณ์ตัวอย่างและเครื่องมือที่ ๙ คือพีระมิดในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งใช้ในการดำเนินการสานเสวนา ๕) วิทยากรสรุปบทเรียนที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกัน
สื่อและแหล่งเรียนรู้	๑) เอกสารประกอบการบรรยายและกรณีศึกษา ๒) กระเป๋าเครื่องมือในการวิเคราะห์ความขัดแย้ง ๑๐ ชิ้น ๓) กระดาษฟลิปชาร์ทและปากกาสีต่าง ๆ
การวัดและประเมินผล	๑) แบบประเมินผลจากกิจกรรมงาน ๒) แบบสังเกตพฤติกรรม

ตารางที่ ๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร (ต่อ)

Module 4	**ชุมชนเรียนรู้สันติวัฒนธรรม (๓ ชม.)**
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิผล ๒) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน
เนื้อหา	๑) ขั้นตอนการแก้ปัญหา ๕ ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายร่วม การค้นหาปัญหาร่วมกัน การร่วมวิเคราะห์สาเหตุปัญหา การร่วมกันออกแบบแผนงาน และการลงมือทำร่วมกัน ๒) กรณีศึกษาชุมชนสันติสุขและผู้นำที่ดีที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดสันติสุขในชุมชน
กิจกรรมการเรียนรู้	๑) วิทยากรจัดวงเสวนา โดยเริ่มจากการเปิดวีดิทัศน์เกี่ยวกับชุมชนสันติสุข เช่น วัดจากแดง แพรกหนามแดง บางกระเจ้า ๒) วิทยากรถามคำถามเพื่อให้ผู้เข้าอบรมเขียนคำตอบในใบงานจากนั้นผู้เข้าอบรมร่วมแสดงความคิดเห็น ในประเด็นต่อไปนี้ ประเด็นที่ ๑ ดูแล้วรู้สึกอย่างไร ประเด็นที่ ๒ เห็นอะไรจากคลิป ประเด็นที่ ๓ เห็นปัจจัยสนับสนุนอะไรที่ทำให้ชุมชนสำเร็จ ประเด็นที่ ๔ จุดอ่อนที่มองเห็นจากชุมชน ๓) วิทยากรอ่านคำตอบของผู้เข้าอบรมและจัดกลุ่มคำตอบอย่างเป็นระบบ จากนั้นวิทยากรสรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรม ๔) ให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มตามพื้นที่ของผู้เข้าอบรม และให้แต่ละกลุ่มแบ่งกลุ่มย่อยอีกครั้งเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ดีงามในชุมชนและประเด็นปัญหาของชุมชน ๕) วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมร่วมกันเลือกผู้นำของวงเสวนาและผู้นำเสนอ โดยผู้นำกลุ่มต้องนำกระบวนการสานเสวนามาใช้ในการทำกิจกรรม และร่วมกันหาคำตอบในประเด็นที่วิทยากรได้มอบหมายไว้ ๖) ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลที่ได้รับจากการสานเสวนา ๗) วิทยากรกำหนดประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาของชุมชนเพื่อให้ผู้เข้าอบรมร่วมกันคิดและอภิปราย ๘) ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลที่ได้รับจากการสานเสวนา

ตารางที่ ๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร (ต่อ)

Module 4	**ชุมชนเรียนรู้สันติวัฒนธรรม (๓ ชม.) (ต่อ)**
	๙) วิทยากรสรุปผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรมร่วมกัน จากนั้นวิทยากรแนะนำวิธีการเขียนโครงงาน และให้แต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนโครงการแบบย่อ ๑๐) ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการฉบับย่อ วิทยากรและผู้เชี่ยวชาญร่วมกันวิพากษ์โครงการที่ผู้เข้าอบรมร่วมกันพัฒนา ๑๑) วิทยากรนัดหมายการติดตามประเมินผลโครงการและกิจกรรม
สื่อและแหล่งเรียนรู้	๑) ใบงาน (๑) ดูแล้วรู้สึกอย่างไร (๒) เห็นอะไรจากวีดิทัศน์ (๓) เห็นปัจจัยสนับสนุนอะไรที่ทำให้ชุมชนสำเร็จ และ (๔) จุดอ่อนที่มองเห็นจากชุมชน ๒) ใบงานการเขียนโครงการฉบับย่อ ๓) กระดาษฟลิปชาร์ท และปากกาสีต่าง ๆ
การวัดและประเมินผล	๑) การประเมินผลจากใบงาน ๒) การประเมินผลจากใบงานโครงการฉบับย่อ ๓) การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ร่วมกัน
Module 5	**พี่ประคองน้องสร้างสันติสุขในชุมชน (๓ ชม.)**
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเป็นพี่เลี้ยงผู้นำสันติสุขให้กับคนในชุมชนได้ ๒) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่คนในชุมชนให้เกิดสันติสุขได้
เนื้อหา	ทักษะและเทคนิควิธีการเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ๔ ขั้นตอน ได้แก่ พี่ทำน้องดู พี่ทำน้องมาช่วย น้องทำเดี๋ยวพี่ช่วย น้องทำแล้วพี่ดู
กิจกรรมการเรียนรู้	๑) ผู้เข้าอบรมร่วมกันระดมสมองเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรมทั้งหมดโดยการเขียนในกระดาษโพสอิทและช่วยกันอภิปรายสิ่งที่จะนำไปใช้ได้จริงในชุมชนของผู้เข้าอบรม ๒) วิทยากรสาธิตการจัดกิจกรรมและการเป็นพี่เลี้ยงให้กับคนในชุมชนที่มาร่วมโครงการและทำกิจกรรมของชุมชน ๓) ให้ผู้เข้าอบรมจัดกลุ่มตามพื้นที่ จากนั้นวิทยากรมอบหมายให้ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มดำเนินการแสดงบทบาทสมมติเพื่อฝึกปฏิบัติการเป็นพี่เลี้ยง ๔) วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียนจากการทำกิจกรรม

ตารางที่ ๔.๑๖ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร (ต่อ)

Module 5	**พี่ประคองน้องสร้างสันติสุขในชุมชน (๓ ชม.) (ต่อ)**
สื่อและแหล่งเรียนรู้	๑) กระดาษโพสอิท ๒) ใบงานชี้แจงรายละเอียดการแสดงบทบาทสมมติ
การวัดและประเมินผล	๑) แบบประเมินการแสดงบทบาทสมมติ ๒) แบบสังเกตพฤติกรรม
Module 6	**ถอดรหัสสันติวัฒนธรรมนำสู่ความยั่งยืน (ภาคปฏิบัติ)**
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถถอดบทเรียนที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติได้ ๒) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
เนื้อหา	ทบทวนความรู้ความเข้าใจและแนวทางการเป็นผู้นำวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น
กิจกรรมการเรียนรู้	ทบทวนความรู้ความเข้าใจและแนวทางการเป็นผู้นำวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น
สื่อและแหล่งเรียนรู้	๑) วิทยากรดำเนินกิจกรรมละลายพฤติกรรมและนำการทำสานเสวนา ๒) ผู้เข้าอบรมร่วมกันสะท้อนผลจากการฝึกปฏิบัติการเป็นผู้นำวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นโดยให้ผู้เข้าอบรมเขียนในกระดาษสี ๓ สี ๓) วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุปบทเรียนความสำเร็จและปัญหาเพื่อวางแผนการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดความยั่งยืนต่อไป
การวัดและประเมินผล	๑) แบบประเมินการแสดงบทบาทสมมติ ๒) แบบสังเกตพฤติกรรม

ผลการพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชนในโครงการย่อย ๒ นี้ ได้ถูกนำไปใช้ในการทดลองและนำไปปฏิบัติขยายผลจริงในโครงการย่อย ๓ ซึ่งเป็นโครงการสุดท้ายของแผนการวิจัยนี้

๔.๒.๕ องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ ๔.๒ โมเดล PDCA หลักการออกแบบพัฒนาหลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

Model PDCA เป็นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ได้มาในการออกแบบหลักสูตรที่จะพัฒนาผู้นำให้เป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่สร้างสันติสุขในชุมชน โดยกระบวนการพัฒนา 4 ขั้น ดังนี้

P-The Paradigm of Local Peace Engineer คือ กระบวนทัศน์วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและสามารถสื่อสารทำความเข้าใจไปสู่แวดวงที่เกี่ยวข้องกระบวนการรับฟังความเห็นที่เปิดกว้างทำให้ได้ขอบเขตที่นำไปสู่การพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้ตรงเป้าหมายและสอดคล้องกับบริบทของผู้รับการอบรมมากขึ้น

D-Design Thinking คือ กระบวนการคิดเชิงออกแบบ ทำให้ผู้ออกแบบหลักสูตรสามารถมองบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งมุมมองที่ลึกและกว้างครอบคลุมทั้งการออกแบบเพื่อแก้ปัญหา การค้นหาวิธีการ การคิดอย่างเป็นระบบและขั้นตอนในการจัดลำดับการเรียนรู้ โดยขั้นตอนนี้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย คือ การค้นพบหมายถึงการพบเป้าหมายที่เป็นจุดร่วมของผู้เกี่ยวข้องทั้งในเชิงบริบทพื้นที่นักวิชาการในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างสันติภาพ และการกำหนดตัวบ่งชี้เกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร และแนวทางการพัฒนาที่สามารถนำไปใช้ในบริบทพื้นที่จริง

C-Check and evaluate by the professional learning community คือ ตรวจสอบและประเมินผลด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเรื่องของการนำกระบวนการ PLC

มาใช้ในการนำประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการออกแบบหลักสูตรและทีมออกแบบมาร่วมหารือเชิงปฏิบัติการด้วยบรรยากาศที่สร้างสรรค์เป็นกัลยาณมิตร การร่วมขบคิดด้วยเหตุผลทำให้สามารถเกิดการผสานขององค์ความรู้ทุกศาสตร์ทั้งในเรื่องของการโค้ช การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต สันติวิธีและการจัดการความขัดแย้ง กระบวนการอบรมและสื่อสาร ทำให้เนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมประเด็นและสอดคล้องกับตัวชี้วัดคุณลักษณของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

A-Awaken of Local Peace Engineer เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตร คือ การนำหลักสูตรไปทดลองใช้บนฐานที่มองเห็นปัจจัยความสำเร็จในการที่หลักสูตรสามารถเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน

๔.๓ การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ผลการศึกษาของโครงการย่อย ๓ เป็นการศึกษาการวิจัยและพัฒนา (R 3/D3) ของแผนการวิจัย โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยนำผลการศึกษาวิจัยย่อย ๑ องค์ประกอบและเกณฑ์ชี้วัดคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน มาพัฒนาเป็นเครื่องมือวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Factor Analysis) และนำผลจากโครงการย่อย ๒ มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและนำไปทดลองนำร่อง และนำมาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม โดยผลการศึกษามีดังนี้

๔.๓.๑ การพัฒนาแบบวัดสมรรถะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

โดยการเก็บแบบสอบถามกับประชาชนในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างศึกษาเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อพัฒนาแบบวัดสมรรถนะผู้นำท้องถิ่น จำนวน ๖๑๔ คน ตามเกณฑ์ คอมเลย์และลี (Comrey & Lee, ๑๙๙๒) ได้เสนอขนาดกลุ่มตัวอย่างในการใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ จำนวน ๕๐๐ รายถือว่า ดีมาก (as excellent) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ใช้โปรแกรม SPSS version ๒๖ ในการแปรผลข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ใช้สกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแดนสำคัญ (Principal

Component) และหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีการ Varimax การเลือกค่า Factor loading และการตั้งชื่อองค์ประกอบหลัก ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๖๑๔ คน

ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๓๕๙	๕๘.๕
หญิง	๒๕๕	๔๑.๕
รวม	๖๑๔	๑๐๐.๐
อายุ		
ต่ำกว่า ๒๐	๓๗	๖.๐
๒๑-๓๕ ปี	๑๔๔	๒๓.๕
๓๖-๕๐ ปี	๓๐๐	๔๘.๙
๕๑-๖๕ ปี	๑๐๙	๑๗.๘
๖๕ ปี ขึ้นไป	๒๓	๓.๗
รวม	๖๑๔	๑๐๐.๐
อาชีพ		
นักเรียน นักศึกษา	๗๔	๑๒.๑
ข้าราชการ/พนักงานรัฐ	๑๙๘	๓๒.๒
พนักงานเอกชน	๒๘	๔.๖
เจ้าของกิจการ	๓๘	๖.๒
รับจ้าง	๑๑๓	๑๘.๔
อิสระ	๑๕๐	๒๔.๔
อื่น ๆ	๑๓	๒.๑
รวม	๖๑๔	๑๐๐.๐

ผลการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยค่าสถิติของไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลคิน (KMO) และค่าสถิติของบาร์ทเลทท์ (Bartlett's Test of Sphericity) พบว่าแบบวัดทั้งฉบับมีค่า KMO = ๐.๙๗๗ ซึ่งสูงกว่า ๐.๘๐ แสดงให้เห็นข้อมูลทั้งหมดและตัวแปรทั้งหมดสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ และจากค่าสถิติของบาร์ทเลทท์ (Bartlett's Test of Sphericity)

พบว่า ค่าสถิติไค-แสควร์ (χ^2) ๒๗๘๕๑.๒๖๘ ที่นัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ สรุปได้ว่าข้อมูลมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบได้

ตารางที่ ๔.๑๘ การวิเคราะห์ค่าสถิติของไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลคิน (KMO) และค่าสถิติของบาร์ทเลทท์ (Bartlett's Test of Sphericity)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	Bartlett's Test of Sphericity		
	Approx. Chi-Square	df	Sig.
๐.๙๗๗	๒๗๘๕๑.๒๖๘	๑๑๒๘	.๐๐๐

ผลการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) พบว่า ได้องค์ประกอบทั้งหมด ๕ องค์ประกอบ มีพิสัยของค่าไอเกน (Initial Eigenvalues of Variance) อยู่ระหว่าง ๒๖.๘๓๔-๑.๐๙๒ และมีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ ๖๗.๙๘๑

ตารางที่ ๔.๑๙ การวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญ

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
๑	๒๖.๘๓๔	๕๕.๙๐๕	๕๕.๙๐๕
๒	๑.๙๙๖	๔.๑๕๘	๖๐.๐๖๒
๓	๑.๕๒๐	๓.๑๖๖	๖๓.๒๒๘
๔	๑.๑๘๙	๒.๔๗๗	๖๕.๗๐๕
๕	๑.๐๙๒	๒.๒๗๖	๖๗.๙๘๑

ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบประเมินสมรรถนะของผู้นำในการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ภายหลังจากการหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวริแมกซ์ (Varimax Method) เมื่อพิจารณาความเหมาะสมตามแนวคิดของ Hair (๑๙๙๕) กำหนดตารางความสัมพันธ์ของ Factor Loading กับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาด ๓๕๐ ขึ้นไป ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ที่เหมาะสมควรมีค่ามากกว่า ๐.๓ และควรมีค่าไอเก็น (Eigen Values) มากกว่า ๑ ตามเกณฑ์ของไคเซอร์ (Kaiser's criterion) และ

ควรมีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ๓ ตัวขึ้นไปตามแนวคิดของ Hatcher ผลการสกัดองค์ประกอบพบว่า ได้ ๕ องค์ประกอบ เมื่อหมุนแกนแบบมุมฉากแล้วมีข้อบ่งชี้บางข้อสามารถอยู่ได้มากกว่า ๑ องค์ประกอบ ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์น้ำหนักองค์ประกอบใดมากที่สุดให้จัดข้อบ่งชี้หรือตัวแปรนั้นอยู่ในองค์ประกอบนั้น สรุปเป็นตารางผลการวิเคราะห์องค์ประกอบดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๐ การวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบหมุนแกนแบบมุมฉาก

ข้อบ่งชี้รายข้อ	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
Mo๑ เปิดใจกว้าง ยอมรับ เคารพความแตกต่างที่หลากหลาย				.๗๔๑	
Mo๒ มีพื้นฐานความเชื่อมั่นในวิถีแห่งสันติภาพนำพาสันติสุขสู่ชุมชน				.๗๕๒	
Mo๓ มีความสงบเย็น สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง มีสติในการทำงาน				.๗๓๖	
Mo๔ มีจิตเมตตากรุณา เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์และ เอาใจใส่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น				.๗๐๕	
Po๑ มีพฤติกรรมทางกายสะอาด ไม่เข้าเกี่ยวอบายมุขดำรงตนตามหลักศาสนาและยึดมั่นในศีลธรรม			.๖๑๘		
Po๒ เป็นผู้ที่ใช้วาจาที่ดีและมีคำพูดน่าเชื่อถือ			.๖๒๕		
So๑ ผู้ให้ความใส่ใจท้องถิ่นตนเองและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือประชาชน			.๖๙๓		
So๒ มีความอ่อนน้อม มนุษยสัมพันธ์ดีและรู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในชุมชน			.๖๕๒		
Wo๑ พร้อมเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและผู้อื่น รักที่จะเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์			.๗๐๖		
Wo๒ ความฉลาดในการสื่อสารที่สร้างสรรค์ ยึดหลักเจรจาอย่างสันติและประนีประนอมในการแก้ปัญหา			.๖๖๙		
Wo๓ ผู้ที่คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์หาเหตุและแนวทางออกที่หลากหลาย			.๗๓๙		

ตารางที่ ๔.๒๐ การวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบหมุนแกนแบบมุมฉาก (ต่อ)

ข้อบ่งชี้รายข้อ	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
W๐๔ ผู้ที่สามารถจัดการความขัดแย้งด้วยความรู้และความเข้าใจ			.๖๔๗		
W๐๕ เห็นคุณค่าพลังศักยภาพของชุมชนและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมสามารถนำมาใช้ให้เกิดความสามัคคีนำพาชุมชนไปสู่จุดหมายร่วมกัน			.๖๒๗		
W๐๖ พร้อมที่จะรับฟังผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสิน มีสติในการรับฟังอย่างตั้งใจ			.๖๒๒		
I๐๑ มีเคารพในความเห็นที่แตกต่างและหลากหลาย					.๖๙๒
I๐๒ มีทักษะการสร้างการมีส่วนร่วมที่มีความเท่าเทียมกัน					.๗๐๒
I๐๓ มีความเสียสละ แบ่งปัน และคำนึงถึงส่วนร่วมเป็นที่ตั้ง					.๖๙๔
V๐๑ ใช้สันติธรรม (สติ ขันติ สันติ) ในการแสดงออกทางสังคม			.๔๖๑		
V๐๒ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	.๔๑๘				
V๐๓ นำพาชุมชนให้เกิดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาชุมชน	.๔๓๒				
B๐๑ เป็นตัวแบบของผู้มีสติ คิดดี พูดดี ทำดี ปฏิบัติตามหลักศาสนาและมีศีลธรรมจริยธรรม		.๔๓๖			
B๐๒ ปกครองคนด้วยสามัคคีธรรม วางตนเป็นกลาง พร้อมรับฟังทุกฝ่ายด้วยจิตเมตตาและมีการสื่อสารที่ดี					.๔๔๘
B๐๓ ทุ่มเทเอาใจใส่งานและเสียสละเพื่อชุมชนเสียสละและพร้อมที่จะเรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจร่วม		.๕๓๖			
R๐๑ มีทักษะและกลวิธีที่ใช้ทำกิจกรรมเพื่อสร้างความกระตือรือร้นของคนในชุมชนให้รู้จักช่วยเหลือและแบ่งปัน		.๕๘๙			
R๐๒ ให้การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความรักสามัคคีและการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสันติมีความรักภาคภูมิใจในชุมชน		.๕๓๘			
R๐๓ มีทักษะการสร้างสัมพันธ์ในชุมชน ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันโดยให้ความเคารพให้เกียรติมองเห็นความดีงามของกันและกัน		.๕๘๕			

ตารางที่ ๔.๒๐ การวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบหมุนแกนแบบมุมฉาก (ต่อ)

ข้อบ่งชี้รายข้อ	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
CM๐๑ เป็นบุคคลที่มีสันติภายใน และหัวใจกรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ มีสติและวินัยในตนเอง		.๖๒๐			
CM๐๒ มีพื้นฐานความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการจัดการความขัดแย้ง และส่งเสริมให้ชุมชนแปรเปลี่ยนความขัดแย้งให้เกิดพลังสร้างสรรค์		.๕๐๑			
CM๐๓ มีทักษะเครื่องมือจัดการความขัดแย้งที่หลากหลาย และนำมาประยุกต์ใช้จัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม		.๖๔๖			
C๐๑ มีทักษะการสื่อสารที่ดี กล่าวความจริงได้อย่างสร้างสรรและเหมาะสมต่อบริบทหรือเหตุการณ์		.๗๑๐			
C๐๒ สามารถรับฟังอย่างลึกซึ้ง และสามารถจับประเด็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อ		.๕๙๖			
C๐๓ เป็นคนช่างสังเกต วิเคราะห์ผู้พูดและสามารถตั้งคำถามสะท้อนความต้องการหรือทวนความให้ผู้พูดเห็นถึงความตั้งใจฟังของผู้นำ		.๖๙๘			
C๐๔ สามารถใช้สื่อได้หลากหลายทั้งสื่อตรง (วัจนภาษา) และสื่อท่าทาง (อวัจนภาษา) ที่เหมาะสม		.๖๗๕			
C๐๕ มีสติในการรับฟัง และรู้จักควบคุมตนเอง สามารถรับฟังเรื่องที่ไม่ชอบได้		.๖๑๗			
CO๐๑ มีทักษะการทำงานเป็นทีมโดยเปิดให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม รู้จักการวางกติการ่วมกัน	.๕๖๓				
CO๐๒ สามารถส่งเสริมให้ชุมชนยึดเป้าประโยชน์ส่วนร่วมเป็นที่ตั้งและเกิดสำนึกความเป็นเจ้าของชุมชน	.๕๘๙				
CO๐๓ ทักษะการแสดงหาทางออกร่วมอย่างสร้างสรรค์ ให้ชุมชนได้ร่วมคิด วิเคราะห์วิพากย์อย่างให้เกียรติกัน และร่วมรักษาวัฒนธรรมอัตลักษณ์ชุมชน	.๖๐๔				
CO๐๔ สามารถวางแนวทางเพื่อพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	.๖๓๐				
CO๐๕ มีทักษะการนำวงสนทนาสร้างการมีส่วนร่วมในการรับฟังความเห็นของทุกฝ่ายด้วยความเท่าเทียม	.๖๐๑				
CO๐๖ สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดพัฒนาชุมชนให้เห็นเป้าหมายร่วมและมีความเป็นรูปธรรม	.๖๐๒				

ตารางที่ ๔.๒๐ การวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบหมุนแกนแบบมุมฉาก (ต่อ)

ข้อบ่งชี้รายข้อ	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
CR๐๑ เป็นผู้นำทางความคิด ต้นแบบของผู้รักการเรียนรู้และมีความเพียรในการปลุกพลังให้ชุมชนร่วมคิดร่วมทำ	.๕๘๙				
CR๐๒เป็นผู้เปิดกว้างความคิดสร้างพลังคิดบวก การแสดงออกความเห็นต่างได้อย่างสร้างสรรค์	.๔๗๘				
CR๐๓ มีทัศนะการมองปัญหาด้วยปัญญาและมุ่งหมายนำสิ่งดีๆ ให้เกิดกับชุมชนด้วยความเมตตากรุณา	.๕๖๓				
CR๐๔ เป็นแบบอย่างของการนำสติมาใช้แก้ปัญหาและสร้างประโยชน์ เป็นผู้นำต้นแบบใฝ่รู้ให้กับชุมชน	.๕๗๙				
N๐๑ เป็นแบบอย่างของการนำสติมาใช้แก้ปัญหาและสร้างประโยชน์ เป็นผู้นำต้นแบบใฝ่รู้ให้กับชุมชน	.๗๖๗				
N๐๒ สามารถเชื่อมเครือข่ายจิตอาสาให้ทำงานร่วมกันให้เกิดพลังบวกในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน	.๖๘๔				
N๐๓ เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างเครือข่าย และแสดงให้ชุมชนเห็นถึงพลังเครือข่ายจากการลงมือทำร่วมกัน	.๗๗๕				
N๐๔ เป็นนักพัฒนาเครือข่ายที่มีฐานจากความรู้สึกต้องการแบ่งปันเป็นวิถีธรรมชาติของชุมชน	.๖๙๓				

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า แบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น มี ๕ องค์ประกอบ กล่าวคือ

องค์ประกอบที่ ๑ มี ๑๖ ข้อบ่งชี้ ได้แก่ V01, V03, CO01, CO02, CO03, CO04, CO05, CO06, CR01, CR02, CR03, CR04, N01, N02, N03 ,N04 เรียกองค์ประกอบนี้ว่า การสร้าง ***การมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม***

องค์ประกอบที่ ๒ มี ๑๓ ข้อบ่งชี้ ได้แก่ B01, B03, R01, R02, R03, CM01, CM02, CM03, C01, C02, C03, C04, C05 เรียกองค์ประกอบนี้ว่า ***สื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์***

องค์ประกอบที่ ๓ มี ๑๑ ข้อบ่งชี้ ได้แก่ P01, P02, S01, S02, W01, W02, W03, W04, W05, W06, V01 เรียกองค์ประกอบนี้ว่า ***การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ***

องค์ประกอบที่ ๔ มี ๔ ข้อบ่งชี้ ได้แก่ M01, M02, M03, M04 เรียกองค์ประกอบนี้ว่า ***จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน***

องค์ประกอบที่ ๕ มี ๔ ข้อบ่งชี้ ได้แก่ I01, I02, I03, B02 เรียกองค์ประกอบนี้ว่า ***อุดมการณ์ของการเป็นผู้ให้ที่มีความเป็นธรรม***

๔.๓.๒ แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์แบบอุปนัย พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีทั้งจุดแข็งที่ควรนำมาพัฒนาต่อยอดและจุดอ่อนที่ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนา แนวทางการส่งเสริม ซึ่งข้อมูลจากบริบทของพื้นที่ได้ถูกนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตรที่ได้จากผลการศึกษาโครงการย่อย ๒ ซึ่งมีรายละเอียดที่นำมาพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพจริงของกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ได้แก่

๑) การส่งเสริมผู้นำให้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล,

๒) การก้าวข้ามความเป็นตัวตนและเห็นแก่พวกพ้อง

๓) เสริมทักษะการทำงานเป็นทีม

๔) ให้ความสำคัญกับการรักษาคำพูด

๕) การบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วมและมีความเป็นธรรม ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม, หลักแห่งคุณธรรม, มีทักษะการวิเคราะห์ปัญหา, การเรียนรู้และพัฒนาความคิดก้าวไปข้างหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลง, การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของผู้นำ, การจัดการปัญหาความขัดแย้งในชุมชน, การเสริมสร้างสัมพันธ์ชุมชน, ทักษะการสื่อสารของผู้นำ, การสร้างเครือข่าย,การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน

ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้วิเคราะห์ได้นำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรจากโครงการย่อย ๒ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการพัฒนามนุษย์ตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) เป็นแนวทางพัฒนาจิตและปัญญา เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเป็นเสียงสะท้อนที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด และออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มีสติเป็นฐาน ๖ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) เร้าใจเบิกบานเป็นสุข ๒) ปรับเลนส์ตาเปิดวาว์ใจ ๓) สั่นสะเทือนความคิดด้วยพลังบวก ๔) วิถีปฏิบัติสู่การตระหนักรู้คุณค่าตนเองและผู้อื่น/แผนที่การเรียนรู้วิถีแห่งสันติ (นำเข้าสู่เนื้อหา) ๕) กระจกสะท้อนเพื่อการพัฒนา ๖) ก้าวสู่จุดหมายขยายพื้นที่สันติสุข ใช้การวัดและการประเมินผลทั้ง ๒ มิติ ได้แก่ การประเมินผลระหว่างการ

อบรม (Formative Assessment) และการประเมินผลรวม (Summative Assessment) โดยวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

- การทดสอบก่อน (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) โดยแบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

- การประเมินผลระหว่างเรียน เช่น แบบประเมินพฤติกรรมแบบ ๓๖๐ องศา โดยการประเมินตนเองในการเรียนรู้ การสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าอบรม การสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม และใบงานระหว่างกิจกรรม

-การประเมินติดตามผลหลังอบรม ๑ เดือน เช่น การสื่อสารในไลน์กลุ่ม กิจกรรม และโครงการพัฒนาชุมชน

๔.๓.๓ ผลการนำหลักสูตรไปทดลองนำร่องเพื่อปรับปรุงพัฒนา

นำหลักสูตรที่ได้ปรับปรุงพัฒนาไปทดลองนำร่อง ด้วยการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design โดยการวิเคราะห์ค่าที (t-test แบบ dependent) กับกลุ่มตัวอย่าง ๒๕ คน ในพื้นที่ ตำบลปากจั่น อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเวลา ๓ วัน ระหว่างวันที่ ๔-๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ มีผลการศึกษา ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ผลการทดสอบปรากฏตามตารางที่ ๔.๒๓

ตารางที่ ๔.๒๑ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ก่อน-หลังการทดลอง

สมรรถนะ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
สมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น	๓.๙๒	๐.๔๑	๔.๕๒	๐.๔๑	๗.๘๓	.๐๐

*p < ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยแยกรายด้านก่อน-หลังการทดลอง

สมรรถนะ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
๑) การสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม	๔.๐๐	๐.๔๔	๔.๔๔	๐.๔๙	๔.๓๙	.๐๐
๒) การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	๓.๘๖	๐.๔๖	๔.๕๑	๐.๓๙	๗.๐๙	.๐๐
๓) การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ	๔.๐๗	๐.๔๙	๔.๖๒	๐.๔๔	๖.๐๐	.๐๐
๔) จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน	๔.๑๗	๐.๕๐	๔.๖๘	๐.๔๒	๕.๔๗	.๐๐
๕) อุดมการณ์เป็นผู้ให้ที่มีคุณธรรม	๔.๔๐	๐.๕๗	๔.๘๘	๐.๓๓	๔.๐๙	.๐๐

*p < ๐.๐๕

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนสันติสุข ก่อนทดลองใช้หลักสูตรอบรมระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นภาพรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นแต่ละด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

การประเมินผลเชิงคุณภาพ พบว่า การประเมินพฤติการณ์เรียนรู้ ๓ ด้าน ได้แก่ ความมุ่งมั่นเรียนรู้พัฒนาด้วยสติ ขันติ , ความเสียสละ แบ่งปัน สื่อสารเชิงบวก, ด้านการวิเคราะห์แก้ปัญหาการทำงานแบบมีส่วนร่วม ประเมินโดยผู้เข้าอบรม เพื่อนคู่กัลยาณมิตร และทีมสังเกตการณ์วิทยากร ผลการประเมินพบว่า ผู้เข้าอบรมมีคะแนนการเรียนรู้ทั้ง ๓ รายด้าน ทั้งการประเมินตนเอง เพื่อนร่วมอบรมประเมิน (บัดดี้) และทีมสังเกตการณ์วิทยากร ประเมินสอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่า ชุดฝึกอบสามารถทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดกระบวนการเรียนรู้และมีส่วนร่วมพัฒนาทักษะตามกระบวนการอบรมได้

ภาพที่ ๔.๒ สรุปองค์ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมร่วมกันสังเคราะห์และเขียนแผนภาพ

การติดตามพี่เลี้ยงซึ่งเป็น Module 6 ผลที่เกิดขึ้นผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้พัฒนาการค้นหาปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ ปัญหาชุมชนผ่านการเขียนโครงการขอทุนสนับสนุนกิจกรรมชุมชนแบบมีส่วนร่วม ได้ ๓ โครงการ ได้แก่ โครงการการจัดการขยะเพื่อชุมชนสันติสุข โครงการครอบครัวไร้ความรุนแรง โครงการสร้างการมีส่วนร่วมชุมชนปลอดยาเสพติด

กล่าวโดยสรุป ผลการทดลองนำร่องหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำเพื่อเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้เข้าอบรมมีสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพิ่มขึ้นทั้ง ๕ ด้าน และมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนให้เป็นผู้นำที่สามารถนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุขได้

๔.๓.๕ ผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

การทดลองใช้รูปแบบนวัตกรรมการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น โดยจัดอบรม ๒ ครั้ง อบรมครั้งที่ ๑ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ต.บึงน้ำรักษ์ จังหวัดปทุมธานี วันที่ ๑๖-๑๘ พฤศจิกายน๒๕๖๓ อบรมครั้งที่ ๒ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น (ท่าการ้อง) ต.บ้านป้อม จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา วันที่ ๒๔-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เนื้อหาการอบรมหลักสูตร ๓ วัน ๒๐ ชั่วโมง และติดตาม ๑ เดือน โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

๑) การเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ก่อน- หลังการทดลอง ตัวชี้วัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) การสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม (๒) การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (๓) การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ (๔) จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน (๕) มีอุดมการณ์การเป็นผู้ให้ที่มีความเป็นธรรม

๒) แบบประเมินพฤติกรรม ๓๖๐ องศา เพื่อวัดพฤติกรรมผู้เข้าอบรมในระหว่างอบรม (๑) ความมุ่งมั่นเรียนรู้พัฒนาด้วยสติ ขันติ (๒) ความเสียสละ แบ่งปัน สื่อสารเชิงบวก (๓) การวิเคราะห์แก้ปัญหา การทำงานแบบมีส่วนร่วม

๓) การทำแผนพัฒนาตนเอง เพื่อวัดเจตคติที่มีต่อตนเองจุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง

๔) การนำความรู้ไปใช้ในการขับเคลื่อนพัฒนาชุมชนให้เกิดสันติสุขด้วยการเขียนโครงการขอทุนยุติธรรมชุมชน

๕) การสะท้อนความรู้สึกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการ

โดยผลการศึกษานำเสนอแยกตามกลุ่มตัวอย่างที่เข้าอบรม ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๓ ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างที่เข้าอบรมบึงน้ำรักษ์

ข้อมูลพื้นฐาน		**จำนวน**	**ร้อยละ**
เพศ	ชาย	๕	๒๐
	หญิง	๒๐	๘๐
	รวม	๒๕	๑๐๐
อายุ	๒๑-๓๕	๑	๔
	๓๖-๕๐	๑	๔
	๕๑-๖๕	๑๖	๖๔
	๖๕ ขึ้นไป	๗	๒๘
	รวม	๒๕	๑๐๐
ประสบการณ์เป็นผู้นำ	น้อยกว่า ๓ ปี	๓	๑๒
	๓-๕ ปี	-	-
	๖-๑๐ ปี	๑๙	๗๖
	๑๐ ปี ขึ้นไป	๓	๑๒
	รวม	๒๕	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๒๔ ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างที่เข้าอบรมท่าการ้อง

ข้อมูลพื้นฐาน		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๓	๑๒
	หญิง	๑๕	๘๘
	รวม	๑๘	๑๐๐
อายุ	๒๑-๓๕	๑	๕.๖
	๓๖-๕๐	๔	๒๒.๒
	๕๑-๖๕	๙	๕๐.๐
	๖๕ ขึ้นไป	๔	๒๒.๒
	รวม	๑๘	๑๐๐
ประสบการณ์เป็นผู้นำ	น้อยกว่า ๓ ปี	๘	๔๔.๔
	๓-๕ ปี	๑	๐.๐๖
	๖-๑๐ ปี	๘	๔๔.๔
	๑๐ ปี ขึ้นไป	๑	๐.๐๖
	รวม	๑๘	๑๐๐

จากข้อมูลพื้นฐานทั้งสองกลุ่มผู้เข้าอบรม พบว่า ผู้นำส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุเฉลี่ย ๕๐ กว่าขึ้นไป กลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์ส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธ ผู้นับถือศาสนาคริสต์ อิสลาม และพุทธ สำหรับกลุ่มผู้นำท่าการ้องผู้นำส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดเป็นชาวพุทธ และบางท่านนับถืออิสลาม สังเกตเห็นว่ามแม้จะมีความแตกต่างทางศาสนาแต่ผู้นำที่เข้าร่วมอบรมสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างเคารพให้เกียรติ กล่าวได้ว่า การเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นก้าวข้ามความแตกต่างทางศาสนา ผู้นำทุกศาสนิกสามารถพัฒนาตนเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นได้ ความหลากหลายของวัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เสริมให้เกิดการเรียนรู้และยอมรับความเห็นที่แตกต่าง

๑) ผลการประเมินสมรรถนวิศวกรสันติภาพ

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน การทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design โดยการวิเคราะห์ค่าที (t-test แบบ dependent) ผลการทดสอบปรากฏตามตาราง

(๑) ผลการพัฒนาสมรรถนะตามตัวชี้วัดของกลุ่มบึงน้ำรักษ์

ตารางที่ ๔.๒๕ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น บึงน้ำรักษ์ก่อน-หลังการทดลอง

สมรรถนะ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
สมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น	๔.๑๒	๐.๔๓	๔.๔๐	๐.๔๙	๓.๓๑	.๐๐๓

*p < ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นแยกรายด้าน บึงน้ำรักษ์ ก่อน-หลังการทดลอง

สมรรถนะ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม	๓.๙๒	๐.๔๖	๔.๒๕	๐.๕๓	๓.๒๕๔	.๐๐๓
การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	๓.๙๘	๐.๔๖	๔.๒๘	๐.๕๘	๒.๒๖๑	.๐๓๓
การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ	๔.๒๑	๐.๔๖	๔.๔๒	๐.๕๒	๒.๕๓๘	.๐๑๘
จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน	๔.๐๙	๐.๕๙	๔.๔๕	๐.๕๘	๓.๐๗๙	.๐๐๕
มีอุดมการณ์การเป็นผู้ให้ที่มีความเป็นธรรม	๔.๔๐	๐.๕๗	๔.๖๘	๐.๔๗	๒.๒๘๑	.๐๓๒

*p < ๐.๐๕

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนสันติสุขของกลุ่มบึงน้ำรักษ์ ก่อนทดลองใช้หลักสูตรอบรมระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นภาพรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นแต่ละด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

(๒) ผลการพัฒนาสมรรถนะตามตัวชี้วัดของกลุ่มท่าการ้อง

ตารางที่ ๔.๒๗ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นท่าการ้องก่อน-หลังการทดลอง

สมรรถนะ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
สมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น	๓.๙๙	๐.๑๒	๔.๔๗	๐.๔๗	๔.๘๖๕	๐.๐๐

*p < ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๘ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นแยกรายด้าน ท่าการ้อง ก่อน-หลังการทดลอง

สมรรถนะ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม	๓.๗๒	๐.๕๑	๔.๓๗	๐.๕๔	๗.๗๙๐	๐.๐๐๐
การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	๓.๘๗	๐.๕๘	๔.๔๒	๐.๕๓	๕.๓๑๔	๐.๐๐๐
การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ	๔.๐๖	๐.๕๒	๔.๔๔	๐.๕๖	๓.๗๒๓	๐.๐๐๒
จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน	๔.๐๓	๐.๕๒	๔.๕๓	๐.๕๔	๓.๔๙๑	๐.๐๐๓
มีอุดมการณ์นำพาชุมชนเข้าถึงหัวใจแห่งสันติวิถี	๔.๒๗	๐.๖๖	๔.๗๗	๐.๔๒	๓.๐๐๐	๐.๐๐๘

*p < ๐.๐๕

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนสันติสุขของกลุ่มท่าการ้อง ก่อนทดลองใช้หลักสูตรอบรมระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นภาพรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นแต่ละด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข จะพบว่าผลการประเมินกลุ่มผู้เข้าอบรมทั้งสองกลุ่มมีผลไปแนวทางเดียวกัน ทั้งคะแนนจากแบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น พบว่า สมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาทั้ง ๕ ด้าน หลังการทดลองมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทดลอง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นอกจากนี้ เมื่อเทียบค่าคะแนนค่าเฉลี่ยหลังการทดลองกลุ่มผู้เข้าอบรมทั้งสองกลุ่มมีลำดับคะแนนเฉลี่ยเรียงจากดมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๙ ลำดับค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

ลำดับค่าเฉลี่ยนคะแนนสมรรถนะวิศวกรท้องถิ่นหลังอบรม	กลุ่มเข้าอบรม			
	บึงน้ำรักษ์	อันดับ	ท่าการ้อง	อันดับ
๑) มีอุดมการณ์การเป็นผู้ให้ที่มีคุณธรรม	๔.๖๘	๔	๔.๗๗	๓
๒) จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน	๔.๔๕	๑	๔.๕๓	๓
๓) การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ	๔.๔๒	๕	๔.๔๔	๔
๔) การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	๔.๒๘	๓	๔.๔๒	๒
๕) การสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม	๔.๒๕	๒	๔.๓๗	๑

เมื่อพิจารณาแยกค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นรายด้าน พบว่า ทั้งสองกลุ่มผู้เข้าอบรม มีผลการเปลี่ยนแปลง ๓ อันดับ แรกไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การพัฒนาสมรรนถะการสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม, การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์, จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำขาดการเสริมทักษะการสร้างการมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีมที่ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นตัวประสานให้เกิดสันติวิถีในการทำงานเพื่อชุมชนและการมีสันติภายในของตัวผู้นำเป็นฐานในการทำงานร่วมกับชุมชนให้เกิดสันติสุข อุดมการณ์เป็นผู้ให้ที่มีคุณธรรมและจิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน สอดรับกับปรัชญาของหลักสูตรที่มุ่ง “สร้างตน เปลี่ยนแปลงคน สู่การเปลี่ยนแปลงสังคมเพื่อสันติสุข” กล่าวคือ การเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น พื้นฐานสำคัญเป็นภูเขาน้ำแข็งใต้น้ำที่เป็นพลังขับเคลื่อนพฤติกรรมออกสู่ภายนอกและเชื่อมสังคม คือ อุดมการณ์และจิตตระหนักรู้ของผู้นำ การเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นผู้นำจึงต้องเป็นผู้เริ่มต้นพัฒนาตนเองก่อน และการจะเปลี่ยนแปลงผู้อื่นได้นั้น ผู้นำตนเองต้องเป็นตัวแบบที่ดีทั้งการดำเนินชีวิตและมีทักษะที่สำคัญในการนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุข คือ การจัดการความขัดแย้ง การสื่อสารสันติ การสร้างการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยงชุมชนที่ต้องมีความคิดที่สร้างสรรค์และมีการทำงานที่เป็นระบบและมีการวางแผนติดตามเพื่อการพัฒนา กล่าวได้ว่ารูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นสามารถพัฒนาสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

(๒) การประเมินพฤติกรรมแบบ ๓๖๐ องศา ผู้เข้าอบรมระหว่างอบรม

(๑) ผลการประเมินพฤติกรรมผู้เข้าอบรมกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์

ประเมินพฤติการณ์เรียนรู้ ๓ ด้าน ได้แก่ ความมุ่งมั่นเรียนรู้พัฒนาด้วยสติ ขันติ, ความเสียสละ แบ่งปัน สื่อสารเชิงบวก, ด้านการวิเคราะห์แก้ปัญหา การทำงานแบบมีส่วนร่วม ประเมินโดยผู้เข้าอบรม เพื่อนคู่กัลยาณมิตร และทีมสังเกตการณ์วิทยากร ผลการประเมินพฤติกรรม ๓๖๐ องศา โดยมีเกณฑ์ในการประเมิน

๑ คะแนน หมายถึง ลงมือปฏิบัติได้เมื่อมีตัวอย่างหรือได้รับมอบหมาย
๒ คะแนน หมายถึง ลงมือด้วยตนเองปฏิบัติได้เมื่อได้รับคำแนะนำ
๓ คะแนน หมายถึง ลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบได้ด้วยตนเองและแนะนำผู้อื่น

ได้ผลการประเมินพบว่า ผู้เข้าอบรมมีคะแนนการเรียนรู้ทั้ง ๓ รายด้าน ทั้งการประเมินตนเอง เพื่อนร่วมอบรมประเมิน (บัดดี้) และทีมสังเกตการณ์วิทยากร ประเมินสอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่า ชุดฝึกอบสามารถทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดกระบวนการเรียนรู้และมีส่วนร่วมพัฒนาทักษะตามกระบวนการอบรมได้ ดังตารางที่ ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๓๐ ตัวอย่างผลการประเมินพฤติกรรมแบบ ๓๖๐ องศา กลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์

วันที่	คนที่	ความมุ่งมั่นเรียนรู้พัฒนาด้วยสติ ขันติ											
		ตั้งใจในการเรียนรู้			ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย			อดทนต่อสิ่งยั่วยุ			รับผิดชอบต่อส่วนร่วม		
		ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร
๑	๔	๓	๒	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๓	๓	๒
๒		๓	๓	๒	๓	๓	๒	๓	๓	๒	๒	๓	๒
๓		๓	๒	๒	๓	๒	๒	๓	๓	๒	๓	๓	๒
รวม		**๙**	**๗**	**๖**	**๗**	**๘**	**๖**	**๗**	**๙**	**๖**	**๘**	**๙**	**๖**

วันที่	คนที่	ความเสียสละ แบ่งปัน สื่อสารเชิงบวก											
		เสียสละ แบ่งปัน			ให้ความช่วยเหลือ			ให้คำแนะนำ			สื่อสารให้ความรู้สึกที่ดี ความคิดทางบวก		
		ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร
๑		๒	๓	๓	๒	๓	๓	๒	๓	๓	๓	๓	๓
๒	๔	๒	๓	๓	๒	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
๓		๒	๓	๓	๒	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
รวม		**๖**	**๙**	**๙**	**๖**	**๙**	**๙**	**๘**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**

ตารางที่ ๔.๓๐ ตัวอย่างผลการประเมินพฤติกรรมแบบ ๓๖๐ องศา กลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์ (ต่อ)

วันที่	ที่	การวิเคราะห์แก้ปัญหา การทำงานแบบมีส่วนร่วม														
		แสดงความเข้าใจปัญหา			วางแผนลงมือปฏิบัติได้			ใช้ความพยายามในการทำงานแบบมีส่วนร่วม			อธิบายวิธีการแก้ปัญหา			แสดงผลการทำงานได้อย่างชัดเจน		
		ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร
๑	๔	๒	๓	๓	๑	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
๒		๒	๒	๓	๒	๓	๓	๓	๓	๓	๒	๓	๓	๓	๓	๓
๓		๒	๓	๓	๑	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
รวม		**๖**	**๘**	**๙**	**๔**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๘**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**

(๒) ผลการประเมินพฤติกรรมผู้เข้าอบรมกลุ่มผู้นำท่าการ้อง

ตารางที่ ๔.๓๑ ตัวอย่างผลการประเมินพฤติกรรมแบบ ๓๖๐ องศา กลุ่มผู้นำท่าการ้อง

วันที่	คนที่	ความมุ่งมั่นเรียนรู้พัฒนาด้วยสติ ขันติ											
		ตั้งใจในการเรียนรู้			ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย			อดทนต่อสิ่งยั่วยุ			รับผิดชอบต่อส่วนร่วม		
		ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร
๑	๕	๓	๓	๓	๑	๓	๓	๓	๓	๒	๓	๓	๓
๒		๓	๓	๓	๑	๓	๓	๓	๓	๒	๑	๓	๓
๓		๓	๓	๓	๑	๓	๓	๓	๓	๓	๑	๓	๓
รวม		**๙**	**๙**	**๙**	**๓**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๗**	**๕**	**๙**	**๙**

วันที่	คนที่	ความเสียสละ แบ่งปัน สื่อสารเชิงบวก											
		เสียสละ แบ่งปัน			ให้ความช่วยเหลือ			ให้คำแนะนำ			สื่อสารให้ความรู้สึกที่ดี ความคิดทางบวก		
		ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร
๑	๕	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
๒		๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
๓		๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
รวม		**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**

วันที่	คนที่	การวิเคราะห์แก้ปัญหา การทำงานแบบมีส่วนร่วม														
		แสดงความเข้าใจปัญหา			วางแผนลงมือปฏิบัติได้			ใช้ความพยายามในการทำงานแบบมีส่วนร่วม			อธิบายวิธีการแก้ปัญหา			แสดงผลการทำงานได้อย่างชัดเจน		
		ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร	ตนเอง	เพื่อน	วิทยากร
๑	๕	๒	๓	๒	๓	๓	๓	๓	๒	๓	๓	๒	๒	๓	๒	๓
๒		๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๒	๓	๓	๒	๓	๓	๓	๓
๓		๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
รวม		**๘**	**๙**	**๘**	**๙**	**๙**	**๙**	**๙**	**๗**	**๙**	**๙**	**๗**	**๘**	**๙**	**๘**	**๙**

๓) การประเมินจากการทำแผนพัฒนาตนเอง

(๑) การวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์

การเขียนแผนพัฒนาตนเองสะท้อนให้เห็นถึงผลการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อตนเองของผู้เข้าอบรม ช่วยให้ผู้เข้าอบรมได้ทบทวนตนเองและเรียนรู้การดำเนินชีวิตที่ต้องกำหนดเป้าให้เป็นรูปธรรม เริ่มต้นจากสิ่งที่สามารถทำได้และการฝึกเหลียวหลังแลหน้าการแบ่งปันความสำเร็จให้คนที่เรารักได้ทราบ กิจกรรมนี้เมื่อผู้เข้าอบรมได้แบ่งปันกัน มีเสียงสะท้อนว่า ได้เรียนรู้จักกันมากขึ้น แม้ทำงานร่วมกันแต่มิติแบบนี้ไม่เคยได้ถูกนำมาสื่อสาร นอกจากนี้สิ่งที่ผู้เข้าอบรมต้องการพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของทักษะการสื่อสาร การกล้าแสดง การใช้สติในการดำเนินชีวิต

ตารางที่ ๔.๓๒ การประเมินด้วยใบงานวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์

ที่	เป้าหมายระยะยาว	เป้าหมายระยะสั้น				
		สิ่งที่จะทำในเวลาอีก ๓ เดือนข้างหน้า	สิ่งที่ทำเมื่อครบ ๑ เดือนข้างหน้า	สิ่งที่ทำเมื่อครบ ๑ สัปดาห์ข้างหน้า	สิ่งที่ทำในวันพรุ่งนี้	บุคคลที่อยากบอกเล่าความสำเร็จ
๑	ความสำนึกในการเป็นสมาชิกเป็นพลเมืองที่ดี มีทักษะในการบริหารจัดการ ทำงานให้บรรลุเป้าหมาย รับใช้และสร้างชุมชนจากจิตอาสาให้เป็น “จิตสาธารณะ”	-ฝึกจิต, ลมหายใจ อยู่กับตัวเองให้มากที่สุด -พิจารณาคำข้าว	-ฝึกจิต, ลมหายใจ -พิจารณาคำข้าว	-ฝึกจิต, ลมหายใจ -พิจารณาคำข้าว	-ฝึกจิต, ลมหายใจ -พิจารณาคำข้าว	-ลูก, หลาน -เพื่อน ๆ
๒	การพัฒนาความสามารถของตนเอง ในเรื่องการพูดการสื่อสาร	พัฒนากลุ่มให้มีความก้าวหน้า	บอกต่อในสิ่งที่เรียนรู้มา	สื่อสารในสื่อที่เรียนมา	ตั้งใจฟัง การเรียนรู้	กับทุกคน
๓	จะเข้าใจคนอื่นมากขึ้นและคนในชุมชนเชื่อมั่นและยอมรับ	เพื่อเรียนรู้และนำมาใช้กับผู้อื่น	พูดคุยให้คนในชุมชนฟัง	พบปะคนในชุมชนว่าต้องการอะไรบ้าง	มาอบรมตามปกติ	
๔	ความเชื่อมั่นในตัวเองในการเป็นผู้นำที่ดี	ความเชื่อมั่นในตนเอง	ให้กำลังใจตัวเองและเพื่อน ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ยอมให้เป็นเย็นให้ได้	ความตั้งใจจริงที่จะทำงานนี้ให้ดีที่สุด	ครอบครัวและชุมชน
๕	ต้องการทำงานเปิดศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประชาชนแล้วเกิดศูนย์พัฒนาและเป็นผลงานภาคประชาชน มาใช้มากที่สุด	ทำให้มีคณะกรรมการผู้นำการไกล่เกลี่ยเกิดขึ้นเพื่อทำงานให้เกิดแผนทำงาน	เสนอความคิดและทำความเข้าใจต่อหน่วยงานและเจ้าหน้าที่	เกิดรวบรวมตัวแทนศูนย์ไกล่เกลี่ยมาพูดคุย	แจ้งความประสงค์ให้หน่วยงานโดยการพูดคุย	หัวหน้ายุติธรรมจังหวัด (ยจ) และเจ้าหน้าที่ดูแลให้รับรู้

ตารางที่ ๔.๓๒ การประเมินด้วยใบงานวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์ (ต่อ)

ที่	เป้าหมายระยะยาว	เป้าหมายระยะสั้น				
		สิ่งที่จะทำในเวลาอีก ๓ เดือนข้างหน้า	**สิ่งที่ทำเมื่อครบ ๑ เดือนข้างหน้า**	**สิ่งที่ทำเมื่อครบ ๑ สัปดาห์ข้างหน้า**	**สิ่งที่ทำในวันพรุ่งนี้**	**บุคคลที่อยากบอกเล่าความสำเร็จ**
๖	เราจะไม่ตื่นเต้นเวลาพูดในการที่มีคนมากๆ	สร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มผู้นำ เราจะมีพลังแรงจูงใจในตนจะให้บริการรับใช้ผู้อื่นเพื่อเป็นการขับเคลื่อนภารกิจของกลุ่มไปสู้เป้าหมาย	เราสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน		พรุ่งนี้เราจะมาให้ตรงเวลา	ให้คนในครอบครัวฟัง
๗	อยากให้ชุมชนยอมรับการทำงานและความรู้ที่เขาอบรมมาจะได้ทำงานด้วยความสุข และสำเร็จในชุมชน	นำความรู้ที่อบรมมาพัฒนาและพูดคุยให้คนในชุมชนรับรู้	พูดคุยอธิบายให้คนในชุมชนรับทราบ	คิดว่าคนในชุมชนยอมรับเรา	เตรียมความพร้อม	เพื่อนๆ และคนในครอบครัว
๘	มีความมั่นใจมากขึ้น กล้าที่จะบอกกับชุมชนด้วยความมั่นใจมากขึ้น กล้าที่จะชวนทำงานส่วนรวม โดยตัวเราเป็นผู้ลงมือทำให้ให้เกิดความเชื่อถือด้านความเชื่อมั่น	ทำความเข้าใจกับกิจกรรมที่รับมอบหมายให้เข้าใจเพื่อเมื่อมีสมาชิกสงสัยเราต้องอธิบายให้หายสงสัยได้	ออกสำรวจอธิบายความเข้าใจ	คิดว่ามีคนร่วมชมรมกับเราแล้ว	มาอบรมวันที่สอง	สามี
๑๐	การพัฒนาชุมชนให้ไปในทางที่ดีและมีความสุขตามที่ชุมชนต้องการ	อยากปรับปรุงงานต่าง ๆ ในชุมชนให้ดีขึ้น	ปรับปรุงสนามเด็กเล่นแลไฟแสงสว่าง	ทำการตัดกิ่งต้นไม้	แนะนำยามรักษาความปลอดภัย	ชุมชนที่เราอยู่อาศัย
๑๓	อยากให้คนในชุมชนยอมรับในการเป็นผู้นำในชุมชน	นำความรู้ที่อบรมมาพัฒนา	พูดคุยอธิบายให้คนในชุมชนฟัง	พบปะพูดคุยกับคนในชุมชนของเรา	เตรียมความพร้อม	คนในครอบครัว เพื่อน ๆ และลูกบ้านในชุมชน
๑๔	การพัฒนาความสามารถของตนเอง ในเรื่องการพูดการสื่อสาร	พัฒนากลุ่มให้มีความก้าวหน้า	ต้องบอกต่อในสิ่งที่เรียนรู้มา	สื่อสารสิ่งที่เรียนมาให้กลุ่มได้เรียนรู้	มาแต่เช้าตั้งใจฟัง (การเรียนรู้)	กับทุกคน

ตารางที่ ๔.๓๒ การประเมินด้วยใบงานวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์ (ต่อ)

ที่	เป้าหมายระยะยาว	เป้าหมายระยะสั้น				
		สิ่งที่จะทำในเวลาอีก ๓ เดือนข้างหน้า	**สิ่งที่ทำเมื่อครบ ๑ เดือนข้างหน้า**	**สิ่งที่ทำเมื่อครบ ๑ สัปดาห์ข้างหน้า**	**สิ่งที่ทำในวันพรุ่งนี้**	**บุคคลที่อยากบอกเล่าความสำเร็จ**
๑๕	มีความร่วมมือร่วมใจมากขึ้น ฝึกตนเองให้ดีและเป็นผู้ฟังและสร้างพันธมิตร สร้างทีมงาน สร้างเป้าหมายกลุ่ม	ทุ่มเทเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มสำเร็จเพื่อให้เปิดกว้างรองรับความคิดใหม่ ๆ	ทำงานร่วมกับคนอื่น เพื่อทำให้ชุมชนน่าอยู่ยิ่งขึ้น	เปิดกว้างความคิดใหม่ ๆ	ร่วมมือร่วมใจกันก่อให้เกิดผลงานที่ดีในชุมชนของเรา	ทำงานร่วมกับผู้อื่น อย่างสนุกสนานเพื่อเป้าหมายร่วมกันมีผลงานที่ดี
๑๗	พัฒนาด้านบริหารจัดการในชุมชนให้ดีขึ้น	ทำตามเป้าหมาย	เอาความรู้ที่ได้ไปพัฒนา	ฝึกฝนวิธีการพูดและนำเสนอ	จะปรับแต่งเวลาของตนเองใหม่ รับผิดชอบหน้าที่ให้ดีขึ้น	คนในครอบครัวรับรู้ก่อน และให้คนรอบข้างได้รู้
๑๙	ความเชื่อมั่นในตัวเองในภาระเป็นผู้นำ	ความเชื่อมั่นในตนเอง	ให้กำลังใจตัวเองและเพื่อนๆ	ขยันให้มากขึ้น	ความตั้งใจ	ครอบครัว
๒๐	มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ มีความสามัคคี	ฝึกสมาธิทางด้านสติอารมณ์ เป็นตัวเองให้มากที่สุด	พัฒนาด้านอารมณ์ มีสติให้มากยิ่งขึ้น	ฝึกการมีสติ ฝึกลมหายใจ มีสมาธิในการดำรงชีวิต	มาให้เช้ากว่าวันนี้ จะตั้งใจฝึกให้มากขึ้น	ครอบครัว ข้าพเจ้า
๒๒	อยากมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้อื่น	เที่ยวเพื่อเรียนรู้และนำมาใช้พัฒนาบุคคลอื่นๆ	สอนและได้ช่วยเหลือลูกศิษย์ที่รักสอบ piano ให้ผ่าน	ให้คนรอบข้างได้รับรู้ถึงความจริงใจ	พูดจาดี คิดในสิ่งที่ดี เพื่อตนเองและคนใกล้ชิด	คนที่ด้อยโอกาสที่ชุมชนบางพื้นที่ (รัฐบาล) เข้าไม่ถึง
๒๓	จะเข้าใจคนอื่นมากขึ้น และคนในชุมชนเชื่อมั่นและยอมรับ	จะปฏิบัติต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	ช่วยเหลือคนรอบข้างและในชุมชน แลกเปลี่ยนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน	พูดจาดี ทำความเข้าใจ บุคคลอื่นๆ ให้กำลังใจ	มาอบรมให้ตรงเวลา และตั้งใจฟัง เพื่อนำไปปฏิบัติในชุมชน	ครอบครัว
๒๕	ได้ช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนในเรื่องที่ได้รับข่าวจากผู้อื่นอย่างเต็มใจ และเต็มกำลังที่จะช่วยได้	ต้องดูแลคุณแม่จากการเป็นผู้ป่วยติดเตียงให้แข็งแรงขึ้น	คุณแม่ต้องลุกขึ้นนั่งได้	คุณแม่ต้องจับช้อนตักอาหารใส่ปากเองได้	เราจะมีความสุขมากที่คุณแม่ลงจากเตียงมานั่งรถเข็นได้	ให้พี่น้องได้รับรู้ถึงความแข็งแรงและสู้ชีวิตของคุณแม่ที่อยากให้ลูกๆ หมดห่วง

(๒) การวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้ท่าการ้อง

ตารางที่ ๔.๓๓ การประเมินด้วยใบงานวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้นำท่าการ้อง

ที่	เป้าหมายระยะยาว	เป้าหมายระยะสั้น				
		สิ่งที่จะทำใน ๓ เดือนข้างหน้า	สิ่งที่ทำเมื่อครบ ๑ เดือนข้างหน้า	สิ่งที่ทำ ๑ สัปดาห์ข้างหน้า	สิ่งที่ทำในวันพรุ่งนี้	บุคคลที่อยากบอกความสำเร็จ
๑	มีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) สามารถควบคุมอารมณ์และสีหน้าได้อย่างดีมากยามเกิดปัญหาเฉพาะหน้า และมีสติ ปัญหาที่คิดหาคำพูดที่เหมาะสมได้ทันท่วงที เพื่อคลี่คลายปัญหาได้อย่างสันติ	-ศึกษาหาความรู้ หาเวทีแสดงความคิดเห็น -อบรมเกี่ยวกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ -อบรมการพูดเพื่อลดการขัดแย้ง	-ร่วมเสวนากับสภาต่างๆ (สภากาแฟ) -หาความรู้ข้อมูลต่างๆ	คุยกับคนอื่นมาก ๆ เพื่อหัดคิดวิเคราะห์เรื่องราว	หาความรู้ในเวทีของหลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นให้มากที่สุด	-สามี -ลูก ๒ คน (เล่าในวงกินข้าว)
๒	อยากเป็นผู้นำในการอนุรักษ์การแต่งผ้าไทย ถ้าพูดถึงการแต่งกายผ้าไทยต้องนึกถึงคนชื่อพรรณี น้อยอ่าง	เป็นโลโก้ของการแต่งกายผ้าไทย และรณรงค์ผ้าไทย	เริ่มเชิญชวนให้คนหันมารักผ้าไทย และสวมใส่ผ้าไทยเหมือนเรา	แต่งผ้าไทยไปทุก ๆ ที่ที่ไป	เริ่มทำในสิ่งที่จะทำ	ผู้ใหญ่บัว
๔	กล้าพูด กล้าคิด ทำให้ได้	พัฒนาตัวเองให้ทำตามเป้าหมาย ให้ทันเวลา	ทำทุกงานทุกเรื่องให้ตรงตามเวลาที่กำหนด	ทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายคืองานประจำที่ทำอยู่	ปรับปรุงตนเองให้ทำงานได้ทันเวลา	ลูกสาว น.ส. กมลวรรณ
๖	คุณลักษณะที่ชื่นชอบและอยากให้เกิดกับตนเองมากที่สุดคือการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเปิดใจกว้างยอมรับในเรื่องของความเปลี่ยนแปลง หรือในสิ่งที่เราไม่เห็นด้วย	พยายามพัฒนาทักษะที่ชื่นชอบ ในการทำงานหรือทำกิจกรรมหรือในชีวิตประจำวัน	พัฒนาในเรื่องของความเห็นชอบความคิด การใช้สติไตร่ตรองพยายามทำความเข้าใจยอมรับ	เริ่มพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	เข้าร่วมกิจกรรมการอบรม “วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น” เพื่อนำความรู้ความคิดและทักษะไปใช้ในการทำงานต่อไป	คนในครอบครัวเพื่อน ๆ

ตารางที่ ๔.๓๓ การประเมินด้วยใบงานวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้นำท่าการ้อง (ต่อ)

ที่	เป้าหมายระยะยาว	เป้าหมายระยะสั้น				
		สิ่งที่จะทำใน ๓ เดือนข้างหน้า	สิ่งที่ทำเมื่อครบ ๑ เดือนข้างหน้า	สิ่งที่ทำ ๑ สัปดาห์ข้างหน้า	สิ่งที่ทำในวันพรุ่งนี้	บุคคลที่อยาบอกความสำเร็จ
๗	พัฒนาตัวเราเองก่อนด้านจิตใจ	หากลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมในชุมชน	หาความรู้เพิ่มเติมเพื่อมากระจายในชุมชน	เริ่มฝึกสมาธิ การกินอาหาร (เคี้ยว 30 ครั้ง/คำ) การหายใจเข้า-การหายใจออก	มาเข้ารับการฟังการอบรม สร้างตน เปลี่ยนแปลงคน สู่การเปลี่ยนแปลงสังคม เพื่อสันติสุข	ผู้ที่อบรมให้ความรู้ (ผศ.ดร. ขันทอง วัฒนประดิษฐ์)
๘	เป็นผู้ที่มีสุขภาพที่ดีและแนะนำการปฏิบัติตัวที่ดีและมีวินัย	แนะนำเพื่อนบ้านให้เห็น	สุขภาพของตัวเองดีขึ้น	ทำเป็นประจำ	ทานข้าวเคี้ยวข้าวอย่างช้า ๆ	ลูกและสามี
๑๐	การออกกำลังกายของผู้สูงวัย	ต้องหาสถานที่จะดำเนินการ	เชิญชวนเพื่อน ๆ เข้าร่วมเพื่อสุขภาพที่ดี	เราลงมือทำเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าเราทำจริงจัง	เราทำได้	คนในกลุ่มเราเอง
๑๑	๑.อยากให้สังคมมีความสุข ๒.อยากให้สังคมยอมรับการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ๓.อยากให้ประเทศชาติคงอยู่กับประชาชนชาวไทยตลอดไป ชั่วฟ้าดินสลาย	๑.ขอให้ประชาชนอยู่ร่วมกันด้วยความเห็นใจและเข้าใจกัน ๒.ขอให้สิ่งที่ต้องการสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ๓.ระยะยาวขอให้ประเทศชาติอยู่คู่กับคนไทยตลอดไป	๑.อยากช่วยสังคมให้อยู่ร่วมกัน ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ๒.อยากให้ทุกคนเป็นคนดีของบ้านเมือง	๑.ขอให้บ้านเมืองสงบสุข ๒.ขอให้คนในชาติร่วมรักสามัคคี อยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุขเหมือนสมัยพ่อหลวง (ร.๙) ที่ท่านมีชีวิตอยู่	๑.ต้องมาเข้ารับการอบรม ตรงต่อเวลาที่กำหนด ๒.และนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาคนในชุมชนของเราให้ดี	ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับตนเองและบุคคลอื่นได้รับทราบและให้ความสนับสนุนต่อไป
๑๒	สร้างกระบวนการเรียนรู้ พัฒนากระบวนการคิด ลงมือปฏิบัติ เห็นผลเชิงประจักษ์	สำรวจ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ลงมือปฏิบัติ	เข้าถึงชุมชนให้ครบทุกครัวเรือน	ติดตามผลการดำเนินงาน	เรียนรู้เพิ่มเติม	ผู้นำชุมชน

ตารางที่ ๔.๓๓ การประเมินด้วยใบงานวางแผนพัฒนาตนเองกลุ่มผู้นำท่าการ้อง (ต่อ)

ที่	เป้าหมายระยะยาว	เป้าหมายระยะสั้น				
		สิ่งที่จะทำใน ๓ เดือนข้างหน้า	สิ่งที่ทำเมื่อครบ ๑ เดือนข้างหน้า	สิ่งที่ทำ ๑ สัปดาห์ข้างหน้า	สิ่งที่ทำในวันพรุ่งนี้	บุคคลที่อยากบอกความสำเร็จ
๑๓	พัฒนาของตัวเอง	ให้มีน้ำหนักอยู่อย่างเดิม	ทานอาหารให้เป็นเวลา	ออกกำลังกาย (ว่ายน้ำ) สัปดาห์ละ ๒ครั้ง	จะทำดีให้ดีที่สุด (จะเป็นคนที่ฟังที่ดีที่สุด)	เทพฤทธิ์
๑๕	ลดน้ำหนัก ๓ กิโลกรัม มีบุคลิกภาพที่ดี มั่นคงในอารมณ์	วางแผนการใช้ชีวิต เช่น ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ กับใคร โชว์ให้แม่ช่วยดู	ทำงานตามแผน วัดผล และหาแนวทางแก้ไข	วิธีการทดสอบอารมณ์ แก้ไข หาแนวทาง	หาเป้าหมายและผลการดำเนินงาน	แม่+หมอ
๑๖	ออกกำลังกาย เต้นรำในตำบลผู้สูงอายุกลุ่มสตรี	แนะนำการออกกำลังกายเชิญชวนและหาสถานที่	ต้องทำให้สำเร็จ ทำเป็นแบบอย่าง	ทำเป็นประจำให้ทุกคนเห็นเราทำจริง	เราทำได้	ตุ้ม
๑๗	พัฒนาความสามารถในการแสวงหาและสร้างความคิดในท้องถิ่นการทำของหวานในชุมชน	เตรียมของทำของหวานในและระหว่าง 3 เดือน	การลองทำให้ขนมอร่อย	ทำแต่ของหวาน	ทำของหวานทำให้กินในชุมชน	ผู้ใหญ่
๑๘	ภาวะผู้นำของการแสดงออกในความรักความผูกพันที่มีต่อครอบครัว	พบปะพูดคุยไปมาหากันบ่อยๆ	แสดงความรักความผูกพันให้มาก พบกันให้บ่อย	พบปะทานข้าวร่วมกัน แสดงความรักให้กันด้วยการกอด การให้กำลังใจในทุก ๆ วัน	การกอด แสดงความรักและจะบอกคำว่ารักให้ฟัง	

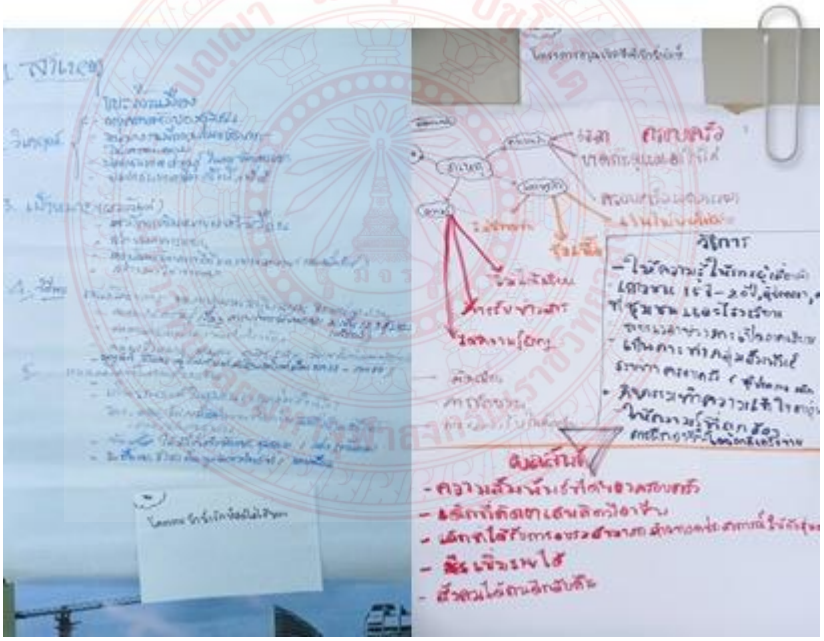
การเขียนแผนพัฒนาตนเองช่วยให้ผู้เข้าอบรมได้ทบทวนตนเองและเรียนรู้การดำเนินชีวิตที่ต้องกำหนดเป้าให้เป็นรูปธรรม เริ่มต้นจากสิ่งที่สามารถทำได้และการฝึกเหลียวหลังแลหน้าการแบ่งปันความสำเร็จให้คนที่เรารักได้ทราบ กิจกรรมนี้เมื่อผู้เข้าอบรมได้แบ่งปันกัน มีเสียงสะท้อนว่า ได้เรียนรู้จักกันมากขึ้น แม้ทำงานร่วมกันแต่มิติแบบนี้ไม่เคยได้ถูกนำมาสื่อสาร นอกจากนี้สิ่งที่ผู้เข้าอบรมต้องการพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของทักษะการสื่อสาร การกล้าแสดง การใช้สติในการดำเนินชีวิต

๔) การประเมินการนำความรู้ไปใช้ในการขับเคลื่อนพัฒนาชุมชนให้เกิดสันติสุข

โดยวัดจากความสำเร็จในการเขียนโครงการขอทุนเพื่อพัฒนาชุมชนให้เกิดสันติสุข

(๑) การเขียนโครงการพัฒนาชุมชนสันติสุขของกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์

กลุ่มผู้เข้าอบรมสันติภาพท้องถิ่นบึงน้ำรักษ์ ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวิเคราะห์ ร่วมวางแผน และร่วมนำเสนอประเด็นปัญหาที่กลุ่มห่วงกังวลเป็นสิ่งที่กระทบต่อสันติสุขของชุมชน ได้โครงการนำเสนอเขียนขอทุนสนับสนุนจากกองทุนยุติธรรมชุมชน ๓ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการบึงน้ำรักษ์สดใสไร้ขยะ ๒) โครงการอรุณเบิกฟ้า ๓) โครงการวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อชุมชนสันติสุข ซึ่งเป็นโครงการที่กลุ่มผู้เข้าอบรมปรารถนาที่จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตรไปขยายผลเพิ่มจำนวนวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นในชุมชนให้มากขึ้น

ภาพที่ ๔.๔ การเขียนโครงการพัฒนาชุมชนของผู้นำกลุ่มบึงน้ำรักษ์

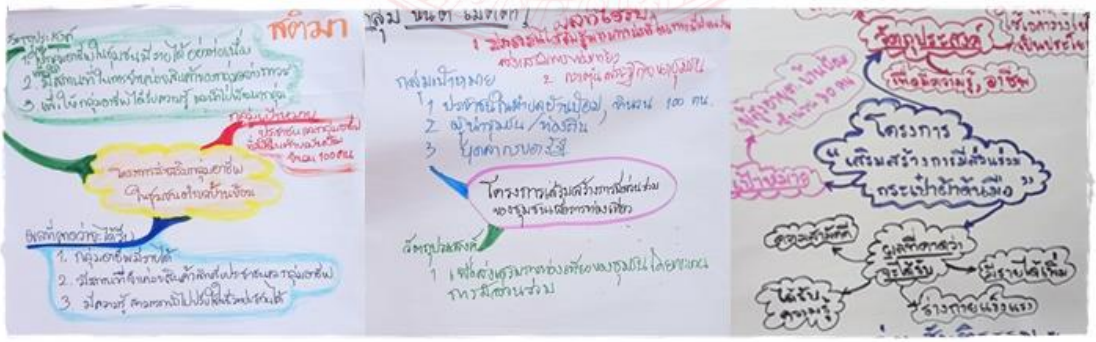
กลุ่มผู้เข้าอบรมได้ร่วมกำหนดปณิธานของกลุ่ม **“ข้าพเจ้าวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นบึงน้ำรักษ์ขอสัญญาว่าจะเป็นผู้มีสติ เสียสละ ซื่อสัตย์ สื่อสาร”**

ภาพที่ ๔.๕ รวมพลังวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นบึงน้ำรักษ์

(๒) การเขียนโครงการพัฒนาชุมชนสันติสุขของกลุ่มผู้นำท่าการ้อง

กลุ่มผู้เข้าอบรมสันติภาพท้องถิ่นท่าการ้อง ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวิเคราะห์ ร่วมวางแผน และร่วมนำเสนอประเด็นปัญหาที่กลุ่มห่วงกังวลเป็นสิ่งที่กระทบต่อสันติสุขของชุมชน ได้โครงการนำเสนอเขียนขอทุนสนับสนุนจากกองทุนยุติธรรมชุมชน ๓ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพในชุมชนตำบลบ้านป้อม ๒) โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ๓) โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมกระเป๋าผ้าด้นมือ ซึ่งเป็นโครงการที่กลุ่มผู้เข้าอบรมปรารถนาที่จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตรไปขยายผลเพิ่มจำนวนวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นในชุมชนให้มากขึ้น

ภาพที่ ๔.๖ การเขียนโครงการพัฒนาชุมชนของผู้นำกลุ่มท่าการ้อง

ผู้เข้าอบรมร่วมกันตั้งปณิธานกลุ่มว่า **"ข้าพเจ้าวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นขอสัญญาว่าจะเป็นผู้มีสติ กล้าคิด กล้าทำ มีคุณธรรม สร้างความสามัคคี"**

ภาพที่ ๔.๗ รวมพลังวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นท่าการ้อง

๖) การสะท้อนความรู้สึกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการ

(๑) เสียงสะท้อนถึงโครงการอบรมกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์

การรับฟังเสียงสะท้อนที่ผู้เข้าอบมีต่อโครงการเป็นอีกหนึ่งตัวบ่งชี้ถึงผลสำเร็จในการนำรูปแบบนวัตกรรมการเสริมสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ตารางที่ ๔.๓๔ เสียงสะท้อนความรู้สึกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์

ฉบับที่	ก่อนอบรม	หลังอบรม	สิ่งที่จะบอกกับวิทยากร
๑	จะทำได้ไหม ดูยาก	มีความมั่นใจมากขึ้น	ทีมงานน่ารักมากทุกท่านค่ะ
๒	สงสัย, กังวล	มีพลังใจ	สุดยอดทุกท่านขออนุญาตให้เป็น Idol นะคะ
๓	ยังไม่ทราบแนวทางของเนื้อหาการเข้าอบรมว่าเป็นอย่างไร	รู้สึกพึงสติและมีสมาธิมากขึ้น ให้รู้จักคิดให้เป็นลำดับ อย่าเห็นสิ่งที่อยู่ตรงหน้าทั้งหมด	โครงการนี้ดีค่ะ -มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ -จุดสุดท้ายมีการให้รู้จักการเขียนแผนอย่างเป็นลำดับ
๔	กระตือรือร้น	ได้สติ สมาธิมากขึ้น	วิทยากรอบรมได้ดี
๕	รู้สึกตื่นตัว	รู้สึกดี มีความสุข	วิทยากรน่ารักมาก ๆ ขอบคุณค่ะ
๖	รู้สึกสงสัยและตื่นเต้นด้วย	รู้สึกว่าภูมิใจ	ขอบคุณวิทยากรให้ความรู้และเข้าใจดี วิทยากรน่ารักทุกท่านค่ะ
๗	น่าสนใจ	มีความรู้ได้ประโยชน์หลายอย่าง พร้อมที่จะนำไปใช้ในชุมชน	เป็นโครงการที่ดี วิทยากรดีไม่ผิดหวังที่ได้มาโครงการนี้

ตารางที่ ๔.๓๔ เสียงสะท้อนความรู้สึกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์ (ต่อ)

ฉบับที่	ก่อนอบรม	หลังอบรม	สิ่งที่จะบอกกับวิทยากร
๘	ได้ฟังโครงการแล้วสนใจอยากเข้าอบรม	ได้รับสิ่งใหม่สามารถนำไปใช้ได้	วิทยากรให้ความรู้ได้ดีมาก
๙	ครูผู้ให้ความรู้ใจดีไหม	ครูใจดีทุกท่านและน่ารักสอนเข้าใจดีเป็นกันเอง หลงรักครูค่ะ	ได้ความรู้มากมายขอขอบคุณครูทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความรู้ตลอด ๓ วันค่ะ รักครูทุกท่านนะคะ
๑๐	รู้สึกกังวลมากและตื่นเต้น	รู้สึกมีความมั่นใจได้ความรู้	อยากบอกว่ารักทีมงานทุกท่านค่ะ
๑๑	ก่อนมารู้สึกตื่นเต้น อยากรู้ถึงเนื้อหาที่จะมาอบรม	อยู่ครบ ๓ วันรู้สึกดีที่ได้มาอย่างคุ้มค่า กับความรู้ที่ได้รับ	ท่านวิทยากรพูดคุยอย่างเป็นกันเอง พูดบอกให้ฟัง-คิด-พูด ทำอย่างมีสติ, เสียสละ, ซื่อสัตย์, สื่อสาร เพื่อที่จะได้นำไปใช้กับตัวเอง
๑๒	ก่อนมารู้สึกกังวล	อยู่ ๓ วันรู้สึกดีทุกวัน	อย่างที่บอกดีทุกวัน
๑๓	รู้สึกกังวลมากจะรู้เรื่องไหมในการอบรม	รู้สึกดีมากรักอาจารย์ทุกท่าน	อาจารย์ทุกท่านน่ารักทุกท่านอยากให้มาอีกในรุ่นต่อไปเพราะได้รับความรู้ต่าง ๆ ดีมาก
๑๔	กังวล	ได้ความรู้ประทับใจ	อยากขอบคุณอาจารย์ที่ให้ความรู้
๑๕	กังวล อึดอัดข้างใน	ดีขึ้น เราทำได้ผ่อนคลาย	มีความกล้าแสดงออก ประทับใจวิทยากร
๑๖	มันคืออะไร	ดีใจที่ได้มามาก ๆ	อยากให้ลงลึกอีกนิด (จะนำไปใช้จริง ๆ) อยากได้ paper
๑๗	โครงการนี้ทำไมถึงอบรมเช้าจัง เริ่มหงุดหงิด	พอดีอบรมแล้วเริ่มสนุก เพราะอาจารย์สอนดีมาก ทำให้เราได้สติในการอบรม	ชอบอาจารย์สอนทุกคนอยากให้มาเปิดอีกสักครั้ง
๑๘	ชอบชื่อ “วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น” อยากเข้าร่วม	ชอบมากถ้าไม่ได้เข้าอบรมจะเสียใจที่สุด	นำเสนอได้ดีมากรักที่สุด ชอบมาก

ตารางที่ ๔.๓๔ เสียงสะท้อนความรู้สึกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการกลุ่มผู้นำบึงน้ำรักษ์ (ต่อ)

ฉบับที่	ก่อนอบรม	หลังอบรม	สิ่งที่จะบอกกับวิทยากร
๑๙	รู้สึกงง	ได้นำไปปรับกับกระบวนการทำงานได้สนุกมากๆ ค่ะ	รู้สึกดีมาก ๆ ค่ะ ได้เปิดประสบการณ์ใหม่ มาบ่อย ๆ นะคะ
๒๐	ยังไม่เข้าใจจึงรู้สึกกังวลบ้าง	เข้าระเบียบแบบแผนยิ่งขึ้น	ได้ความรู้ความเข้าใจมากขึ้น
๒๑	ประหม่า	มีความสุข	อยากอบรมเพิ่ม
๒๒	ความรู้สึกตอนแรกไม่เข้าใจว่าเรามาแล้วได้อะไร เกิดประโยชน์ไหมกังวล	เมื่อมาฟังหลักสูตรแล้วดี พวกเราได้ความรู้จะนำไปปฏิบัติ มีโอกาสอยากได้รับความรู้เพิ่มอีก	อยากบอกว่า วิทยากร รักษาเวลา, มีระเบียบ, ตรงเวลา เนื้อหาที่บรรยายดีมาก ได้ความรู้ดีค่ะ
๒๓	กังวล	ประทับใจ	จะใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและขอขอบคุณวิทยากรทุกท่านครับ
๒๔	ไม่เข้าใจความหมายวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นคืออะไร	ได้รับสิ่งแปลกใหม่+ความรู้	ของพระคุณอาจารย์และทีมงานทุก ๆ ท่านสำหรับสิ่งดีๆ ที่มอบให้ค่ะ

(๒) เสียงสะท้อนถึงโครงการอบรมกลุ่มผู้นำท่าการ้อง

ตารางที่ ๔.๓๕ เสียงสะท้อนความรู้สึกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการกลุ่มผู้นำท่าการ้อง

ที่	ก่อนอบรม	หลังอบรม	สิ่งที่ประทับใจ	สิ่งที่จะบอกกับวิทยากร
๑	รูสึกเครียด	รู้สึกดี	รู้สึกดี	วิทยากรน่ารัก
๒	อยากร่วมกิจกรรม	รักและผูกพัน	มิตรภาพดี ๆ ที่ให้กัน + วิทยากร	คุณเก่งมากจะนำความรู้ไปใช้
๔	เครียด	สนุกและได้ความรู้	เพื่อนและวิทยากร	ขอบคุณที่ให้ได้ความรู้
๕	หนักใจมาก ๆ งานมีมากมาย	มีจิตใจส่งเสริม	วิทยากร ดร.ขันทองและทีมงานเหนื่อย	อย่างทิ้งต่อเสริมให้งานสำเร็จ
๖	รู้สึกไม่แน่ใจ ลังเลและกังวล	รู้สึกโล่งใจเหนือความคาดหมาย	มองเห็นเป้าหมาย	กิจกรรมมีความเหมาะสมวิทยากรและคณะมีความสามารถ

ตารางที่ ๔.๓๕ เสียงสะท้อนความรู้สึกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการกลุ่มผู้นำท่าการ้อง (ต่อ)

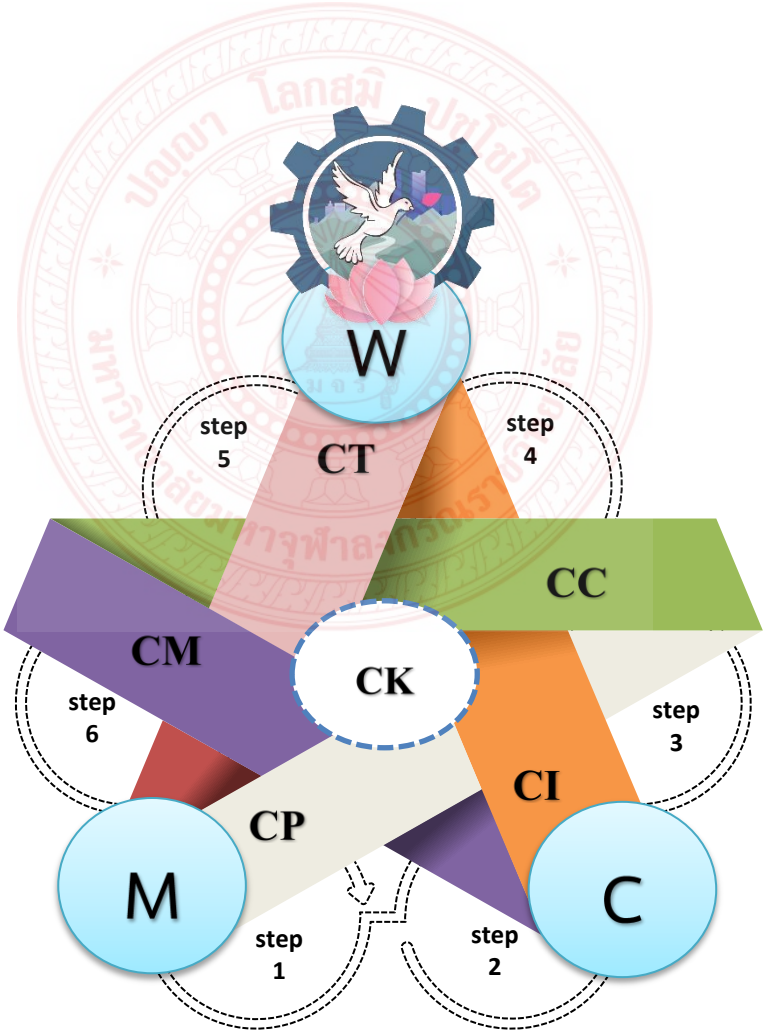
ที่	ก่อนอบรม	หลังอบรม	สิ่งที่ประทับใจ	สิ่งที่จะบอกกับวิทยากร
๘	ไม่อยากมากลัวยุ่งยาก	ได้รับความรู้และดูเหมือนจะน้อยเกินไป	สิ่งที่ประทับใจมากที่สุดได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกค่อยเป็นธรรมชาติ ขอขอบคุณพี่วิทยากร	ขอขอบคุณอย่างสุดซึ้ง
๙	ไม่อยากเข้าอบรมเลย	วันที่สองเริ่มชอบเพราะเป็นความรู้ของเรา	อยากมาเข้าร่วมสนุกและได้ความรู้มาก ๆ ค่ะ	วิทยากรอบรมพูดชัดเข้าใจดีมีคุยสนุก คุยเก่งมาก
๑๐	อยากมา	ได้รับความรู้ดี	ให้ความรู้ดีมาก	วิทยากรให้ความรู้ดีมากอาหารอร่อย
๑๑	ไม่มั่นใจว่าตนจะทำได้	ได้รับความรู้ขึ้นมาก	ได้ความรู้ ความรักจากหมู่คณะ	รักวิทยากรทุกคน
๑๒	สนใจ	ชอบโครงการนี้	ความรู้คู่กิจกรรม ชอบมาก	วิทยากรเก่งมากๆ เป็น Facilitator สุดยอด
๑๑	กลัว	มีความสุข	กิจกรรมนำความรู้	ขอบคุณค่ะ สำหรับประสบการณ์ที่มอบให้
๑๓	เป็นกังวล	ดีใจ	มีความสุข	ขอบคุณที่มาให้ความรู้
๑๔	เบื่อ	สนุก+ได้ความรู้	เพื่อนร่วมอบรมน่ารักใส่ใจ ดี	น่ารักจังค่ะ
๑๕	กล้า ๆ กลัว ๆ	มีความสุข	การร่วมมือร่วมใจ	ขอบคุณที่นำสิ่งดี ๆ มามอบให้
๑๖	คิดว่าจะรอดไหม	สนุก	ได้รับความรู้มากขึ้น	ขอบคุณจากใจที่ให้ความรู้ค่ะ
๑๗	เรียนรู้	มีความรู้ มีความสุข	มิตรภาพบัดดี้	ได้ความรู้มากชอบมาก
๑๘	จิตใจดี	มีความรู้ ความสุข	ความสามัคคี	ได้ความรู้ สิ่งดี ๆ

กล่าวสรุปได้ว่า ผลการใช้รูปแบบนวัตกรรมการเสริมสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุขบรรลุวัตถุประสงค์ของการอบรม กล่าวคือ ผู้นำสามารถเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองมีภาวะผู้นำด้านสันติภาพที่มีทั้งความรู้ ทัศนคติต่อตนเองและผู้อื่นในการอยู่รวมกันอย่างสันติสุข เกิดทักษะการสื่อสารที่สร้างสันติวัฒนธรรมในเครือข่ายผู้นำที่จะส่งผลถึงชุมชน อันเนื่องจากผู้นำกลุ่มนี้ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรง เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ในหมู่ผู้นำ และความสามารถในการจัดการความขัดแย้งที่สร้างสรรค์เนื่องจากผ่านการเรียนรู้การวิเคราะห์ความ

ขัดแย้ง และเครื่องมือในการจัดการความขัดแย้งที่มากขึ้นจากประสบการณ์เดิมที่รับรู้มาของผู้นำ นอกจากนี้ผู้นำยังได้ฝึกฝนการเป็นพี่เลี้ยงชุมชนโดยผ่านการดูตัวอย่าง การฝึกฝนด้วยตนเองทั้งในห้องอบรมและการปฏิบัติงานจริง ผลการวิจัยนี้ได้สร้างสรรค์ให้เกิดวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นในชุมชนที่เข้มแข็งและสามารถขยายผลสร้างเครือข่ายในการทำงานสร้างสรรค์สันติสุขสู่ชุมชนในพื้นที่อื่นๆ ได้

๔.๓.๖ สรุปองค์ความรู้วิจัย

การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข ได้รูปแบบโมเดล เรียกว่า **3P-I to O for Local peace engineers” สามพลังในการพัฒนาสันติภายในสู่สันติภายนอกของวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น**

ภาพที่ ๔.๘ ภาพโมเดล “3P-I to O for Local peace engineers”

พลังที่ ๑ (M-C-W) : ๓ หลักการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตามหลักไตรสิกขา (Transformative learning according to the three-fold principle) คือ แก่นพื้นฐานหลักการพัฒนามนุษย์ด้วยกระบวนการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาสู่การเปลี่ยนแปลงเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ได้แก่

Morality : ศีลสิกขา คือ เป็นการฝึกอบรมด้านความประพฤติ ระเบียบวินัย ให้มีความสุจริตทางกาย วาจา และอาชีวะ เป็นการฝึกหัดพฤติกรรมภายนอกในทางที่ ถูก เป็นการจัดสรรสภาพแวดล้อมทั้งทางวัตถุ และสังคมที่ปิดกั้นโอกาสในการทำชั่ว และส่งเสริม โอกาสในการ ทำความดี จัดระเบียบชีวิต และสังคม ศีล เป็นฐานแรกในการนำมาใช้การฝึกอบรมตั้งแต่เบื้องต้นของการเข้าอบรมกฎกติกาข้อควรประพฤติ (Do) และไม่พึงประพฤติ (Don't) ที่มาจากการมีส่วนร่วมทำให้ผู้เข้าอบรมพร้อมที่จะเรียนรู้ตามระเบียบแบบแผนที่กลุ่มได้ตกลงกันไว้ร่วมกันตลอดการเรียนรู้สร้างสันติวัฒนธรรมในการอบรมเรียนรู้ ด้วยท่าทีการแสดงออกด้วยการเคารพ ให้เกียรติ การชื่นชม การให้ความสำคัญกับคนตรงหน้าในเวลาปัจจุบัน เป็นต้น

Concentration : จิตตสิกขา คือ การพัฒนาบ่มเพาะจิตใจให้เข้าถึงความสงบ บนวิถีที่เรียบง่าย การฝึกอยู่กับตนเองให้อยู่กับปัจจุบัน ซึ่งต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เข้าอบรม ซึ่งอาจเป็นการตั้งเงื่อนไข ใช้เสียงระฆังแห่งสติเป็นการฝึกการรู้ตัว การใช้ช่วงเวลาตอนเช้าก่อนเข้าอบรมเพื่อเติมพลังชีวิตให้กับตนเอง ทำให้จิตสุขสดชื่นแจ่มใส แผ่เมตตากรุณาให้ตนเองและผู้อื่นเป็นการปลุกเร้าคุณธรรมของผู้เข้าอบรม การรับประทานอาหารด้วยสติ หรือ สติกับคำข้าว ฝึกภาวนาเห็นคุณค่าอาหารและอยู่กับความสงบระหว่างทานอาหารในช่วงระยะเวลาหนึ่ง (๕-๑๐นาที) ทำให้ได้รับรู้สัมผัสอาหารที่รับประทาน และสามารถสอดแทรกในระหว่างอบรมด้วยการกายภาวนา (Body Relaxation) การนอนผ่อนคลายด้วยคลื่นเสียงบำบัด ทำให้ผู้เข้าอบรมพร้อมที่จะรับการเรียนรู้ต่อไป

Wisdom: ปัญญาสิกขา คือ การพัฒนาปัญญาตื่นรู้ ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่มีสัมมาทิฏฐิ (ความเห็นชอบ) และสัมมาสังกัปปะ (ความคิดชอบ) เป็นกรอบในการไตร่ตรองพิจารณาเห็นความจริงของชีวิต จุดมุ่งหมายของการเป็นผู้นำที่มีปลายทางคือสร้างสันติสุขให้กับชุมชน โดยตนเองต้องเป็นผู้มีสันติสุขในตนเองก่อน โดยก้าวแรกวิทยากรในฐานะกัลยาณมิตรต้องใช้การโค้ชผ่านกิจกรรมการสลัดความติดยึดในความรู้ประสบการณ์เดิม ๆ ไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สามารถยอมรับผู้

เห็นต่างได้ด้วยมุมมองที่เข้าใจและหัวใจที่เปิดกว้าง ในการนำใช้กระบวนการอบรมด้วยการตั้งคำถามเชิงบวก ชวนคิด ฝึกสะท้อนวิเคราะห์แลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกการถ่ายทอดความรู้สึกที่ดีให้แก่กัน สร้างวัฒนธรรมห้องเรียนแห่งความสุขและการรวมพลังขับเคลื่อนงานชุมชนด้วยรักและสามัคคี

หลักการศึกษา ๓ หรือ ไตรสิกขานี้สามารถใช้ได้กับทุกศาสนาเป็นการเรียนรู้ยกระดับจิตและปัญญาโดยไม่ได้นำความเชื่อทางศาสนาเป็นกรอบในการปิดกั้นการเรียนรู้ ซึ่งจากงานวิจัยนี้แม้ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่จะเป็นชาวพุทธ แต่ก็มีผู้เข้าอบรมที่เป็นมุสลิมและคริสต์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันได้โดยไม่มีความแตกต่างทางศาสนา ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่ย่อยลงมาตามหลักไตรสิกขา คือ กระบวนการเรียนรู้ตามหลักมรรคมีองค์ ๘ ดังที่สมเด็จพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต) ได้กล่าวไว้ในพุทธธรรมฉบับขยายความ ว่า การฝึกปฏิบัติที่ถูกต้องภายนอกฝึกตามหลักไตรสิกขาภายในเดินตามหลักมรรคมีองค์ ๘ งานวิจัยนี้จึงนำหลักการนี้มาใช้ในการออกแบบสัญลักษณ์วิศวกรสันติภาพ ในการสื่อให้กับผู้เข้าอบรมได้มองเห็นภาพใหญ่หรือภาพรวมของการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

ภาพที่ ๔.๙ สัญลักษณ์วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

วงเกียร์ ๘ หมายถึง หลักพัฒนาตนของผู้นำที่มีความ ๑) เห็นชอบ คือ มีสันติวิถีเป็นจุดมุ่งหมาย ๒) คิดชอบ คือ การมีกระบวนการคิดที่เป็นเหตุผลประกอบด้วยปัญญาและสร้างสรรค์ ๓) วาจาชอบ คือ การใช้การสื่อสารต่อตนและผู้อื่นด้วยความเห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติและสร้างพลังใจ สลาย/ป้องกันความขัดแย้ง ประเด็นการสื่อสารนี้นับเป็นคุณสมบัติที่เป็นหลักการสำคัญที่ควร

แสดงออกให้เห็นเป็นเชิงประจักษ์ของวิศวกรสันติภาพ ดังที่กลุ่มผู้เข้าอบรมทั้ง ๓ กลุ่มได้นำมาใช้เป็นปณิธานหรืออุดมการณ์ของกลุ่ม ๔) พฤติกรรมชอบ คือ การดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีงามทางด้านศีลธรรม คุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณธรรมพื้นฐานที่สำคัญของผู้นำที่สะท้อนผ่านกลุ่มผู้เข้าอบรม คือ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ กล้าคิด กล้าทำ เป็นต้น ๕) การงานชอบ คือ การทำงานที่เป็นสัมมาชีพ การดำเนินชีวิตบนวิถีพอเพียง ๖) เพียรชอบ คือ การมุ่งมั่นพยายามทำหน้าที่ตามอุดมการณ์ของวิศวกรสันติภาพอย่างไม่ย่อท้อ ๗) สติชอบ คือ การมีสติในการดำเนินชีวิตและการทำงาน การรับใช้ผู้อื่น เห็นคุณค่าของการฝึกปฏิบัติสติที่เกื้อกูลตนเองและผู้อื่น ๘) สมาธิชอบ คือ การฝึกตนให้มีจิตที่สงบเย็น

นกพิราบ หมายถึง ผู้นำสันติสุขสู่ชุมชน กล่าวคือ วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง ผู้นำท้องถิ่นที่นำพาตนเองไปรับใช้ช่วยเหลือสังคมผู้นำต้นแบบ (Role Model) สันติภาพ ที่มีความรู้ เจตคติ ความสามารถและทักษะการใช้เครื่องมือเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดสันติสุขในชุมชนและสังคม

ดอกบัว หมายถึง จุดหมายของการพัฒนาชุมชน คือ การรู้ ตื่น เบิกบานของชุมชนเป็นชุมชนสันติสุขมีความรักความสามัคคีและความปรองดองในชุมชน แสดงออกถึง ความเสมอภาค แตกต่างแต่ไม่แบ่งแยก ความร่วมมือช่วยเหลือกัน การเคารพให้เกียรติ ร่วมปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วม การให้ การแบ่งปันและความเอื้ออาทร มีความเสียสละ มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี การมีกติการ่วมกัน เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง การมีส่วนร่วมของชุมชน ปฏิบัติตนตามความเชื่อ ความศรัทธา ตามหลักศาสนาหรือวิถีศรัทธาแห่งท้องถิ่นที่ดีงาม มีเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้บนวิถีความพอเพียง

พลังที่ ๒ 5's C+1 C :พลังแห่งการเสริมสร้างสมรรถนะด้วยโคชกัลยาณมิตร ด้วย (Competency)

เป็นส่วนของเนื้อหาแก่นสาระของหลักสูตรที่ส่งเสริมสร้างให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่มีสมรรถนะในการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข โดยมี ๕ แนวทางเสริมสร้างสมรรถนะด้านต่างๆ ดังนี้

CP: Creating a Participatory community code of conduct คือ การสร้างข้อปฏิบัติชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ใช้กระบวนการนำไปสู่การสร้างความเข้าใจ ตระหนักและยอมรับ เป็นฐานในการพัฒนาปรับพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความเคารพให้เกียรติ

CI : Creating to Inner Peace คือ การสร้างการเข้าถึงสุขแท้การสร้างการตระหนักรู้คุณค่าของตนและผู้อื่น (Create awareness of the value of oneself and of others) การปรารถนาดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยความเข้าอกเข้าใจเห็นใจ

CC: Create a communication for Peace คือ สร้างสรรค์การสื่อสารสันติภาพ เป็นกลไกพื้นฐานในการดำเนินชีวิต มองเห็นคุณค่าของการสื่อสารสร้างพลังเปลี่ยนชีวิตและป้องกันปัญหาความขัดแย้ง

CT: Create systematic thinking design คือ สร้างการคิดวิเคราะห์เป็นระบบประกอบด้วยเหตุผล เห็นความเชื่อมโยงและสร้างสรรค์ออกแบบการเรียนรู้และพัฒนาชุมชนให้เกิดสันติสุข

CM: Create mentoring to solve problems with intelligence คือ สร้างการเป็นพี่เลี้ยงในการแก้ปัญหาด้วยปัญญา) ทักษะการเป็นพี่เลี้ยงในแก้ปัญหาด้วยปัญญาและเทคนิคการเป็นพี่เลี้ยงสร้างสันติวัฒนธรรม

CK: Coaching of the Kalyanamitta คือ การประสานใจเชื่อมความรักในการเรียนรู้และพัฒนาจากการโค้ชของกัลยาณมิตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติกัลยาณมิตรประกอบกับเทคนิคการเป็นโคช

พลังที่ ๓ การเรียนรู้สันติกระบวนทัศน์ด้วย ๖ ขั้นตอนการเรียนรู้ที่มีสติเป็นฐาน

6 Steps of leaning peace paradigm with mindfulness เป็นลำดับขั้นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การสร้างกระบวนทัศน์ใหม่คือสันติกระบวนทัศน์ที่มีจุดเริ่มต้นเป็นวงรอบของการเรียนรู้ ดังนี้

๑) เร้าใจเบิกบานเป็นสุข เป็นจุดเริ่มต้นและวนรอบของการตื่นรู้ ด้วยการเปิดใจ ผ่อนคลายมีความสุขด้วยกิจกรรมเปิดใจ

๒) ปรับเลนส์ตาและเปิดวาว์ใจ เป็นการนำพาผู้เข้าอบรมก้าวออกจากกรอบความคิดเดิมที่ฉุดรั้ง สร้างความยืดมั่น ด้วยกิจกรรมเปิดใจขยายพื้นที่สันติภายใน

๓) สั่นสะเทือนความคิดด้วยพลังบวก เป็นการตั้งคำถามชวนคิด สร้างการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ก่อนนำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ กระตุ้นให้เกิดความสนใจใคร่รู้

๔) แผนที่การเรียนรู้วิถีแห่งสันติ เป็นการเข้าสู่การเรียนรู้ที่มีการเรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับการเรียนรู้ ที่เริ่มจากจุดเปลี่ยนแรกคือ ๑) รู้จักตนเอง ความเป็นผู้นำ ๒) จุดพลังความคิดสู่วิถีสันติวัฒนธรรม ๓) สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม ๔) การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ๕) ชุมชนเรียนรู้สันติวัฒนธรรม พี่ประคองน้องสร้างสันติสุขในชุมชน

๕) กระจกสะท้อนเพื่อการพัฒนาสร้างสันติภายใน เป็นการแบ่งปันประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกการสรุปความคิดรวบ

๖) ก้าวย่างเป็นพี่เลี้ยงอย่างมั่นใจสู่จุดหมายขยายพื้นที่สันติสุข เป็นการฝึกทักษะการวางแผน การนำเสนอ การทำงานเป็นทีม ฝึกสถานการณ์จำลองเป็นพี่เลี้ยงชุมชน ชักชวนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาชุมชนและพัฒนาชุมชนให้เกิดสันติสุข

โดยแต่ละขั้นตอนจะมีสติ (consciousness) เป็นกลไกกำกับการรู้ ตื่น เบิกบาน ในการเรียนรู้

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “**วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขในชุมชน**” เป็นชุดงานวิจัยที่มีการออกแบบแผนการวิจัยด้วย R&D โดยบูรณาการทำงานโครงการวิจัยย่อย ๓ โครงการอย่างมีแบบแผน วัตถุประสงค์แผนการวิจัยสอดรับกับโครงการย่อยดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาผู้วิจัยดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยจากการรวบรวมประเด็นผลการวิจัยโครงการย่อย จำนวน ๓ โครงการ นำเสนอเรียบเรียงสรุปการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของชุดโครงการวิจัยดังนี้

๕.๑.๑ คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน

ผลการศึกษาของโครงการวิจัยย่อย ๑ พบ องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน มี ๑๓ องค์ประกอบ ๕๖ ตัวชี้วัด

๑) ด้านจิตภาพ มี ๗ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) เคารพในความแตกต่างและความหลากหลาย เปิดใจ ยอมรับ เข้าใจ (๒) ความเชื่อ มุมมองความคิดที่มุ่งสู่สันติภาพและสันติสุข (๓) ความซื่อสัตย์สุจริต ต่อตนเองและผู้อื่น (๔) จิตใจที่เสียสละ ไม่เห็นประโยชน์ตนและพวกพ้อง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม (๕) ใจที่สงบ เย็น และมีสติในการทำงาน รู้จักควบคุมอารมณ์ (๖) ใจเป็นกลาง ไม่อคติ ยุติธรรมด้วยความเป็นธรรม (๗) มีเมตตากรุณา มองเห็นคุณค่าชีวิตมนุษย์ เกื้อกูล เอาใจใส่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น

๒) ด้านกายภาพ มี ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) พฤติกรรมกายสะอาด ไม่เข้าเกี่ยวอบายมุข อยู่ในศีลธรรม ดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา (๒) พฤติกรรม วาจา สะอาด ใช้วาจาที่ดี น่าเชื่อถือ (๓) ประพฤติตามหลักจารีตประเพณีอันดีงามเป็นต้นแบบ

๓) ด้านสังคมภาพ มี ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ใส่ใจท้องถิ่นตนเอง พร้อมที่จะเข้าไปช่วยเหลือประชาชน (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อ่อนน้อม สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

๔) ด้านปัญญาภาพ มี ๖ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) พลังการเรียนรู้ ใส่ใจ กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ พร้อมจะเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนและผู้อื่น มีความคิดสร้างสรรค์ (๒) ฉลาดในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เจรจาอย่างสันติ ประนีประนอม สามารถเอื้อให้เกิดการสื่อสารที่นำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสันติ (๓) รู้จักคิดวิเคราะห์ เห็นเหตุแห่งปัญหา ด้วยความคิดที่เป็นระบบ สังเกตวิเคราะห์ แสวงหาทางออกที่หลากหลาย ปัญญาในการออกแบบกิจกรรม เครื่องมือในการสร้างสันติภาพ (๔) ความรู้ ความสามารถในการจัดการจัดการความขัดแย้ง เข้าใจและมีทักษะในการจัดการความขัดแย้ง (๕) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม โดยเห็นศักยภาพของคนในชุมชน ทำให้เกิดพลังสามัคคีและนำไปสู่การมีจุดหมายร่วมกัน (๖) ฟังอย่างมีปัญญา พร้อมรับฟังผู้อื่น ไม่ตัดสิน ให้ความสำคัญต่อความเห็นของทุกฝ่าย มีสติในการรับฟัง

๕) ด้านอุดมการณ์ มี ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) เคารพในความแตกต่างหลากหลาย (๒) ใช้สติสันติวิธีในการแก้ปัญหา (๓) มุ่งมั่นสร้างสันติในตน ชุมชน สังคม (๔) สร้างการมีส่วนร่วมโดยความเท่าเทียม (๕) เสียสละ คำนึงถึงส่วนรวม

๖) ด้านวิสัยทัศน์ มี ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) นำพาชุมชนก้าวข้ามความขัดแย้ง (๒) นำพาสันติสุขสู่ชุมชน (๓) มีเสรีภาพบนสันติธรรมในการแสดงออก (๔) ยึดชุมชนเป็นศูนย์กลางร่วมสร้างวิสัยทัศน์ชุมชน (๕) สร้างสรรค์ชุมชนเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนสันติสุข

๗) ด้านการประพฤติปฏิบัติตน มี ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ครองตนดีเป็นแบบอย่าง คิด พูด ทำ ดี ปฏิบัติตามหลักศาสนา มีสติ มีศีลธรรมจริยธรรม B๐๑ (๒) ครองคนให้เกิดความสามัคคี ปรองดอง วางตนเป็นกลาง เปิดใจกว้างรับฟังผู้อื่น มีจติเมตตาโอบอ้อมอารี มีการสื่อสารที่ดี (๓) ครองงานให้เกิดผลสำเร็จ ทุ่มเทเอาใจใส่ พร้อมเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง สร้างแรงบันดาลใจร่วม ทำงานเพื่อชุมชน เสียสละเห็นประโยน์ส่วนรวม

๘) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มี ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมชุมชน ที่สอดคล้องกับความต้องการชุมชน มีกลวิธีทำให้ชุมชนเกิดความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือเอาใจใส่และร่วมแบ่งปัน (๒) ส่งเสริมการนำวัฒนธรรมชุมชนมาเป็นเครื่องมือสร้างรักสามัคคี สร้างความเข้าใจ เคารพความแตกต่างที่หลากหลาย การหาจุดร่วมที่ทำด้วยกันได้ผ่านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน (๓) ทักษะความมีมนุษยสัมพันธ์ เชื่อมสัมพันธ์ชุมชนในทุกกลุ่ม ทุกวัย ระมัดระวังสัมพันธภาพของคนในชุมชุนไม่ให้เกิดความแตกแยก เคารพให้เกียรติกัน ชี้ชวนให้คนในชุมชนต่างเห็นความดีความงามของกันและกัน

๙) ด้านการจัดการความขัดแย้ง มี ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) เสริมสร้างสันติภายใน บนฐานกรุณามนุษย์โดยไม่แบ่งแยก มีสติและวินัยในตนเอง (๒) มีมุมมองที่ถูกต้องเกี่ยวกับความขัดแย้ง เข้าใจ

เหตุ ประเภทความขัดแย้ง การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งไปสู่ความสร้างสรรค์ (๓) มีทักษะในการจัดการความขัดแย้งที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้จัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๑๐) ด้านการสื่อสารอย่างสันติ มี ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ทักษะการพูดการใช้วาจา มีความจริง ชัดเจน สร้างสรรค์รวมพลัง เหมาะสมต่อบริบท (๒) ทักษะการฟังอย่างลึกซึ้ง ฟังอย่างสร้างสรรค์ จับประเด็นรวบยอดความคิด (๓) การสังเกต วิเคราะห์ ผู้ที่สื่อสารด้วย รู้จักใช้คำถามสะท้อนความต้องการ การทวนความ (๔) เรียนรู้ใช้ประโยชน์จากสื่อที่หลากหลาย ทั้งสื่อท้องถิ่น สื่อออนไลน์ สื่อข้อความ คำพูด (วัจนภาษา) การแสดงท่าทาง (อวัจนะภาษา) (๕) สติในการสื่อสาร รู้ทัน ควบคุมอารมณ์ความรู้สึกตนเอง สติในการรับฟัง

๑๑) ด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน มี ๖ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ทักษะการวางกติการ่วมกัน ด้วยการหารือ ขอความเห็นชอบสร้างความร่วมมือกับชุมชน (๒) การเสริมพลังเป้าหมายประโยชน์ร่วมของคนในชุมชน ทำให้ชุมชนเห็นแนวทางร่วมบนความรู้สกตนเองเป็นเจ้าของในเป้าหมาย (๓) ทักษะการแปรเปลี่ยนปัญหามาเป็นการแสวงหาทางออกร่วมอย่างสร้างสรรค์ เกิดการร่วมคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ รับฟังอย่างให้เกียรติ กระตุ้นให้เห็นจุดแข็งเพื่อต่อยอดจุดอ่อนเพื่อพัฒนา และสืบสานวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของชุมชน (๔) การสานต่อผู้นำด้วยการเปิดพื้นที่ให้เยาวชน คนรุ่นใหม่ ร่วมแสดงเป้าหมายการพัฒนาชุมชน (๕) ทักษะการเปิดวงเสวนารับฟังความหลากหลายของประชาชน ด้วยความเท่าเทียมและสร้างการมีส่วนร่วม (๖) การส่งเสริมการสร้างเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์ นำภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม และความหลากหลายมาเป็นจุดร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

๑๒) ด้านพลังเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ มี ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) การพัฒนาตนเองจากความคิดริเริ่มไปสู่การลงมือปฏิบัติเป็นแบบอย่างด้วยความพากเพียร ตั้งใจ ปลุกพลังชุมชนให้ร่วมคิดร่วมทำ (๒) เปิดกว้างทางความคิด กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ความคิดเชิงบวก เรียนรู้รับฟังความเห็นแตกต่าง และกล้าแสดงความเห็นที่สร้างสรรค์ (๓) เสริมสร้างทัศนะการมองปัญหา ให้เป็นหนทางสู่ปัญญา ด้วยความเมตตากรุณา ปรารถนาให้สิ่งดีเกิดขึ้นกับชุมชน (๔) ทักษะการเป็นผู้นำแบบใฝ่รู้ ฝึกใคร่ครวญพิจารณา ใช้สติในการแก้ปัญหา มองหาความรู้เพื่อต่อยอดพัฒนาชุมชน มองเห็นขุมทรัพย์ในชุมชนชักชวนให้ชุมชนเห็นและนำมาสร้างประโยชน์

๑๓) ด้านการสร้างเครือข่าย มี ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) การดึงศักยภาพจากการทำงานเรียนรู้แลกเปลี่ยนกันและกันทั้งในชุมชนและนอกชุมชน (๒) ทักษะการเป็นผู้เชื่อมเครือข่ายจากความเป็นจิตอาสา ทำให้เกิดพลังบวก การทำกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการพัฒนาของชุมชน (๓) การมองเห็นประโยชน์ของการสร้างเครือข่าย ทำให้ชุมชนรับรู้ผลที่ได้จากการมีเครือข่ายด้วยการลงมือทำ (๔) พัฒนาเครือข่ายจากฐานรากที่เกิดจากความรู้สึกแบ่งปัน เป็นเครือข่ายที่หากหายที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติวิถีของชุมชน

โมเดลองค์ความรู้ที่พบจากการวิจัย คือ คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่เป็น Inner Peace คือ สิ่งที่เป็นคุณลักษณะที่ต้องพัฒนาตนเองของผู้นำ ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๑-๔ และคุณลักษณะที่เป็น Outer Peace คือ สิ่งที่เป็นคุณลักษณะที่ต้องได้รับการส่งเสริมเพิ่มทักษะของผู้นำ ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๕-๑๓

๕.๑.๒ การพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน

หลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ประกอบด้วย

(๑) หลักการและจุดหมายที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้นำท้องถิ่น ตามปรัชญาหลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่ “สร้างตน เปลี่ยนแปลงคน สู่การเปลี่ยนแปลงสังคมเพื่อสันติสุข”

(๒) วัตถุประสงค์ ได้แก่ ๑) เพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ใกล้ชิดกับคนในชุมชนโดยตรง ให้มีภาวะผู้นำด้านสันติภาพที่มีความรู้ ทัศนคติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ๒) เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารที่สร้างสันติวัฒนธรรม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ๓) เพื่อสร้างทักษะการเป็นพี่เลี้ยงการติดตามและประเมินผลงานการสร้างสังคมสันติสุข

(๓) เนื้อหาหลักสูตรมี ๒ ช่วง คือ ๑) การอบรมต่อเนื่อง ๓ วัน รวม ๒๐ ชั่วโมง มี ๕ Module + ๑ Pre-Module และ Module 6 เป็นระยะติดตาม ๑ ครั้ง การอบรม ๒๐ ชั่วโมง ประกอบด้วย Pre-Module เปิดใจ ขยายพื้นที่สันติภายใน (๓ ชม.) Module 1 จุดพลังความคิดสู่วิถีสันติวัฒนธรรม (๓ ชม.) Module 2 สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม (๔ ชม.)Module 3 การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (๓ ชม.) Module 4 ชุมชนเรียนรู้สันติวัฒนธรรม (๓ ชม.) Module 5 พี่ประคองน้องสร้างสันติสุขในชุมชน (๔ ชม.) Module 6 ถอดรหัสสันติวัฒนธรรมนำสู่ความยั่งยืน (๑ เดือน)

(๔) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นอยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบทั้ง ๓ มิติ ได้แก่ S-O-C (Self – Others – Context) หมายถึง การพัฒนาตนเอง การพัฒนาผู้อื่น และการคำนึงถึงบริบทสิ่งแวดล้อม โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ (Learning by Doing) เช่น การอภิปรายกลุ่ม การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การนำไปประยุกต์ใช้และการสอนงาน (Mentoring)

(๕) การวัดและประเมินผลของหลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ใช้การวัดและการประเมินผลทั้ง ๒ มิติ ได้แก่ การประเมินผลระหว่างการอบรม (Formative Assessment) และการประเมินผลรวม (Summative Assessment) โดยวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การทดสอบ

ก่อน (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) การประเมินผลระหว่างเรียน เช่น การสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าอบรม การสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

องค์ความรู้จากงานวิจัยที่พบคือ Model PDCA เป็นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ได้มาในการออกแบบหลักสูตรที่จะพัฒนาผู้นำให้เป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่สร้างสันติสุขในชุมชน โดยกระบวนการพัฒนา 4 ขั้น ดังนี้ P-The Paradigm of Local Peace Engineer คือ กระบวนทัศน์วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น D-Design Thinking คือ กระบวนการคิดเชิงออกแบบ C-Check and evaluate by the professional learning community คือ ตรวจสอบและประเมินผลด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ A-Awaken of Local Peace Engineer เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตรคือ การนำหลักสูตรไปทดลองใช้บนฐานที่มองเห็นปัจจัยความสำเร็จในการที่หลักสูตรสามารถเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน

๕.๑.๓ การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

การนำหลักสูตรไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ๑) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ต.บึงน้ำรักษ์ จังหวัดปทุมธานี วันที่ ๑๖-๑๘ พฤศจิกายน๒๕๖๓ และ ๒) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ต.บ้านป้อม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันที่ ๒๔-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนสันติสุข ก่อนทดลองใช้หลักสูตรอบรมระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ประเมินพฤติการณ์เรียนรู้ ๓ ด้าน ได้แก่ ความมุ่งมั่นเรียนรู้พัฒนาด้วยสติ ขันติ , ความเสียสละ แบ่งปัน สื่อสารเชิงบวก, ด้านการวิเคราะห์แก้ปัญหา การทำงานแบบมีส่วนร่วม ประเมินโดยผู้เข้าอบรม เพื่อนคู่กัลยาณมิตร และทีมสังเกตการณ์วิทยากร ผลการประเมินพบว่า ผู้เข้าอบรมมีคะแนนการเรียนรู้ทั้ง ๓ รายด้าน ทั้งการประเมินตนเอง เพื่อนร่วมอบรมประเมิน (บัดดี้) และทีมสังเกตการณ์วิทยากร ประเมินสอดคล้องกัน รูปแบบกิจกรรมต่างในหลักสูตรสามารถพัฒนาสมรรถนะผู้นำและสร้างผู้นำให้เป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่มีสมรรถนะ ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) การสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม ๒) การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ๓) การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ ๔) จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน ๕) มีอุดมการณ์นำพาชุมชนเข้าถึงหัวใจแห่งสันติวิถี เกิดวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่พลังในการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุขสะท้อนจากการทำโครงการพัฒนาชุมชนที่นำเสนอกองทุนยุติธรรมชุมชน ๓ โครงการต่อกลุ่มผู้เข้าอบรม ผู้เข้าอบรมมีความประทับใจและนำไปใช้การพัฒนาตน ขยายผลและสร้างสรรค์ชุมชนแห่งสันติสุข

องค์ความรู้จากงานวิจัยที่พบ คือ รูปแบบโมเดล เรียกว่า “สามพลังพัฒนาวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น” ประกอบด้วย พลังที่ ๑ (M-C-W) : ๓ หลักการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตามหลักไตรสิกขา ได้แก่ Morality : ศีลสิกขา Concentration : จิตตสิกขา Wisdom: ปัญญาสิกขา สัญลักษณ์วิศวกรสันติภาพ ประกอบด้วย วงเกียร์ ๘ หมายถึง หลักพัฒนาตนด้วยมรรคมีองค์ ๘ นกพิราบ หมายถึง ผู้นำเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่นำพาตนเองไปรับใช้ช่วยเหลือสังคมผู้นำต้นแบบสันติภาพ ที่มีความรู้ เจตคติ ความสามารถและทักษะการใช้เครื่องมือเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดสันติสุขในชุมชนและสังคม ดอกบัว หมายถึง จุดหมายของการพัฒนาชุมชน คือ การรู้ตื่น เบิกบานของชุมชนเป็นชุมชนสันติสุข พลังที่ ๒ 5’s C+1 C :พลังแห่งการเสริมสร้างสมรรถนะด้วยโคชกัลยาณมิตร ด้วย (Competency) หมายถึง สมรรถนะของการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ต้องได้รับการพัฒนาเสริมพลัง ประกอบด้วย CP: Creating a Participatory community code of conduct คือ การสร้างข้อปฏิบัติชุมชนอย่างมีส่วนร่วม CI : Creating to Inner Peace คือ การสร้างการเข้าถึงสุขแท้ การปรารถนาดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยความเข้าอกเข้าใจเห็นใจ CC: Create a communication for Peace คือ สร้างสรรค์การสื่อสารสันติภาพ CT: Create systematic thinking design คือ สร้างการคิดวิเคราะห์เป็นระบบ ประกอบด้วยเหตุผล เห็นความเชื่อมโยงและสร้างสรรค์ CM: Create mentoring to solve problems with intelligence คือ สร้างการเป็นพี่เลี้ยงในการแก้ปัญหาด้วยปัญญา CK: Coaching of the Kalyanamitta คือ การประสานใจเชื่อมความรักในการเรียนรู้และพัฒนาจากการโค้ชของกัลยาณมิตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ พลังที่ ๓ ๖ การเรียนรู้สันติกระบวนทัศน์ด้วย ๖ ขั้นตอนการเรียนรู้ที่มีสติเป็นฐาน ๑) เร้าใจเบิกบานเป็นสุข ๒) ปรับเลนส์ตาและเปิดวาว์ใจ ๓) สั่นสะเทือนความคิดด้วยพลังบวก ๔) แผนที่การเรียนรู้วิถีแห่งสันติ เป็นการเข้าสู่การเรียนรู้ที่มีการเรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับการเรียนรู้ ที่เริ่มจากจุดเปลี่ยนแรกคือ ๑) รู้จักตนเอง ความเป็นผู้นำ ๒) จุดพลังความคิดสู่วิถีสันติวัฒนธรรม ๓) สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม ๔) การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ๕) ชุมชนเรียนรู้สันติวัฒนธรรม พี่ประคองน้องสร้างสันติสุขในชุมชน ๕) กระจกสะท้อนเพื่อการพัฒนาสร้างสันติภายใน ๖) ก้าวย่างเป็นพี่เลี้ยงอย่างมั่นใจสู่จุดหมายขยายพื้นที่สันติ โดยแต่ละขั้นตอนจะมีสติ (consciousness) เป็นกลไกกำกับการรู้ ตื่น เบิกบาน ในการเรียนรู้

๕.๒ อภิปรายผล

คุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชนที่พบจากงานวิจัยทั้งสันติภายในและสันติภายนอกของผู้นำจะส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน สอดคล้องกับนิภาพร ปานสวัสดิ ได้นำเสนอคุณลักษณะผู้นำชุมชนที่พึงประสงค์เพื่อสันติภาพในสังคมไทย ควรพัฒนาคุณลักษณะผู้นำให้ครอบคลุม ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) บุคลิกดี ประกอบด้วย การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง

สมบูรณ์ วางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ ยิ้มแย้ม แจ่มใส กิริยาสุภาพ แต่งกายสะอาด เรียบร้อย ๒) พฤติกรรมดี ประกอบด้วย ผู้นำมีศีล ๕ ครบทุกข้อ ความมีวินัย สัจจะวาจา มีสัมมาอาชีพ ๓) จิตใจดี ประกอบด้วย มีเมตตา กรุณา มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ควบคุมอารมณ์ได้ คุณธรรม จริยธรรม และ ๔) ปัญญาดี ประกอบด้วย รู้แจ้งทันโลก ปรับตัวเก่ง กล้าหาญ อดทน สันโดษ

การพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่สร้างสันติสุขให้กับชุมชน เป็นผู้ประสานความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้กับชุมชน, สร้างความเปลี่ยนแปลงเน้นการมีส่วนร่วม สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกลุ่มคนให้มองเห็นจุดมุ่งหมายเดียวกันสู่สันติภาพ และเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมในการทำงานด้านสันติภาพในบ้าน วัด โรงเรียน และร้อยเรียงเชื่อมประสานผู้คนต่างๆ ให้สามารถมาทำงานด้วยกันได้ สมรรถนะของวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ได้แก่ วิสัยทัศน์และอุดมการณ์ หลักการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแนวทางดำเนินชีวิต การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน การจัดการความขัดแย้ง การสื่อสารที่สร้างพลังและเกิดสันติในชุมชน การสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน การเสริมสร้างพลังการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์และทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วม การสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง โดยหลักสูตรการเสริมเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน จุดมุ่งหมายหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร รูปแบบการอบรมที่มีความยืดหยุ่น เน้นการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติเพื่อสร้างทักษะ มีการฝึกอบรม ๓ วัน โดยใช้สื่ออุปกรณ์ที่ประกอบการฝึกอบรม มีเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลหลักสูตรจากการทดลองนำไปใช้จริง สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง หรือ เป็นแบบสอบถามก่อนหลัง ซึ่งสอดรับทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข จุดมุ่งหมาย ลำดับเนื้อหาในการอบรมทั้ง ๖ Module รูปแบบกิจกรรม มีการวางลำดับที่เหมาะสมสามารถพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้เกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสร้างสันติสุขให้กับตนเองและสังคม สอดคล้องกับ ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และคณะ ได้สังเคราะห์งานวิจัยที่ได้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับการพัฒนาจิตและปัญญา พบว่า การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ควรเริ่มต้นจาก (๑) การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Inspiration) (๒) การปรับเปลี่ยนมุมมองเพื่อชีวิตที่ดี (Transform view to be good life) (๓) การสร้างแรงสั่นสะเทือนทางความคิด (Create vibrations of thought) (๔) การปฏิบัติเพื่อสร้างการตระหนักรู้คุณค่าในตนเอง (Practice to create self-esteem) (๕) การสะท้อนตนเองและการพัฒนาก้าวต่อไป (Self-reflection and development even further) (๖) ขยายพื้นที่แห่งความสุข (Spread the area of Happiness) และ ๔ Happy life เกณฑ์ชี้วัดกระบวนการพัฒนาจิตและปัญญาแบบ

องค์รวมพบว่า ความสุข ๔ ด้าน คือ (๑) พัฒนากายให้เป็นสุข (๒) พัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมอย่างมีสุข (๓) พัฒนาจิตใจเข้าถึงความสุขด้านใน (๔) พัฒนาปัญญาโดยใช้ความสุขทำสิ่งที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์

การนำหลักไตรสิกขาเป็นกรอบพื้นฐานในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของผู้นำท้องถิ่นให้เป็นวิศกรสันติภาพท้องถิ่นนั้น สอดคล้องกับ ศุภกร จันทราวุฒิกร และคณะได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารและหัวหน้างานองค์กร พบว่า การเรียนรู้แบบไตรสิกขา สามารถเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม การเคารพให้เกียรติผู้อื่น การให้บริการหรือรับใช้ผู้อื่น การใช้อำนาจและอิทธิพลอย่างเหมาะสม และการเสริมสร้างความร่วมมือในกลุ่ม ของผู้บริหารและหัวหน้างานองค์กรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไตรสิกขาเป็นกระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธ เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาในระดับปัญญา มิใช่แค่ความเข้าใจ ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชี่ยวชาญ แบบชาวโลก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถนำไแก้ปัญหาความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างแท้จริง เข้าข่ายความรู้ท่วมหัวแต่เอาตัวไม่รอด แต่กระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธ เป็นกระบวนการที่ช่วยสร้างความเห็นถูก คือ การเห็นสรรพสิ่งตรงตามเป็นจริง และนำไปสู่วิถีคิดที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้เป็นชีวิตที่ดีงาม เมื่อชีวิตดำเนินไปในทางที่ดีงาม ย่อมพัฒนาไปสู่การปฏิบัติตนในสังคมด้วยความดีงาม กระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธจึงไม่ใช่แต่ทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง แต่เป็นการพัฒนาในระดับสังคมด้วย เป็นการพัฒนาการที่ควบคู่กันไป สนับสนุนผลการวิจัยนี้ที่นำหลักการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตามหลักไตรสิกขาส่งผลให้ผู้นำพัฒนาสมรรถนะเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

สอดคล้องกับแนวคิดทางพระพุทธศาสนา ตามที่ พระพรมหคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้อธิบายว่า กระบวนการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเป็นการฝึกฝนพัฒนาชีวิตของตนเองให้ได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ที่มีความอิสระ จากวัตถุนิยม หรือสิ่งกระตุ้นเร้าใจภายนอก ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้อันเกิดจากตนเอง และความรู้ที่ได้จากผู้อื่น นำมาฝึกฝนปฏิบัติจนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองให้มีชีวิตเป็นไปในทางที่ดีงาม และมีความสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยดีในสังคม และสามารถพัฒนาตนเองให้หลุดพ้นจากความทุกข์ได้อย่างถาวร

สำหรับพลังแห่งการเสริมสร้างสมรรถนะด้วยโค้ชกัลยาณมิตร (Competency) หมายถึง สมรรถนะของการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ต้องได้รับการพัฒนาเสริมพลัง สอดคล้องกับแนวคิดของ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ที่มองว่า ปรัชญาพื้นฐานการเรียนรู้ตามหลักพระพุทธศาสนา ได้แก่ (๑) ทำให้เห็นจุดมุ่งหมายสำคัญคุณค่าของชีวิต คือ การช่วยให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ถูกต้อง มองเห็นทุกสิ่งตามความเป็นจริง สร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม (๒) เสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง มาจากการพัฒนาปัญญาที่มาจากความรู้ความเข้าใจในตัวบุคคลนั้นเอง (๓) การอุทิศตนด้วยความเข้าใจของ

ผู้สอน ทำหน้าที่กัลยาณมิตร เป็นผู้ชี้นำทางอำนวยโอกาสช่วยให้เกิดการเรียนรู้เดินเข้าสู่ปัญญาด้วยตนเอง ผู้สอนเพียงแต่ช่วยหาอุบาย กลวิธี และอุปกรณ์ที่จะมาช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงปัญญาได้ผลดีที่สุด (๔) กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้สร้างปัญญาให้เกิดกับตนเอง มีส่วนร่วมและได้ลงมือกระทำ โดยผู้สอนต้องคำนึงถึง ความสามารถ ความถนัด และอุปนิสัยของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียน กลวิธีสอนให้เกิดการเรียนรู้ได้ (๕) ยึดหลักการให้อิสระความคิดต่อผู้เรียน ให้ซักถามตอบโต้ ไม่มีการบังคับให้เชื่อ (ยึดหลักกาลามสูตร) ผู้เรียนสามารถสืบเสาะค้นหาความจริงจนเกิดความรู้ความเข้าใจในตน

องค์ความรู้ที่พบถึง การเรียนรู้สันติกระบวนทัศน์ ๖ ขั้นตอนที่มีสติเป็นฐาน ก้าวย่างการเรียนรู้ดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับแนวคิดของ **O'sullivan** มองว่า การเรียนรู้ทำให้การเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งในเชิงโครงสร้าง ในสมมุติฐานพื้นฐานของความคิดความรู้สึกและการกระทำ เป็นการเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีที่เราดำรงอยู่ในโลกอย่างใหญ่หลวง โดยจะไม่ย้อนกลับไปเป็นเช่นเดิมอีก และสอดคล้องกับแนวคิดของ **Mezirow** มองว่า การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการในการเปลี่ยนกรอบอ้างอิง (frame of reference) การให้ความหมาย แบบแผนความคิด และชุดหรือโครงสร้างความคิดความเชื่อ มีความพร้อมทางอารมณ์ที่จะเปลี่ยนแปลงและสามารถไตร่ตรองได้ดีขึ้น ทำให้มีความเชื่อและทัศนะที่เป็นจริงและชี้นำการกระทำได้เหมาะสมขึ้น ที่สำคัญกระบวนการเรียนรู้ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงพัฒนาในระดับต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดตามแนววิถีพุทธ ซึ่งมองว่า กระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธ เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาในระดับปัญญา มิใช่แค่ความเข้าใจ ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชี่ยวชาญ แบบชาวโลก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถนำไแก้ปัญหาความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างแท้จริง เข้าข่ายความรู้ท่วมหัวแต่เอาตัวไม่รอด แต่กระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธ เป็นกระบวนการที่ช่วยสร้างความเห็นถูก คือ การเห็นสรรพสิ่งตรงตามเป็นจริง และนำไปสู่วิถีคิดที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้เป็นชีวิตที่ดีงาม เมื่อชีวิตดำเนินไปในทางที่ดีงาม ย่อมพัฒนาไปสู่การปฏิบัติตนในสังคมด้วยความดีงาม กระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธจึงไม่ใช่แต่ทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง แต่เป็นการพัฒนาในระดับสังคมด้วย เป็นการพัฒนาการที่ควบคู่กันไป โดยมีหลักธรรมที่เกื้อหนุนทำให้กระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธ ได้แก่ ปัญญาวุฒิธรรม ๔

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะในเชิงการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

สำหรับด้านการศึกษา องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยสามารถนำไปถอดบทเรียนเป็นพื้นที่หรือกรณีศึกษาให้กับผู้เรียนด้านสังคมศาสตร์ ด้านศึกษาศาสตร์ ด้านพัฒนาสังคม ด้านสันติศึกษา หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปต่อยอดองค์ความรู้ การนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่

ศึกษาอื่นโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นกระบวนการฝึกและสร้างการเรียนรู้นอกห้องเรียน สถาบันการศึกษา สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาพัฒนาสันติภายใน และสันติภายนอก การเน้นให้ผู้เรียนมุ่งฝึกฝนพัฒนาตนเองก่อนจะไปพัฒนาคนอื่น และการตระหนักถึงจุดหมายของชีวิตที่สร้างประโยชน์ให้กับตนเอง

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสนใจ เช่น หน่วยงานบริหารองค์กรท้องถิ่น สำนักงานยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข ควรนำผลการวิจัยนี้ไปศึกษาต่อยอด และถอดบทเรียนกระบวนการเพื่อขยายผลองค์ความรู้ให้บุคลากร ที่จะช่วยพัฒนาระบบเครือข่ายระบบเครือข่ายพี่เลี้ยงชุมชนโดยมีวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นต้นแบบไปขยายผลในพื้นที่ระดับตำบล จังหวัดและภูมิภาค โดยเชื่อมโยงเครือข่ายที่กำลังขับเคลื่อนพัฒนาพื้นที่เพื่อขยายผลการสร้างชุมชนสันติสุขต่อไป

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ภาครัฐควรให้ทุนวิจัยสนับสนุนการศึกษาในรูปแบบที่ไปพัฒนาสังคม เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงด้านการศึกษาและการแก้ปัญหาสังคมในเชิงพื้นที่โดยมีวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นต้นแบบเป็นแกนนำเพื่อขยายผลสู่สังคม

๒) ภาครัฐควรสนับสนุนการนำเอารูปแบบ “สามพลังพัฒนาวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น” ไปขับเคลื่อนใช้พัฒนาผู้นำท้องถิ่นสู่การเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่สร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

๓) ควรมีการอบรมวิทยากรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กรท้องถิ่น เพื่อสามารถขับเคลื่อนขยายผลออกไปในวงกว้างและเป็นการพัฒนาวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเป็นการสร้างเครือข่ายของผู้นำที่มีอุดมการณ์ในการสร้างสันติสุขในชุมชน

๕.๒.๓ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑) การยกระดับสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเป็นวิทยากรตัวคูณประจำตำบลเพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้ศึกษานำไปต่อยอดขยายผลและเพิ่มจำนวนวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นในชุมชน

๒) การสร้างเครือข่ายเพื่อแก้ปัญหาเชิงพื้นที่ด้วยกลไกวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น เป็นการศึกษาวิจัยในบริบทแก้ปัญหาในพื้นที่โดยมีฐานองค์ความรู้เดิมที่ได้พัฒนาวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นต้นแบบมาทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมและมีมรรคผลในเชิงพื้นที่ยิ่งขึ้น

๓) ควรมีการศึกษาที่นำองค์ความรู้ไปต่อยอดขยายผลกับกลุ่มศึกษาอื่นในประเด็นการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างสังคมสันติสุข

๔) ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นการพัฒนาพลังแห่งการเสริมสร้างสมรรถนะด้วยโค้ชกัลยาณมิตรเพื่อเสริมสร้างสังคมสันติสุข เพื่อพัฒนาโค้ชตัวคูณเพื่อการต่อยอดขยายผล

๕) ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้สันติกระบวนทัศน์ด้วยสติวิถีเพื่อเสริมสร้างชีวิตสันติสุข โดยนำไปศึกษาพัฒนาในกลุ่มเด็กและเยาวชน

บรรณานุกรม

๑. ภาษาบาลี - ไทย

๑.๑ ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ๒๕๐๐.** กรุงเทพมหานคร : โรง พิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

๑.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ

๑.๒.๑ หนังสือ

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. **ปฏิรูปการเรียนรู้: ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บ.สกายบุ๊กส์ จำกัด, ๒๕๔๔.

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. **สันติทฤษฎี/วิถีวัฒนธรรม**.กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๓๙.

_____. **อาวุธมีชีวิต**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน, ๒๕๔๖.

ทวิช เปล่งวิทยา. **จิตวิทยาผู้นำ**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, ๒๕๓๐.

เทียนฉาย กีระนันท์. “อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางเศรษฐกิจ และสังคม”, ใน **สันติศึกษากับการแก้ปัญหาความขัดแย้ง.**วลัย อรุณี บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

ธนา นิลชัยโกวิทย์ และ อดิศร จันทรสุข. **ศิลปะการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง: คู่มือกระบวนกรจิตตปัญญา**.กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์จำกัด, ๒๕๕๒.

ธีรยุทธ บุญมี. **Road Map ประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: สายธาร, ๒๕๔๗.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). **กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนสู่ประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าคุรุสภา, ๒๕๔๔.

_____.**พุทธวิธีในการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ ๘.กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๔.

_____.**วิถีสู่สันติภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก, ๒๕๔๖.

พระพรมหคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). **สู่การศึกษาแนวพุทธ.** พิมพ์ครั้งที่ ๖.กรุงเทพมหานคร: บ.พิมพ์สวย จากัด, ๒๕๔๒.

_____.**ปรัชญาการศึกษาของไทย ภาคพุทธธรรม: แกนนำการศึกษาการศึกษา.**กรุงเทพมหา-นคร: สานักพิมพ์ผลิธัมม์, ๒๕๕๖.

_____.**พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕.กรุงเทพมหานคร:บ. สหธรรมิก.จากัด, ๒๕๕๒.

พระมหาประยูร ธมฺมจิตฺโต. **พุทธวิธีสร้างสันติภาพ**.กรุงเทพมหานคร: อมรินท์พริ้นติ้งกรุ๊พ, ๒๕๓๒.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. **พุทธสันติวิธี การบูรณาการหลักการและเครื่องมือจัดการความขัดแย้ง**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๕๔.

พระมหาอุเทน ปัญญาปริทัตต์, **พระไตรปิฎกร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมดา.

พระโสภณคณาภรณ์, “ความขัดแย้งในจิตมนุษย์หน้า”, ใน **สันติศึกษากับการแก้ปัญหาความขัดแย้ง.** วลัย อรุณี บรรณาธิการ.กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

พุทธทาสภิกขุ. **การศึกษาของโลก**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๔๕.

รอฮีม ปรามาส. **สงครามอนาคต และนวัตกรรมทางการทหาร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๗.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนธัชการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๔.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุคส์พับลิเคชันส์, ๒๕๔๖.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. **การโค้ชเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, ๒๕๖๒.

สุรชาติ บำรุงสุข. สงครามข้ามรัฐ-สงครามในรัฐ: จากสถานการณ์โลกถึงภาคใต้. **มติชนสุดสัปดาห์**. (ฉบับที่ ๑๒๔๙): ๓๓.

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. “พุทธศาสนากับอหิงสธรรม”, ใน **ปฏิบัติการแห่งความรัก: ยุคสมัยแห่งความรุนแรง.** วีร สมบูรณ์ และไพศาล วงศ์วรวิสิทธิ์ บรรณาธิการ.กรุงเทพมหานคร: กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม, ๒๕๒๒.

อุทัย หิรัญโต. **หลักสังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๒.

๑.๒.๒ วิทยานิพนธ์

พัชราณี ฟักทองพรรณ, แนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชน. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

นริศ มหาพรหมวัน. รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๖๑.

นิภาพร ปานสวัสดิ์. คุณลักษณะของผู้นำชุมชนเพื่อสันติภาพที่พึงประสงค์ในสังคมไทยปัจจุบัน. **วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาสันติศึกษา**.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.

อภิชาติ พานสุวรรณ. การพัฒนาคุณลักษณะผู้นาชุมชนในเขตเทศบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์**.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

เอมอร แสนภูวา. บทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา กรณีศึกษา อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ.**รายงานวิจัย**, กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๙.

สนุก สิงห์มาตร, พิกุล มีมานะ, และ ดุษฎีวัฒน์ แก้วอินทร์. คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรในศตวรรษที่ ๒๑. **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา**, ครั้งที่ ๒, มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ปี ๒๕๖๐.

ศุภกร จันทราวุฒิกร. การศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารและหัวหน้างานองค์กร. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยาประยุกต์**.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๖๒.

กุลธิดา ลิ้มเจริญ. กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อสันติภาพตามแนวพุทธบูรณาการ. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาสันติศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๒.

๑.๒.๓ งานวิจัย

ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง. **รายงานวิจัย**. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

ชัญญภัทร นกมั่น. ประสิทธิภาพบทบาทภาวะผู้นา ท้องถิ่นในยุค Thailand 4.0 ของอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. **รายงานวิจัย**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๖๒.

ชัยธวัช เนียมศิริ. ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0 : กรณีศึกษา จังหวัด ขอนแก่น. **รายงานวิจัย**. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๖๐-๒๕๖๑.

พระมหาบุญเลิศ อินท์ปญฺโญ. สันติวิถีเริ่มต้นที่ชุมชน : กรณีศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสันติสุข ภาคเหนือของประเทศไทย. **รายงานวิจัย**. **มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์.** ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พิเศษ ๑, ๒๕๕๙), หน้า ๑-๑๔.

อรชร ไกรจักร และขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. ชุมชนบางวัว : สร้างต้นกล้าจิตสาธารณะเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน. **รายงานวิจัย**.สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.

๑.๒.๔ บทความ

ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.**,ปีที่ ๖ (ฉบับพิเศษ, ๒๕๖๑): ๑๔-๒๔.

จักรีศรี จารุเมธีญาณและพระถนัด วฑฺฒโน, “ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน”, **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร,** ปีที่ ๖ (ฉบับพิเศษ, ๒๕๖๑): ๕๒๘-๕๓๘.

ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี,จินตกานต์ สุธรรมดี. การประยุกต์ใช้สมรรถนะ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน, ๒๕๖๐): ๒๖๒-๒๖๙.

ดวงตา ราชอาษา. บทบาทของผู้นำในกระบวนทัศน์ใหม่. **วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์**. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๙): ๑๘๐-๑๙๖.

ธนกฤต ทุริสุทธิ์ และบุษกร สุขแสน. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับการจัดการตนเองของแกนนำสภาองค์กรชุมชน จังหวัดบึงกาฬ. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี**, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑, (มกราคม-มิถุนายน, ๒๕๖๒): ๓๔-๔๘.

พระพลากร สุมงฺคโล (อนุพันธ์),พระครูปริยัติ วรเมธี,สยามพร พันธไชย และพระมหาไทยน้อย สลางสิงห์. ภาวะผู้นำท้องถิ่นในศตวรรษที่ ๒๑. **วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์มหาวิทยาลัย กาฬสินธุ์**, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน, ๒๕๖๑): ๑๙๔-๒๑๓.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. การบูรณาการองค์ความรู้ แนวคิดและวิถีปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการสร้างสันติภาพในสังคมไทย**. วารสารสันติปริทรรศน์**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-กันยายน, ๒๕๖๑): ๑๒๕๔-๑๒๖๖.

พิชญ์ณิฐา พรรณศิลป์. บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ ๒๑. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์มจร**, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒, (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๕๘): ๑๔๖-๑๖๔.

วิสุทธิณี ธานีรัตน์. สมรรถนะของผู้นำเทศบาลเพื่อกำรพัฒนาอย่างยั่งยืน. **การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ ๑ "มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: พลังปัญญาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน"**.วันที่ ๒๑-๒๑ ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ๒๕๖๑), หน้า ๑๒๖-๑๓๔.

วุฒิ วรพินธุ์, เพ็ญพิสุทธิ์ ไชยกาญจน์, สอาด บรรเจิดฤทธิ์และ วิมล หอมยิ่ง. คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคใหม่กับสมรรถนะการบริหารงานแบบมืออาชีพของปลัดเทศบาลในภาคกลาง. **วารสารสมาคมนักวิจัย**. ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๑ มกราคม - เมษายน ๒๕๕๗, หน้า ๘๖-๙๖.

ศิริชัย กาญจนวาสี. การวิจัยและพัฒนาการศึกษาไทย. **วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒. (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙): ๑-๑๘.

อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. มุมมองภาวะผู้นำ : กรณีศึกษาของชุมชนทุ่งตำเสา.**วารสารการจัดการสมัยใหม่.** ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๑: ๓๗-๔๔.

๑.๒.๕ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

๑๐ คุณลักษณะสำคัญของผู้นำชุมชนท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://thaihealthycommunity.org/?p=11711, [๑๑ ต.ค.๒๐๑๙].

ไทยรัฐออนไลน์. เยาวชนไทยสุดขมขื่น สุขน้อยกว่าคนวัยอื่น กังวลอนาคต การงานรายได้. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1971736, [๗ พ.ย. ๒๕๖๓].

พาณี สีตกะลิน. ภาวะผู้บริหารโรงพยาบาลในทศวรรษที่ ๒๑ กับการเปลี่ยนแปลง. **จุลสารสาขาวิชาการวิทยาศาสตร์สุขภาพออนไลน์**. ฉบับที่ ๒ ปี ๒๕๕๘. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.stou.ac.thschools/shs/booklet/book582/Hospital582.pdf. [๒ พ.ย.๒๕๖๓].

วงศ์สถิต วิสุภี. บทบาทชุมชนท้องถิ่นกับการขับเคลื่อนสู่โมเดลประเทศไทย 4.0. สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://sites.google.com/a/life.ac.th/main/bthkhwamwichakar/bthbathchumchnthxngthinkabkarkhabkheluxnsumodelprathesthiy40, [๓ ต.ค.๒๕๖๓].

วรพงศ์ ผูกภู่. **ผู้นำในการพัฒนาชุมชน ๔ ประเภท**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา**:** https://www.randdcreation.com. [๒๘ ต.ค.๒๕๖๓].

วารสาร Foreign Affairs ฉบับ Summer 1993. แหล่งที่มา: [ออนไลน์], http://www.zmag.org/terrorframe.htm 221144 release date CPMPWBContents P.Member P. [๒ ธ.ค. ๒๕๖๓].

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐ (ฉบับย่อ), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/ NS_Sum PlanOct2018.pdf.[๓ มี.ค.๒๕๖๓].

๒. ภาษาอังกฤษ

๒.๒ SECONDARY SOURCES:

๒.๒.๑ Books

Anthony Storr. **Human Aggression**. New York: Athenemum, 1968.

Bass, B., & Avolio, B.J.. **Improving organizational effectiveness through transformational leadership**. Thousands Oaks, CA : Sage., 1994.

C. Wright mills. **The Power Elite**. New York: Oxford University Press, 1956.

Daff, Richard L.. **Leadership theory and practice** Fort worth : Tax Dryden Press, 1999.

David J. Campbell. **Organizations and the business Environment**. Oxford: Butterworth Heinemann, 1997.

F.E. Fiedler. **A Theory of Leadership Effectiveness**.New York: McGraw – Hill Book, 1967.

Frankin Covey. **The Four Roles Leadership**. USA: Frankin Covey Co.,Ltd., 1999.

Herbert Marcuse. **Reason and Revolutions**. New York: Humanities Press, 1968.

Josep S.Nye Jr.. **Soft Power: The Means to Success in World Politics**. 2004.

Kotter, J.P.. **A force for change : How leadership differs from management**. New York : Free Press, 1990.

Lombardo, M. & McCauley, C.D.. **Benchmarks®: A Manual and Training Guide**. Greensboro, N.C.: Center for Creative Leadership, 1993.

Lunenburg.F. C. and Ornstein, A. C.. **Educational Administration: Concepts and Practices.**5th ed. .Belmont, CA: Wadsworth, 2008.

Ralf dahrendorf. **Class and Class Conflict in Industrial Society**. California: Standford University Press, 1959.

Raymond J. Burdy. **Fundamental of Leadership Readings**. Massachusetts Addison : Wesley Publishing Co., 1972.

Rederick Bell, David V. Edwards & R. Harrison Wagner. **Political Power: A Reeder in Theory and Research**. New York : The free Press, 1969.

Robert Cooper. **Hard Power. Soft Power and the Goals of Diplomacy in American Power in the 21 st Century**. (eds) David Held and Mathias Koening-Achibugi. Cambridge, U.K.,;Polity, 2004.

Scott B.Parry. **Evaluating the Impact of Training**. New York: John and Willey, 1997.

Stogdill Ralph M., **Handbook of Leadership : A Survey of Theory and Research**. .New York : McGraw-Hill, 1974.

Throesten Sellin. **Culture Conflict and Crime**. New York: Social Science Research Council, 1938.

๒.๒.๒ Articles

Kirkpatrick, S. & Locke, E.. Leadership: Do traits matter?. **Academy of Management Executive**, 5(2), 1991: 48-60.

Sandmann, L. R., & Vandenberg, L.. A framework for 21st century leadership. **Journal of Extension**, 33(6).December, 1995.

McClelland, D. C.. Test for Competence, rather than intelligence. **American Psycho logists**. 17(7), 1975.: 57-83.

Reymond W. Mack and John Pease. **Sociology and Social Life**.New York: D Van Nostrand Company, 1973.

Christopher Moor. **The Mediation Process: Practical Strategic for Resolving Conflict. 2nd ed.** San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishers, 1996.

Henkin, A.B. et.al.Conflict management strategies of principals in site–based managed schools. **Journal of Educational Administration** 38(2). 2000: 16-17.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

แผนการวิจัยเรื่อง วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับแผนการทำวิจัยเรื่อง "วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน" มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย" ซึ่งได้รับทุนสนับการวิจัยจากสำนักวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีวัตถุประสงค์การวิจัย ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในประเด็นที่ศึกษาวิจัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการวิจัยนำไปสู่การทำวิจัยที่สมบูรณ์ในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากท่าน โดยแบบสัมภาษณ์แบ่ง เป็น ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามตามประเด็นในการศึกษาวิจัย

ตอนที่ ๒ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามตามประเด็นในการศึกษาวิจัย

๑) "วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น" สำหรับท่านหมายถึงอะไร

๒) ผู้นำท้องถิ่นที่จะนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุขควรมีคุณลักษณะอย่างไร

๓) วิสัยทัศน์และอุดมการณ์ผู้นำที่จะนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุข ควรเป็นอย่างไร และควรมีแนวทางในการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะดังกล่าวอย่างไร

๔) หลักการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำเพื่อสร้างชุมชนสันติสุขควรมีแนวทางดำเนินชีวิตอย่างไร และควรมีแนวทางพัฒนาผู้นำให้คุณลักษณะดังกล่าวอย่างไร

๕) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนให้เกิดสันติสุขเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร และแนวทางในการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะดังกล่าวควรเป็นอย่างไร

๖) การจัดการความขัดแย้งเป็นคุณลักษณะที่ผู้นำพึงเรียนรู้และนำมาใช้สร้างสันติสุขในชุมชนหรือไม่ อย่างไร และแนวทางในการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะดังกล่าวควรเป็นอย่างไร

๗) ทักษะการสื่อสารอย่างไรที่ผู้นำพึงมีในการสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุข และแนวทางในการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะดังกล่าวควรเป็นอย่างไร

๘) ผู้นำควรส่งเสริมการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชนหรือไม่ อย่างไร และแนวทางในการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะดังกล่าวควรเป็นอย่างไร

๙) ผู้นำควรสร้างพลังการเรียนรู้ด้วยความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วมอย่างไร และแนวทางในการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะดังกล่าวควรเป็นอย่างไร

๑๐) การสร้างเครือข่ายทั้งในระดับชุมชนและหน่วยงานของผู้นำทำให้ชุมชนเกิดสันติสุขหรือไม่อย่างไร และแนวทางในการพัฒนาผู้นำให้มีคุณลักษณะดังกล่าวควรเป็นอย่างไร

๑๑) ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาผู้นำให้เป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อชุมชนสันติสุข เช่น พื้นฐานผู้นำ สภาพแวดล้อมชุมชน นโยบายภาครัฐการเมืองการปกครองท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

๑๒) ในยุค New Normal รูปแบบการอบรมการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชนควรเป็นอย่างไร

(๑) รูปแบบอบรม

(๒) ระยะเวลาที่ใช้อบรม

(๓) สื่อ อุปกรณ์ กิจกรรมที่นำมาใช้

(๔) เครื่องมือในการวัดผลประเมินผลหลักสูตรควรเป็นอย่างไร

(๕) การจัดรูปแบบห้อง บรรยากาศห้องอบรม

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

.....

.....

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide)

กลุ่มชุมชน

แผนการวิจัยเรื่อง วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับแผนการทำวิจัยเรื่อง "วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน" มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย" ซึ่งได้รับทุนสนับการวิจัยจากสำนักวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีวัตถุประสงค์การวิจัย ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในประเด็นที่ศึกษาวิจัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการวิจัยนำไปสู่การทำวิจัยที่สมบูรณ์ในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากท่าน โดยแบบสัมภาษณ์แบ่ง เป็น ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามตามประเด็นในการศึกษาวิจัย

ตอนที่ ๒ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามตามประเด็นในการศึกษาวิจัย

๑) ผู้นำท้องถิ่นที่สร้างสันติสุขให้ชุมชนสำหรับท่านควรเป็นอย่างไร

๒) จุดอ่อน จุดแข็ง ของผู้นำท้องถิ่นท่านเป็นอย่างไร

๓) ผู้นำท้องถิ่นควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ด้านใดและอย่างไร

๔) อะไรที่เป็นปัญหา อุปสรรคต่อการพัฒนาผู้นำในการสร้างเสริมให้ชุมชนสันติสุข และท่านมีแนวทางแนะนำการแก้ปัญหานี้อย่างไร

๕) ผู้นำท้องถิ่นได้ใช้แนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนหรือไม่อย่างไร

๖) ที่ผ่านมาผู้นำท้องถิ่นมีส่วนในการจัดการปัญหาความขัดแย้งในชุมชนหรือไม่อย่างไร

๗) ผู้นำท้องถิ่นใช้แนวทางหรือกิจกรรมในการเสริมสร้างสัมพันธ์ชุมชนหรือไม่อย่างไร

๘) ในทัศนะท่านการสื่อสารของผู้นำควรมีลักษณะอย่างไร ทักษะใดที่ผู้นำควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา

๙) ผู้นำได้เปิดให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหนในการพัฒนาชุมชน และอย่างไร

๑๐) ผู้นำควรพัฒนาตนหรือปรับตัวอย่างไรในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงสู่วิถีชีวิตใหม่ (New Normal).

๑๑) ผู้นำชุมชนท่านมีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาชุมชนหรือไม่อย่างไร

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ปณฺฑา โลกสฺมิ ปชฺโชโต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มจร

แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน” ซึ่งได้รับทุนสนับการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีวัตถุประสงค์การวิจัย) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ชุมชนพึงประสงค์ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒) เพื่อนำเสนอองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในประเด็นที่ศึกษาวิจัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการวิจัยนำไปสู่การทำวิจัยที่สมบูรณ์ในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากท่าน โดยแบบสัมภาษณ์แบ่ง เป็น ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามตามประเด็นในการศึกษาวิจัย

ตอนที่ ๒ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามตามประเด็นในการศึกษาวิจัย

๑) ผู้นำสันติภาพท้องถิ่น สำหรับท่านให้นิยามอย่างไร

.....

.....

๒) ผู้นำท้องถิ่นที่จะนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุขควรมีคุณลักษณะอย่างไร

.....

.....

๓) วิสัยทัศน์และอุดมการณ์ผู้นำที่จะนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุข ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

๔) หลักการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำเพื่อสร้างชุมชนสันติสุขควรมีแนวทางดำเนินชีวิตอย่างไร

.....

.....

๕) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนให้เกิดสันติสุขเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร

.....

.....

๖) การจัดการความขัดแย้งเป็นคุณลักษณะที่ผู้นำพึงเรียนรู้และนำมาใช้สร้างสันติสุขในชุมชนหรือไม่อย่างไร

.....

.....

๗) ทักษะการสื่อสารอย่างไรที่ผู้นำพึงมีในการสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุข

.....

.....

.....

๘) ผู้นำควรส่งเสริมการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

๙) ผู้นำควรสร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วมอย่างไร

.....

.....

๑๐) การสร้างเครือข่ายทั้งในระดับชุมชน และหน่วยงานของผู้นำทำให้ชุมชนเกิดสันติสุขหรือไม่อย่างไร

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ที่ อว. ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลเพื่องานวิจัย
เจริญพร/เรียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามคุณลักษณะและสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นเพื่อสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน

เนื่องด้วย ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง “วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน” โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพ ท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

เพื่อการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ท่านในการอนุญาตให้ตัวแทนผู้ประสานงานวิจัยใช้พื้นที่ในการเก็บข้อมูลวิจัยในลักษณะของการตอบแบบสอบถามออนไลน์กับบุคลากรในหน่วยงานสังกัดของท่าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเรียน/เจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านได้โปรดอนุเคราะห์อนุญาตในการใช้พื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษ ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๑๓๕-๒๔๘๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๐ ต่อ ๘๕๒๘
ผู้ประสานงาน

แบบสอบถามคุณลักษณะและสมรรถนะของวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

แผนการวิจัยเรื่อง วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานวิจัยเรื่อง วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำท้องถิ่นในการสร้างสันติสุขในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามนี้เพื่อสอบถามความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะและสมรรถนะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่สามารถนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุข ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงตัวชี้วัดคุณลักษณะและสมรรถนของผู้นำสันติภาพท้องถิ่น (วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น) แบบสอบถามเป็นมาตรประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยขอให้ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับความเห็นด้วยของคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ซึ่งได้กำหนดความหมายตามระดับคะแนน 5 ระดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
๕	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๔	หมายถึง เห็นด้วย
๓	หมายถึง เฉยๆ
๒	หมายถึง ไม่เห็นด้วย
๑	หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และคณะผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นให้เป็นวิศวกรสันติภาพที่จะนำสันติสุขสู่ชุมชน

ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

ผู้อำนวยการแผนวิจัย

อาจารย์ประจำหลักสูตรสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-นามสกุล

.....

ที่อยู่/เบอร์โทรศัพท์

.....

เพศ

☐ ชาย ☐หญิง

อายุ

☐ ต่ำกว่า ๒๐ ปี ☐๒๑-๓๕ ☐๓๖-๕๐ ☐๕๑-๖๕ ☐๖๕ ปีขึ้นไป

อาชีพ

☐ นักเรียน นักศึกษา ☐ ข้าราชการ/พนักงานกำกับรัฐ ☐ พนักงานเอกชน
☐ เจ้าของกิจการ ☐ รับจ้าง ☐ อิสระ ☐ อื่น ๆ

ท่านความเกี่ยวข้องในบทบาทฐานะผู้นำชุมชน กลุ่ม หรือองค์กร หรือไม่

☐ ใช่...ระบุ.....

☐ ไม่

ส่วนที่ ๑ คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น

คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	ระดับความเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านจิตภาพ					
๑.เปิดใจกว้าง ยอมรับ เคารพความแตกต่างที่หลากหลาย					
๒.เสียสละคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมโดยไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง					
๓.มีความสงบเย็น สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง มีสติในการทำงาน					
๔.มีจิตเมตตากรุณา เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์และ เอาใจใส่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น					
ด้านกายภาพ					
๑.มีพฤติกรรมทางกายสะอาด ไม่เข้าเกี่ยวอบายมุขดำรงตนตามหลักศาสนาและยึดมั่นในศีลธรรม					

๒.เป็นผู้ที่ใช้วาจาที่ดีและมีคำพูดน่าเชื่อถือ					
ด้านสังคมภาพ					
๑.ผู้ให้ความใส่ใจท้องถิ่นตนเองและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือประชาชน					
๒.มีความอ่อนน้อม มนุษยสัมพันธ์ดีและรู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในชุมชน					
ด้านปัญญาภาพ					
๑.พร้อมเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและผู้อื่น รักที่จะเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์					
๒.ความฉลาดในการสื่อสารที่สร้างสรรค์ยึดหลักเจรจาอย่างสันติและประนีประนอมในการแก้ปัญหา					
๓.ผู้ที่คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบวิเคราะห์หาเหตุและแนวทางออกที่หลากหลาย					
๔.ผู้ที่สามารถจัดการความขัดแย้งด้วยความรู้และความเข้าใจ					
๕.เห็นคุณค่าพลังศักยภาพของชุมชนและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมสามารถนำมาใช้ให้เกิดความสามัคคีนำพาชุมชนไปสู่จุดหมายร่วมกัน					
๖.พร้อมที่จะรับฟังผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสิน มีสติในการรับฟังอย่างตั้งใจ					
สมรรถนะผู้นำท้องถิ่นสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน	**ระดับความเห็น**				
	๕	**๔**	**๓**	**๒**	**๑**
ด้านอุดมการณ์					
๑.มีเคารพในความเห็นที่แตกต่างและหลากหลาย					
๒.มีทักษะการสร้างการมีส่วนร่วมที่มีความเท่าเทียมกัน					
๓.มีความเสียสละ แบ่งปัน และคำนึงถึงส่วนร่วมเป็นที่ตั้ง					
ด้านวิสัยทัศน์					

๑.ใช้สันติธรรม (สติ ขันติ สันติ) ในการแสดงออกทางสังคม					
๒.ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					
๓.นำพาชุมชนให้เกิดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาชุมชน					
ด้านการประพฤติปฏิบัติตน					
๑.เป็นตัวแบบของผู้มีสติ คิดดี พูดดี ทำดี ปฏิบัติตามหลักศาสนาและมีศีลธรรม จริยธรรม					
๒.ปกครองคนด้วยสามัคคีธรรม วางตนเป็นกลาง พร้อมรับฟังทุกฝ่ายด้วยจิตเมตตาและมีการสื่อสารที่ดี					
๓.ทุ่มเทเอาใจใส่งานและเสียสละเพื่อชุมชนเสียสละและพร้อมที่จะเรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจร่วม					
ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน					
๑.มีทักษะและกลวิธีที่ใช้ทำกิจกรรมเพื่อสร้างความกระตือรือร้นของคนในชุมชนให้รู้จักช่วยเหลือและแบ่งปัน					
๒.ให้การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความรักสามัคคีและการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสันติมีความรักภาคภูมิใจในชุมชน					
๓.มีทักษะการสร้างสัมพันธ์ในชุมชนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันโดยให้ความเคารพให้เกียรติมองเห็นความดีงามของกันและกัน					
ด้านการจัดการความขัดแย้ง					
๑.เป็นบุคคลที่มีสันติภายใน และหัวใจกรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ มีสติและวินัยในตนเอง					
๒.มีพื้นฐานความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการจัดการความขัดแย้ง และส่งเสริมให้ชุมชนแปรเปลี่ยนความขัดแย้งให้เกิดพลังสร้างสรรค์					

๓.มีทักษะเครื่องมือจัดการความขัดแย้งที่หลากหลายและนำมาประยุกต์ใช้จัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
ด้านการสื่อสารอย่างสันติ					
๑.มีทักษะการสื่อสารที่ดี กล่าวความจริงได้อย่างสร้างสรรและเหมาะสมต่อบริบทหรือเหตุการณ์					
๒.สามารถรับฟังอย่างลึกซึ้ง และสามารถจับประเด็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อ					
๓.เป็นคนช่างสังเกต วิเคราะห์ผู้พูดและสามารถตั้งคำถามสะท้อนความต้องการหรือทวนความให้ผู้พูดเห็นถึงความตั้งใจฟังของผู้นำ					
๔.สามารถใช้สื่อได้หลากหลายทั้งสื่อตรง (วัจนภาษา) และสื่อท่าทาง (อวัจนภาษา) ที่เหมาะสม					
๕.มีสติในการรับฟัง และรู้จักควบคุมตนเอง สามารถรับฟังเรื่องที่ไม่ชอบได้					
ด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน					
๑.มีทักษะการทำงานเป็นทีมโดยเปิดให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม รู้จักการวางกติการ่วมกัน					
๒.สามารถส่งเสริมให้ชุมชนยึดเป้าประโยชน์ส่วนร่วมเป็นที่ตั้งและเกิดสำนึกความเป็นเจ้าของชุมชน					
๓.ทักษะการแสดงหาทางออกร่วมอย่างสร้างสรรค์ ให้ชุมชนได้ร่วมคิด วิเคราะห์วิพากย์อย่างให้เกียรติกัน และร่วมรักษาวัฒนธรรมอัตลักษณ์ชุมชน					
๔.สามารถวางแนวทางเพื่อพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					

๕.มีทักษะการนำวงสนทนาสร้างการมีส่วนร่วมในการรับฟังความเห็นของทุกฝ่ายด้วยความเท่าเทียม					
๖.สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดพัฒนาชุมชนให้เห็นเป้าหมายร่วมและมีความเป็นรูปธรรม					
ด้านพลังเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้					
๑.เป็นผู้นำทางความคิด ต้นแบบของผู้รักการเรียนรู้และมีความเพียรในการปลุกพลังให้ชุมชนร่วมคิดร่วมทำ					
๒.เป็นผู้เปิดกว้างความคิดสร้างพลังคิดบวก การแสดงออกความเห็นต่างได้อย่างสร้างสรรค์					
๓.มีทัศนะการมองปัญหาด้วยปัญญาและมุ่งหมายนำสิ่งดีๆ ให้เกิดกับชุมชนด้วยความเมตตากรุณา					
๔.เป็นแบบอย่างของการนำสติมาใช้แก้ปัญหาและสร้างประโยชน์ เป็นผู้นำต้นแบบใฝ่รู้ให้กับชุมชน					
ด้านการสร้างเครือข่าย					
๑.สามารถสร้างพื้นที่ให้ชุมชนและเครือข่ายนอกชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แลกเปลี่ยนเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน					
๒.สามารถเชื่อมเครือข่ายจิตอาสาให้ทำงานร่วมกันให้เกิดพลังบวกในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน					
๓.เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างเครือข่าย และแสดงให้ชุมชนเห็นถึงพลังเครือข่ายจากการลงมือทำร่วมกัน					
๔.เป็นนักพัฒนาเครือข่ายที่มีฐานจากความรู้สึกต้องการแบ่งปันเป็นวิถีธรรมชาติของชุมชน					

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเรื่อง “ คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ” ซึ่งได้รับทุนสนับการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีวัตถุประสงค์การวิจัย) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ชุมชนพึงประสงค์ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒) เพื่อนำเสนอองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในประเด็นที่ศึกษาวิจัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการวิจัยนำไปสู่การทำวิจัยที่สมบูรณ์ในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากท่าน โดยแบบสัมภาษณ์แบ่ง เป็น ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามตามประเด็นในการศึกษาวิจัย

ตอนที่ ๒ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามตามประเด็นในการศึกษาวิจัย

๑) ผู้นำสันติภาพท้องถิ่น สำหรับท่านให้นิยามอย่างไร

.....

.....

๒) ผู้นำท้องถิ่นที่จะนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุขควรมีคุณลักษณะอย่างไร

.....

.....

๓) วิสัยทัศน์และอุดมการณ์ผู้นำที่จะนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุข ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

๔) หลักการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำเพื่อสร้างชุมชนสันติสุขควรมีแนวทางดำเนินชีวิตอย่างไร

.....

.....

๕) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนให้เกิดสันติสุขเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร

.....

.....

๖) การจัดการความขัดแย้งเป็นคุณลักษณะที่ผู้นำพึงเรียนรู้และนำมาใช้สร้างสันติสุขในชุมชนหรือไม่อย่างไร

.....

.....

๗) ทักษะการสื่อสารอย่างไรที่ผู้นำพึงมีในการสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุข

.....

.....

.....

๘) ผู้นำควรส่งเสริมการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

๙) ผู้นำควรสร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วมอย่างไร

.....

.....

๑๐) การสร้างเครือข่ายทั้งในระดับชุมชน และหน่วยงานของผู้นำทำให้ชุมชนเกิดสันติสุขหรือไม่อย่างไร

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ที่ อว. ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลเพื่องานวิจัย

เจริญพร/เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามคุณลักษณะและสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นเพื่อสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน

เนื่องด้วย ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง “วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน” โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพ ท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

เพื่อการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ท่านในการอนุญาตให้ตัวแทนผู้ประสานงานวิจัยใช้พื้นที่ในการเก็บข้อมูลวิจัยในลักษณะของการตอบแบบสอบถามออนไลน์กับบุคลากรในหน่วยงานสังกัดของท่าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเรียน/เจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านได้โปรดอนุเคราะห์อนุญาตในการใช้พื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษ ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๑๓๕-๒๔๘๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๐ ต่อ ๘๕๒๘
ผู้ประสานงาน

แบบสอบถามคุณลักษณะและสมรรถนะของวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

แผนการวิจัยเรื่อง วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานวิจัยเรื่อง วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำท้องถิ่นในการสร้างสันติสุขในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามนี้เพื่อสอบถามความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะและสมรรถนะของผู้นำสันติภาพท้องถิ่นที่สามารถนำพาชุมชนให้เกิดสันติสุข ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงตัวชี้วัดคุณลักษณะและสมรรถนของผู้นำสันติภาพท้องถิ่น (วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น) แบบสอบถามเป็นมาตรประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยขอให้ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับความเห็นด้วยของคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ซึ่งได้กำหนดความหมายตามระดับคะแนน 5 ระดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
๕	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๔	หมายถึง เห็นด้วย
๓	หมายถึง เฉยๆ
๒	หมายถึง ไม่เห็นด้วย
๑	หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และคณะผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นให้เป็นวิศวกรสันติภาพที่จะนำสันติสุขสู่ชุมชน

ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

ผู้อำนวยการแผนวิจัย

อาจารย์ประจำหลักสูตรสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-นามสกุล

.....

ที่อยู่/เบอร์โทรศัพท์

.....

เพศ

☐ ชาย ☐หญิง

อายุ

☐ ต่ำกว่า ๒๐ ปี ☐๒๑-๓๕ ☐๓๖-๕๐ ☐๕๑-๖๕ ☐๖๕ ปีขึ้นไป

อาชีพ

☐ นักเรียน นักศึกษา ☐ ข้าราชการ/พนักงานกำกับรัฐ ☐ พนักงานเอกชน
☐ เจ้าของกิจการ ☐ รับจ้าง ☐ อิสระ ☐ อื่น ๆ

ท่านความเกี่ยวข้องในบทบาทฐานะผู้นำชุมชน กลุ่ม หรือองค์กร หรือไม่

☐ ใช่...ระบุ.....

☐ ไม่

ส่วนที่ ๑ คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น

คุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	ระดับความเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านจิตภาพ					
๑.เปิดใจกว้าง ยอมรับ เคารพความแตกต่างที่หลากหลาย					
๒.เสียสละคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมโดยไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง					
๓.มีความสงบเย็น สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง มีสติในการทำงาน					
๔.มีจิตเมตตากรุณา เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์และ เอาใจใส่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น					
ด้านกายภาพ					
๑.มีพฤติกรรมทางกายสะอาด ไม่เข้าเกี่ยวอบายมุขดำรงตนตามหลักศาสนาและยึดมั่นในศีลธรรม					

๒.เป็นผู้ที่ใช้วาจาที่ดีและมีคำพูดน่าเชื่อถือ					
ด้านสังคมภาพ					
๑.ผู้ให้ความใส่ใจท้องถิ่นตนเองและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือประชาชน					
๒.มีความอ่อนน้อม มนุษยสัมพันธ์ดีและรู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในชุมชน					
ด้านปัญญาภาพ					
๑.พร้อมเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและผู้อื่น รักที่จะเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์					
๒.ความฉลาดในการสื่อสารที่สร้างสรรค์ยึดหลักเจรจาอย่างสันติและประนีประนอมในการแก้ปัญหา					
๓.ผู้ที่คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบวิเคราะห์หาเหตุและแนวทางออกที่หลากหลาย					
๔.ผู้ที่สามารถจัดการความขัดแย้งด้วยความรู้และความเข้าใจ					
๕.เห็นคุณค่าพลังศักยภาพของชุมชนและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมสามารถนำมาใช้ให้เกิดความสามัคคีนำพาชุมชนไปสู่จุดหมายร่วมกัน					
๖.พร้อมที่จะรับฟังผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสิน มีสติในการรับฟังอย่างตั้งใจ					
สมรรถนะผู้นำท้องถิ่นสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน	**ระดับความเห็น**				
	๕	**๔**	**๓**	**๒**	**๑**
ด้านอุดมการณ์					
๑.มีเคารพในความเห็นที่แตกต่างและหลากหลาย					
๒.มีทักษะการสร้างการมีส่วนร่วมที่มีความเท่าเทียมกัน					
๓.มีความเสียสละ แบ่งปัน และคำนึงถึงส่วนร่วมเป็นที่ตั้ง					
ด้านวิสัยทัศน์					

๑.ใช้สันติธรรม (สติ ขันติ สันติ) ในการแสดงออกทางสังคม					
๒.ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					
๓.นำพาชุมชนให้เกิดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาชุมชน					
ด้านการประพฤติปฏิบัติตน					
๑.เป็นตัวแบบของผู้มีสติ คิดดี พูดดี ทำดี ปฏิบัติตามหลักศาสนาและมีศีลธรรม จริยธรรม					
๒.ปกครองคนด้วยสามัคคีธรรม วางตนเป็นกลาง พร้อมรับฟังทุกฝ่ายด้วยจิตเมตตาและมีการสื่อสารที่ดี					
๓.ทุ่มเทเอาใจใส่งานและเสียสละเพื่อชุมชนเสียสละและพร้อมที่จะเรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจร่วม					
ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน					
๑.มีทักษะและกลวิธีที่ใช้ทำกิจกรรมเพื่อสร้างความกระตือรือร้นของคนในชุมชนให้รู้จักช่วยเหลือและแบ่งปัน					
๒.ให้การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความรักสามัคคีและการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสันติมีความรักภาคภูมิใจในชุมชน					
๓.มีทักษะการสร้างสัมพันธ์ในชุมชนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันโดยให้ความเคารพให้เกียรติมองเห็นความดีงามของกันและกัน					
ด้านการจัดการความขัดแย้ง					
๑.เป็นบุคคลที่มีสันติภายใน และหัวใจกรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ มีสติและวินัยในตนเอง					
๒.มีพื้นฐานความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการจัดการความขัดแย้ง และส่งเสริมให้ชุมชนแปรเปลี่ยนความขัดแย้งให้เกิดพลังสร้างสรรค์					

๓.มีทักษะเครื่องมือจัดการความขัดแย้งที่หลากหลายและนำมาประยุกต์ใช้จัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
ด้านการสื่อสารอย่างสันติ					
๑.มีทักษะการสื่อสารที่ดี กล่าวความจริงได้อย่างสร้างสรรและเหมาะสมต่อบริบทหรือเหตุการณ์					
๒.สามารถรับฟังอย่างลึกซึ้ง และสามารถจับประเด็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อ					
๓.เป็นคนช่างสังเกต วิเคราะห์ผู้พูดและสามารถตั้งคำถามสะท้อนความต้องการหรือทวนความให้ผู้พูดเห็นถึงความตั้งใจฟังของผู้นำ					
๔.สามารถใช้สื่อได้หลากหลายทั้งสื่อตรง (วัจนภาษา) และสื่อท่าทาง (อวัจนภาษา) ที่เหมาะสม					
๕.มีสติในการรับฟัง และรู้จักควบคุมตนเอง สามารถรับฟังเรื่องที่ไม่ชอบได้					
ด้านการสร้างความร่วมมือและกำหนดจุดหมายร่วมกันของชุมชน					
๑.มีทักษะการทำงานเป็นทีมโดยเปิดให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม รู้จักการวางกติการ่วมกัน					
๒.สามารถส่งเสริมให้ชุมชนยึดเป้าประโยชน์ส่วนร่วมเป็นที่ตั้งและเกิดสำนึกความเป็นเจ้าของชุมชน					
๓.ทักษะการแสดงหาทางออกร่วมอย่างสร้างสรรค์ ให้ชุมชนได้ร่วมคิด วิเคราะห์วิพากย์อย่างให้เกียรติกัน และร่วมรักษาวัฒนธรรมอัตลักษณ์ชุมชน					
๔.สามารถวางแนวทางเพื่อพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					

๕.มีทักษะการนำวงสนทนาสร้างการมีส่วนร่วมในการรับฟังความเห็นของทุกฝ่ายด้วยความเท่าเทียม					
๖.สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดพัฒนาชุมชนให้เห็นเป้าหมายร่วมและมีความเป็นรูปธรรม					
ด้านพลังเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้					
๑.เป็นผู้นำทางความคิด ต้นแบบของผู้รักการเรียนรู้และมีความเพียรในการปลุกพลังให้ชุมชนร่วมคิดร่วมทำ					
๒.เป็นผู้เปิดกว้างความคิดสร้างพลังคิดบวก การแสดงออกความเห็นต่างได้อย่างสร้างสรรค์					
๓.มีทัศนะการมองปัญหาด้วยปัญญาและมุ่งหมายนำสิ่งดีๆ ให้เกิดกับชุมชนด้วยความเมตตากรุณา					
๔.เป็นแบบอย่างของการนำสติมาใช้แก้ปัญหาและสร้างประโยชน์ เป็นผู้นำต้นแบบใฝ่รู้ให้กับชุมชน					
ด้านการสร้างเครือข่าย					
๑.สามารถสร้างพื้นที่ให้ชุมชนและเครือข่ายนอกชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แลกเปลี่ยนเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน					
๒.สามารถเชื่อมเครือข่ายจิตอาสาให้ทำงานร่วมกันให้เกิดพลังบวกในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน					
๓.เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างเครือข่าย และแสดงให้ชุมชนเห็นถึงพลังเครือข่ายจากการลงมือทำร่วมกัน					
๔.เป็นนักพัฒนาเครือข่ายที่มีฐานจากความรู้สึกต้องการแบ่งปันเป็นวิถีธรรมชาติของชุมชน					

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

No.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑) เพศ

☐ ชาย ☐หญิง

๒) อายุ

☐ ๒๑-๓๕ ☐๓๖-๕๐ ☐๕๑-๖๕ ☐ ๖๕ ปีขึ้นไป...ระบุ.....

๓) อาชีพ

☐ ข้าราชการ/พนักงานกำกับรัฐ ☐ พนักงานเอกชน ☐ ข้าราชการบำนาญ

☐ เจ้าของกิจการ ☐ รับจ้าง ☐ อิสระ ☐ เกษตรกร ☐ อื่น ๆ

๔) บทบาทฐานะผู้นำชุมชน

ตำแหน่ง..... กลุ่ม หรือองค์กร .....

๕) ประสบการณ์ในการเป็นผู้นำ

☐ น้อยกว่า ๓ ปี ☐ ๓-๕ ปี ☐ ๖-๑๐ ปี ☐ ๑๑-๑๕ ปี ☐ ๑๕ ปีขึ้นไป

ส่วนที่ ๒ คุณลักษณะและสมรรถนะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น

ข้อที่	คุณลักษณะและสมรรถนะผู้นำสันติภาพท้องถิ่น	พฤติกรรมที่ตรงกับตัวท่าน				
		มากที่สุด ๕	มาก ๔	บางครั้ง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๑	ท่านให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนในการร่วมพัฒนาชุมชน					
๒	ท่านนำพาความรู้ใหม่ๆ มาสู่ชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนอยู่เสมอ					
๓	ท่านมีทักษะการทำงานเป็นทีมและให้ทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความเห็นกำหนดกติการ่วมกัน					
๔	ท่านส่งเสริมให้ชุมชนยึดเป้าประโยชน์ส่วนร่วมเป็นที่ตั้งและเกิดสำนึกความเป็นเจ้าของชุมชน					
๕	ท่านสามารทำให้ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากย์อย่างให้เกียรติกัน และร่วมรักษาวัฒนธรรมอัตลักษณ์ชุมชน					
๖	ท่านสามารถวางแนวทางในการให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					
๗	ท่านมีทักษะการนำวงสนทนาสร้างการมีส่วนร่วมในการรับฟังความเห็นของทุกฝ่ายด้วยความเท่าเทียม					
๘	ท่านสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดพัฒนาชุมชนให้เห็นเป้าหมายร่วมและมีความเป็นรูปธรรม					

๙	ท่านมักจะเป็นผู้นำทางความคิด ต้นแบบของผู้รักการเรียนรู้และมีความเพียรในการปลุกพลังให้ชุมชนร่วมคิดร่วมทำ					
๑๐	ท่านเป็นผู้เปิดกว้างความคิด สร้างพลังคิดบวกและการแสดงออกความเห็นต่างได้อย่างสร้างสรรค์					
๑๑	ท่านมักจะมองปัญหาด้วยปัญญาและมุ่งหมายนำสิ่งดี ๆ ให้เกิดกับชุมชนด้วยความเมตตากรุณา					
๑๒	ท่านสามารถเป็นแบบอย่างของการนำสติมาใช้แก้ปัญหาและสร้างประโยชน์ เป็นผู้นำต้นแบบใฝ่รู้ให้กับชุมชน					
๑๓	ท่านสามารถสร้างพื้นที่ให้ชุมชนและเครือข่ายนอกชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน N01					
๑๔	ท่านสามารถเชื่อมเครือข่ายจิตอาสาให้ทำงานร่วมกันให้เกิดพลังบวกในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน N02					
๑๕	ท่านให้ความสำคัญต่อการสร้างเครือข่าย และแสดงให้ชุมชนเห็นถึงพลังเครือข่ายจากการลงมือทำร่วมกัน N03					
๑๖	ท่านเป็นนักพัฒนาเครือข่ายที่มีฐานจากความรู้สึกต้องการแบ่งปันเป็นวิถีธรรมชาติของชุมชน N04					
๑๗	ท่านเป็นต้นแบบของผู้มีสติ คิดดี พูดดี ทำดี ปฏิบัติตามหลักศาสนาและมีศีลธรรมจริยธรรม					
๑๘	ท่านพร้อมทุ่มเทเอาใจใส่งานและเสียสละพร้อมที่จะเรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจร่วมกับชุมชน					
๑๙	ท่านมีทักษะและกลวิธีที่ใช้ทำกิจกรรมเพื่อสร้างความกระตือรือร้นของคนในชุมชนให้รู้จักช่วยเหลือและแบ่งปัน					
๒๐	ท่านสามารถให้การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความรักสามัคคีและการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสันติมีความรักภาคภูมิใจในชุมชน					
๒๑	ท่านมีทักษะการสร้างสัมพันธ์ในชุมชน ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันโดยให้ความเคารพให้เกียรติมองเห็นความดีงามของกันและกัน R03					
๒๒	ท่านมีพื้นฐานความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการจัดการความขัดแย้ง และส่งเสริมให้ชุมชนแปรเปลี่ยนความขัดแย้งให้เกิดพลังสร้างสรรค์					
๒๓	ท่านมีทักษะเครื่องมือจัดการความขัดแย้งที่หลากหลายและนำมาประยุกต์ใช้จัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
๒๔	ท่านมีทักษะการสื่อสารที่ดี กล่าวความจริงได้อย่างสร้างสรรและเหมาะสมต่อบริบทหรือเหตุการณ์					

๒๕	ท่านเป็นคนช่างสังเกต วิเคราะห์ผู้พูดและสามารถตั้งคำถามสะท้อนความต้องการหรือทวนความให้ผู้พูดเห็นถึงความตั้งใจฟังของผู้นำ					
๒๖	ท่านสามารถใช้สื่อได้หลากหลายทั้งสื่อตรง (วัจนภาษา) และสื่อท่าทาง (อวัจนภาษา) ที่เหมาะสม					
๒๗	ท่านมีสติในการรับฟัง และรู้จักควบคุมตนเอง สามารถรับฟังเรื่องที่ไม่ชอบได้					
๒๘	ท่านเป็นผู้ที่ใช้วาจาที่ดีและมีคำพูดน่าเชื่อถือ					
๒๙	ท่านให้ความใส่ใจท้องถิ่นตนเองและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือคนในชุมชน					
๓๐	ท่านเป็นผู้มีความอ่อนน้อม มนุษยสัมพันธ์ดีและรู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในชุมชน					
๓๑	ท่านพร้อมเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและผู้อื่น รักที่จะเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์					
๓๒	ท่านมีความฉลาดในการสื่อสารที่สร้างสรรค์ ยึดหลักเจรจาอย่างสันติและประนีประนอมในการแก้ปัญหา					
๓๓	ท่านเป็นผู้ที่คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์หาเหตุและแนวทางออกที่หลากหลาย					
๓๔	ท่านสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยความรู้และความเข้าใจ					
๓๕	ท่านเห็นคุณค่าพลังศักยภาพของชุมชนและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมสามารถนำมาใช้ให้เกิดความสามัคคีนำพาชุมชนไปสู่จุดหมายร่วมกัน					
๓๖	ท่านพร้อมที่จะรับฟังผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสิน มีสติในการรับฟังอย่างตั้งใจ					
๓๗	ท่านมักใช้ สติ ขันติ สันติ ในการแสดงออกทางสังคม					
๓๘	ท่านเป็นผู้นำในการแสดงออกถึงการเปิดใจกว้าง ยอมรับ เคารพความแตกต่างที่หลากหลาย M01					
๓๙	ท่านนำพาให้ชุมชนเห็นความสำคัญและมีความเชื่อมั่นในวิถีแห่งสันติภาพนำพาสันติสุขสู่ชุมชน					
๔๐	ท่านเป็นผู้มีความสงบเย็น สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง มีสติในการทำงาน					
๔๑	ท่านเป็นผู้นำที่มีความเสียสละ แบ่งปัน และคำนึงถึงส่วนร่วมเป็นที่ตั้ง					

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กลุ่ม.....

ใบงานผู้นำสร้างสันติสุขในชุมชน

การวิเคราะห์อุดมการณ์และคุณลักษณะของผู้นำ..... โดยใช้ SOAR Analysis

สมาชิกในกลุ่ม.....

.....

.....

สิ่งที่ต้องค้นหาในเชิงกลยุทธ์ Strategic Inquiry	Strengths จุดแข็งของเรา 1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. ..... 5. ..... 6. ..... 7. ..... 8.	Opportunities มีโอกาสที่เป็นไปได้อะไรบ้าง? ที่จะเป็นประโยชน์ต่อเรา 1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. ..... 5. ..... 6. ..... 7. ..... 8. .....
เจตนา หรือสิ่งดีๆที่อยากเห็นในชุมชน Appreciative Intent	Aspirations สิ่งที่เราต้องการจะเป็น และสิ่งที่อยากเห็นตัวเราในฐานะผู้นำสันติภาพในอนาคต 1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. ..... 5. ..... 6. ..... 7. ..... 8.	Result ผลลัพธ์ที่เราอยากเห็น และสามารถวัดผลเป็นรูปธรรมได้ 1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. ..... 5. ..... 6. ..... 7. ..... 8. .....

อุดมการณ์ของผู้นำ.....

คุณลักษณะของผู้นำ .....

.....

.....

No.....

ใบงานการวางแผนพัฒนาตนเอง

ระยะยาว

ภาพของท่านในอนาคตที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับการพัฒนาแล้วในอีก 6 เดือนข้างหน้า มีคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านใดที่ท่านรู้สึกชื่นชอบและอยากให้เกิดขึ้นกับตนเองมากที่สุด

ระยะสั้น

ในขั้นการดำเนินการพัฒนาตนเองตามแผนระยะยาว 6 เดือนนั้น ท่านสามารถแบ่งเป้าหมายออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายระยะยาวอย่างไร

❖ มีอะไรบ้างที่ท่านจะต้องทำในห้วงเวลาอีก **3 เดือนข้างหน้า**

❖ มีอะไรบ้างที่ท่านจะต้องทำในเมื่อครบ **1 เดือนนับจากนี้**

❖ มีอะไรบ้างที่ท่านจะต้องทำเมื่อครบ **1 สัปดาห์นับจากนี้**

❖ มีอะไรบ้างที่ท่านจะต้องทำ**ในวันพรุ่งนี้**

❖ ใครคือ**บุคคลที่ท่านอยากบอกเล่าความสำเร็จ**ในแผนพัฒนาตนเอง

Local Peace Engineers

โครงการอบรม “วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น”

แบบประเมิน

“ความมุ่งมั่นเรียนรู้พัฒนาด้วยสติ ขันติ”

ผู้ถูกประเมิน.....ลำดับที่อบรม.....

คำชี้แจง 1.แบบประเมินนี้มีผู้ประเมิน 3 ฝ่าย คือ ตนเอง เพื่อนผู้เข้าอบรม และคณะผู้วิจัย ข้อมูลการประเมินมา 3 ฝ่าย เพื่อพิจารณาในการตัดสินผลการประเมิน

2.ขอให้ท่านเขียนระดับคแนนลงในช่องผลการประเมินดังนี้

1 **คะแนน** หมายถึง แสดงพฤติกรรมเมื่อได้รับคำสั่ง

2 **คะแนน** หมายถึง แสดงพฤติกรรมเมื่อได้รับการกระตุ้น

3 **คะแนน** หมายถึง แสดงพฤติกรรมด้วยตนเอง

วันที่อบรม	**ผลการประเมิน**				**รวม**
	ตั้งใจในการเรียนรู้	**ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย**	**อดทนต่อสิ่งยั่วยุ**	**รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนร่วม**	
วันที่ 1					
วันที่ 2					
วันที่ 3					

รับรองการประเมิน.....

Local Peace Engineers

โครงการอบรม “วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น”

แบบประเมิน

“ความเสียสละ แบ่งปัน สื่อสารเชิงบวก”

ผู้ถูกประเมิน.....ลำดับที่อบรม.....

คำชี้แจง 1.แบบประเมินนี้มีผู้ประเมิน 3 ฝ่าย คือ ตนเอง เพื่อนผู้เข้าอบรม และคณะผู้วิจัย ข้อมูลการประเมินมาจาก 3 ฝ่าย เพื่อพิจารณาในการตัดสินผลการประเมิน

2.ขอให้ท่านเขียนระดับคแนนลงในช่องผลการประเมินดังนี้

1 **คะแนน** หมายถึง แสดงพฤติกรรมเมื่อได้รับการร้องขอ

2 **คะแนน** หมายถึง แสดงพฤติกรรมเมื่อได้รับการกระตุ้น

3 **คะแนน** หมายถึง แสดงพฤติกรรมด้วยตนเอง

วันที่อบรม	**ผลการประเมิน**				**รวม**
	เสียสละ แบ่งปัน	**ให้ความช่วยเหลือ**	**ให้คำแนะนำ**	**สื่อสารให้ความรู้สึกที่ดี ความคิดทางบวก**	
วันที่ 1					
วันที่ 2					
วันที่ 3					

รับรองการประเมิน.....

Local Peace Engineers

โครงการอบรม “วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น”
แบบประเมน

การวิเคราะห์แก้ปัญหา การทำงานแบบมีส่วนร่วม

ผู้ถูกประเมิน.....ลำดับที่อบรม.....

คำชี้แจง 1.แบบประเมินนี้มีผู้ประเมิน 3 ฝ่าย คือ ตนเอง เพื่อนผู้เข้าอบรม และคณะผู้วิจัย ข้อมูลการประเมินมาจาก 3 ฝ่าย เพื่อพิจารณาในการตัดสินผลการประเมิน

2.ขอให้ท่านเขียนระดับคแนนลงในช่องผลการประเมินดังนี้

1 **คะแนน** หมายถึง ลงมือปฏิบัติได้เมื่อมีตัวอย่างหรือได้รับมอบหมาย

2 **คะแนน** หมายถึง ลงมือด้วยตนเองปฏิบัติได้เมื่อได้รับคำแนะนำ

3 **คะแนน** หมายถึง ลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบได้ด้วยตนเองและแนะนำผู้อื่นได้

วันที่อบรม	**ผลการประเมิน**					**รวม**
	แสดงความเข้าปัญหา	**วางแผนลงมือปฏิบัติได้**	**ใช้ความพยายามในการทำงานแบบมีส่วนร่วม**	**อธิบายวิธีการแก้ปัญหา**	**แสดงผลการทำงานได้อย่างชัดเจน**	
วันที่ 1						
วันที่ 2						
วันที่ 3						

รับรองการประเมิน.....

การประเมินตนเองตามรูปแบบภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

(A Social Change Model of Leadership Self - Assessment)

No.....

ขอให้ท่านอ่านแต่ละข้อความต่อไปนี้ พร้อมระบุระดับที่ท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย	เขียนคะแนนที่ท่านให้ลงในช่องว่าง 1=ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2=ไม่เห็นด้วย 3=อาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ 4=เห็นด้วย 5=เห็นด้วยอย่างยิ่ง							
1. ข้าพเจ้ามีความสุขกับการเปลี่ยนแปลง								
2. ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับคนอื่นเพื่อทำให้ชุมชนน่าอยู่ยิ่งขึ้น								
3. ข้าพเจ้ามีค่านิยมที่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ								
4. ข้าพเจ้าทุ่มเทเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มสำเร็จ								
5. มีคนกล่าวว่า ข้าพเจ้าทำงานเข้าด้วยดีกับคนอื่นในกลุ่ม								
6. ข้าพเจ้ามีความเพียรพยายามทำงานจนสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้								
7. การกระทำใด ๆ ของข้าพเจ้าจะสอดคล้องกับค่านิยมเสมอ								
8. ข้าพเจ้าเป็นคนที่รักเกียรติและศักดิ์ศรีมาก								
9. ในบรรยากาศของการเปลี่ยนแปลงข้าพเจ้ายังทำงานได้ดี								
10. ข้าพเจ้าชอบร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้ส่วนรวมดีขึ้น								
11. การฟังทัศนะที่แตกต่างช่วยพัฒนาความคิดข้าพเจ้าอย่างมาก								
12. ข้าพเจ้าเข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ข้าพเจ้าร่วมสังกัด								
13. ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างสนุกสนานเพื่อเป้าหมายร่วมกัน								
14. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาเสมอ								
15. ความเชื่อของข้าพเจ้าจะสอดคล้องกับพฤติกรรมเสมอ								
16. ข้าพเจ้าเป็นคนที่มั่นใจตนเองเสมอ								
17. ข้าพเจ้าจะเปิดกว้างรองรับความคิดใหม่ ๆ								
18. ข้าพเจ้าถือว่าโอกาสที่ได้ทุ่มเทเพื่อชุมชนมีคุณค่ามาก								
19. ข้าพเจ้าชอบแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่น								
20. ข้าพเจ้าจะทำงานได้ดีถ้าเข้าใจถึงค่านิยมของกลุ่ม								
21. การร่วมมือร่วมใจกันก่อให้เกิดผลงานที่ดีขึ้น								
22. ข้าพเจ้ายอมให้ตรวจสอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย								
23. พฤติกรรมที่ข้าพเจ้าแสดงออกจะสะท้อนถึงความเชื่อ								
24. ข้าพเจ้าพึงพอใจที่ได้แสดงออกมา								
ในแต่ละแถวตามแนวตั้งให้รวมตัวเลข 3 จำนวนที่ตอบลงในช่องตั้งแต่ ก – ฌ ดังนี้								
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ฌ

คำอธิบายผลเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำ : ให้นำคะแนนที่ได้เติมลงหน้าแถวต่อไปนี้

_____ **แถว ก. คือ Consciousness of Self** หรือ **ความเข้าใจในตนเอง** หมายความว่า ท่านเป็นผู้ตระหนักรู้ตนเองเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ และอารมณ์ตนเองที่เป็นแรงจูงใจให้กระทำหรือแสดงพฤติกรรมออกมา

ทักษะที่เกี่ยวข้อง : ชื่นชอบในความแตกต่าง (Appreciation of Differences) การตระหนักรู้ตนอยู่เสมอ (Self - awareness)

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อไป : ควรร้องขอข้อมูลป้อนกลับจากการทำงาน ควรค้นหาความสนใจของตนเอง รวมทั้งค่านิยมและแรงขับภายในตน ควรพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ (EQ) ให้มากยิ่งขึ้น

_____ **แถว ข. คือ Congruence หรือ การกระทำที่สอดคล้องทุกด้านภายในตน** กล่าวคือ การคิด การแสดงความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมมีความสอดคล้องต้องกัน และคงเส้นคงวาเสมอ มีความซื่อสัตย์ จริงจังและจริงใจต่อผู้อื่น

ทักษะที่เกี่ยวข้อง : การให้การยอมรับ (Recognition) และความไว้วางใจ (Trust)

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อไป : ฝึกความจริงใจทั้งกับตนเองและผู้อื่น ควรนำผู้อื่นด้วยพฤติกรรมแบบอย่าง (Lead by example) ฝึกการปฏิบัติตามที่ตนคิดทีละเรื่องในห้วงเวลาหนึ่ง ๆ ให้มีความคืบหน้า

_____ **แถว ค. คือ Commitment หรือ ความยึดมั่นผูกพัน** ซึ่งหมายความว่า ท่านมีพลังแรงจูงใจในตนที่จะให้บริการรับใช้ผู้อื่นที่ร่วมกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเพิ่มความพยายามขับเคลื่อนภารกิจของกลุ่มไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

ทักษะที่เกี่ยวข้อง : ได้แก่ การกระจายอำนาจความรับผิดชอบ (Delegation) การกำหนดเป้าหมาย (Goal Setting)

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อไป : ฝึกการยืนหยัดต่อเป้าหมายอย่างมั่นคง ฝึกพัฒนามุมมองต่องาน / องค์การ แบบ “ของเรา หรือ We” แทนแบบ “ของฉัน หรือ I หรือ My” ฝึกการให้ผู้อื่นหรือกลุ่มเข้ามาตรวจสอบการกระทำหรือความรับผิดชอบของเรา (accountable) ด้วยความเต็มใจ

_____ **แถว ง. คือ Collaboration หรือ ความร่วมมือร่วมใจ** ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับคนอื่นให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มได้อย่างราบรื่น

ทักษะที่เกี่ยวข้อง : ได้แก่ ทักษะกระบวนการกลุ่ม (Group Dynamics) ทักษะในการฟัง (Listening)

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อไป : ได้แก่ การฝึกทักษะการฟังตนเองและฟังผู้อื่น ทักษะการสร้างเครือข่ายพันธมิตร (Make Allies) และทักษะการสร้างทีมงาน (Team Building) ทักษะการเปิดกว้างในการรับเข้ามาของตัว

ป้อน (Invite Input) และทักษะการสร้างความชัดเจนต่อเป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม

แถว จ. คือ Common Purpose หรือ การมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งหมายความว่าท่านยึดมั่นและมีส่วนร่วมในเป้าหมายและค่านิยมของกลุ่ม (Group's goals and values) เมื่อปฏิบัติงานร่วมกัน

ทักษะที่เกี่ยวข้อง : ได้แก่ ทักษะการสร้างทีมงาน (Teambuilding) และทักษะในการทำงานแบบทีม (Teamwork)

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อไป : ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่นในฐานะปัจเจกบุคคล (Individual) และสามารถระบุได้ว่า คนเหล่านี้มีค่านิยมอะไรเหมือนกันบ้าง การมีใจเปิดกว้างในการรับเข้ามาของตัวป้อนต่าง ๆ ที่นำไปสู่เป้าหมายร่วมของกลุ่ม พัฒนาความสามารถในการแสวงหาและสร้างความคิดพื้นฐาน (Common ground) ที่คนในกลุ่มมีหรือเห็นตรงกัน

แถว ฉ. คือ Controversy with Civility หรือ สามารถขัดแย้งกันได้แต่ต้องสุภาพ หมายความว่า ท่านมีความเชื่อในความจริงพื้นฐาน 2 ประการว่า ถ้าจะริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ จะต้องพบว่า 1) ความแตกต่างด้านความคิดของบุคคลเป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้ และ 2) ความแตกต่างเชิงความคิดเช่นว่านั้นจะต้องสามารถนำมาพูดได้โดยเปิดเผย แต่ต้องกระทำด้วยความสุภาพและเป็นมิตรต่อกัน (Civility)

ทักษะที่เกี่ยวข้อง : ได้แก่ ทักษะในการหาข้อยุติของความขัดแย้ง (Conflict resolution) ทักษะการไกล่เกลี่ย หรือการทำหน้าที่คนกลาง (Mediation)

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อไป : ฝึกทักษะให้ชอบฟังทัศนะหรือมุมมองที่แตกต่างกัน การเต็มใจที่จะให้มีการโต้แย้งด้วยบรรยากาศที่สร้างสรรค์ (Invite healthy debate) ฝึกการยอมรับในสิ่งที่เราไม่เห็นด้วย (Agree to disagree)

แถว ช. คือ Citizenship หรือ ความสำนึกในการเป็นสมาชิกหรือเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งหมายความว่า การเป็นพลเมืองที่ดีก็คือการที่ผู้นั้นกระทำการต่าง ๆ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีต่อบุคคลอื่นและต่อชุมชน ความรู้สึกเป็นพลเมือง จึงเป็นผลที่มาจากทุกคนพึ่งพาอาศัยกันและใช้ความพยายามจนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น รวมทั้งการช่วยกันดูแลด้านสิทธิและสวัสดิภาพของผู้อื่นที่ได้รับผลจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ความเป็นพลเมืองดีจะยอมรับว่า ประชาธิปไตยที่เหมาะสมจะต้องเคารพทั้งสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในสังคมนั้น

ทักษะที่เกี่ยวข้อง : ทักษะด้านบริหารจัดการ (Administrative) ทักษะด้านการเงิน (Financial) และทักษะด้านการปราศรัยต่อสาธารณะชน (Public speaking)

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อไป : ฝึกการแสดงความรับผิดชอบต่อชุมชน และพร้อมให้ชุมชนตรวจสอบตน การทำงานให้บรรลุเป้าหมายของชุมชน การรับใช้และสร้างชุมชน

_____ **แถว ณ. คือ Change หรือ การเปลี่ยนแปลง** ซึ่งเป็นผลรวมที่เกิดขึ้นจากทุกคนยึดมั่นและดำเนินการตามค่านิยมทั้ง 7 C's ดังกล่าวมาแล้วในส่วนตัวท่านฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลมีความเชื่อและให้ความสำคัญในการทำให้โลกนี้ดีขึ้นและสังคมโดยรวมเกิดความดีงามทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น

ทักษะที่เกี่ยวข้อง : ทักษะในการให้ความช่วยเหลือ (Advocacy) การเป็นผู้สนับสนุนส่วนรวม (Helping skills) และการสร้างความรู้สึกตระหนักต่อสังคม (Social awareness)

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อไป : ยอมรับและติดตามการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ การเปิดใจกว้างพร้อมรับต่อความคิดใหม่ ๆ การยืดเรื่องความยืดหยุ่นและมองโลกแง่ดี

****

จากผลการรวมคะแนน สองด้านใดของภาวะผู้นำที่เป็น "**จุดเด่นของท่าน**" (2 ด้านที่มี**คะแนนสูงสุดตามลำดับ**)

_____

_____

จากผลการรวมคะแนน สองด้านใดของภาวะผู้นำที่เป็น "**จุดอ่อนของท่าน**" (2 ด้านที่มี**คะแนนต่ำสุด**)

_____

_____

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและใบยินยอม
หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๖๒/๒๕๖๓

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายงานการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย: คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน (A Local Leadership Characteristics Resulting Community Peace Building)
รหัสข้อเสนอการวิจัย: MCU RS 800763016
สถาบันที่สังกัด: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้วิจัยหลัก: พระมหาดวงเด่น ฐิตญาโณ (ตุนิน), ผศ.ดร.

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

๑. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

(พระสุวรรณเมธาภรณ์, ผศ.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

หมายเลขใบรับรอง: ว.๖๒/๒๕๖๓
วันที่ให้การรับรอง: ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓
วันหมดอายุใบรับรอง: ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

สแกนด้วย CamScanner

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

ที่ อว ๘๐๐๗/ว.๖๒

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เรียน พระมหาดวงเด่น ฐิตญาโณ (ตุนิน), ผศ.ดร. / นักวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำการวิจัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาข้อเสนอการวิจัยของท่านแล้ว มีความเห็นว่า ข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการนี้ มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนด ไม่ต้องแก้ไขปรับปรุงแต่ประการใด จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป.

ขอเจริญพร

(พระสุวรรณเมธาภรณ์, ผศ.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สแกนด้วย CamScanner

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและใบยินยอม
หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๖๓/๒๕๖๓

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายงานการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย: การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข (A Curriculum Development of Building Local Leadership Capacity in Being Peace Engineers for Creating Community Peace)

รหัสข้อเสนอการวิจัย: MCU RS 800763016

สถาบันที่สังกัด: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยหลัก: พระมหาปราโมทย์ วาทโกวิโท, ดร.

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

๑. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

(พระสุวรรณเมธาภรณ์, ผศ.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

หมายเลขใบรับรอง: ว.๖๓/๒๕๖๓
วันที่ให้การรับรอง: ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓
วันหมดอายุใบรับรอง: ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

สแกนด้วย CamScanner

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

ที่ อว ๘๐๐๗/ว.๖๓

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เรียน พระมหาปราโมทย์ วาทโกวิโท, ดร. / นักวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำการวิจัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาข้อเสนอการวิจัยของท่านแล้ว มีความเห็นว่า ข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการนี้ มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนด ไม่ต้องแก้ไขปรับปรุงแต่ประการใด จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป.

ขอเจริญพร

(พระสุวรรณเมธาภรณ์, ผศ.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สแกนด้วย CamScanner

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและใบยินยอม
หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๖๔/๒๕๖๓

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายงานการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย: การพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน
(A Leadership Performance Development with Innovative Model of Creating Local Peace Engineers Resulting the Creation of a Peaceful Community)

รหัสข้อเสนอการวิจัย: MCU RS 800763016

สถาบันที่สังกัด: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยหลัก: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

๑. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ฉบับที่ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

(พระสุวรรณเมธาภรณ์, ผศ.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

หมายเลขใบรับรอง: ว.๖๔/๒๕๖๓
วันที่ให้การรับรอง: ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓
วันหมดอายุใบรับรอง: ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

สแกนด้วย CamScanner

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

ที่ อว ๘๐๐๗/ว.๖๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ / นักวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำการวิจัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาข้อเสนอการวิจัยของท่านแล้ว มีความเห็นว่า ข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการนี้ มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนด ไม่ต้องแก้ไขปรับปรุงแต่ประการใด จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป.

ขอเจริญพร

(พระสุวรรณเมธาภรณ์, ผศ.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สแกนด้วย CamScanner

เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

เรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข”

ภายใต้แผนการวิจัยเรื่อง “วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน”

เนื่องด้วย ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาสันติศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง **“การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข”** โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ๑) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขของชุมชนอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีและชุมชนอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข ซึ่งประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำชุมชนและผู้นำจิตวิญญาณ ชาวบ้าน หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำศาสนา เครือข่ายท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสำหรับพัฒนาสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ที่สามารถนำไปต่อยอดขยายผลกับชุมชนอื่นสืบต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการเก็บข้อมูล รายละเอียดดังนี้

ระยะเวลาเริ่มโครงการถึงวันสิ้นสุด ตั้งแต่วันที่ ๔ ตุลาคม – ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ช่วงที่ ๑ โครงการอบรมวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ระหว่างวันที่ ๔-๖ ตุลาคม ๒๕๖๓ เป็นการทดลองใช้หลักสูตรเพื่อประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน พร้อมพัฒนาเครื่องมือวิจัย ที่สามารถนำไปขยายผลและปรับปรุงให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ช่วงที่ ๒ ติดตามประเมินผลโครงการอบรม ระหว่างวันที่ ๗ ตุลาคม-๗ พฤศจิกายน เป็นการติดตามเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือและฝึกภาคสนามให้กับผู้เข้าร่วมอบรม

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการเข้าร่วมอบรมตามกำหนดระยะเวลา และการตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ภายหลังการอบรม โดยการเก็บข้อมูลใดๆ ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียง/บันทึกภาพ วีดีโอ ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยจะขออนุญาตการนำชื่ออ้างอิงหากผู้ให้ข้อมูลให้ความยินยอม และจะขอใช้

รหัสแทนชื่อและนามสกุลจริงของท่านสำหรับท่านที่ไม่สะดวกและบางประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูล การลงในแบบบันทึกข้อมูล/เทปการสัมภาษณ์/วีดีโอเทป และจะทำลายเมื่อการศึกษาครั้งนี้สิ้นสุด

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ท่านแต่ประการใด จะไม่มีการระบุชื่อ/ข้อมูลส่วนตัวของท่าน "จะไม่มีการเผยแพร่ภาพถ่ายหรือวิดีโอที่มีรูปของท่านแก่สาธารณะ"

ในกรณีที่ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องแสดงภาพถ่ายที่มีรูปของท่าน ผู้วิจัยจะระมัดระวังไม่ให้เห็นภาพหน้าทั้งหมดของท่าน และจะใช้แสดงเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น และจะขออนุญาตก่อนดำเนินการ

ในการดำเนินโครงการวิจัยครั้งนี้ ท่านจะได้รับความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย เกียรติยศ และชื่อเสียงขณะเข้าร่วมโครงการวิจัย

ในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครของโครงการวิจัยครั้งนี้ ท่านเข้าร่วมด้วยความสมัครใจและสามารถถอนตัวเมื่อใดก็ได้โดยไม่เสียสิทธิ์ใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าท่านจะเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ ท่านจะไม่เสียสิทธิ์ใด ๆ และจะไม่ระบุชื่อ/ข้อมูลส่วนตัวของท่านโดยไม่ได้รับอนุญาติ

หากท่านมีปัญหาสงสัยหรือต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลการวิจัย สามารถติดต่อสอบถามผู้วิจัยคือ ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ หลักสูตรสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๗๙ ม.๑ ต.ลำไทร อ.วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ ๑๐๗๐๐ โทรศัพท์ : ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ขอกราบขอบพระคุณในความร่วมมือ

ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

หัวหน้าโครงการงานวิจัย

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมวิจัย

เรื่อง "การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข"

ภายใต้แผนการวิจัยเรื่อง "วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"

วันที่ให้ความยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ด้วยข้าพเจ้า.....ก่อนที่ลงนามในใบให้ความยินยอมเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย อันตรายหรืออาการที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด และมีความเข้าใจดีแล้ว

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ผู้วิจัยได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบสิทธิ์ที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้โดยไม่ได้รับผลกระทบใดทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการยกเลิกหรือปฏิเสธเข้าร่วมโครงการ

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในส่วนที่เป็นการสรุปผลการวิจัย ภาพหรือข้อความที่จะลงสู่สาธารณะจะต้องได้รับความยินยอมจากข้าพเจ้าก่อน

ผู้วิจัยรับรองว่า หากเกิดอันตรายใดๆ จากการวิจัยดังกล่าว ข้าพเจ้าจะได้รับการดูแลรับผิดชอบค่าเสียหายหรืออาการเจ็บป่วยใดๆ ที่เกิดขึ้น โดยสามารถติดต่อ ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ อาจารย์ประจำหลักสูตรสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๗๙ ม.๑ ต.ลำไทร อ.วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ ๑๐๗๐๐ โทรศัพท์ : ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ จึงได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

(.....)

หลักสูตร
วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น:
ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขในชุมชน
สกสว
TSRI
"หลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น" เป็นหลักสูตรที่จะเปลี่ยนความเป็นผู้นำของคุณไป ตลอดชีวิต สร้างทักษะการสร้างสันติภาพ เพิ่มพลังสันติสุขภายใน การเป็นโค้ชชิ่งชุมชน เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุน สนับสนุนจาก สกสว. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เปิดอบรมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย พร้อมรับวุฒิบัตรหากเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเงื่อนไข
รับสมัคร: ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำจิตวิญญาณ ที่อยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และปทุมธานี
ติดต่อสอบถามได้ที่:
ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร. 086-339-2431

ตัวอย่างหนังสือนำสัมภาษณ์

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณไพฑูรย์ ชูมาลัยวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง “**วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน**” ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ภาคผนวก ข
หนังสือเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้ข้อมูล

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.

ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ พระวีระพจน์ ชาครธมฺโม (ผลจันทร์)
โทร.๐๙๑-๗๓๕๙๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย
เจริญพร/เรียน รศ.ดร.โคทม อารียา ที่ปรึกษาสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง “**วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน**” ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

โครงการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘
โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘
ผู้ ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ดร.สีฟ้า ณ นคร โทร.๐๘๑-๘๓๘๓๕๕๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัย
เจริญพร/เรียน พล.อ.เอกชัย ศรีวิลาศ ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า
สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

โครงการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘
โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘
ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร.สุริชัย หวันแก้ว

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ พระวีระพจน์ ชาครธมฺโม (ผลจันทร์)
โทร.๐๙๑-๗๓๕๙๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร.เอกพันธุ์ ปิณฑวณิช์

ผู้อำนวยการสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ พระวีระพจน์ ชาครธมฺโม (ผลจันทร์)
โทร.๐๙๑-๗๓๕๙๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน นางธนิษฐา สุขะวัฒนะ

นักฝึกอบรมชำนาญการ วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๘๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ

คณบดีคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย
เจริญพร/เรียน คุณกัญญา ลิขนสุทธิ์ สื่อสารอย่างสันติ : Lead facilitator of Collaborative Communication Institute
สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ ดร.สีฟ้า ณ นคร โทร.๐๘๑-๘๓๘๓๕๕๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณยลชาญ กมลรัตน์ ประธานศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จ.เลย
ที่ปรึกษาอธิบดีกรมป่าไม้อดีตสมาชิกสภาจังหวัดเลย (สจ.) ๔ สมัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง "**วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน**" ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ ดร.สีฟ้า ณ นคร โทร.๐๘๑-๘๓๘๓๕๕๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน อาจารย์ อดุลย์ ขันทอง

อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งพระโขนง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ คุณทัศนี ช้อยกิตติพันธ์ โทร.๐๙๔-๔๖๙๕๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน อาจารย์ ปรัชญา อยู่ประเสริฐ

ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ คุณทัศนี ช้อยกิตติพันธ์ โทร.๐๙๔-๔๖๙๕๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร. ธปภัค บูรณะสิงห์

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ ดร.ทยาวีร์ ช่างบรรจง โทร.๐๘๖-๓๙๕๔๖๕๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร.ชลัท ประเทืองรัตนา

นักวิชาการผู้ชำนาญการ สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ ดร.สีฟ้า ณ นคร โทร.๐๘๑-๘๓๘๓๕๕๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ว่าที่พันตรี ดร.สมบัติ วงศ์กำแหง

อุปนายกฝ่ายบริหาร/ผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภาทนายความ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ ดร.สีฟ้า ณ นคร โทร.๐๘๑-๘๓๘๓๕๕๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน รศ.ดร.อรทัย ก๊กผล

รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน รศ.ดร.โกนิฏฐ์ ศรีทอง

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ ดร.ทยาวีร์ ช่างบรรจง โทร.๐๘๖-๓๙๕๔๖๕๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน อาจารย์ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน รศ.ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์

อดีตคณบดีคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ราชบัณฑิต สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์

ผู้อำนวยการหลักสูตรพื้นฐานการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หลักสูตรการไกล่เกลี่ย หลักสูตรวิทยากรการจัดการความขัดแย้ง และหลักสูตรผู้นำโรงเรียนพัฒนาผู้นำและสร้างสันติธรรม รักสคูล จังหวัดขอนแก่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง “**วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน**” ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ ดร.สีฟ้า ณ นคร โทร.๐๘๑-๘๓๘๓๕๕๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร.ประณม ถาวรเวช (กิตติมศักดิ์)

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลิกภาพ จอห์นโรเบิร์ต เพาเวอร์ส

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ

นายกเทศมนตรีนครยะลา จ.ยะลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณปิ่นทอง วงษ์สกุล

ผู้นำชุมชนกุฎีจีน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ คุณทัศนี ช้อยกิตติพันธ์ โทร.๐๙๔-๔๖๙๕๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณปัญญา โตกทอง

นักวิจัยชุมชนท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน ต.แพรกหนามแดง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ คุณทัศนี ช้อยกิตติพันธ์ โทร.๐๙๔-๔๖๙๕๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน พระมหาประนอม ธัมมาลังกาโร

เจ้าอาวาสวัดจากแดง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ คุณทัศนี ช้อยกิตติพันธ์ โทร.๐๙๔-๔๖๙๕๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณโจน จันได หรือ มนุษย์บ้านดิน

ผู้บุกเบิกและก่อตั้งศูนย์พันพรรณ ชุมชนแห่งการพึ่งตนเอง จังหวัดเชียงใหม่

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ คุณทัศนี ช้อยกิตติพันธ์ โทร.๐๙๔-๔๖๙๕๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร.พัทธ์ธีรา นาคอุไรรัตน์

สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ โทร ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ พระวีระพจน์ ชาครธมฺโม (ผลจันทร์)
โทร.๐๙๑-๗๓๕๙๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน พระพิพัฒนศาสนกิจวิธาน (ประยูร สุทฺธิปญฺโญ)

รองเจ้าคณะอำเภอพระนครศรีอยุธยา เจ้าอาวาสวัดท่าการ้อง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ ดร.ทยาวีร์ ช่างบรรจง โทร.๐๘๖-๓๙๕๔๖๕๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ผศ.ดร.สุชาติ เศรษฐมาลินี

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติผู้อำนวยการสถาบันศาสนา วัฒนธรรม และสันติภาพ มหาวิทยาลัยพายัพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ คุณทัศนี ช้อยกิตติพันธ์ โทร.๐๙๔-๔๖๙๕๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณพ่ออันดรูว์ วิษณุ ธัญญอนันต์

รองเลขาธิการสภาพระสังฆราชาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ คุณทัศนี ช้อยกิตติพันธ์ โทร.๐๙๔-๔๖๙๕๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ผศ.ดร.หทัยรัตน์ บุณโยปัษฎัมภ์

หัวหน้าภาคคณะสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑/ คุณทัศนี ช้อยกิตติพันธ์ โทร.๐๙๔-๔๖๙๕๓๕๖

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน อาจารย์สาโรจน์ พึ่งไทย

กรรมการผู้จัดการ LIKE LEARNING

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร.พิมพ์รภัช ดุษฎีอิสริยกุล

ผู้จัดการมูลนิธิฟรีดริชเนามัน ประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร.จตุพร วิศิษฏ์โชติอังกูร

กระบวนกร นักเขียนและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน พันเอก ดร.ก้อง ไชยณรงค์

นายทหารปฏิบัติการประจำสำนักงานเลขานุการกองทัพบก ช่วยราชการคณะที่ปรึกษากองทัพบก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร.มงคล สามารถ

บริษัท อารมณ์ดี จำกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร.กัมปนาท บริบูรณ์

ภาควิชาการผู้ใหญ่และการศึกษาตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน ดร.เกียรติศักดิ์ ส่องแสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน นายกบุญไกร บุญคุ้ม
เทศบาลเมืองลำสามแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณสมศักดิ์ เปรมใจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณชูชัย มีทองใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณอนุกูล สุวรรณชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณขวัญเมือง มาลากรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณสุชิน ศิลธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณชลอ ชีตารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณบุญนำ อู่เถื่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณกัลยา ม้องเพราะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณณรงค์ เงินสุวรรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณลัดดา ป้อมสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณไพฑูรย์ ชูมาลัยวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณปรีชา กอบธัญกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณณัฐชนก สุขถาวร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณสมใจ สินมั่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๘๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณยงยุทธ สมจิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณวิเชียร ศีลธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณสำราญ นงเยาว์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน พระครูศรีปริยัติญาภิรมย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณเฉลิม แสงทวี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ที่ อว ๘๐๑๓/ว๑๕๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘๐๘๔
www.mcu.ac.th

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะหสัมภาษณ์เพื่อเก็บขอมูลวิจัย

เจริญพร/เรียน คุณทรัพย์ รุจิเศรษฐี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำถามสัมภาษณเพื่อเก็บขอมูลวิจัยจำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย **ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษาและเลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการแผนการวิจัยเรื่อง **"วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำสร้างสันติสุขให้ชุมชน"** ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ และสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสันติสุขในชุมชน ๒) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ๓) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ในการนี้ ทางคณะผู้รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงเจริญพร/เรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา
โทรศัพท์ ๐๙๙-๙๒๔-๕๔๐๑, ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘ **โทรสาร** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๕๒๘

ผู้ประสานงาน: ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ โทร.๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ ดร.ธปภัค บูรณะสิงห์ โทร.๐๘๑-๙๐๙๐๖๑๔

ภาคผนวก ค
ภาพถ่ายการลงพื้นที่การทำวิจัย,สัมภาษณ์

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลและเตรียมงาน

ติดตามงานภาคสนามหลังอบรม

ภาคผนวก ง
การรับรองการนำไปใช้ประโยชน์

แบบ สพ.๐๙.

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้าพเจ้า ดร.ชลัท ประเทืองรัตนา ชื่อหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน ...สถาบันพระปกเกล้า...ตำแหน่ง นักวิชาการชำนาญการ...สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล.....

ที่อยู่ ...๓๒๒/๑๗๙ ถ.รัตนาธิเบศร์ ต.บางกระสอ จ.นนทบุรี ...โทรศัพท์.๐๘๑-๖๘๕๔๕๑๘..... โทรสาร.....ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเรื่อง .....วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ผู้นำต้นแบบที่สร้างสรรค์สันติสุขให้ชุมชน.....ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์
โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

☑ การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
☐ การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
☐ การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์
☐ การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ
☐ การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ ๓ มกราคม ๒๕๖๔ จนถึง ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้นก่อให้เกิดผลดีดังนี้
.....ทำให้เห็นตัวอย่างพื้นที่ศึกษาที่นำการจัดการความขัดแย้งไปพัฒนาสมรรถนะผู้นำได้อย่างเป็นรูปธรรม..... สามารถนำองค์ความรู้วิจัยไปต่อยอดพัฒนาหลักสูตรจัดการความขัดแย้งสำหรับผู้นำชุมชน.....

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ชลัท ประเทืองรัตนา.....
(...ดร.ชลัท ประเทืองรัตนา.....)
ตำแหน่ง ...นักวิชาการชำนาญการ .....

หมายเหตุ: ท่านสามารถประทับตราของหน่วยงานในเอกสารนี้ได้ (ถ้ามี)

แบบ สพ.๐๙.

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้าพเจ้า พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รศ.ดร. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา และผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ ชื่อหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่อยู่ เลขที่ ๗๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ ๑๓๑๗๐ โทรศัพท์ ๐๑๕-๕๒๘๘๐๐ โทรสาร ๐๗๕-๓๕๘๗๑๑

ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเรื่อง วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบผู้นำที่สร้างสรรค์สันติสุขให้ชุมชน ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

☑ การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

☐ การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา

☐ การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์

☐ การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ

☐ การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ จนถึง ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้นก่อให้เกิดผลดีดังนี้

.....ทำให้แหล่งศึกษาเรียนรู้งานวิจัยให้กับนิสิตปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาสันติศึกษา ได้ตัวอย่างการเขียนงานวิจัยนวัตกรรมและเครื่องมือวิจัยที่ทันสมัยเป็นแบบอย่างให้กับนิสิต.....

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(...พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาสันติศึกษา

และผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ

หมายเหตุ: ท่านสามารถประทับตราของหน่วยงานในเอกสารนี้ได้ (ถ้ามี)

ภาคผนวก จ

ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ (Output /Outcome /Impact)

สรุป ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ (Output /Outcome /Impact)ที่ได้จากงานวิจัย เรื่อง

การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข

ผลผลิต(Output)	ผลลัพธ์(Outcome)	ผลกระทบ(Impact)
(1) ชุดองค์ความรู้คุณลักษณะผู้นำฯกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำไปใช้กำหนดยุทธศาสตร์การคัดเลือกบุคลากรในการเป็นผู้นำท้องถิ่น”	1.หลักสูตรได้ผลิตชุดความรู้ประกอบการสอน ตำรา หนังสือ 1เล่ม คุณลักษณะผู้นำกับงานสันติภาพชุมชนการพัฒนาหลักสูตรอบรมวิศวกรสันติภาพ ถอดบทเรียนการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น	1.ได้แนวทางการนำหลักสูตรหรือชุดความรู้ที่เหมาะสมกับพื้นที่เรียนรู้พัฒนาของหลักสูตรสันติศึกษา (Peace Lab) การนำองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษาไปช่วยพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับพื้นที่ชุมชนที่อยู่โดยรอบ
หลักสูตรวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นเพื่อชุมชนสันติสุข กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาส่งเสริมผู้นำท้องถิ่นให้มีคุณภาพ	คู่มือหลักสูตรสำหรับการพัฒนาและผลงานวิจัยอาจารย์ จำนวน 5 ท่าน และการนำพานิสิตร่วมในการพัฒนางานฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนิสิตในการทำวิจัย อย่างน้อย 5 ท่าน	หลักสูตรได้ผลิตชุดความรู้การพัฒนาหลักสูตรอบรมวิศวกรสันติภาพ ถอดบทเรียนการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น
บทความวิชาการ “หลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน”	ได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสารฐาน TCI 2-1	ผู้ที่สนใจสามารถนำไปอ้างอิงในผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการที่ตนเองผลิตหรือเขียนขึ้นมาได้
องค์ความรู้ได้ถูกนำไปปฏิบัติใช้และเผยแพร่เป็นรูปแบบแนวทางในการฝึกอบรมพัฒนาผู้นำท้องถิ่นในระดับพื้นที่ที่ใหญ่และกว้างขึ้นหลากหลายขึ้น	ได้ผลงานที่ได้รับการยอมรับตีพิมพ์ TCI ฐาน ๑ อย่างน้อย ๓ เรื่อง การนำเสนอผลงานในระดับนานาชาติอย่างน้อย ๑ เรื่อง	ได้ผู้นำเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นมีสันติภายในและมีองค์ความรู้ด้านสันติภาพ ที่สามารถเป็นต้นแบบกับชุมชน สังคม ได้อย่างน้อย ๒ ตำบล เพื่อขยายผลต่อไปในระดับอำเภอและระดับจังหวัด
บทความวิชาการ “กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่	ได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสารฐาน TCI 2-1	ผู้ที่สนใจสามารถนำไปอ้างอิงในผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการที่ตนเองผลิตหรือเขียนขึ้นมาได้

ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข”		
ได้แกนนำต้นแบบผู้นำท้องถิ่นที่มีสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น	เกิดการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ทั้งด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	ได้ผู้นำท้องถิ่นในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อสร้างสันติสุขในชุมชน ทั้งด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ต้นแบบที่จะไปกระจายผลให้กับแกนนำในชุมชนแบบรุ่นต่อรุ่นหรือในพื้นที่อื่นที่อื่นที่สนใจได้

ประวัติหัวหน้าโครงการผู้วิจัย

ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

๑. ชื่อ - นามสกุล

๑.๑ ภาษาไทย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

๑.๒ ภาษาอังกฤษ:Assistant Professor Dr.Khantong Wattanapradith

๒. ตำแหน่งทางวิชาการ :ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาสันติศึกษา

๓. ตำแหน่งการบริหาร :อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปริญญาโท และเอก สาขาวิชาสันติศึกษา

๔. สังกัดหน่วยงาน/คณะ:บัณฑิตวิทยาลัย (สันติศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ที่อยู่ที่ติดต่อได้

บ้านเลขที่ ๔๖/๖๓ ถนนท่าข้ามแขวง/ตำบล แสมดำเขต/อำเภอบางขุนเทียน

จังหวัด กรุงเทพมหานครรหัสไปรษณีย์๑๐๑๕๐

โทรศัพท์ ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ โทรสาร-

โทรศัพท์มือถือ๐๘๖-๓๓๙๒๔๓๑ อีเมล์ khantong.wat@mcu.ac.th

๖.วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี: บริหารธุรกิจบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจ (การโฆษณาและ

ประชาสัมพันธ์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. ๒๕๓๗

ปริญญาโท: ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ (ศศ.ม.)จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑

ปริญญาเอก: พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, พระพุทธศาสนา (พธ.ด.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพ.ศ. ๒๕๕๖

๗. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ:สันติศึกษา, พระพุทธศาสนา, ระเบียบวิธีวิจัย, การอบรมเพื่อพัฒนาองค์กร, หลักสูตรอบรมศีล ๕,กระบวนการสันติสนทนา

๘. ผลงานทางวิชาการ

งานวิจัย

๒๕๖๓

ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และคณะ, **วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ผู้นำต้นแบบสร้างสังคมสันติสุข,** รายงานวิจัย, ทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**,** ๒๕๖๓.

๒๕๖๒

ผศ.ดร.กมลาศ ภูวชนาธิพงศ์, รศ.ดร.เมธาวี อุดมธรรมานุภาพ, ดร.ภัทธิดา แรงทน,ดร.วิชชุดา ฐิติโชติรัตนา ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และดร.พุทธชาติ แผนสมบุญ, **นวัตกรรมสุขภาวะวิถีพุทธและพุทธจิตวิทยาบำบัดเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงภาวะ ซึมเศร้าของเยาวชนไทย,** ทุนอุดหนุนการวิจัย สำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร ส านักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.กมลาศ ภูวชนาธิพงศ์, และผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, **การเสริมสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมตามหลักพุทธจิตวิทยาสำหรับเยาวชน,** ทุนวิจัยสนับสนุน บริษัท ท็อปเทร็นด์ แมนูแฟคเจอริ่ง จำกัดในเครือสหพัฒนพิบูลร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๒๕๖๑

ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, ดร.ชนิญญา ชัยสุวรรณ , ดร.แม่ชีสุดา โรจนอุทัย ดร.รุ่งรัตน์ สุวนาคกุล, **พุทธนวัตกรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กและเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน**, ทุนวิจัยสถาบันวิจัยพุทธศาสตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.

ดร.อรชร ไกรจักร และ ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, **ชุมชนบางวัว : สร้างต้นกล้าจิตสาธารณะเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน.** ทุนวิจัยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.๒๕๖๑.

๒๕๖๐

พระเทพปวรเมธี, รศ.ดร., ผศ.ดร.กมลาศ ภูวชนาธิพงศ์, ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์และ ดร.ญาศุมินท์ อินทร์กรุงเก่า, (๒๕๖๐). **การขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา: นโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาสังคมสันติสุข.** สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (๒๕๖๐). การสังเคราะห์งานวิจัย: การพัฒนาจิตและปัญญาแบบองค์รวม. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๒๕๕๙

ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (๒๕๕๙). “**ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง**”. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

ดร.อรชร ไกรจักร์ และขันทอง วัฒนะประดิษฐ์, ดร.แม่ชี กฤษณา รักษาโฉม.(๒๕๕๙). **การพัฒนา**

ระบบปัญจพละเพื่อการพัฒนาสหกรณ์แบบยั่งยืน. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ดร.พูนสุข มาศรังสรรค์, ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และนพ.ดร.บรรพต ต้นธีรวงศ์. (๒๕๕๙). **“เกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จกระบวนการสร้างสันติภาพขององค์กรและนักสันติภาพโลก”.** สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,และ ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์และ (๒๕๕๙). **การบูรณาการองค์ความรู้ แนวคิดและวิถีปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการสร้างสันติภาพในสังคมไทย.** สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๒๕๕๘

ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และพระมหาดวงเด่น ฐิตญาโณ ดร., นพ.ดร.บรรพต ต้นธีรวงศ์, ดร.พูนสุข มาศรังสรรค์. (๒๕๕๘). **ความหลากหลายทางชาติพันธุ์กับวิถีการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในประชาคมอาเซียน : กรณีศึกษานิสิตประเทศไทยและนิสิตกลุ่มประเทศ CLMV ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(ส่วนกลาง).** กรุงเทพฯ: ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ผศ.ดร.อนุชา โสภาคย์วิจิตร และ ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และ(๒๕๕๘). **การออกแบบเลขนศิลป์สิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์วัดไทยฝ่ายเถรวาท**. สถาบันวิจัยและพัฒนา: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

๒๕๖๒

หนังสือ/ตำรา

-เอกสารประกอบคำสอนวิชาระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสันติภาพ

-วัฒนธรรมพลเมืองประชาธิปไตยตามแนวพุทธ, โครงการพัฒนาชุดความรู่ โดยความร่วมมือมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

บทความทางวิชาการ

๒๕๕๘

ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (๒๕๕๘). “ศีล : พุทธวิธีแก้ปัญหาวินัยจราจร”. **วารสารมหาจุฬาวิชาการ** ปีที่ ๒ ฉบับพิเศษ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันวิสาขบูชาโลก. (พฤษภาคม-มิถุนายน): ๒๐๗-๒๒๒.

ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (๒๕๕๘). “พุทธวิธีสร้างแรงจูงใจในการรักษาศีล ๕”. **วารสารจิตวิทยา**

เกษมบัณฑิต ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑(มกราคม-มิถุนายน): ๑-๑๕.

ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (๒๕๕๘). “การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตามหลักศีล ๕ สำหรับผู้นำ”. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น**ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ :๓๑-๔๐.

๒๕๕๙

ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (๒๕๕๙). “สันติศึกษา: มรรคาสู่วิถีพุทธ”. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์** มจร ปีที่ ๔ ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม-มิถุนายน) : ๓๙-๕๑.

๒๕๖๐

Khantong Wattanapradith, Poonsuk Masrungson. (๒๕๖๐). “ Ethnic Diversity and Peaceful Coexistence in ASEAN Community: Case Study of Thai and CLMV Student Groups in Mahachulalongkornrajavidyalaya University (Main Campus)”. ประชุมวิชาการนานาชาติ สมาคมมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติ ครั้งที่ ๓. วารสารสันติปริทรรศน์ ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษเนื่องในวันวิสาขบูชาโลก.: ๒๓๓-๒๔๕.

๒๕๖๑

ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (๒๕๖๑). “ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖ : ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง”. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.** ปีที่ ๖ ฉบับพิเศษ: ๑๓-๒๕.

๒๕๖๒

Poonsuk Masrungson, Banpot Thontiravong, **Khantong Wattanapradith**. Key Performance Indicators Related To Peace Building Process of Organizations and World Peace Makers. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.** ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ : ๕๙๓-๖๐๘

งานอบรมและการให้บริการวิชาการ

งานบริการทางวิชาการ
ผู้ประนีประนอมประจำศาลอาญาพระโขนง
ผู้ไกล่เกลี่ยภาคประชาชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
วิทยากรรับเชิญบรรยายให้นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ รายวิชาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยากรรับเชิญบรรยายให้นิสิตภาควิชาสังคมวิทยา สาขาวิชสังคมวิทยาเพื่อการพัฒนา คณะสังมศาสตร์ รายวิชา Sociology for Development
วิทยากรรับเชิญบรรยายในโครงการครูคืนถิ่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยากรร่วมเสวนาโครงการเสวนาวิชาการออนไลน์ (Webinar) ในหัวข้อ"ภัยแล้ง ๖๓" ในมุมมองของสหวิทยาการศูนย์บริการวิชาการทางกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วิทยากรโครงการกิจกรรมส่งเสริมการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา, โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดไผ่ดำ แผนกสามัญศึกษา มหาวชิราบงกรณราชวิทยาลัย
คณะกรรมการสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๖๓
วิทยากรบรรยาย การพัฒนาโครงการวิจัยในสถานการณ์โควิด ๑๙ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยากรบรรยาย โครงการอบรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาวิถีพุทธ ชั้นนำและชั้นพระราช สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยากรบรรยาย หลักสูตรวิทยากรต้นแบบสันติภาพ หลักสูตรสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
คณะทำงานสภาการศึกษา การพัฒนาวินัยในสถานศึกษาผ่าน Star Stem
คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะอนุกรรมกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาวิถีพุทธ สำนักงานพระสอนศีลธรรมและสถานอาชีวศึกษา
คณะทำงาน “สมัชชาวิถีพุทธ” เนื่องในวันมาฆะบูชา
วิทยากรกระบวนการ “ทบทวนแผนยุทธศาสตร์จังหวัดสิงห์บุรี”
วิทยากรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “Active Learning ศาสตร์และศิลป์แห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑” โครงการพัฒนาระบบการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เทศบาลนครเชียงใหม่
เลขานุการโครงการปฏิบัติธรรมถวายเป็นพระราชกุศลแด่ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” เนื่องในวันมาฆบูชา
วิทยากรโครงการสันติสัญจร(สามเณรเย็นยิ้ม) ปีที่ ๑
วิทยากรบรรยายธรรมะเพื่อพัฒนาบุคลากรองค์กร
วิทยากรอบรมศักยภาพครูพระสอนศีลธรรม
เลขาประสานงานและวิทยากรอบรมนักวิจัยรุ่นใหม่ (ลูกไก่) วช.

คณะกรรมการจัดงานและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความในงานสันติภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยากรอบรมการไกล่เกลี่ยผู้นำท้องถิ่น
วิทยากรกระบวนการ “สานเสวนาพุทธ-มุสลิม” มหาวิทยาลัยมหิดลและเครือข่ายงานสันติภาพ
โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน มหาวิทยาลัยสตรีลพบุรี
สัมมนาวิชาการเนื่องในวันงานวิสาขบูชาโลก
ผู้ดำเนินรายการและสานเสวนาพหุวัฒนธรรม งานสัมมนาวิชาการสังคมศาสตร์ เครือข่างพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์
สัมภาษณ์รายการวิทยุรัฐสภา คลื่น ๘๗.๕ เวลา ๒๐.๐๐ น. (๒๖ เมษายน๒๕๖๑) องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง
คณะกรรการบรรณาธิการ โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ วันสันติภาพสากล ครั้งที่ ๓ สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลาครินทร์

งานบริหาร/งานการที่ให้คำปรึกษานิสิต

งานที่รับผิดชอบ
งานบริหาร **-** งานเลขานุการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสันติศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย - ผู้รับผิดชอบโครงการต่างๆ ของหลักสูตร - งานวางแผนพัฒนาประกันคุณภาพหลักสูตร - คณะกรรมการศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทภาคประชาชน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
งานวิชาการ งานสอน, พัฒนาหลักสูตร, จัดการเรียนการสอน, การวิจัย, ตรวจสอบบทความวารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์, กรรมการสอบวัดคุณสมบัติสารนิพนธ์/บทความวิชาการ/ กรรมการสอบโครงร่างและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ปริญญาโทและดุษฎีนิพนธ์
งานให้คำปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปริญญาโทและปริญญาเอก ด้านการเรียนการสอน, การวิจัย, การทำกิจกรรมพัฒนานิสิต, การบริการวิชาการ
งานให้คำปรึกษาการเขียน/ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/บทความวิชาการ

งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

งานที่รับผิดชอบ
อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร์มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชสันติศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
งานปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร มคอ.
กองบรรณาธิการบทความวารสารสันติศึกษาปริทรรศน์
งานจัดโครงการระดมทุนเพื่อพัฒนาบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
ศึกษาดูงานต่างประเทศ ณ ประเทศพม่า,อินเดีย, สิงคโปร์,จีน
กรรมการ/เลขานุการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสันติศึกษา
งานประชาสัมพันธ์หลักสูตร
คณะกรรมการจัดงานวันสันติภาพสากล หลักสูตรสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลงานที่ภาคภูมิใจ

ผลงานวิจัยเด่น ประจำปี ๒๕๖๐ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ระดับ “ดีเด่น” วิจัยเรื่อง ชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ ๒๖: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง

ผลงานวิจัยเด่น ประจำปี ๒๕๖๒ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ระดับ “ดีมาก” วิจัยเรื่อง พุทธนวัตกรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กและเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ศิษย์เก่าดีเด่น โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๑.

ผลงานวิทยานิพนธ์ดีเด่น “ระดับดี” มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๕๗ ดุษฎีนิพนธ์เรื่อง “กระบวนการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตามหลักศีล ๕ สำหรับผู้นำ”

ผ่านการอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสังคมสันติสุข รุ่น ๗ สถาบันพระปกเกล้า

ผ่านการอบรมหลักสูตร Public Administration Leaders Program for Senior Government Officials from Thailand จาก Nanyang Techonlogical University Singapore and Temasek Foundation International.

ได้รับการรับรองเป็น “วิทยากรหลักสูตรการพัฒนานักวิจัย” สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

-หมวดที่ ๔ การวิจัยเชิงคุณภาพ (การวิจัยพัฒนา R&D)

-หมวดที่ ๕ การวัด การสร้างเครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

-หมวด ๔ การออกแบบการวิจัย (รูปแบบการวิจัยและพัฒนา และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม